


EZ AZ ELŐTERJESZTÉS A KÉPVISELŐ-TESTÜLET ÁLLÁSPONTJÁT NEM TÜKRÖZI

Előterjesztés Mórahalom Városi Önkormányzat Képviselő-testülete részére

Előterjesztő: Nógrádi Zoltán

Iktatószám: MH/ 12418 /2023

Ügyintéző/Témafelelős: Szabó Marianna 

Tárgy: A Mórahalmi Lurkó Világ Óvoda Szervezeti és Működési Szabályzatának, Házi rendjének, továbbá Pedagógiai Programjának napjával 2023.08.01. napjával történő módosítása

Véleményező bizottság: Ügyrendi Bizottság

Mellékletek: 1 db Szervezeti és Működési Szabályzat  
1 db Házi rend  
1 db Pedagógiai Program

Jegyző:



Kabinet:

Pénzügy:

Polgármester:



EZ AZ ELŐTERJESZTÉS A KÉPVISELŐ-TESTÜLET ÁLLÁSPONTJÁT NEM TÜKRÖZI

Előterjesztés Mórahalom Városi Önkormányzat Képviselő-testülete részére

**Tisztelt Képviselő-testület!**

A Mórahalmi Lurkó Világ Óvoda Szervezeti és Működési Szabályzatának felülvizsgálata és módosítása vált szükségessé az intézmény vezetőjének személyi változása miatt.

A módosítások érintik az intézmény adatait és teljes működését úgy, mint a szervezeti struktúráját, ebből eredően a vezetők hatás- és feladatkörét, az átruházott feladat- és jogköröket, a vezetők és intézményi közösségek kapcsolatrendszerét.

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV tv. (továbbiakban: Nkt.) 83. § (2) i) pontjába foglalt rendelkezés értelmében a nevelőtestület ellenőrzi az intézmény Szervezeti és Működési Szabályzatát.

Az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV törvény 9. § b) pontja alapján a költségvetési szerv irányítási hatáskörét gyakorló Képviselő-testület hatáskörébe tartozik a költségvetési szerv szervezeti és működési szabályzatának jóváhagyása.

A Mórahalmi Lurkó Világ Óvoda Szervezeti és Működési Szabályzatának módosítására tekintettel szükséges volt felülvizsgálni és az SzMSz-ben leírt okokra, továbbá az intézmény nevének 2023.07.01-el történő változására tekintettel módosítani az intézmény Házi rendjét, továbbá Pedagógiai Programját is. A módosítások érintik az intézmény adatait és teljes működését is.

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV tv. (továbbiakban: Nkt.) 83. § (2) i) pontjába foglalt rendelkezés értelmében a Fenntartó ellenőrzi az intézmény Pedagógiai Programját. Ezen dokumentum tekintetében Mórahalom Város Önkormányzatának ellenőrzési kötelezettsége van.

A jelen előterjesztéshez mellékeljük a Mórahalmi Lurkó Világ Óvoda:

- Szervezeti és Működési Szabályzatának,
- Házi rendjének,
- Pedagógiai Programjának 2023.08.01. napjával történő módosításait tartalmazó tervezeteket, amelyben az új részeket vastag, dőlt betűvel, a törlésre javasolt részeket vastag, dőlt, áthúzott betűvel jelöltük.

A fentiekre tekintettel kérem a tisztelt Képviselő-testületet, hogy az előterjesztést, az óvoda Szervezeti és Működési Szabályzatának, Házi rendjének, Pedagógiai Programjának 2023.08.01. napjával történő módosításait tartalmazó dokumentumokat megismerni, azt megtárgyalni és a határozati javaslatot elfogadni szíveskedjen.

Nógrádi Zoltán  
polgármester

**Határozati javaslat:**

I./ Mórahalom Városi Önkormányzat Képviselő-testülete „A Mórahalmi Lurkó Világ Óvoda Szervezeti és Működési Szabályzatának, Házi rendjének, továbbá Pedagógiai Programjának 2023.08.01. napjával történő módosítása” tárgyú előterjesztést megismerte, az abban foglaltakkal egyet ért és a Mórahalmi Lurkó Világ Óvoda Szervezeti és

**EZ AZ ELŐTERJESZTÉS A KÉPVISELŐ-TESTÜLET ÁLLÁSPONTJÁT NEM TÜKRÖZI**

Előterjesztés Mórahalom Városi Önkormányzat Képviselő-testülete részére

Működési Szabályzatát, Háziarendjét, valamint Pedagógiai Programját a melléklet szerinti tartalommal jóváhagyja.

Felelős: 1./ pontra: Mórahalmi Lurkó Világ Óvoda vezetője  
Határidő: azonnal  
Beszámolásra: 2023. szeptemberi KT ülés

Erről értesítést kap:

- 1./ Mórahalom város Polgármestere
- 2./ Mórahalom város Jegyzője
- 3./ Mórahalmi Lurkó Világ Óvoda
- 4./ Irattár





Mórahalmi Lurkó Világ Óvoda  
6782 Mórahalom Egyenlőség utca 17-19.  
Telefon: 62/281-023  
Mobiltelefon: 06/70-3123-088  
E-mail: [ovoda@morahalom.hu](mailto:ovoda@morahalom.hu)

## **SZERVEZETI ÉS MŰKÖDÉSI SZABÁLYZATA**

**OM azonosító: 029447**

**Hatályos: 2023. július 1-től 2023. augusztus 01.-től**

**Készítette: Sprockné Farkas Marianna általános vezető helyettes Szabó Marianna  
Óvodavezető**

<p align="center"><b>Legitimációs eljárás - Az érvényességet igazoló aláírások:</b></p>	
<p><b>A nevelőtestület nevében elfogadta:</b></p> <p>2023. július 01. 2023. augusztus 01.</p> <p align="center">..... névaláírás</p>	
<p><b>Alkalmazotti közösség nevében elfogadta:</b></p> <p>2023. július 01. 2023. augusztus 01.</p> <p align="center">..... névaláírás</p>	
<p><b>Véleményét nyilvánította:</b></p> <p>2023. július 01. 2023. augusztus 01.</p> <p align="center">..... Szülői Szervezet nevében névaláírás</p>	
<p align="center"><b>Készítette:</b></p> <p>2023. július 01. 2023. augusztus 01.</p> <p align="center">Ph. .... <del>általános vezető-helyettes</del> — óvodavezető</p>	
<p align="center"><b>Az SZMSZ-t jóváhagyta:</b></p> <p align="center">.....PH..... Nógrádi Zoltán Fenntartó</p>	
<p><b>Hatályos: 2023. július 01-től. 2023. augusztus 01.</b></p>	

A dokumentum jellege: Nyilvános  
 Megtalálható: az óvodavezetői irodában  
 Elérhető: az óvoda honlapján és a KIR adatbázisában

## Tartalom

1. Bevezető .....	5
2. A szervezeti és működési szabályzat .....	7
2.1. Az intézmény jellemzői .....	8
2.2. Az intézmény vezetőjének kinevezési rendje .....	10
3. Az intézmény működési alapidokumentumai .....	11
3.1. Alapító Okirat .....	11
3.2. Az óvoda Helyi Pedagógiai Programja .....	11
3.3. Az óvodai nevelési évről szóló munkaterve .....	11
4. Az óvodavezető feladatai és helyettesítése .....	12
4.1. Az óvodavezető és feladatköre .....	12
4.1.1. Az óvodavezető felelős: .....	12
4.1.2. Az óvodavezető feladatai: .....	12
4.2. Az óvodavezető helyettesítési rendje .....	13
5. A szülői szervezet és annak jogai .....	14
6. Az intézmény dolgozói, munkarend, benttartózkodás .....	15
6.1. Az intézmény szervezeti felépítése .....	15
6.2. Az intézmény szervezeti egységei .....	16
6.2.1. Óvodai egység .....	16
6.2.2. Konyha-működtetés .....	18
7. Az óvoda működése .....	21
7.1. Az óvoda munkarendje .....	21
7.2. Az óvoda működési rendje .....	22
7.3. Külső kapcsolatok rendszere formája és módja .....	23
7.4. Az óvodai ünnepélyekre és rendezvényekre .....	23
8. A gyermekek óvodai felvétele .....	24
9. Az iskolai élet megkezdésére vonatkozó szabályok .....	25
10. Az óvodás gyermek fejlődésének nyomon követése .....	26
11. Az óvodai munka belső ellenőrzésének rendje .....	27
12. Gyermekvédelmi munka megszervezése és ellátása .....	28
13. Rendszeres egészségügyi felügyelet és ellátás rendje .....	29
14. Balesetek és megelőzésük, rendkívüli események szabályozása .....	30
14.1. Az óvoda dolgozóinak feladatai a balesetek megelőzésében és balesetek esetén .....	30
14.2. Rendkívüli esemény, bombatarter esetén szükséges teendők .....	32
15. Az elektronikus úton előállított, hitelesített és tárolt dokumentumok kezelési rendje .....	34
16. A létesítmény és helyiségeinek használati rendje .....	35
16.1. Az óvoda dolgozóira vonatkozó szabályok .....	35
16.2. Belépés és benttartózkodás azok számára, akik nem állnak jogviszonyban az óvodával .....	35
17. Ünnepek, megemlékezések rendje, hagyományok ápolásával összefüggő feladatok .....	36

17.1. Gyermekközösséggel kapcsolatos hagyományok: .....	36
17.2. A nevelőkkel kapcsolatos .....	36
18. Szakmai munkaközösségek .....	37
19. Az óvoda dokumentumainak nyilvánossága .....	43
20. Záró rendelkezések .....	44
21. Az óvodai munka belső ellenőrzésének szabályzata .....	45

## 1. Bevezető

A köznevelésről szóló Nkt. 25.§ (1) A köznevelési intézmény működésére, belső és külső kapcsolataira vonatkozó rendelkezéseket a szervezeti és működési szabályzat (a továbbiakban: SZMSZ) határozza meg.

A szervezeti és működési szabályzatban kell szabályozni mindazokat a kérdéseket, amelyek meghatározását jogszabály írja elő, továbbá a nevelési intézmény működésével összefüggő minden olyan kérdést, amelyet jogszabály rendelkezése alapján készített szabályzatban nem kell, illetve nem lehet szabályozni.

A nevelési-oktatási intézmény szervezeti és működési szabályzatában (a továbbiakban: SZMSZ) kell meghatározni (20/2012. (VIII.31.) EMMI r. 4. §):

- a) a működés rendjét, ezen belül a gyermekeknek, a tanulóknak, az alkalmazottnak és a vezetőknek a nevelési-oktatási intézményben való benntartózkodásának rendjét,
- b) a pedagógiai munka belső ellenőrzésének rendjét,
- c) a belépés és benntartózkodás rendjét azok részére, akik nem állnak jogviszonyban a nevelési-oktatási intézménnyel,
- f) az intézményvezető vagy intézményvezető-helyettes akadályoztatása esetén a helyettesítés rendjét,
- g) a vezetők és az iskolaszék, az óvodaszék az valamint az óvodai, iskolai, kollégiumi szülői szervezet, közösség közötti kapcsolattartás formáját, rendjét,
- h) a neveléstudület feladatkörébe tartozó ügyek átruházására, továbbá a feladatok ellátásával megbízott beszámolására vonatkozó rendelkezéseket,
- i) a külső kapcsolatok rendszerét, formáját és módját, beleértve a pedagógiai szakszolgálatokkal, a pedagógiai szakmai szolgáltatókkal, a gyermekjóléti szolgálattal, valamint az iskola-egészségügyi ellátást biztosító egészségügyi szolgáltatóval való kapcsolattartást,
- j) az ünnepélyek, megemlékezések rendjét, a hagyományok ápolásával kapcsolatos feladatokat,
- l) az alapfokú művészeti iskola kivételével a rendszeres egészségügyi felügyelet és ellátás rendjét,
- m) az intézményi védő, óvó előírásokat,
- n) bármely rendkívüli esemény esetén szükséges teendőket,
- o) annak meghatározását, hogy hol, milyen időpontban lehet tájékoztatást kérni a pedagógiai programról,
- p) azokat az ügyeket, amelyekben a szülői szervezetet, közösséget az SZMSZ véleményezési joggal ruházza fel,
- r) az elektronikus úton előállított papíralapú nyomtatványok hitelesítésének rendjét,
- s) az elektronikus úton előállított, hitelesített és tárolt dokumentumok kezelési rendjét,
- u) mindazokat a kérdéseket, amelyek meghatározását jogszabály előírja, továbbá a nevelési-oktatási intézmény működésével összefüggő minden olyan kérdést, amelyet jogszabály rendelkezése alapján készített szabályzatban nem kell, vagy nem lehet szabályozni.

**20/2012. (VIII.31.) EMMI r. 168. § (1)** Az óvoda, iskola, kollégium SZMSZ-ében kell meghatározni a nevelési-oktatási intézmény vezetőinek, pedagógusainak, valamint más alkalmazottainak feladatait a tanuló- és gyermekbalesetek megelőzésében és a baleset esetén (intézményi védő, óvó előírások).

A szervezeti és működési szabályzat alapvetően az oktatási intézmény felnőtt dolgozóira állapít meg szabályokat, akikre valamilyen módon, formában, kapcsolatba kerülnek az intézménnyel.

A szervezeti és működési szabályzat olyan alapokmány, (alapidokumentum), mely kódexszerűen foglalja össze az óvoda szervezeti, működési, a pedagógusok és gyermekek jogaira és kötelességeire vonatkozó szabályokat: mindenképp az óvoda szervezeti rendjét.

A szervezeti és működési szabályzatba bele kell foglalni az intézmény alapmutatóit (az alapító okirat legfontosabb elemeit) alaptevékenységét és ezeket meghatározó jogszabályi hátteret.

Az óvoda, az iskola és a kollégium a pedagógiai programjának legalább egy példányát oly módon köteles elhelyezni, hogy azt a szülők és a tanulók szabadon megtekinthessék. Az SZMSZ-t, a házirendet és a pedagógiai programot a nevelési-oktatási intézmény honlapján, annak hiányában a helyben szokásos módon nyilvánosságra kell hozni (20/2012. (VIII.31.) EMMI r. 82. § (1) (3)).

Az óvodai intézmény szervezeti és működési szabályzatának a magasabb szintű jogszabályok rendelkezésein túl, elveiben és tartalmában illeszkedni kell az óvodai intézmény más belső szabályzataihoz, alapidokumentumaihoz.

**Az óvoda tartalmi munkáját és működését meghatározó helyi szabályok:**

- Alapító Okirat,
- Szervezeti és Működési Szabályzat (SZMSZ),
- Helyi Óvodai Pedagógiai Program,
- Házirend.

Az óvodai intézmény alapításának leglényegesebb kelléke az Alapító Okirat kiadása, az alapító okirat alapján az intézmény nyilvántartásba vétele.

A nyilvántartásba vétellel válik a közoktatási intézmény önálló jogi személlyé, amely ettől kezdődően saját nevében eljárhat, jogok és kötelezettségek illetik meg.

**A nevelőtestület az alábbi Szervezeti és Működési Szabályzatot (továbbiakban SZMSZ) fogadta el.**

## 2. A szervezeti és működési szabályzat

A Szervezeti és Működési Szabályzat célja, hogy meghatározza a *Mórahalmi Lurkó Világ Óvoda* (OM azonosító:029447), mint intézmény szervezeti felépítését, az intézményi működés belső rendjét, a belső és külső kapcsolatokra vonatkozó megállapításokat a jogszabályok szerint, és mindazon rendelkezéseket, amelyet jogszabály nem utal más hatáskörbe.

**Célja:** az intézmény jogszerű működésének biztosítása, a zavartalan működés garantálása, a gyermeki jogok érvényesülése, a szülők, gyermekek és pedagógusok közötti kapcsolat erősítése, az intézményi működés demokratikus rendjének garantálása.

### A Szervezeti és Működési Szabályzat hatálya kiterjed:

- az óvodába járó gyermekek közösségére,
- a nevelőtestület valamennyi pedagógusára,
- az intézmény vezetőjére,
- a nevelő, fejlesztő munkát segítőkre,
- egyéb alkalmazottakra,
- a gyermekek szüleire, törvényes képviselőikre.

Ezen Szervezeti és Működési Szabályzatban foglalt rendelkezéseket azok is kötelesek megtartani, akik az intézménnyel kapcsolatba kerülnek, valamint igénybe veszik szolgáltatásait.

### Az intézmény gazdálkodási jogállása:

Az óvoda gazdálkodási feladatait a Mórahalmi Polgármesteri Hivatal látja el Mórahalom Városi Önkormányzat képviselő-testülete 339/2012.(XI.29.) Kt. számú határozatával jóváhagyott megállapodás alapján.

### A vagyon felett rendelkező:

Az intézmény rendelkezési jogosultsága kiterjed a kezelésében lévő ingatlan és ingó vagyon rendeltetésszerű használatára, üzemeltetésére, továbbá helységeinek és eszközeinek tartós és eseti bérbeadására a székhely és a telephely vonatkozásában (óvoda, iskola, sportcsarnok, konyha).

### A Szervezeti és Működési Szabályzatot:

- a nevelőtestület hagyja jóvá,
- az alkalmazotti közösség elfogadja
- az intézményi szülői szervezet véleményét nyilvánítja,
- a Fenntartó jóváhagyásával válik érvényessé.

Módosítására akkor kerül sor, ha a fenti jogszabályokban, az intézményben szervezeti és működési tekintetben változás áll be, illetve ha a szülők, vagy a nevelőtestület minősített többséggel erre javaslatot tesz. A módosítás alkalmával az eljárási rendet az Nkt.25.§-a határozza meg. A hatálybalépéssel egyidejűleg hatályon kívül helyeződik az óvoda korábbi Szervezeti és Működési Szabályzata.

A módosításra került, elfogadott és jóváhagyott Szervezeti és Működési Szabályzat nyilvánossága: a vezetői irodában mindenkor megtalálható.

### Szervezeti és Működési Szabályzat felülvizsgálatának módja

- ha az óvoda működési rendjében változás történik,
- ha a jogszabály előírja.

## 2.1. Az intézmény jellemzői

Az intézmény alapítója:	<b>Mórahalom Városi Önkormányzat</b>
Alapító címe:	6782 Mórahalom, Szentháromság tér 1.
Az alapítás éve:	1995. 01. 01.
Hatályos alapító okiratának kelte:	2023. július 01.
Hatályos alapító okiratának száma:	2/2023
Az intézmény Fenntartója:	Mórahalom Városi Önkormányzat Képviselő-testülete
A Fenntartó címe:	6782 Mórahalom, Szentháromság tér. 1.
A Fenntartó elérhetősége:	+3662/281-022
Az intézmény neve:	Mórahalmi Lurkó Világ Óvoda
Az intézmény típusa:	Óvoda
Az intézmény OM azonosítója:	029447
Az intézmény címe - székhely:	6782 Mórahalom, Egyenlőség u. 17-19.
Telephely címe:	6782 Mórahalom, Barmos György tér 2.
Telefon:	06/62-281-023
Mobiltelefon:	06/70-312-3088
E-mail:	<a href="mailto:ovoda@morahalom.hu">ovoda@morahalom.hu</a>
Web:	<a href="http://www.morahalom-ovoda.hu">http://www.morahalom-ovoda.hu</a>
<b>Az általános vezető-helyettesei:</b>	<b>Sprokkné Farkas Marianna</b>
Az óvoda vezetője:	<b>Szabó Marianna</b>

Az intézmény felügyeleti szerve: Mórahalom Városi Önkormányzat Képviselő-testülete, mint Fenntartó látja el az intézmény irányítását, jóváhagyja és ellenőrzi a költségvetést és annak végrehajtását, gyakorolja a munkáltatói jogokat.

### Az óvoda alaptevékenysége: Óvodai nevelés

- Az óvodai nevelőmunka az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramjára épülő, jóváhagyott pedagógiai program szerint folyik.
- Az óvodai nevelés a gyermek három éves korától a tankötelezettség kezdetéig (Nkt.45§ (2) meghatározottak szerinti nevelőintézmény.
- Sajátos nevelési igényű gyermekek ellátása:
  - a.) a többi gyermekkel, tanulóval együtt nevelhető, oktatható sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók óvodai nevelése,
  - b.) „Sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem-vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd”,
  - c.) beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alul teljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek,
  - d.) kiemelt figyelmet igénylő gyermek, tanuló:
    - A.) különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló:
    - AA.) sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló,



AB.) beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló,

AC.) kiemelten tehetséges gyermek, tanuló,

B.) a gyermekek védelméről és a gyámsági igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű, gyermek, tanuló,

- Bejáró gyermekek ellátása,
- Szervezett intézményi étkezés.

**Az óvoda alaptevékenységet kiegészítő, végezhető tevékenysége:**

- Óvodarendszeren kívüli oktatás,
- Helyiségek, eszközök bérbeadása,
- Vendégétkeztetés,
- Tanfolyamok szervezése.

**Az óvoda szakágazati besorolása, száma:**

851020 Óvodai nevelés

**A költségvetési szerv alaptevékenységének kormányzati funkció szerinti megjelölése:**

	kormányzati funkciószám	kormányzati funkció megnevezése
1	013350	Az önkormányzati vagyonnal való gazdálkodással kapcsolatos feladatok
2	013360	Más szerv részére végzett pénzügyi-gazdálkodási, üzemeltetési, egyéb szolgáltatások
3	081030	Sportlétesítmények, edzőtáborok működtetése és fejlesztése
4	084070	A fiatalok társadalmi integrációját segítő struktúra, szakmai szolgáltatások fejlesztése, működtetése
5	091110	Óvodai nevelés, ellátás szakmai feladatai
6	091120	Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének, ellátásának szakmai feladatai
7	091140	Óvodai nevelés, ellátás működtetési feladatai
8	096015	Gyermekeitkeztetés köznevelési intézményben
9	096025	Munkahelyi étkeztetés köznevelési intézményben
10	104030	Gyermekek napközbeni ellátása családi bölcsőde, munkahelyi bölcsőde, napközbeni gyermekfelügyelet vagy alternatív napközbeni ellátás útján
11	104035	Gyermekeitkeztetés bölcsődében, fogyatékosok nappali intézményében
12	104037	Intézményen kívüli gyermekétkeztetés
13	107050	Szociális étkeztetés népkonyhán
14	107051	Szociális étkeztetés szociális konyhán

**Az intézmény jogállása:** önálló jogi személy.

**Az óvoda gazdasági szervezettel nem rendelkező költségvetési szerv, szakmai célú költségvetési keretekkel rendelkezik, amelyek felett kötelezettségvállalási teljesítésigazolási joggal és felelősséggel bír.**

Az intézménynek gazdasági szervezete nincs, ezért az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról szóló 368/2011. (XII.31.) Korm. 10. § (4) bekezdésében előírt gazdasági szervezeti feladatokat a megállapodásban felsorolt eltérésekkel a hivatal látja el. Az intézmény (az előirányzatok feletti rendelkezés szempontjából teljes jogkörrel rendelkező) elemi költségvetésben a jóváhagyott előirányzatok feletti rendelkezési jog a megállapodásban rögzített módon illeti meg a hivatalt és az intézményt.

**Az intézményben aláírói jogkörrel rendelkeznek:**

- *óvodavezető*
- általános vezető helyettes
- óvodavezető helyettes

## **2.2. Az intézmény vezetőjének kinevezési rendje**

Az intézmény vezetője, a Fenntartó által kerül kinevezésre, az érvényes jogszabályoknak megfelelően.

Az intézmény képviselőjére jogosultak:

- A mindenkor kinevezett óvodavezető,
- annak távolléte esetén az óvodavezető helyettesei,
- ha ő is távol van, akkor a közalkalmazotti tanács elnöke,
- az ő távolléte eseté az intézményben tartózkodó szakvizsgázott pedagógus.

### 3. Az intézmény működési alapdokumentumai

A törvényes működést az alábbi, hatályos jogszabályokkal összhangban álló alapdokumentumok határozzák meg:

- Alapító Okirat,
- az óvoda Helyi Pedagógiai Programja,
- az óvoda éves pedagógiai munkaterve,
- Továbbképzési Program, beiskolázási terv,
- Jelen SZMSZ és mellékletei szabályozása.

#### 3.1. Alapító Okirat:

Az alapító okirat, mely tartalmazza az intézmény nyilvántartásba vételét, jogszerű működését. (Nkt.21.§ (3).

#### 3.2. Az óvoda Helyi Pedagógiai Programja

Az óvoda helyi pedagógiai programja, mely tartalmazza (EMMI 20/2012 (VIII.31.):

- Az óvoda nevelési alapelveit, célkitűzéseit,
- Azokat a nevelési feladatokat, tevékenységeket, amelyek biztosítják a gyermek személyiségének fejlődését, közösségi életre történő felkészítését,
- A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységeket,
- A gyermekvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenységét,
- A szülő, a gyermek, a pedagógus együttműködésének formáit,
- Az egészségnevelési és környezeti nevelési elveket,
- A gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedéseket,
- A nevelőtestület által szükségesnek tartott további elveket,
- A nevelési program végrehajtásához szükséges, a nevelőmunkát segítő eszközök és felszerelések jegyzékét.

#### 3.3. Az óvodai nevelési évre szóló munkaterve:

Az intézmény hivatalos feladatsora, amely az intézményi célok, feladatok megvalósításához szükséges tevékenységek, munkafolyamatok időre beosztott cselekvési terve a feladatok megjelölésével.

Az éves pedagógiai munkatervet a nevelőtestület javaslata, véleménye alapján az óvodavezető készíti el, majd megvitatása után a nevelési évet nyitó nevelőtestületi értekezleten fogad el.

Az éves munkaterv tartalma:

- Az aktuális nevelési év helyzetképe,
- Az aktuális nevelési évre kitűzött célok, feladatok, tevékenységek,
- Az óvodai nevelési év rendje,
- A nevelési év munkarendje óvodapedagógusok és nem pedagógus beosztású dolgozók,
- Ünnepek, rendezvények szervezési rendje,
- Gyermek és Ifjúságvédelmi feladatok nevelési évre szóló rendje,
- Az óvoda belső ellenőrzési rendje: szakmai és működési.

A nevelőtestület által elfogadott, az adott nevelési évre szóló munkatervet az intézményi szülői szervezetettel ismertetni kell, illetve az óvoda internet honlapján nyilvánossá kell tenni.

## **4. Az óvodavezető feladatai és helyettesítése**

### **4.1. Az óvodavezető és feladatköre:**

Az óvoda élén az óvodavezető áll a Nkt. 68.§ (2)-a alapján, aki az intézmény egyszemélyi felelős vezetője, aki munkáját a Nkt.69.§. vonatkozó előírásainak megfelelően látja el. Jogkörét esetenként vagy az ügyek meghatározott körében az intézmény más alkalmazottjára átruházhatja. Az óvoda vezetője képviseli az intézményt.

Az óvodavezető jogkörét, felelősségét, feladatait a Köznevelési Törvény alapján a Fenntartó határozza meg (melléklet: Óvodavezető munkaköri leírása).

#### **4.1.1. Az óvodavezető felelős:**

- az intézmény szakszerű és törvényes működéséért,
- a takarékos gazdálkodásért,
- a munkáltatói feladatok törvényes ellátásáért,
- az óvoda gazdálkodási feladatainak megszervezéséért,
- tervezési, beszámolási, információ szolgáltatási kötelezettség teljesítéséért,
- az óvoda gazdasági eseményeiért,
- a pedagógiai munkáért,
- a gyermekvédelmi feladatok megszervezéséért és ellátásáért,
- a nevelőmunka egészséges és biztonságos feltételeinek megteremtéséért,
- a gyermekbalesetek megelőzéséért
- a gyermekek rendszeres egészségügyi vizsgálatának megszervezéséért,
- a pedagógusi középtávú továbbképzési program, valamint az éves beiskolázási terv elkészítéséért,
- a továbbképzések megszervezéséért,
- az intézmény közvetlen és közvetett partnerkapcsolatainak működtetéséért, folyamatos fejlesztéséért a helyi szabályozásoknak megfelelően.

Az óvoda vezetője rendkívüli szünetet rendelhet el, ha rendkívüli időjárás, járvány, természeti csapás vagy más elháríthatatlan ok miatt az óvoda működtetése nem biztosítható, vagy az intézkedés elmaradása jelentős veszéllyel, illetve helyrehozhatatlan kárral járna.

Intézkedéséhez be kell szereznie a Fenntartó egyetértését, illetve ha ez nem lehetséges, a Fenntartót haladéktalanul értesítenie kell.

#### **4.1.2. Az óvodavezető feladatai:**

- az intézmény vezetése,
- a nevelőtestület jogkörébe tartozó döntések előkészítése, végrehajtásuk szakszerű megszervezése, a nevelő- fejlesztő munka irányítása és ellenőrzése,
- a nemzeti és óvodai ünnepek munkarendhez igazodó, méltó megünneplése,
- a rendelkezésre álló költségvetés alapján az intézmény működéséhez szükséges személyi és tárgyi feltételek biztosítása,
- a gyermekvédelmi munka irányítása,
- a gyermekbaleset megelőzésével kapcsolatos tevékenység irányítása,
- kötelezettségvállalási, munkáltatói és kiadványozási jogkör gyakorlása,
- az intézmény működésével kapcsolatban minden olyan ügyben való döntés, amelyet jogszabály nem utal más hatáskörbe,
- az SZMSZ-ben megfogalmazott, a vezetésre vonatkozó pontok maradéktalan ellátása,

- az óvoda szabályozó dokumentumainak egységes értelmezésének, tartalmuk gyakorlati megvalósításának biztosítása, segítése,
- az intézmény szakmai munkája színvonalának további erősítése,
- az **önértékelésekre, a külső tanfelügyeleti szakmai ellenőrzésekre, a pedagógusok előmeneteli rendszerének alapját képező minősítésre** történő felkészülés.

#### 4.2. Az óvodavezető helyettesítési rendje:

Az intézményvezető vagy intézményvezető-helyettesek akadályoztatása esetére a **helyettesítés rendje:**

Az intézmény működésével kapcsolatban biztosítani kell, hogy a vezetői feladatok folyamatosan ellátottak legyenek. Ennek érdekében a vezetők nevelési-oktatási intézményben való benntartózkodásának rendjét az alábbiak szerint határozom meg. A vezető 2 hetet meghaladó tartós hiányzása esetén a helyettesítés rendje a következő: az Óvodavezető szabadsága, hivatalos távolléte, valamint a vezetői munkakör betöltetlensége esetén, az általános vezető helyettese, annak hiányzása esetén a másik Óvodavezető-helyettes látja el.

#### A helyettesítés rendje:

1. Az Óvodavezető helyettesítése: ~~Sprokkné-Farkas-Marianna-általános-vezető helyettes, Szalma Attiláné~~ Általános Óvodavezető-helyettes,
2. ~~Sprokkné-Farkas-Mairanna-általános-vezető-helyettes~~ Szalma Attiláné általános óvodavezető-helyettes helyettesítése Demus Lászlóné-Óvodavezető helyettes által történik.
3. ~~Szalma-Attiláné-óvodavezető-helyettes-helyettesítése-Demus-Lászlóné óvodapedagógus-által-történik.~~

Az intézmény működésével kapcsolatban biztosítani kell, hogy az intézményben a vezetői feladatok folyamatosan ellátottak legyenek, ezért vezetője és helyettesei közül egyiküknek az bent kell tartózkodnia.

A vezető, helyettesei közül legalább egyik 9-15 óra közötti időkeretben az intézmény székhelyén kell, hogy elérhető legyen.

## 5. A szülői szervezet és annak jogai

Az óvoda, a szülők jogaik érvényesítése, illetve kötelességeik teljesítése érdekében szülői képviselőt működtet.

Az óvodai szülői képviselőt egyetértési, véleményezési jogot gyakorol az alábbi területeken:

- az óvodai SZMSZ kialakításában,
- a házirend kialakításában,
- az éves munkaterv és beszámoló elkészítésekor,
- az ünnepélyek, megemlékezések rendjét szabályozó részében,
- a szülőket anyagilag is érintő ügyekben,
- a szülői értekezletek napirendjének meghatározásában,
- az óvoda és a család kapcsolattartási rendjének kialakításában,
- a gyermekvédelmi feladatok meghatározásában, a munkatervnek a szülőket is érintő részében.

### **Az óvodai Szülői képviselő:**

Képviseli a szülőket és a gyermekeket az oktatási törvény megfogalmazott jogaik érvényesítéséhez.

Figyelemmel kíséri a nevelőmunka eredményességét. Megállapításairól tájékoztatja a nevelőtestületet és a Fenntartót.

A gyermekek nagyobb csoportját érintő bármely kérdésben tájékoztatást kérhet a nevelési intézmény vezetőjétől, az e körbe tartozó ügyek tárgyalásakor.

Képviselője tanácskozási joggal részt vehet a nevelőtestületi értekezleten.

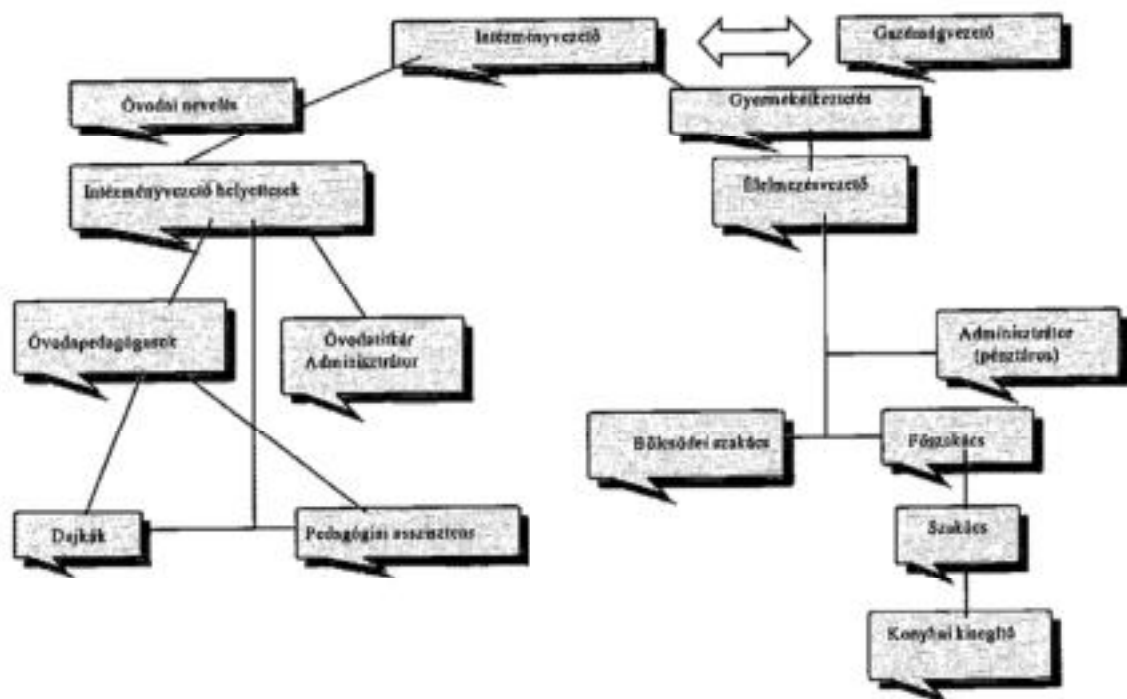
## 6. Az intézmény dolgozói, munkarend, benttartózkodás

Az óvoda dolgozóit a törvény előírásai alapján megállapított munkakörökre a Fenntartó által engedélyezett létszámban az óvoda vezetője alkalmazza.

A teljes alkalmazotti közösséget az óvodavezető hívja össze minden esetben a munkatársi értekezletekre, melyen az óvodavezető tájékoztatja az intézmény dolgozóit az óvoda munkájáról és ismerteti a soron következő feladatokat.

Az értekezletről jegyzőkönyv készül.

### 6.1. Az intézmény szervezeti felépítése



## 6.2. Az intézmény szervezeti egységei

Az intézmény belső szervezeti egységeinek, vezetői szintjeinek meghatározásánál alapelv, hogy a dolgozók - szakmai felkészültségüknek megfelelően - a feladataikat zavartalanul és eredményesen láthassák el.

### Az intézményben alkalmazottak munkaköre:

Az alkalmazotti közösség tagjai a jogszabálynak, szakmai előírásoknak megfelelően az intézményen belül elkülönült feladatuknak megfelelően részleges önállósággal, ill. sajátos feladatokkal és jogosítványokkal rendelkeznek, amit a munkaköri leírások tartalmaznak részletesen.

### Az intézmény szervezeti egységei:

- Az intézmény több szervezeti egységből áll, melyet az intézményvezető egyszemélyi felelősként vezet.
- **Óvodai nevelés** székhely, telephely vonatkozásában.
- **Az óvodai, iskolai, bölcsődei, konyhai** feladatokat ellátó szervezeti egység az ételmezés vezető szakmai irányításával. a gyermekétkeztetésre vonatkozó jogszabályok, szakmai előírások alapján.  
A Barmos György tér 2. telephelyen az iskola, sportcsarnok, konyha technikai dolgozóit az ételmezésvezető koordinálja, az épület fenntartási feladatokat szervezi.

### 6.2.1. Óvodai egység

1. **Székhely:** 6782 Mórahalom, Egyenlőség u. 17-19.
2. **Telephely:** 6782 Mórahalom, Barmos György tér 2.

### Feladat és hatáskör mátrix:

Beosztás - munkakör	Feladatkör (felelősségi és hatáskör)	Közvetlen függelmi feleltetése
Óvodavezető	- Pedagógiai munka irányítása. - Tanügy-igazgatási, gazdálkodási, munkáltatói jogkör gyakorlása. - Szakmai tudásátadás folyamatának gondozása. - Innovációs folyamatok indítása, és támogatása. - Belső és külső partneri kapcsolatok koordinálása. - Panaszkezelés	Polgármester
Óvodavezető helyettes	- Pedagógiai munka irányítása. - Átruházott tanügy-igazgatási, munkáltatói feladatok végrehajtása, ellenőrzése.	Óvodavezető
Óvodatitkár, adminisztrátor	- Ellátja az adminisztratív tevékenységhez szorosan kapcsolódó levelezési, gépirási, illetve szövegszerkesztési feladatokat.	Óvodavezető Gazdaságvezető



	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Kezeli az ügyiratokat, az iktatókönyvet, betartva az ügyiratokkal kapcsolatos általános eljárási szabályokat.</li> <li>- Elvégzi a kinevezéssel, munkaszerződéssel, munkaviszony megszüntetésével kapcsolatos adminisztratív feladatokat.</li> <li>- Tárolja, illetve kezeli az intézményi dokumentációkat.</li> </ul>	
<b>Óvodapedagógus</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- A 3-7 éves korú gyermekek differenciált nevelése, fejlesztése.</li> <li>- Tanügy-igazgatási feladatok ellátása, dokumentáció vezetése.</li> <li>- Dajkai feladatot ellátók, pedagógiai asszisztens irányítása.</li> </ul>	Óvodavezető
<b>Pedagógiai asszisztens</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Foglalkozásokon óvónő irányításával segíti a csoportban folyó munkát, az eszközöket előkészíti, elrakja, segít a csoportszoba átrendezésében, a gyermekek eszközeinek előkészítésében.</li> <li>- Részt vesz a reggeli, az ebéd és uzsonnáztatás lebonyolításában.</li> <li>Az udvari levegőztetésnél, sétánál segít a gyermekek öltözködésében, az udvari rend megtartásában, játékot kezdeményez.</li> </ul>	Óvodavezető helyettes
<b>Dajka</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Biztosítja a pedagógiai munkához szükséges higiénés feltételeket.</li> <li>- Közreműködik a gyermekek egész napi gondozásában, a környezet rendjének, tisztaságának megteremtésében.</li> <li>- Ellátja a környezetgondozási és baleset-megelőzési teendőket, kisebb balesetknél elsősegélyt nyújt.</li> </ul>	Óvodapedagógus
<b>Fűtő-karbantartó</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <i>Általános karbantartási feladatok ellátása az óvoda egész területén.</i></li> <li>- <i>Az intézmény külső-belső területének rendben-tartása, udvarrendezés.</i></li> </ul>	Óvodavezető
<b>Takarító</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <i>Az intézmény termeinek, közös helységeinek, közlekedési folyosóinak tisztántartása, növénygondozás.</i></li> </ul>	Óvodavezető

Helyiségek bérbeadása szerződéskötés követően a vezető illetve gazdaságvezető aláírásával.  
 Bérleti díjak az Egyenlőség utcára, Barmos György térre  
 Tornaszoba: 2.000,- Ft/óra

## 6.2.2. Konyha-működtetés

### 6.2.2.1 Óvodai, iskolai étkeztetés

6782 Mórahalom, Barmos György tér 2.

A konyha szervezeti egységének vezetője az élelmezésvezető.

**Az élelmezésvezető távollétében az adminisztrátor teljes felelősséggel helyettesíti azt.**

A konyha szervezeti egységének feladata az óvodások, tanulók, kollégisták, dolgozók és az étkezést igénybe vevő külsős személyek számára az étkeztetés biztosítása.

Az élelmezésvezető a következő ügykörökben járhat el a költségvetési szerv képviselőjeként: a konyha szervezeti egység munkájának szervezése, a szállítókkal történő kapcsolattartás, a szállított áru megrendelése és átvétele, a konyhai hulladék elszállításának megszervezése, a közegészségügyi feltételek biztosítása, helyiségek bérbeadása szerződéskötés követően a vezető illetve gazdaságvezető aláírásával, Fenntartói megegyezés szerint.

**Bérleti díjak a Barmos György tér telephelyen: (2022. október 01-től)**

**Konyha: 2.000.- Ft/fő vagy, minimum 30.000.- Ft/alkalom**

**Kormányzati funkciók:**

- Iskolai intézményi étkeztetés,
- Óvodai intézményi étkeztetés,
- Munkahelyi étkeztetés,
- Vendégétkeztetés.
- Intézményen kívüli gyermekek étkeztetése

**Feladat és hatáskör mátrix:**

Beosztás - munkakör	Feladatkör (felelősségi és hatáskör)	Közvetlen függelmi felettese
Élelmezésvezető	- Az élelmezésvezető irányítja és ellenőrzi a konyha munkáját, valamint az épület fenntartási teendőit. - Feladata az étlap összeállítása, a havi elszámolások lebonyolítása, az élelmiszer-szállítási szerződések előkészítése.	Óvodavezető
Adminisztrátor, pénztáros	- Gazdálkodási és pénzügyi feladatok végzése, térítési díj beszedés. - Ellátja az adminisztratív tevékenységhez szorosan kapcsolódó levelezési, gépirási, illetve szövegszerkesztési feladatokat.	Óvodavezető
Szakács	- HACCP előírásainak megfelelően a konyha működtetése.	Élelmezésvezető
Konyhai kisegítő	- Egyszerűbb konyhatechnikai eljárásokban segédkezzon, előkészítse a főzéshez szükséges alapanyagokat. - Nyersanyagok és eszközök szállítása a munkaterületre, a zöldségek megtisztítása,	Élelmezésvezető

	aprítása. - Ételek tálalása, kiosztása, tányérok, edények, mosogatása.	
<b>Takarító</b>	- Az intézmény termeinek, közös helységeinek, közlekedési folyosóinak tisztántartása, növénygondozás.	Élelmezésvezető

#### 6.2.2.2 Bölcsődei és Családi Napközis gyermekek étkeztetése

6782 Mórahalom, Egyenlőség utca 17-19.

**Kormányzati funkciók:**

- Gyermekektetetés bölcsődében,
- Gyermekek napközbeni ellátása

**Feladat és hatáskör mátrix:**

<b>Beosztás - munkakör</b>	<b>Feladatkör (felelősségi és hatáskör)</b>	<b>Közvetlen függelmi felettese</b>
<b>Élelmezésvezető</b>	- Az élelmezésvezető irányítja és ellenőrzi a konyha munkáját, - Feladata az étlap összeállítása, a havi elszámolások lebonyolítása, az élelmiszer-szállítási szerződések előkészítése.	Óvodavezető
<b>Szakács</b>	- HACCP előírásainak megfelelően a konyha működtetése.	Élelmezésvezető

**Az intézmény dolgozói munkájukat munkaköri leírásaik alapján végzik (ezen Szervezeti és Működési Szabályzat Melléklete).**

**A nevelők közössége a nevelőtestület.**

A nevelőtestület az óvoda pedagógusainak közössége, a nevelési-oktatási kérdésekben az intézmény legfontosabb tanácskozó és határozathozó szerve.

A nevelőtestület tagja: az óvoda valamennyi kinevezett óvodapedagógusa.

A nevelőtestület döntési és véleményezési jogkörét a Nkt. 70.§-a tartalmazza:

70.§.(2): A nevelőtestület dönt:

- a) a pedagógiai program elfogadásáról,
- b) az SZMSZ elfogadásáról,
- c) a nevelési-oktatási intézmény éves munkatervének elfogadásáról,
- d) a nevelési-oktatási intézmény munkáját átfogó elemzések, értékelések, beszámolók elfogadásáról,
- e) a továbbképzési program elfogadásáról,
- f) a nevelőtestület képviselőjében eljáró pedagógus kiválasztásáról,
- g) a házirend elfogadásáról,
- i) a tanulók fegyelmi ügyeiben,

k) jogszabályban meghatározott más ügyekben

- (3) A nevelőtestület véleményt nyilváníthat vagy javaslatot tehet a nevelési-oktatási intézmény működésével kapcsolatos valamennyi kérdésben. Ki kell kérni a nevelőtestület véleményét a külön jogszabályban meghatározott ügyekben.

**A nevelőtestület értekezletei:**

A nevelőtestület a nevelési év során:

- rendes és
- rendkívüli értekezletet tart.

A nevelőtestület rendes értekezleteit az óvoda éves munkatervében meghatározott napirenddel és időpontokban az óvoda vezetője hívja össze.

A nevelőtestület egy nevelési éve során az alábbi értekezleteket tartja:

- nevelési évzáró-nyitó értekezlet,
- a nevelési évben két nevelési értekezlet.

**A rendkívüli nevelőtestületi értekezletre vonatkozó szabályok:**

Az óvodavezető a rendkívüli nevelőtestületi értekezlet összehívásánál a napirend három nappal előbb történő kihirdetésével intézkedik.

Rendkívüli nevelőtestületi értekezlet hívható össze az óvoda lényeges problémáinak megoldására.

A rendes és rendkívüli nevelőtestületi értekezletekről jegyzőkönyv készül, melyek kötelező tartalma:

- Dátum,
- Helyszín pontos meghatározása,
- Napirendi pontok felsorolása,
- Jegyzőkönyvvezető megnevezése,
- Részletes, a napirendi pontoknak megfelelő hiteles szöveg,
- Jelenléti ív.

A jegyzőkönyvek minden alkalommal aláírják:

- óvodavezető,
- jegyzőkönyvvezető,
- két hitelesítő aláíró.

A nevelőtestület döntéseit és határozatait – jogszabályokban meghatározott kivétellel – nyílt szavazással és egyszerű szótöbbséggel hozza.

A szavazatok egyenlősége esetén az óvodavezető dönt.

A döntések és határozatok az intézmény iktatott iratanyagába – irattárába – kerülnek határozati formában.

## 7. Az óvoda működése

### A köznevelési intézmény működésének rendje

A Nkt 24. §-a szerint (1) A nevelési-oktatási intézmények szakmai tekintetben önállóak. Szervezetükkel és működésükkel kapcsolatosan minden olyan ügyben döntenek, amelyet jogszabály nem utal más hatáskörébe.

(2) A nevelési-oktatási intézmény működésével kapcsolatos döntések előkészítésében, végrehajtásában és ellenőrzésében – jogszabályban meghatározottak szerint – részt vesznek a pedagógusok, a tanulók és a szülők, valamint képviselőik.

(3) A nevelési-oktatási intézmény helyiségeiben, területén párt, politikai célú mozgalom vagy párthoz kötődő szervezet nem működhet, továbbá az alatt az idő alatt, amíg az óvoda ellátja a gyermekek felügyeletét, párt vagy párthoz kötődő szervezettel kapcsolatba hozható politikai célú tevékenység nem folytatható.

### 7.1. Az óvoda munkarendje

1. A nevelési év szeptember 1-től - augusztus 31-ig tart, mely két részből áll:

a.) Nevelési-oktatási év (IX. 1-től - V. 31-ig),

- mely időszak alatt a gyermekek részére a Helyi Óvodai Pedagógiai Program szabályozásának megfelelően foglalkozásokat szerveznek.
- Dokumentum: csoport Heti rendje.

b.) Nyári időszak (VI. 1-től - VIII. 31-ig), mely idő alatt

- Az óvodai csoport szervezett foglalkozások nélkül működik.
- A nyári óvodai élet dokumentálása: A Nyári Udvari Élet terve.
- *Az óvoda bezár.* Nyári bezárás: ekkor történik az óvoda szükség szerinti felújítása, karbantartása, valamint a nagytakarítás. A zárás időtartamát a Fenntartó határozza meg.  
A nyári zárás időtartamáról a szülőket legkésőbb minden év 02.15-ig a faliújságon keresztül értesítjük.  
A zárva tartás ideje alatt hetente egy alkalommal – a Fenntartó által meghatározott időpontban - ügyeletet kell tartani. Az ügyelet helyszíne: székhely intézmény.

2. Az óvoda 5 napos (hétfőtől-péntekig) munkarenddel üzemel.

- heti 50 órás nyitvatartási idővel, melynek pontos időpontja a mindenkor éves munkatervben - a szülői igényeknek megfelelően - kerül meghatározásra.
- A szülők igényeinek jelzésére az intézmény vezetője a Fenntartó felé kezdeményezheti a nyitvatartási idő megváltoztatását.

Rendezvények alkalmával a nyitvatartási időtől való eltérést az óvodavezető engedélyezi.

3. Az óvodát reggel a munkarend szerint érkező óvodapedagógus nyitja.

- A bejáratú ajtók nyitva, illetve zárva tartását a csoportok napirendje határozza meg, melyet minden nevelési év elején az éves Munkatervben rögzítünk és a szülőkkel az első szülői értekezleten, illetve a szülői hirdető táblán ismertetünk.
- A hivatalos ügyek intézése a vezetői irodában történik.

4. Az alkalmazottak munkarendje a mindenkor éves munkatervben kerül szabályozásra.

4. Az alkalmazottak munkaidejük nyilvántartását a jelenléti íven vezetik, melyet heti rendszerességgel és/vagy spontán módon, dokumentáltan ellenőriz az óvoda vezetője. *(megbízásából az óvodatitkár, aki erről jelent az intézmény vezetőjének).*

6. Az alkalmazottak munkavégzésére vonatkozó szabályokat a munkaköri leírások tartalmazzák.

7. Az óvodapedagógusok munkaidejének foglalkozással lekötött része a mindenkori jogszabályban meghatározott kötelező óraszám, ezen felül a heti 40 órás törvényi munkaidő keretét figyelembe véve az alábbi feladatokat látja az óvodában és/vagy az óvodán kívül:

- továbbképzéseken való részvétel,
- hospitálások,
- rezort feladatok,
- munkatervben meghatározott egyéb megbízatások,
- az óvoda vezetőjétől kapott egyéb, az óvodai nevelő-fejlesztő munkával összefüggő, írásban kapott megbízások.

#### 8. Nevelés nélküli munkanapok:

Időpontját és felhasználását az éves munkaterv tartalmazza, melyről minden év szeptemberében tájékoztatást adunk a szülői közösségnek.

A nevelésnélküli munkanapok éves felhasználása során figyelembe vesszük:

- a jogszabályi kötelezettséget,
- az óvodába járó szülők munkahelyi leterheltségét.

A nevelés nélküli munkanapok időpontjáról minimum 7 nappal korábban értesítjük:

- a teljes szülői kört és a
- Fenntartót.

A nevelés nélküli munkanapokon: szakmai továbbképzést, alkalmazotti értekezletet tartunk. A gyermekek elhelyezését igény szerint biztosítjuk a saját óvodában.

## 7.2. Az óvoda működési rendje

### Az óvodai nevelési év rendjét az óvodai munkaterv határozza meg

A Munkaterv programjait a nevelőtestület határozza meg, a gyermekek közösségét érintő közös programokat illetően a Szülői képviselő véleményét kikérve.

Az óvodai nevelési év rendjében meg kell határozni:

- a./ A nevelésnélküli munkanapok időpontját, felhasználásának módját, tartalmát, mely nem haladhatja meg egy nevelési évben az 5 napot. A nevelésnélküli munkanapok pontos időpontjáról a szülőket legalább 7 nappal előtte értesíteni kell.
- b./ A szünetek időtartamát.
- c./ Az óvodai megemlékezések és ünnepek rendjét.
- d./ A nevelési értekezletek időpontját.
- e./ A gyermekek fizikai állapotát felmérő vizsgálati időpontját.
- f./ Az óvodában folyó, térítési díj ellenében igénybe vehető szolgáltatások rendszerét (a 229/2012 (VIII.28) Korm. rend. 33. §-ban meg nem határozott egyéb foglalkozások), melyekre az óvoda térítési díjat szed és befizet a Fenntartó Alapítvány számlájára.

### **7.3. Külső kapcsolatok rendszere formája és módja**

Az óvodát a külső intézményekkel, szervekkel fenntartott kapcsolataiban az óvodavezető képviseli. Az éves munkatervben rögzítettek alapján, a nevelőtestület is kapcsolatot tart a különböző társintézményekkel.

### **7.4. Az óvodai ünnepélyekre és rendezvényekre**

A megfelelő színvonalú felkészítés és felkészülés az óvónők feladata úgy, hogy figyelembe veszik a gyermeki személyiséget és a helyi sajátosságokat.

Az óvodai ünnepségeken és rendezvényeken az óvónők és dajkák jelenléte kötelező az alkalomhoz illő öltözkében.

Az óvodai ünnepélyek rendje a Helyi Óvodai Pedagógiai Programban szabályozott, és a mindenkori éves munkatervben konkretizált (határidő, felelős).



## 8. A gyermekek óvodai felvétele

A nemzeti köznevelésről szóló **2011. évi CXCV. törvény 8. § (1)** szabályozása szerint az óvoda a gyermek hároméves korától a tankötelezettség kezdetéig nevelő intézmény. Az óvoda felveheti azt a gyermeket is, aki a harmadik életévét a felvételétől számított fél éven belül betölti, feltéve, hogy minden, a településen, fővárosi kerületben, vagy ha a felvételi körzet több településen található, az érintett településeken lakóhellyel, ennek hiányában tartózkodási hellyel rendelkező hároméves és annál idősebb gyermek óvodai felvételi kérelme teljesíthető.

### A beiratkozás rendje:

- A beiratkozás időpontját minden nevelési évben a Fenntartó határozza meg, és a megszokott formában, a kijelölt beiratkozási időpontot megelőző harminc nappal hozza nyilvánosságra.
- Beíratáskor a szülő „**Óvodai jelentkezési lap**”-ot tölt ki, amit aláírásával hitelesít, és bemutatja a szükséges dokumentumokat (Anyakönyvi kivonat, Lakcímkártya, TAJ kártya, szülő Személyi igazolványa).
- A beiratkozás során a szülőt röviden szóban és írott bemutatkozó anyag formájában ismertetjük óvodánk pedagógiai rendszeréről.
- A beiratkozást követően a gyermekek és a szülők lehetőséget kapnak arra, hogy közvetlen betekintést nyerjenek az óvoda életéről: közös gyermeknap, a nyár folyamán nyitott óvoda.
- A beíratás tényét az Előjegyzési naplóban kell rögzíteni.
- A beíratási időszakot követően a felvételt nyert gyermekek fogadása szeptember 01-től folyamatosan történik.
- Az újonnan jelentkező gyermekek fogadása az óvodai nevelési évben folyamatosan történik.

Ha az óvodába jelentkezők száma meghaladja felvehető gyermekek számát a Fenntartó az óvodavezetővel együtt bizottságot szervez, amely javaslatot tesz a felvételre.

Az óvodában való felvételtől az óvoda vezetője írásban: Felvételi Határozat formájában értesíti a szülőt a beíratást követő 28 napon belül.

A gyermekek személyiség jogait figyelembe véve a felvett gyermekekről névszerinti névsort nyilvános helyre kifüggeszteni tilos.

### Az óvodai átvétel:

A szülő gyermeke óvodai felvételét, átvételét bármikor kérheti.

Az óvoda házirendjét az új gyermekek szüleivel az adott nevelési év megkezdése előtt ismertetni kell: nyomtatott formában mindenki számára biztosítani kell, melynek átvételét a csoportnaplóban, az erre rendszeresített forma nyomtatványon kell igazolni.



## 9. Az iskolai élet megkezdésére vonatkozó szabályok

Nkt. 45. § -a szerint (1) Magyarországon – az e törvényben meghatározottak szerint – mindengyermek köteles az intézményes nevelés-oktatásban részt venni, tankötelezettségét teljesíteni.

(2) A gyermek abban az évben, amelynek augusztus 31. napjáig a hatodik életévét betölti, legkésőbb az azt követő évben tankötelessé válik. Az a gyermek, akinek esetében azt a szakértői bizottság javasolja, további egy nevelési évig az óvodában részesül ellátásban, és ezt követően válik tankötelessé.

A tankötelezettség teljesítése a tanév első tanítási napján kezdődik. Ha a gyermek az iskolába lépéshez szükséges fejlettséget korábban eléri, a kormányhivatal a szülő kérelmére szakértői bizottság véleménye alapján engedélyezheti, hogy a gyermek hatéves kor előtt megkezdje tankötelezettségének teljesítését.

(4) A tankötelezettség kezdetéről

- a) az óvoda vezetője,
- b) ha a gyermek nem járt óvodába az iskolaérettségi vizsgálat alapján a szakértői bizottság,
- c) az óvoda, az iskola vezetője vagy a szülő kezdeményezésére az iskolaérettségi vizsgálat alapján a szakértői bizottság dönt.

**A tanköteles életkort elérő gyermekek esetében:**

- az óvoda igazolja, hogy a gyermek elérte az iskolába lépéshez szükséges fejlettséget,
- ha szükséges, javasolja a gyermek óvodai nevelésben való további részvételét,
- javasolja, hogy a gyermek – annak megállapítása céljából, hogy szükséges-e a gyermek sajátos iskolai nevelésben és oktatásban való részvétele, illetve elérte az iskolába lépéshez szüksége fejlettséget – szakértői és rehabilitációs bizottsági vizsgálaton vegyen részt.

**A gyermek óvodai elhelyezése megszűnik, ha**

- a) a gyermeket másik óvoda átvette, az átvétel napján,
- b) a jegyző a szülő kérelmére engedélyt adott a gyermek óvodából történő kimaradására,
- c) a gyermeket felvették az iskolába, a nevelési év utolsó napján,
- d) az óvodába járási kötelezettségét külföldön teljesítő gyermek eléri a tanköteles kort.

Az óvodai felvételi, átvételi kérelem elbírálásáról a szülőt, az előző óvoda vezetőjét írásban értesíteni kell. Amennyiben az óvodai felvételre a gyámhatóság kezdeményezése alapján kerül sor, a határozatot számára is meg kell küldeni.

## 10. Az óvodás gyermek fejlődésének nyomon követése

Az óvodába felvett gyermek fejlődését a „Fejlődés nyomon követő dokumentáció”-ban rögzítjük. A fejlődés nyomon követése az alábbi területekre terjed ki: értelmi, beszéd, hallás, látás, mozgásfejlődés. Rögzítésre kerülnek: a gyermek fejlesztési feladatai: intézkedések, megállapítások, javaslatok, fejlesztési tervek.

Az óvoda indokolt esetben kezdeményezi a szülőnél a szakszolgálat igénybe vételét.

A fejlesztési javaslatokat, illetve a Fejlődési napló bejegyzéseit ismertetjük a szülővel, aki azt aláírásával igazolja.

A fejlesztési javaslat elkészítését a szülő az iskolába lépést megelőző három, illetve az iskola megkezdését követő hat hónapon belül kérheti. A fejlesztési javaslatot az óvoda köteles átadni a szülőnek. A fejlődési napló tartalmát, vezetésének szabályozását a Helyi Óvodai Pedagógiai Program tartalmazza.

### 10.1. A gyermek napirendje

a, A csoportok napi és heti rendjét a Helyi Óvodai Pedagógiai Program szabályozásának megfelelően, a gyermekek életkori sajátosságainak függvényében a nevelési év elején alakítjuk ki, melyet az első – nevelési évnnyitó - szülői értekezleten ismertetünk a szülőkkel. A nevelési év során szervezett óvodai programok esetében a napirendek rugalmasan változnak.

b, **Egyéb foglalkozások:** A nevelési időben egyéb foglalkozások is szervezhetők, melyről a foglalkozást vezető pedagógus **Egyéb foglalkozási Naplót** vezet a 20/2012.(VIII.31.) EMMI Rendelet 103. §-a alapján. E foglalkozásokért térítési díj szedhető.

Az óvodába érkezés és távozás rendjét a Fenntartó által jóváhagyott **Házirend** tartalmazza.

A gyermek távolmaradásának, mulasztásának, igazolására vonatkozó rendelkezések: az óvoda Házirendje szabályozza a megfelelő jogszabályok figyelembe vételével.

#### Gyermekek étkeztetése, térítési díjak befizetése, visszafizetése

A Fenntartó által jóváhagyott Házirend szabályozza a megfelelő jogszabályok figyelembevételével.

A gyermek számára az étkeztetést – a hatályos jogszabálynak megfelelően - előre kell megtéríteni a Napközi Konyha által közölt időpontokban (tárgyhónapot megelőző héten).

A kitűzött napon túl az óvoda vezetőjének engedélyével a szülő – indokolt esetben – más napon is fizethet.

A szülőket mindenkor jogszabályok figyelembe vételével különböző kedvezmények illetik meg, ingyenes ellátásban részesül a gyermek abban az esetben, ha:

- rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül,
- tartósan beteg vagy fogyatékos,
- családjában tartósan beteg vagy fogyatékos gyermeket nevelnek,
- családjában három vagy több gyermeket nevelnek,
- nevelésbe vételét rendelte el a gyámhatóság,
- családjában az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg a kötelező legkisebb munkabér személyi jövedelemadóval, munkavállalói, egészségbiztosítási és nyugdíj járulékkal csökkentett, azaz nettó összegének 130%-át.

Az óvodás gyermek szülőjének írásbeli nyilatkozatát be kell beszerezni minden olyan döntésben, amelyből a szülőre fizetési kötelezettség hárul (229/2012.(VIII.28.) Korm. rend. 33. §-34. §).

## 11. Az óvodai munka belső ellenőrzésének rendje

### A Fenntartó

- c) ellenőrizheti a köznevelési intézmény gazdálkodását, működésének törvényességét, hatékonyságát, a szakmai munka eredményességét, nevelési-oktatási intézményben továbbá a gyermekvédelmi tevékenységet, a tanuló- és gyermekbaleset megelőzése érdekében tett intézkedéseket; a tanuló- és gyermekbalesetet jelenti a nevelési-oktatási intézmény székhelye szerint illetékes kormányhivatalnak,
- f) a köznevelési intézmény vezetőjének megbízása, kinevezése, a megbízás visszavonása, a jogviszony megszüntetésének jogával kapcsolatos, e törvényben foglalt korlátozó rendelkezések keretei között gyakorolja a munkáltatói jogokat a köznevelési intézmény vezetője felett,
- h) értékeli a nevelési-oktatási intézmény pedagógiai programjában meghatározott feladatok végrehajtását, a pedagógiai-szakmai munka eredményességét,
- i) ellenőrzi a pedagógiai programot, a házirendet, valamint a SZMSZ-t.

Az **óvodavezető** az ellenőrzési ütemterv alapján, a pedagógiai munka eredményessége és az intézmény zavartalan működése érdekében ellenőrzi, értékeli az alkalmazottak munkáját.

A belső ellenőrzés rendszere átfogja az óvodai nevelő-fejlesztő munka egészét. Egyrészt biztosítja a minőségi munkavégzést, azzal hogy az ellenőrzés során felmerülő hibák feltárása időben megtörténhet, másrészt fokozza a munka hatékonyságát.

A belső ellenőrzés legfontosabb feladata az óvodában folyó pedagógiai tevékenység hatékonyságának mérése.

Az óvoda vezetője minden nevelési év elején elkészíti a részletes **belső ellenőrzési tervet** - mint a Munkaterv mellékletét - ebben megjelöli:

- az ellenőrzésre jogosult személyeket,
- az ellenőrzés célját,
- az ellenőrzés területeit,
- az ellenőrzés idejét, határidejét.

Az ellenőrzési tervet az óvodában nyilvánosságra kell hozni.

**Rendkívüli ellenőrzést kezdeményezhet:** az óvodavezető és a szülői szervezet is.

Az ellenőrzés kiterjed:

- a munkakörrel kapcsolatos feladatok elvégzésének módjára, minőségére,
- és a munkafegyelemmel összefüggő kérdésekre.

Az ellenőrzés területei:

- pedagógiai, szervezési, tanügy igazgatási feladatok ellenőrzése,
- időszakos, állandó, kiemelt és speciális ellenőrzések,
- foglalkozások, írásos dokumentumok, foglalkozáson kívüli tevékenységek ellenőrzése,
- program megvalósulásának szintje a csoportokban és az óvoda életében,
- gazdasági jellegű ellenőrzések (élelmezés, térítési díj, vagyoni védelem),
- munka és tűzvédelmi ellenőrzések.

**Az ellenőrzés formái:**

- tervszerű, előre megbeszélt szempontok alapján,
- spontán, alkalmi ellenőrzések.

Az ellenőrzése tapasztalatait az érintett óvodapedagógussal ismertetni kell, aki arra írásban észrevételt tehet.

Az általános tapasztalatokat a nevelőtestülettel ismertetni kell, megállapítva az eredményeket és az esetleges hiányosságok megszüntetésére tett, szükséges intézkedéseket.

## 12. Gyermekvédelmi munka megszervezése és ellátása

Ezen intézményi belső szabályozásnak megfelelően az óvoda nevelési évre szóló munkatervének részét képezi a „**Nevelési évre szóló intézményi gyermekvédelmi terv**”.

Az óvodai intézmény vezetője és az óvodában dolgozók közreműködnek a gyermek veszélyeztetettségének megelőzésében és megszüntetésében, ennek során együttműködünk a gyermekjóléti szolgálattal, illetve a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatokat ellátó más személyekkel, intézményekkel és hatóságokkal.

Ha az óvoda a gyermeket veszélyeztető okokat pedagógiai eszközökkel nem tudja megszüntetni, vagy a gyermekközösség védelme érdekében indokolt, segítséget kér a gyermekjóléti szolgálattól, vagy más, az ifjúságvédelmi, családjogi területen működő szolgálattól. Ha további intézkedésre van szükség, az óvoda vezetője megkeresésére a gyermekjóléti szolgálat javaslatot tesz arra, hogy a nevelési –oktatási intézmény a gyermekvédelmi rendszer keretei között milyen intézkedést tegyen.

### 13. Rendszeres egészségügyi felügyelet és ellátás rendje

A teljes körű egészségfejlesztés célja, hogy a nevelési-oktatási intézményben eltöltött időben minden gyermek részesüljön a teljes testi-lelki jóllétét, egészségét, egészségi állapotát hatékonyan fejlesztő, a nevelési-oktatási intézmény mindennapjaiban rendszeresen működő egészségfejlesztő tevékenységekben.

A nevelési-oktatási intézmény által működtetett teljes körű egészségfejlesztés olyan folyamat, amelynek eredményeképpen a pedagógusok a nevelési-oktatási intézményben végzett tevékenységet, a helyi pedagógiai programot és szervezeti működést, a gyermek, a tanuló és a szülő részvételét a nevelési-oktatási intézmény életében úgy befolyásolják, hogy az a gyermek, a tanuló egészségi állapotának kedvező irányú változását idézze elő.

Ezen Szabályozás egységet alkot a Fenntartó által jóváhagyott Házi rend megfelelő fejezeteivel.

A Fenntartó és/vagy az óvodavezető megállapodást köt a gyermekorvossal, védőnőkkel az orvosi ellátás érdekében. Az orvos, valamint a védőnő a Megállapodásban megjelölt módon és rendszerességgel látja el az óvodás gyermekeket.

Az óvoda vezetője gondoskodik arról, hogy az orvos és védőnő munkájához a szükséges feltételeket biztosítsa: vizsgálati hely, idő, óvónői felügyelet.

A védőoltások az óvodában nem adhatók be.

A Nevelési év során meghatározott időpontban és szükség szerint gyermekorvos és védőnő látogatja az óvodákat.

Nevelési évenként minden gyermek - a szülő írásbeli beleegyezésével - egy alkalommal részt vesz:

- fogászati,
- szemészeti,
- hallásvizsgálaton.

Az óvoda működtetése során az Állami Népegészségügyi és Tisztiorvos Szolgálattal meghatározott szabályokat szigorúan be kell tartani: fertőtlenítés, takarítás, mosogatás és mosás során.

Az óvodát csak teljesen egészséges gyermek látogathatja, a gyermekek esetleges gyógyszerérzékenységről, allergiás és más krónikus betegségeiről a szülő tájékoztatja a csoportos óvónőt. Az óvodában megbetegedett, lázas gyermeket azonnal el kell látni megfelelő gyógyszerrel és a szülőt értesíteni kell, a gyermek mielőbbi orvoshoz való juttatása a fő cél. Lábadozó, gyógyszeres kezelés alatt álló gyermek az óvodát nem látogathatja. A gyermek betegségét követően csak orvosi igazolással látogathatja újra az óvodát.

Fertőző megbetegedések esetén az óvoda helyiségeinek fertőtlenítésére különös hangsúlyt kell fektetni.

Az óvoda egész területén a dohányzás szigorúan tilos. Az intézményen belül szeszesített fogasztani szigorúan tilos.

Az óvoda konyhájába, illetve melegítő konyhájába csakis a konyhai dolgozók léphetnek be, vagy az a látogató, aki érvényes egészségügyi könyvvvel rendelkezik.

A csoportszobába szülő csak egészségesen tartózkodhat.

Az intézmény valamennyi alkalmazottjára kötelező az évente megtartott foglalkozás egészségügyi vizsgálaton való részvétel, ennek szabályozása az intézményi munkavédelmi szabályzatban található.

## **14. Balesetek és megelőzésük, rendkívüli események szabályozása**

### **14.1. Az óvoda dolgozóinak feladatai a balesetek megelőzésében és balesetek esetén**

A nevelési-oktatási intézményben a nyitvatartási időben biztosítani kell a gyermekek, tanulók felügyeletét, védelmét, figyelemmel a baleset-megelőzés szempontjaira

Ezen fejezet egységet alkot a Fenntartó által jóváhagyott Házirend -Az óvoda védő, óvó intézkedése- fejezettel.

Az óvoda vezetője felelős az óvodában a nevelőmunka egészséges és biztonságos feltételeinek a megteremtéséért, és a gyermekbalesetek megelőzéséért. A feltétel rendszer vizsgálata, a feltételek javítása állandó vezetői feladat.

Az óvodában alkalmazottak általános feladatai közé tartozik a gyermekek testi épségének megóvása.

Minden pedagógus feladatát képezi, hogy a rábízott gyermekek részére az egészségük, testi épségük megőrzéséhez szükséges ismereteket átadja, és ezek elsajátításáról meggyőződjék, továbbá ha észleli, hogy a gyermek balesetet szenved, vagy ennek veszélye fennáll, a szükséges intézkedést megtegye.

Az óvoda minden dolgozójának ismernie kell a Munkavédelmi Szabályzat, Tűzvédelmi utasítása Tűzriadó terv és a Házirend rendelkezéseit (aláírásukkal igazolják).

Az óvodai egész napos nevelőmunka folyamán a dolgozónak körültekintően kell megszervezni a gyermekek tevékenységét (védő, - óvóelőírások figyelembe vételével).

Az óvónőnek fel kell hívni a gyermekek figyelmét a baleseti veszélyforrásokra, a kötelező viselkedési szabályokra, egy esetleges rendkívüli esemény bekövetkezésekor követendő magatartásra – mindezeket dokumentálja a csoportnaplóban.

#### **Különösen fontos ez, ha:**

- az udvaron tartózkodnak,
- ha különböző közlekedési eszközzel közlekednek,
- ha az utcán közlekednek,
- ha valamilyen rendezvényen vesznek részt, ill. egyéb esetekben.

A munkavédelmi szabályzat tartalmazza a munkavédelmi ellenőrzések (szemlék) idejét, az ellenőrzésbe bevont személyeket.

Az óvoda csak megfelelő minősítési jellel ellátott játékokat vásárol.

A nevelési-oktatási intézményben bekövetkezett tanuló- és gyermekbaleseteket nyilván kell tartani.

A nyolc napon túl gyógyuló sérüléssel járó tanuló- és gyermekbaleseteket haladéktalanul ki kell vizsgálni. Ennek során fel kell tární a kiváltó és a közreható személyi, tárgyi és szervezési okokat. Ezeket a baleseteket az oktatásért felelős miniszter által vezetett, a minisztérium üzemeltetésében lévő elektronikus jegyzőkönyvvezető rendszer segítségével kell nyilvántartani, vagy ha erre rendkívüli esemény miatt átmenetileg nincs lehetőség, jegyzőkönyvet kell felvenni. A jegyzőkönyvek egy-egy példányát – az elektronikus úton kitöltött jegyzőkönyvek kivételével – a kivizsgálás befejezésekor, de legkésőbb a tárgyhót követő hónap nyolcadik napjáig meg kell küldeni a Fenntartónak. A nem állami intézményFenntartó a részére megküldött papír alapú jegyzőkönyvet nyolc napon belül



megküldi a nevelési-oktatási intézmény működéséhez szükséges engedélyt kiállító kormányhivatal részére.

Az elektronikus úton kitöltött jegyzőkönyv kinyomtatott példányát, a papíralapú jegyzőkönyv egy példányát át kell adni a szülőnek. A jegyzőkönyv egy példányát a kiállító nevelési oktatási intézményében meg kell őrizni.

Ha a sérült állapota vagy a baleset jellege miatt a vizsgálatot az adatszolgáltatás határidejére nem lehet befejezni, akkor azt a jegyzőkönyvben meg kell indokolni.

Amennyiben a baleset súlyosnak minősül, akkor azt a nevelési-oktatási intézmény a rendelkezésre álló adatok közlésével – telefonon, e-mailen, telefaxon vagy személyesen – azonnal bejelenti az intézmény Fenntartójának.

A súlyos baleset kivizsgálásába legalább középfokú munkavédelmi szakképesítéssel rendelkező személyt kell bevonni.

#### **Súlyos gyermekbaleset az, amely**

- a) a sérült halálát (halálos baleset az a baleset is, amelynek bekövetkezésétől számított kilencven napon belül a sérült orvosi szakvélemény szerint a balesettel összefüggésben életét veszítette),
- b) valamely érzékszerv (érzékelő képesség) elvesztését vagy jelentős mértékű károsodását,
- c) a gyermek, tanuló orvosi vélemény szerint életveszélyes sérülését, egészségkárosodását,
- d) a gyermek, tanuló súlyos csontkulását (hüvelykujj vagy kéz, láb két vagy több ujjá nagyobb részének elvesztése, továbbá ennél súlyosabb esetek),
- e) a beszédképesség elvesztését vagy feltűnő eltorzulását, a tanuló bénulását vagy agyi károsodását okozza.

Amennyiben a baleset a pedagógiai szakszolgálat által tartott foglalkozás alatt következik be, a jelentési kötelezettség a foglalkozást tartó intézmény kötelessége.

A kormányhivatal a nem állami intézményFenntartótól, a Központ a nevelési-oktatási intézménytől érkezett, nem elektronikus úton kitöltött baleseti jegyzőkönyvet, a naptári félévet követő hónap utolsó napjáig megküldi az oktatásért felelős minisztérium részére.

**Az óvodapedagógus feladata** a gyermekeket ért bármilyen baleset, sérülés, vagy rosszullét esetén a szükséges intézkedéseket meg kell tenni:

- a sérült gyermeket elsősegélyben kell részesíteni,
- ha szükséges, orvost kell hívni,
- ha a gyermek szállítható, orvoshoz kell vinni,
- a balesetet, sérülést okozó veszélyforrást a tőle telhető módon meg kell szüntetni,
- a gyermekbalesetet azonnal jelczni kell az óvoda vezetőjének.

Az elsősegélynyújtáskor csak azt teheti az óvodapedagógus, amihez ért. Ha bizonytalan abban, hogy az adott esetben mit kell tennie, akkor azonnal orvost kell hívni. Az orvos megérkezéséig nem szabad a gyermeket elmozdítani.

Minden dolgozónak kötelessége a segítségben részt venni.

Minden gyermekbalesetet követően meg kell tenni a szükséges intézkedést a hasonló esetek megelőzésére.

## 14.2. Rendkívüli esemény, bombariadó esetén szükséges teendők

Az óvoda működésében rendkívüli eseménynek kell minősíteni olyan előre nem látható eseményt, amely a nevelőmunka szokásos menetét akadályozza, illetve az óvoda gyermekeinek és dolgozóinak biztonságát és egészségét, valamint az intézmény épületét, felszerelését veszélyezteti.

Rendkívüli eseménynek minősül különösen:

- **világjárvány**
- a természeti katasztrófa (pl.: villámcsapás, földrengés, árvíz, belvíz, stb.),
- a tűz,
- a robbanással történő fenyegetés.

Az óvoda minden alkalmazottja köteles az általa észlelt rendkívüli eseményt közvetlen felettesének azonnal/haladéktalanul jelenteni.

Az óvodavezető dönt a szükséges intézkedésekről. Akadályoztatása esetén az SZMSZ-ben szabályozott helyettesítési rend szerint kell eljárni.

A rendkívüli eseményről azonnal értesíteni kell:

- az intézmény Fenntartóját,
- tűz esetén a tűzoltóságot,
- robbanással történő fenyegetés esetén a rendőrséget,
- személyi sérülés esetén a mentőket,
- egyéb esetekben az esemény jellegének megfelelő rendvédelmi, illetve katasztrófaelhárító szerveket, ha ezt az óvoda vezetője szükségesnek tartja.

A veszélyeztetett épületet a benttartózkodó gyermekcsoportnak a Tűzriadó terv és a Bombariadó terv mellékleteiben található „Kiűritési terv” alapján kell elhagyniuk.

A veszélyeztetett épület kiűritése során fokozottan ügyelni kell a következőkre:

- Az épületből minden gyermeknek távoznia kell, ezért a foglalkozást tartó óvodapedagógusnak a termen kívül (pl.: mosdóban) tartózkodó gyerekekre is gondolnia kell!
- A kiűrités során a mozgásban, cselekvésben korlátozott személyeket az épület elhagyásában segíteni kell!
- A helyszínt és a veszélyeztetett épületet a foglalkozást tartó óvodapedagógus hagyhatja el utoljára, hogy meg tudjon győződni arról, nem maradt – esetlegesen valamelyik gyermek az épületben.
- A gyermekeket a terem elhagyása előtt és a kijelölt várakozási helyre történő megérkezéskor az óvónőnek meg kell számolnia!

Az épület kiűritése a Tűzriadó terv szerint történik. A gyermekek elhelyezése a körzetileg legközelebbi cső közösségi helyre történik.

Az intézkedésre jogosult felelősnek a veszélyeztetett épület kiűritésével egyidejűleg – felelős dolgozók kijelölésével – gondoskodni kell az alábbi feladatokról:

- a kiűritett tervben szereplő kijáratok kinyitásáról,
- a közművezetékek (gáz, elektromos áram) elzárásáról,
- a vízszervek helyek szabaddá tételéről,
- az elsősegélynyújtás megszervezéséről,



- a rendvédelmi, illetve katasztrófaelhárító szervek (rendőrség, tűzoltóság, tűzszerek stb.) fogadásáról.

Az épületbe érkező rendvédelmi, katasztrófaelhárító szerv vezetőjét az óvoda vezetőjének, vagy az általa kijelölt dolgozónak tájékoztatnia kell az alábbiakról:

- a rendkívüli esemény kezdete óta lezajlott eseményekről, a veszélyeztetett épület jellemzőiről, helyrajzáról,
- az épületben található veszélyes anyagokról (mérgekről),
- a közmű (víz, gáz, elektromos stb.) vezetékek helyéről,
- az épületben tartózkodó személyek létszámáról, életkoráról,
- az épület kiürítéséről.

A rendvédelmi, illetve katasztrófaelhárító szervek helyszínre érkezését követően a rendvédelmi, illetve katasztrófaelhárító szerv illetékes vezetőjének igénye szerint kell eljárni a további biztonsági intézkedésekkel kapcsolatban.

A rendvédelmi, illetve katasztrófaelhárító szerv vezetőjének utasításait az intézmény minden dolgozója köteles betartani!

Tűz esetén szükséges teendők részletes intézményi szabályozását a „Tűzriadó terv” c. óvodavezetői utasítás tartalmazza. A robbantással történő fenyegetés esetén szükséges teendők részletes intézményi szabályozását az „Intézkedési terv” robbantással való fenyegetés esetére (bombariadó terv) c. utasítás tartalmazza (Házirend).

A tűzriadó terv és a bombariadó terv elkészítéséért, a dolgozókkal történő megismertetéséért, valamint évenkénti felülvizsgálatáért az óvoda vezetője a felelős.

Az épületek kiürítését a tűzriadó tervben és a bombariadó tervben szereplő kiürítési terv alapján évente legalább egy alkalommal gyakorolni kell. A gyakorlat megszervezéséért az óvodavezető a felelős.

A tűzriadó tervben és a bombariadó tervben megfogalmazottak az intézmény minden dolgozójára kötelező érvényűek.

A tűzriadó tervet lezárt borítékban kijelölt helyen, kell elhelyezni.

#### **Bombariadó esetére meghatározott szabályok**

Az intézményben a tűzvédelmi szabályzatban meghatározottak szerinti, menekülő útvonalakat állandóan akadálymentesen kell hagyni.

A váratlan eseményekre való szakszerű intézkedés és viselkedés érdekében a menekülést az intézmény minden tagépületében évente legalább egyszer el kell gyakorolni.

Bomba, vagy ismeretlen eredetű, gyanús idegen tárgy észlelése esetén az óvoda épületét minden bent tartózkodónak azonnal el kell hagynia.

A bombariadóval kapcsolatos teendőket a helyszínen tartózkodó vezető köteles irányítani.

A bombariadót a vezető a rendőrségnek az alábbi adatok közlésével jelenti:

- az intézmény neve, pontos címe,
- emberélet van-e veszélyben,
- a vélt bomba által veszélyeztetett épületek,
- a bejelentő neve, lakcíme, telefonszáma és a bejelentés időpontja.

A bombariadóról minden esetben értesíteni kell a Fenntartót.

## **15. Az elektronikus úton előállított, hitelesített és tárolt dokumentumok kezelési rendje**

Az oktatási ágazat irányítási rendszerével a Köznevelési Információs Rendszer (KIR) révén tartott elektronikus kapcsolatban elektronikusan előállított, hitelesített és tárolt dokumentumrendszert alkalmazunk a 229/2012. (VIII.28.) Kormányrendelet előírásainak megfelelően.

A rendszerben alkalmazott fokozott biztonságú elektronikus aláírást kizárólag az intézmény vezetője alkalmazhatja a dokumentumok hitelesítésére. Az elektronikus rendszer használata során feltétlenül ki kell nyomtatni és az irattárban kell elhelyezni az alábbi dokumentumok papír alapú másolatát:

- az intézménytörzsre vonatkozó adatok módosítása,
- az alkalmazott pedagógusokra vonatkozó adatbejelentések,
- a tanulói jogviszonyra vonatkozó bejelentések,
- az október 1-jei pedagógus és tanulói lista.

Az elektronikus úton előállított fent felsorolt nyomtatványokat az intézmény pecsétjével és az intézményvezető aláírásával hitelesített formában kell tárolni.

Az egyéb elektronikusan megküldött adatok írásbeli tárolása, hitelesítése nem szükséges. A dokumentumokat a KIR rendszerében, továbbá az óvoda informatikai hálózatában egy külön e célra létrehozott mappában tároljuk. A mappához való hozzáférés jogát az informatikai rendszerben korlátozni kell, ahhoz kizárólag az intézményvezető által felhatalmazott személyek férhetnek hozzá.

Az elektronikus úton előállított, papíralapú nyomtatványok hitelesítési rendje.

## 16. A létesítmény és helyiségeinek használati rendje

### 16.1. Az óvoda dolgozóira vonatkozó szabályok

Az óvoda minden dolgozója felelős:

- az intézményi tulajdon védelméért, állagának megőrzéséért,
- az óvoda tisztaságának, rendjének megőrzéséért,
- az energiafelhasználással való takarékoskodásért,
- a tűz és balesetvédelmi szabályok betartásáért.

- a.) Az óvoda épületét címtáblával és nemzeti színű lobogóval kell ellátni.  
Az óvodai nemzeti színű zászlók tisztántartása és cseréje a törvényi rendelkezéseknek megfelelően a vezető felelős.
- b.) Óvodás gyermek az óvoda helyiségeiben csakis felügyelet mellett tartózkodhat.
- c.) Az óvoda berendezéseit, felszereléseit, eszközeit az óvoda területéről kivinni tilos.
- d.) Vagyonvédelmi intézkedés: az óvoda zárásáért a mindenkor délutános óvodapedagógus a felelős.
- e.) Az óvoda helyiségeit - az Alapító Okiratnak megfelelően - más, nem nevelési célra átengedni csak a gyermekek távollétében lehet.
- f.) Az óvoda dolgozói, továbbá ügynökök, üzletszervezők vagy más személyek az intézmény területén kereskedelmi tevékenységet nem folytathatnak, kivételt képez, az óvodai vagy a szülői szervezet által szervezett vásár, *fényképész*.
- g.) Az óvodában tilos a reklám tevékenység kivéve, ha a reklám a gyermekeknek szól és az egészséges életmóddal, a környezetvédelemmel, a társadalmi közéleti tevékenységgel, illetve kulturális tevékenységgel függ össze.
- h.) Az óvoda helyiségeibe, területén párt, politikai célú mozgalom vagy párthoz kötődő szervezet nem működhet.

### 16.2. Belépés és benntartózkodás azok számára, akik nem állnak jogviszonyban az óvodával

- 1./ A gyermekket kísérő szülők kivételével, az óvodával jogviszonyban nem álló személyek az óvodavezetőnek jelentik be, hogy milyen ügyben jelentek meg az óvodában.
- 2./ A Fenntartói, szakértői, szaktanácsadói és egyéb hivatalos látogatás az óvodavezetővel történt egyeztetés szerint történik.
- 3./ Az óvodai csoportok és foglalkozások látogatását más személyek részére az óvodavezető engedélyezi.

## **17. Ünnepek, megemlékezések rendje, hagyományok ápolásával összefüggő feladatok**

### **Az óvodai hagyományok**

#### **17.1. Gyermekközösséggel kapcsolatos hagyományok:**

- közös megemlékezés a gyermek név, ill. születésnapjáról,
- ajándékkészítés szülőknek, kisebb óvodásoknak, általános iskolásoknak, egyéb partnereknek,
- óvodai ünnepélyek, rendezvények megtartása: télapó, karácsony, húsvét, nemzeti ünnepek, farsang, gyermeknap, anyák napja, évzáró műsorok,
- népi hagyományok ápolása: jeles napokhoz kapcsolódó szokások, népi kézműves technikák bemutatása és megtanítása, városi rendezvényeken való megjelenés,
- őszi - tavaszi túrák, kirándulások (szüret, termésgyűjtés, Vadas-park látogatása),
- sportnapok szervezése.

#### **17.2. A nevelőkkel kapcsolatos**

- szakmai napok szervezése,
- továbbképzésen szerzett ismeretek megvitatása, átadása,
- dajkák továbbképzése, tájékoztatása az aktuális nevelési feladatokról.

Az óvoda épületét március 15-e, augusztus 20-a, október 23-a előtt díszítjük fel. A nemzeti és egyéb ünnepek megszervezése intézményi szinten történik.

A gyermekek műsorral ünnepelnek a következő ünnepélyek alkalmával:

- karácsony,
- anyák napja,
- évzáró.

A karácsony, anyák napja és az évzáró nyilvános, és azonos időpontban is szervezhetők. Ezekre meghívhatók a szülők és más vendégek is.

## 18. Szakmai munkaközösségek

### A szakmai munkaközösség vezetők hatásköre, feladatai

A nevelőtestület a szakmai munkaközösségek tagjai közül a munkaközösség saját tevékenységének irányítására, koordinálására munkaközösség vezetőt választ, akiket az óvodavezető bíz meg. Tevékenységüket az óvodavezető írásos megbízása alapján, munkaköri leírásuknak megfelelően végzik.

Az óvodavezető feladataiból, hatásköréből átruházza a szakmai munkaközösség vezetőjére:

- a szakmai munkaközösség önálló felelős vezetését,
- a nevelőmunka éves munkatervben meghatározott feladatainak ellenőrzését,
- az éves munkatervben meghatározott módon a pedagógiai munka színvonalának megőrzését, emelését.

A szakmai munkaközösség vezetőjének feladatai, jogai:

- a szakmai munkaközösség, önálló, felelős vezetése,
- a munkaközösség működési tervének elkészítése,
- részt vesz intézményi önértékelésben,
- a működéshez szükséges feltételek biztosítása,
- értekezletet összehívása,
- írásos elemzés, értékelés a munkaközösség munkájáról a nevelési év végén, beszámoló a nevelőtestület előtt, javaslatok a továbbfejlesztéshez.

Felelőssége: kiterjed a munkaköri leírásban található feladatkörre.

Írásbeli beszámolási kötelezettsége kiterjed:

- a munkaközösség éves munkájáról szóló írásbeli értékelés elkészítésére,
- az éves munkatervben átruházott ellenőrzési feladatok elvégzésére.

A szakmai munkaközösség vezetőjének felelőssége, hogy a szakmai innovációk összhangban álljanak az intézmény munkatervével, pedagógiai programjával. A szakirodalom figyelemmel kísérése, az új módszerek felkutatása, gyakorlatba történő integrálása. Beszámoló, összefoglaló elemzés, értékelés, készítése a nevelőtestület számára az éves feladatterv szerinti teljesítéséről, a fejlesztési folyamatról, igény szerint az intézményvezető részére a munkaközösség tevékenységéről.

Intézményünkben a nevelőtestület minden pedagógusa valamelyik munkaközösség tevékeny tagja.

Munkaközösségeink ez évi tevékenységében meghatározó lesz:

- az önértékelésekre,
- a külső tanfelügyeleti szakmai ellenőrzésekre
- és a pedagógusok előmeneteli rendszerének alapját képező minősítési rendszerre történő tudatos felkészülés.

A munkaközösségek tagjai – amennyiben arra lehetőség adódik - részt vesznek a munkaközösségi feladatok ellátását segítő külső szakmai továbbképzéseken, konferenciákon és egyéb szakmai rendezvényeken.

A szakmai munkaközösségek és a **dajka-munkacsoport** között szoros tartalmi kapcsolat van, melyet az intézményi célok és feladatok indokolnak.

**Kiemelt célunk:**

- az óvoda szabályozó dokumentumainak - PP, SZMSZ és mellékletei, Házi rend - egységes értelmezése, tartalmuk gyakorlati megvalósítása,
- az intézmény szakmai munkája színvonalának további erősítése.

**A célok elérését támogató kiemelt feladatunk:**

- **felkészülés** az önértékelésre, a külső tanfelügyeleti szakmai ellenőrzésekre és a pedagógusok előmeneteli rendszerének alapját képező minősítési rendszer bevezetésére.

**Az intézményvezetés felelőssége:** a nevelőtestület felkészítése a tanfelügyeleti ellenőrzésre, ennek érdekében

- az intézményi önértékelés jogkövető megszervezése,
- a tevékenységlátogatás, dokumentumellenőrzés intézményi gyakorlatának megújítása.

**A pedagógusok felelőssége** abban áll, hogy tevékenységlátogatáskor, az azt követő interjú, valamint a dokumentumellenőrzés során a belső és a külső ellenőrzésnél felkészültségüket, pedagógiai kompetenciájukat, hivatásszeretüket bizonyítsák, hiszen az egész intézményről alkotott kép az egyes pedagógusok és a vezetés összteljesítményét mutatja.

Mind a belső, mind pedig a külső szakmai ellenőrzések során annak feltárása folyik, milyen módon és mértékben jelennek meg a pedagógus munkájában az alábbi szakmai tartalmak:

- az általános pedagógiai szempontoknak való megfelelés,
- az Óvodai nevelés országos alapprogram nevelési céljainak való megfelelés,
- az intézmény pedagógiai programjának való megfelelés.

**A munkaközösség vezetőikkel szembeni általános elvárás:**

- törekvés a munkaközösségi tagok személyes szakmai igényeinek megismerésére,
- feladatok megosztása a munkaközösség tagjaival.

**A munkaközösségi tagokkal szembeni általános elvárás:**

- hatékony feladatvállalás a munkaközösségben,
- szakmai információ áramlásának biztosítása a munkaközösség között.

A munkaközösségi feladatok ellátásához - az aktuális téma és feladat szerint - az alábbi eszközök és információk szükségesek:

- **az intézmény működését szabályozó dokumentumok** - SZMSZ, PP, Házi rend, Munkaterv,
- az Óvodai nevelés országos alapprogramja,
- Útmutató a pedagógusok minősítési rendszeréhez,
- Tanfelügyeleti és önértékelési kézikönyvek,
- **Tevékenységlátogatás előtt** minden érintett kolléga:
  - kézhez kapja az Útmutató elvárásainak megfelelő tevékenységtervet,
  - bepillantást nyerhet az éves és tematikus tervbe, valamint a csoport naplójába.

- **Tevékenységlátogatás során** a tanfelügyeleti ellenőrző látogatás szempontjait tartalmazó Tevékenység megfigyelési lap-ot magával hozza és alkalmazza minden megfigyelő.
- **Tevékenységlátogatás után** 3 nappal minden látogató eljuttatja - az Útmutató elvárásainak is megfelelő – a reflexiót is tartalmazó Hospitalási naplót, mely a bemutató kolléga teljesítmény értékelésének dokumentációját, ill. saját döntés szerint a pedagógiai portfóliójának részét is képezheti.

A munkaközösségek részletes működési rendjüket munkatervben rögzítik.

### 18.1. Önértékelési szakmai munkaközösség

A munkacsoport kiemelt feladatai:

- a vonatkozó törvények és jogszabályok tanulmányozása, közös értelmezése,
- a csoport **közreműködik**:
  - az intézményi elvárás-rendszer meghatározásában;
  - az adatgyűjtéshez szükséges kérdések, interjúk összeállításában;
  - az éves terv és az ötéves program elkészítésében;
  - az aktuálisan érintett kollégák tájékoztatásában;
  - az értékelésbe bevont kollégák felkészítésében, feladatmegosztásában;
  - az OH informatikai támogató felületének kezelésében.

Az önértékelésben az intézmény **minden pedagógusa részt vesz**, ugyanakkor a folyamatokat egy **értékelési csoport irányítja**. A csoport létszáma 5 fő.

A munkaközösség **vezetője**: Bakai Lászlóné óvodapedagógus

A munkaközösség **tagjai**:

1. Bálintné Fülöp Ágnes óvodapedagógus
2. Demus Lászlóné óvodapedagógus,
3. Sprokkné Farkas Marianna szakvizsgázott óvodapedagógus,  
*óvodavezető-helyettes*
4. Szalma Attiláné szakvizsgázott óvodapedagógus,  
szaktanácsadó, óvodavezető helyettes

**Szükségét látjuk a csoport kibővítésének a terhelés csökkentése érdekében.** A kibővített csoport tagjai sorába a nevelőtestület minden tagja delegált az önértékelési folyamat előkészítő időszakában, az intézményi dokumentumok felülvizsgálata során. A későbbiekben az éves munkatervekben szabályozandó a bevonandók köre.

Az Önértékelési Program (2021-2025) és az Éves önértékelési terv (2020. nevelési év) tartalmazza az önértékelés folyamatának részleteit.

### 18.2. Pedagógiai szakmai dokumentumok munkaközösség

A munkaközösség kiemelt feladata: szerepvállalás a pedagógiai program elméletével és gyakorlatával kapcsolatos feladatok ellátásában, hangsúlyt helyezve az alábbi célokra és tartalmakra:

- az intézmény működését szabályozó dokumentumai (PP, SZMSZ és mellékletei, Házi rend) szerinti működés folyamatos nyomon követése, a szükséges korrekciós javaslatok megtétele,



- a tanfelügyeleti ellenőrzés és pedagógus minősítés elvárásainak is megfelelő tervezési és értékelési gyakorlat bevezetése és közvetítése a munkatársak irányába,
- az intézmény új csoportnaplójának, tervezési gyakorlatának átdolgozása.

A munkaközösség vezetője: **Bálintné Fülöp Ágnes** óvodapedagógus

A munkaközösség tagjai:

1. Berényi Barbara óvodapedagógus
2. Takácsné Kocsis-Savanya Edit óvodapedagógus
3. Vadai Emese óvodapedagógus
4. Császár Mónika óvodapedagógus
5. Vassné Börcsök Olga óvodapedagógus

### **18.3. Óvoda-iskola átmenet megkönnyítését segítő munkaközösség**

A munkaközösség kiemelt feladata:

- az iskolával az eddigi eredmények megtartása, további kapcsolat erősítése,
- óvoda- iskola átmeneti program keretében óvónők és tanítók szakmai együttműködése,
- óvónőkkel, tanítókkal, szülőkkel való kapcsolattartás szorosabbá fűzése,
- óvoda-iskola közös események lebonyolítása,
- az óvodás kisgyermek iskolába lépésének megkönnyítése, az iskolába lépő gyerekek átmenetének segítése, zökkenőmentes iskolakezdése.

A munkaközösség vezetője: **Takácsné Kocsis Savanya Edit** óvodapedagógus

A munkaközösség tagjai:

1. Balog Zsófia óvodapedagógus
2. Demus Lászlóné óvodapedagógus
3. Gazsó-Barna Claudia óvodapedagógus
4. Szabó Katalin óvodapedagógus
5. Tóth Alexandra óvodapedagógus
6. Vincze Judit óvodapedagógus

### **18.4. Mérés-értékelés munkaközösség**

A munkaközösség kiemelt feladata:

- mérés-értékelési rendszer kidolgozása,
- az eredményességi mutatók, a szülői elégedettség mérése.

A munkaközösség vezetője: **Veszélka Lászlóné** óvodapedagógus

A munkaközösség tagjai:

1. Császár Mónika óvodapedagógus
2. Fodor Diána óvodapedagógus
3. Somodi Melinda óvodapedagógus
4. Vincze Judit óvodapedagógus
5. Bakos-Németh Krisztina óvodapedagógus
6. Kálmán Mária óvodapedagógus



#### **18.5. Tehetséggondozó munkaközösség**

##### **A munkaközösség kiemelt feladata:**

- olyan óvodai környezetet teremtése, olyan programokat szervezése, melyeken gyermekeink megmutathatják tehetségüket, kreativitásukat, s társaikkal együttműködve megvalósíthatják ötleteiket,
- óvodánk Tehetséggponttá válásának segítése.

A munkaközösség vezetője: **Pintér Anikó** óvodapedagógus

##### **A munkaközösség tagjai:**

1. Berényi Barbara óvodapedagógus
2. Fodor Diána óvodapedagógus
3. Gazsó-Barna Claudia óvodapedagógus
4. Kálmán Mária óvodapedagógus
5. Bakos-Németh Krisztina óvodapedagógus
6. Vadai Emese óvodapedagógus

#### **18.6. Eltérő nevelési igényű gyermekek integrációja-szakmai munkaközösség**

##### **A munkaközösség kiemelt feladata:**

- Az eltérő nevelési igényű gyermekek és az átlagtól eltérő nevelési igényű gyermekek, tanulási nehézséggel, részképesség zavarral küzdő gyermekek integrációjának elősegítése
- Munkakapcsolat fenntartása, elősegítése és erősítése a különböző fejlesztést biztosító intézményekkel (Csongrád-Csanád Megyei Pedagógia Szakszolgálat Mórahalmi Tagintézménye, Csongrád- Csanád Megyei Pedagógiai Szakszolgálat és Szakértői Bizottság, Napsugár Fejlesztő Ház - Móra- Partner Kft.)

Munkaközösség vezetője: **Makráné Balog Zsófia** szakvizsgázott óvodapedagógus

##### **A munkaközösség tagjai:**

1. Somodi Melinda szakvizsgázott óvodapedagógus
2. Sprokkné Farkas Marianna szakvizsgázott óvodapedagógus, **óvodavezető-helyettes,**
3. Szalma Attiláné szakvizsgázott óvodapedagógus, szaktanácsadó, óvodavezető helyettes
4. Vassné Börcsök Olga óvodapedagógus
5. Veszélka Lászlóné óvodapedagógus

#### **18.7. Közművelődési intézményekkel való kapcsolattartás-szülői és társadalmi közösség fejlesztése - óvoda társadalmi integrációjának segítése munkaközösség**

##### **A munkaközösség kiemelt feladata:**

- Szülői közösség, családok kapcsolatainak erősítése
- Község fejlesztő programok megvalósítása révén az óvoda társadalmi integrációjának elősegítése.

A munkaközösség vezetője: **Pintér Anikó** szakvizsgázott óvodapedagógus

A munkaközösség tagjai:

1. Sprockné Farkas Marianna szakvizsgázott óvodapedagógus,  
*óvodavezető-helyettes,*
2. Szalma Attiláné szakvizsgázott óvodapedagógus, szaktanácsadó,  
óvodavezető helyettes
3. Demus Lászlóné óvodapedagógus,
4. Bakai Lászlóné óvodapedagógus
5. Tóth Alexandra óvodapedagógus
6. Szabó Katalin óvodapedagógus
7. Kovács-Tanács Erika kapcsolattartó Kapolcs Népfőiskola
8. Sziliné Ferenczi Anna kulturális intendáns

## 19. Az óvoda dokumentumainak nyilvánossága

- 1) Az óvoda Szervezeti és Működési Szabályzatát, Helyi Óvodai Pedagógiai Programját és az Intézményi Minőségirányítási Programot minden partner számára hozzáférhetővé kell tenni, ennek módjai:
  - Intézményi honlapon,
  - Vezetői irodában.
- 2) Az óvoda Házi rendjét hozzáférhetővé kell tenni:
  - Az intézményi honlapon.
  - valamennyi új gyermek szülőjével ismertetni kell *szülője részére nyomtatott formában át kell adni, melynek átadás-átvételét* dokumentálni kell.
- 3) Az óvoda vezetői az éves munkatervben meghatározott időpontokban fogadó órát tartanak, amikor igény szerint tájékoztatást adnak az óvoda Helyi Pedagógiai Programjáról, Házi rendjéről, Szervezeti és Működési Szabályzatáról *és Minőségirányítási Programjáról.*
- 4) A működés nyilvánosságának erősítése: **különös közzétételi lista:**

Az óvoda honlapján kötelezően, minden nevelési év kezdetekor a statisztikai jelentés időpontjában – mindenkor év október 15-ig – az alábbi intézményi adatokat kell közzétenni:

  - Az óvodapedagógusok számát, iskolai végzettségét és szakképzettségét,
  - A dajkák számát, szakképzettségét,
  - A nevelési év rendjét,
  - Az óvodai csoportok számát,
  - A gyermekcsoport létszámát.

### Feladat:

Közzétételi kötelezettség az óvoda honlapján, bárki számára, személyazonosításra alkalmatlan formában, korlátozástól mentesen, kinyomtatható és részleteiben is kimásolható módon, a betekintés, a letöltés, a nyomtatás, a kimásolás és a hálózati adatátvitel szempontjából is díjmentesen történő hozzáférhetővé tétele.

## 20. Záró rendelkezések

Jelen Szervezeti és Működési Szabályzat csak a nevelőtestület, az alkalmazotti közösség elfogadásával, az óvodai Szülői képviselőt egyetértésével és a Fenntartó jóváhagyásával lehetséges.

A hatályba lépett Szervezeti és Működési Szabályzatot meg kell ismertetni az óvoda azon dolgozóival is, akik nem tagjai a nevelőtestületnek, valamint azokkal, akik kapcsolatba kerülnek az óvodával, és meghatározott körben használják helyiségeit.

A Szervezeti és Működési Szabályzatban foglalt rendelkezések megtartása az óvoda valamennyi alkalmazottjára kötelező, megszegése esetén az óvodavezető munkáltatói jogkörében intézkedhet.

A Szervezeti és Működési Szabályzat módosítását kezdeményezheti:

- a Fenntartó,
- a nevelőtestület,
- az Óvodavezető,
- a Szülői képviselőt,
- a jogszabályi kötelezettség.

A Szervezeti és Működési Szabályzatban foglaltakról a szülők teljes körét is tájékoztatni kell. Tájékoztatás formája: dokumentáltan csoportos szülői értekezleten.

## 21. Az óvodai munka belső ellenőrzésének szabályzata

Ezen Belső Ellenőrzési Szabályzat az intézmény:  
- Szervezeti és Működési Szabályzatában

### 1. Érvényességi terület

Ezen szabályzat az Óvoda – hivatkozás a mindenkor érvényben lévő Alapító Okirat – teljes körű nevelő-fejlesztő tevékenységére és működésére vonatkozik.

### 2. Felelősségi körök

Az óvoda vezetésének és munkatársainak felelősségi körét és hatáskörét az intézményi Szervezeti és Működési Szabályzat és a dolgozók munkaköri leírásai rögzítik.

Minden dolgozó köteles a munkaköri leírásnak megfelelően végezni munkáját. Minden munkatárs felelős az általa végzett munka minőségéért.

#### Az Intézmény „belső” szabályozási rendszere:

- Helyi Óvodai Pedagógiai Program,
- Szervezeti és Működési Szabályzat,
- Házi rend,
- egyéb munka-, tűzvédelmi és vagyongazdálkodási szabályzatok.

Ezen szabályozók törvényi megfeleltetését az óvodavezetés folyamatosan, áttekinti, átvizsgálja.

Ha szükséges, a törvényes működés kialakításának szükséges lépéseit megtervezi.

A megvalósítás feltételeinek biztosítása az intézmény működési folyamatainak kontrollálásával történik.

Az óvodavezetőség gondoskodik arról, hogy:

- az óvoda működését szabályozó jogi dokumentumok, törvények, rendeletek, továbbá a Fenntartó önkormányzat és az intézmény belső szabályzói hozzáférhetőek legyenek,
- azokat az óvoda dolgozói ismerjék és betartsák.

#### A „külső” jogi szabályozók:

- hozzáférhetősége: vezetői iroda, *óvodatitkári iroda*
- megismerési lehetőségeinek módja: vezetői irodában, *óvodatitkári iroda*
- betartásának ellenőrzése: a külső szakértői és belső ellenőrzések során.

#### A „belső” jogi szabályozók:

- hozzáférhetősége: dolgozói faliújságon kifüggesztve,
- megismerési lehetőségének módja: a jogszabályi előírásoknak megfelelően véleményeztetési kötelezettség,
- betartásának ellenőrzése: a belső ellenőrzések során.

**Az ellenőrzés célja:** a mindenkori hatályos jogszabályoknak való megfelelés. Visszacsatolás a valóság, a gyakorlat és az elképzelt célok összevetése érdekében verbális, közvetlen illetve közvetett tapasztalatszerzés formájában. Amennyiben a folyamatos ellenőrzés során azt

tapasztaljuk, hogy a tervek vagy részfeladatok megvalósítása nincs összhangban az intézményi szabályozók elvárás rendszerével, az eltérések okainak feltárása után a dolgozói körnek lehetősége van a szükséges korrekció megtételére.

### 3. Az ellenőrzés formái:

- tervszerű, előre megbeszélt szempontok alapján,
- spontán, alkalmi ellenőrzések.

### 4. Az ellenőrzés feladata:

A hatékony és törvényes intézményi működés biztosítása, folyamatos fenntartása. Egyrészt biztosítja a minőségi munkavégzést, azzal hogy az ellenőrzés során felmerülő hibák feltárása időben megtörténhet, másrészt fokozza a munka hatékonyságát.

### Az intézményi ellenőrzés-értékelés átfogó rendszere:

Az ellenőrzés és értékelés formája	Az ellenőrzés és értékelés tárgya, tartalma	Az ellenőrzésre, értékelésre jogosult	Az ellenőrzés, értékelés megrendelője
Külső	törvényességi	Fenntartó (általa megbízott személy)	Szakhatóságok, Fenntartó, Kormányhivatal Intézményvezető, Pedagógus, Szülő
	szakmai-pedagógiai	Fenntartó (általa megbízott szakértő)	
	szakhatósági	ÁNTSZ, NÉBIH, Fogyasztóvédelmi Felügyelőség, Munkaügyi főfelügyelet, Gyámhatóság,	
Belső	szakmai-pedagógiai	intézményvezető szakértő	

### 6. A belső ellenőrzés dokumentálása

Az ellenőrzése tapasztalatait:

- Az erre rendszeresített ellenőrzési naplóokban, ellenőrző lapokon kell rögzíteni.
- Az érintett dolgozóval ismertetni kell, aki arra írásban észrevételt tehet.
- Az általános tapasztalatokat a nevelőtestülettel ismertetni kell, megállapítva az eredményeket és az esetleges hiányosságok megszüntetésére tett, szükséges intézkedéseket.

*Mórahalom, 2023. április 19. – 2023. augusztus 15.*

.....  
*Sprokkné-Farkas-Marianna*  
*intézményvezető-helyettes*  
*Szabó Marianna*  
*Óvodavezető*











*Mórahalmi-Napköziotthonos Óvoda*  
*Mórahalmi Lurkó Világ Óvoda*  
6782 Mórahalom Egyenlőség u. 17-19.  
Telefon: 62/281-023  
Mobiltelefon: 06/70-3123-088  
E-mail: [ovoda@morahalom.hu](mailto:ovoda@morahalom.hu)

**Óvodai**  
**HÁZIREND**  
**a szolgáltatást igénybevevők részére**

*Készült: 2020. augusztus 31.  
2023. augusztus 01.*

*Készítette: Kosztyn-Gyuláné óvodavezető  
Szabó Marianna*

<b>Legitimációs eljárás - Az érvényességet igazoló aláírások:</b>	
<p style="text-align: right;"><b>Készítette:</b></p> <p><del>2020. szeptember 01.</del> 2023. augusztus 01.</p> <p>Ph. ....  <div style="text-align: right;">óvodavezető</div></p>	
<p><b>A nevelőtestület nevében ....., határozatszámom elfogadta:</b></p> <p><del>2020. szeptember 01.</del> 2023. augusztus 01.</p> <p style="text-align: center;">..... névaláírás</p>	
<p><b>Alkalmazotti közösség nevében elfogadta:</b></p> <p><del>2020. szeptember 01.</del> 2023. augusztus 01.</p> <p style="text-align: center;">..... névaláírás</p>	
<p><b>Véleményét nyilvánította:</b></p> <p><del>2020. szeptember 01.</del> 2023. augusztus 01.</p> <p style="text-align: center;">..... Szülői Szervezet nevében névaláírás</p>	
<p style="text-align: center;"><b>Az SZMSZ-t jóváhagyta:</b></p> <p>.....PH.....  <div style="text-align: right;">Nógrádi Zoltán fenntartó</div></p>	
<p style="text-align: center;"><b>Hatályos: <del>2020. szeptember 01.-től</del> 2023. augusztus 01.-től</b></p>	
<p style="text-align: center;">A dokumentum jellege: Nyilvános  Megtalálható: az óvodavezetői irodában  Elérhető: az óvoda honlapján és a KIR adatbázisában</p>	

### Kedves Szülők!

E belső szabályozó dokumentumunk készítésénél a jogszabályi elvárásokat, az elmúlt évek gyakorlatára építve az Önök elvárásait, jogait és kötelezettségeit, valamint gyermekeik mindenekfelett álló érdekeit vettük figyelembe. Kérjük, hogy az alábbiakban megfogalmazott házirendet figyelmesen olvassák végig, és a gyermekek érdekében, valamint az eredményes együttműködés miatt törekedjenek a benne foglaltak betartására! A házirendünkben megfogalmazott szabályok az óvodánkba történő jogszerű belépéstől az intézmény elhagyásáig terjedő időre, illetve – évente, a szülőkkel történő megállapodás szerint – a nevelési időn túl, vagy az intézmény épületén kívül szervezett programok ideje alatt érvényesek.

Óvodánk önkormányzati fenntartású, a közoktatási rendszer szakmailag önálló nevelési intézménye, a családi nevelés kiegészítőjeként működik, alapvető feladata az óvó-védő, szociális és személyiségfejlesztő funkció. A gyermeki személyiség kibontakoztatására, nevelésére és fejlesztésére törekszik. Fejlődésüket tudatosan tervezett és szervezett nevelési helyzetek megteremtésével tesszük lehetővé, segítjük elő. Óvodánk a gyermek harmadik életévétől az iskolába lépésig a családi nevelés kiegészítőjeként a köznevelési rendszer szakmailag önálló nevelési intézménye.

**Nevelési alapelvünk:** a gyermeki személyiség tisztelete, elfogadása, szeretete és megbecsülése, mely mindenkor a gyermek lelki, szellemi és fizikai tehetségének és képességének legtágabb határáig való kiterjesztését jelenti.

**Pedagógiai programunk** a gyermekek érzelmi intelligenciájának fejlesztését minden későbbi fejlődés alapjaként kezeli. Nevelésünk centrumába az együttműködési képességek fejlesztését helyezzük, képessé kívánjuk tenni az idejövő gyermekeket a hatékony kooperációra és kommunikációra, az egymás iránti szociális érzékenységre. Mindezek mellett kiemelt figyelmet fordítunk a néphagyományok ismeretére, a népi kultúra ápolására és szeretetére, az egészséges életmódra nevelés valamint a környezetvédelemre, a környezettudatos gondolkodás formálására.

Óvodánkban a nevelőmunka a mindenkor érvényben lévő Köznevelési törvény, az Óvodai nevelés országos alapprogramja, a Pedagógiai Program és a Szervezeti és Működési Szabályzat szerint folyik, mely dokumentumok nyilvánosak, Önök számára elérhetők a honlapunkon: <http://www.morahalom.ovoda.org/index.php>.

A működésünket szabályozó dokumentumainkban foglaltak megvalósításához az óvoda és a család sokoldalú, bizalomra épülő együttműködése szükséges.

Kérjük Önöket, hogy az alábbiakban megfogalmazott házirendet figyelmesen olvassák végig, a gyermekek, valamint az intézmény zavartalan működése érdekében legyenek partnereink a benne foglaltak érvényesülésében.

**Nevelőtestületünk köszöni megelégedett bizalmukat és együttműködésüket!**

**Kelt: Mórahalom, 2020-szeptember-01.  
2023. augusztus 01.**

~~~~~  
**Kosztyn-Gyuláné**  
**Szabó Marianna**  
óvodavezető

## Bevezető rendelkezések

A Házirend megvalósításával biztosítjuk a pedagógiai programban foglalt célok elérését, betartása kötelező a társadalmi együttélés szabályainak megfelelően az óvodaközösség és a szülői közösség minden tagja számára.

A Mórahalmi *Napköziotthonos Lurkó Világ Óvoda* (melynek székhelye: 6782 Mórahalom, Egyenlőség u. 19.) az alábbi rendelkezések alapján alkotta meg házirendjét.

### A Házirend jogszabályi háttere:

- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény,
- a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI-rendelet,
- a gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásáról szóló 1997. évi XXXI. tv.

Minden nevelési év első szülői értekezletén tájékoztatót tartunk. Egy példány a bejárat melletti faliújságon hozzáférhető minden érdeklődő számára. Egy példány megtalálható az óvodavezető irodájában, és egy példány a nevelőtestületi szobában, illetve elektronikusan az óvoda honlapján.

### A Házirend hatálya

**Időbeli hatálya:** az intézményvezető jóváhagyásával a kihirdetés napjától és határozatlan időre szól.

**Felülvizsgálata:** évenként, illetve jogszabályváltozásnak megfelelően.

**Módosítása:** az intézményvezető hatásköre, kezdeményezheti a nevelőtestület és a KT elnök, valamint a Szülői Szervezet.

**A kihirdetés napja:** 2020. szeptember 01.

### A Házirend személyi hatálya kiterjed:

- az óvodával jogviszonyban álló alkalmazottakra,
- az óvodával jogviszonyban álló gyermekekre,
- az intézménnyel jogviszonyban nem álló, de az intézmény területén munkát végzőkre, illetve azokra, akik részt vesznek az óvoda feladatainak megvalósításában,
- a szülőkre.

### A Házirend területi hatálya kiterjed:

- az óvoda területére,
- az óvoda által szervezett - a pedagógiai program végrehajtásához kapcsolódó - óvodán kívüli programokra,

**A házirend megszegésére vonatkozó rendelkezések:** a házirendben foglaltak megsértése mindenkire nézve ugyanolyan jogkövetkezménnyel jár, mint a jogszabályok megsértése.

**Jogorvoslati lehetőség:** a házirend megsértésével hozott intézményi döntés ellen a szülő jogorvoslattal élhet. Az óvoda döntése, intézkedése, illetve az intézkedések elmulasztása ellen a szülő eljárást indíthat.

### Általános információ az óvodáról

|                                      |                                                                                                 |
|--------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Az intézmény alapítója:              | <b>Mórahalom Városi Önkormányzat</b>                                                            |
| Alapító címe:                        | 6782. Mórahalom, Szentháromság tér 1.                                                           |
| Az alapítás éve:                     | 1995. 01. 01.                                                                                   |
| Az intézmény fenntartója:            | <b>Mórahalom Városi Önkormányzat Képviselő-testülete</b>                                        |
| A fenntartó címe:                    | 6782 Mórahalom, Szentháromság tér. 1.                                                           |
| A fenntartó elérhetősége:            | +3662/281-022                                                                                   |
| Az intézmény neve:                   | <b>Mórahalmi Napköziotthonos Óvoda</b><br><b>Mórahalmi Lurkó Világ Óvoda</b>                    |
| Az intézmény típusa:                 | <b>Óvoda</b>                                                                                    |
| Az intézmény OM azonosítója:         | <b>029447</b>                                                                                   |
| Az intézmény címe - székhely:        | 6782. Mórahalom, Egyenlőség u. 17-19.                                                           |
| Telephely címe:                      | 6782 Mórahalom, Barmos György tér 2.                                                            |
| Telefon:                             | 06/62-281-023                                                                                   |
| Mobiltelefon:                        | 06/70-312-3088                                                                                  |
| E-mail:                              | <a href="mailto:ovoda@morahalom.hu">ovoda@morahalom.hu</a>                                      |
| Web:                                 | <a href="http://www.morahalom.ovoda.org/index.php">http://www.morahalom.ovoda.org/index.php</a> |
| Az óvoda vezetője:                   | <b>Kosztyn-Gyuláné-Szabó Marianna</b>                                                           |
| Fogadóórása:                         | minden hónap első hétfői napján 8-10 óráig                                                      |
| Az óvodavezető általános helyettese: | <b>Szalma Attiláné</b>                                                                          |
| Fogadóórása:                         | minden hónap első pénteki napján 8-9 óráig                                                      |
| Az óvodavezető helyettese:           | <b>Demus Lászlóné</b>                                                                           |
| Fogadóórása:                         | minden hónap első pénteki napján 8-9 óráig                                                      |

### Az intézmény nyitva tartása

Az óvodai **nevelési év** a naptári év szeptember 01 - augusztus 31-ig tart.  
Az óvodai **oktatási év** a naptári év szeptember 01 - május 31-ig tart.

**Az óvoda napi nyitva tartásának rendje:** hétfőtől péntekig reggel 7 órától délután 17 óráig  
**Ezen időszakon belül** a csoportok összevontan működnek 7-7:30 és 13-17-ig.

**Nyári zárva tartás:** általában augusztus hónapban, időtartama 3 hét, pontos idejéről minden naptári év február 15-ig hirdetmény formájában tájékoztatjuk a szülőket.

**Téli zárva tartás:** a karácsony és újév közötti időszak, melyről október 15-ig hirdetmény formájában tájékoztatjuk a szülőket.

**Nevelés nélküli munkanap:** Évente maximum 5 munkanapot vesz igénybe az óvoda dolgozóinak az óvodát érintő szakmai és működési kérdéseinek közös megbeszélése, melyre a közoktatási törvény nevelés nélküli munkanapot engedélyez. Ilyenkor az óvoda zárva tart,

gyermeket nem fogadunk. A nevelés nélküli munkanap pontos idejéről a csoportok üzenő tábláján tájékoztatjuk a szülőket.

**Nyári időszak alatt** június 01-augusztus 31. között csoportösszevonást alkalmazunk, amennyiben (először külön cselelti, külön földszinti, majd óvoda összesen) az összevont csoport(ok)ban a gyermeklétszám nem haladja meg a maximum 25 főt.

Ugyan ezt az eljárást alkalmazzuk az egyéb, ill. rendkívüli esemény bekövetkeztekor az egész év folyamán.

## Gyermekek az óvodában

### Az óvodás gyermek jogviszonya (felvétel, elhelyezés, távolmaradás)

Az óvodai felvétel jelentkezés útján történik. Idejét, helyét, módját 30 nappal előtte nyilvánosságra hozzuk.

A szülő gyermeke óvodai felvételét, átvételét bármikor kérheti. Létszámtól, és az óvoda alapító okiratában foglaltaktól függően az újonnan jelentkező gyermekek fogadása az óvodai nevelési évben folyamatosan történik. A beírás a felvételi és előjegyzési naplóba történik a gyermek személyazonosításra alkalmas és lakcímet igazoló hatósági igazolványa, a gyermek TAJ kártyája, anyakönyvi kivonata, és a szülő személyi igazolványa, lakcím kártyája, (egyéb iratai) alapján, nem magyar állampolgár esetén: tartózkodás jogcímét igazoló okirat. A gyermekek felvételéről, átvételéről, elutasításáról az óvoda vezetője dönt, melyről határozat formájában értesíti a gondviselőt. Ha az óvodába jelentkezők száma meghaladja a felvehető gyermekek számát, az óvodavezető bizottságot szervez, mely javaslatot tesz a felvételre.

Gyermek átvétele: hivatalos átjelentkezés útján, melynek nyomtatványát az óvodavezetők töltik ki és küldik meg kölcsönösen egymásnak. Szükséges csatolni a korábbi óvoda által vezetett fejlődési lapját/naplóját.

Az óvoda igénybevételeinek feltételei:

- A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 8. § (1) bekezdése (Nkt.) értelmében: „Az óvoda a gyermek hároméves korától a tankötelezettség nevelő intézmény”
- A gyermek 3 éves korától legalább napi 4 órában óvodai nevelésben részvételre kötelezett.
- A jegyző a szülő kérelmére és az óvodavezető, valamint a védőnő egyetértésével, a gyermek jogos érdekét szem előtt tartva, az ötödik életéve betöltéséig felmentést adhat a kötelező óvodai nevelésben való részvétel alól, ha a gyermek családi körülményei, képességeinek kibontakoztatása, sajátos helyzete indokolja.
- Az óvoda felveheti azt a gyermeket is, aki a harmadik életévét a felvételtől számított fél éven belül betölti, feltéve, hogy minden, a településen, fővárosi kerületben, vagy ha a felvételi körzet több településen található, az érintett településeken lakóhellyel, ennek hiányában tartózkodási hellyel rendelkező hároméves és annál idősebb gyermek óvodai felvételi kérelme teljesíthető.
- ágy-és szobatisztaság,
- egészségesség (ÁNTSZ),
- étkezési térítési díj befizetése.

Üres férőhely esetén évközben is elfogadunk jelentkezést, átvételi kérelmet. Felvételi kérelem elutasításáról határozat formájában értesítjük a szülőket.



## Az óvodába történő felvétel

A gyermekek csoportba sorolásáról az óvodavezető dönt. Az óvodában életkor szerint kialakított csoportok működnek: kiscsoport, középső csoport, nagycsoport.

**A gyermek igénybe veheti az óvodát amennyiben:**

- a 3. életévét betöltötte,
- a 3. életévét a felvételtől számított fél éven belül betölti, feltéve, hogy minden a településen lakóhellyel, ennek hiányában tartózkodási engedéllyel rendelkező 3 éves és annál idősebb gyermek óvodai felvételi kérelme teljesíthető,
- akinek szülője felvételi körzetünkben dolgozik,
- teljesen egészséges és ezt orvosi igazolással bizonyítja,
- a szülő a térítési díjat befizette, vagy ennek hiányában kedvezményezettséget igazoló nyilatkozattal/határozattal rendelkezik.

**A kötelező óvodai felvétel/átvétel elsőbbségét élvezzi, ha a gyermek:**

- sajátos nevelési igényű, (akinek szakértői és rehabilitációs bizottság az óvodát jelölte, és az óvoda alapító okirata tartalmazza az adott fogyatékoság típusa szerinti tevékenységet),
- akinek felvételét a gyámhatóság vagy a gyermekjóléti szolgálat kezdeményezi,
- a többi gyermek esetében a születési sorrend, azaz akik hamarabb töltik be a harmadik életévüket.

**A kötelező felvételt/átvételt az óvoda nem tagadhatja meg:**

A jegyző a szülő írásos kérelme, és az óvodavezető, valamint a védőnő egyetértésével, a gyermek jogos érdekét szem előtt tartva, az ötödik életév betöltéséig felmentést adhat a kötelező óvodai nevelésben való részvétel alól, ha a gyermek családi körülményei, képességeinek kibontakoztatása, sajátos helyzete indokolja. A jegyző döntéséről határozatot hoz, és megküldi a szülőnek, óvodának. Az óvodapedagógusok a felvételi és mulasztási naplóban rögzítik a felmentés tényét és a határozat számát.

A kötelező óvodai nevelés fejlesztő nevelésben is teljesíthető.

**Jogorvoslati lehetőség a gyermek felvételének elutasítása esetén:**

Az óvoda vezetője az óvodai felvételi, átvételi kérelem elbírálásáról, a döntést megalapozó indokolással, a fellebbezésre vonatkozó tájékoztatással értesíti a szülőt. A Szülő a fellebbezést a jegyzőnek címezve, de az óvoda vezetőjének kell benyújtani.

Az óvodai nevelésre kötelezett gyermek felvétele, átvétele esetén indokolás nélkül értesítjük az előző óvoda vezetőjét is.

## Az óvodaköteles korú gyermek óvodába járásának szabályai

- Az óvoda nevelőtestülete kiemelten kéri, hogy az óvodaköteles gyermeket szülei legkésőbb 8 óráig hozzák be az óvodába a foglalkozásokon való rendszeres fejlesztőmunka, valamint az iskolai alkalmasság elérésének érdekében.
- Betegség miatt történő hiányzását minden esetben orvossal kell írásban igazoltatni.

- Igazolatlan mulasztásnál az eredménytelen írásbeli felszólítás után az óvoda vezetője az önkormányzat jegyzőjét értesíti az óvodaköteles igazolatlan távolmaradásáról.

### **A gyermek érkezésének és távozásának rendje**

A napirend megismerése a szülők számára fontos feladat, ugyanis az óvodába érkezés és az onnan való távozás rendjét meghatározza. A szülő csak a napirend zavarása nélkül hozhatja később, vagy viheti el hamarabb a gyermekét. Kérjük, tájékozódjanak gyermekük csoportjának napirendjéről.

#### **A napirend zavarása nélkül a szülők:**

- **reggel 7.00-8.00 között** hozhatják be az óvodába gyermekeiket, hogy játszhasson és részt vehessen a tevékenységekben
- A gyermeket óvodába érkezéskor a szülő az óvónőnek köteles átadni!
- Egyedül óvodába járás 5 éves kor után lehetséges a szülő írásos engedélyével!
- Ha nem a szülő viszi haza a gyermeket, az óvónőt szóban, vagy írásban kell tájékoztatni! (válás esetén, távoli rokon, ismerős stb.)
- A családban bekövetkező válás esetén bírósági, vagy gyámhatósági határozatban foglaltak szerint adjuk ki a gyermeket. Ennek hiányában kötelesek vagyunk mindkét szülő számára a szülői jogokat biztosítani.
- Az óvoda zárása után itt maradt kisgyermek szüleit megpróbáljuk telefonon elérni. Amennyiben kétszeri alkalommal fordul elő, hogy az óvoda zárásáig nem érkeznek meg a szülők, abban az esetben jelzéssel élünk a Gyermekjóléti Szolgálat felé.

### **A távolmaradás kérésének, elbírálásának, engedélyezésének és igazolásának eljárásrendje**

Kérjük a szülőket, hogy gyermekük bármilyen távol maradását szíveskedjenek bejelenteni.

Ha a gyermek az óvodai foglalkozásról távol marad, mulasztását igazolnia kell.

A mulasztást igazoltnak kell tekinteni, ha

- a) a szülő írásbeli kérelmére, amit legkésőbb a hiányzást megelőző napon 10 óráig átad a gyermeket nevelő óvodapedagógusnak az óvoda által használt (Házirend 1. sz. melléklete) nyomtatványon,
- b) szülői kérelemre az óvodavezető a nevelési év során, a központi iskolai szüneteken felül, maximálisan 30 nap távolmaradást engedélyezhet az óvoda által használt (Házirend 2. sz. melléklete) nyomtatványon,
- c) a gyermek beteg volt, a jogszabály szerinti tartalommal rendelkező orvosi igazolást átadta a gyermeket nevelő óvodapedagógusnak a felgyógyulást követő első óvodai ellátás napján,
- d) a gyermek, a tanuló hatósági intézkedés vagy egyéb alapos indok miatt nem tudott kötelezettségének eleget tenni.

### **A gyermek, a tanuló mulasztásával kapcsolatos szabályok**

20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet V. FEJEZET A GYERMEK, A TANULÓ KÖTELEZETTSÉGEINEK TELJESÍTÉSE 19. A gyermek, a tanuló mulasztásával kapcsolatos szabályok

(<https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=A1200020.EMM&fbclid=IwAR0h3-XMK2nB68BvkY21TC54-KRXS3sVGcGpiqvATSWtCyd6H2Cz51SZo3l>)

51. § (4) Ha a gyermek az Nkt. 8. § (2) bekezdése alapján vesz részt óvodai nevelésben, és egy nevelési évben igazolatlanul öt nevelési napnál többet mulaszt, az óvoda vezetője - a gyermekvédelmi és gyámügyi feladat- és hatáskörök ellátásáról, valamint a gyámhatóság szervezetéről és illetékességéről szóló 331/2006. (XII. 23.) Korm. rendeletben foglaltakkal összhangban – értesíti a gyermek tényleges tartózkodási helye szerint illetékes gyámhatóságot és a gyermekjóléti szolgálatot,

Az értesítést követően a gyermekjóléti szolgálat az óvoda bevonásával haladéktalanul intézkedési tervet készít, amelyben a mulasztás okának feltárására figyelemmel meghatározza a gyermeket veszélyeztető és az igazolatlan hiányzást kiváltó helyzet megszüntetésével, a gyermek óvodába járásával kapcsolatos, továbbá a gyermek érdekeit szolgáló feladatokat.

Ha a gyermek az Nkt. 8. § (2) bekezdése alapján vesz részt az óvodai nevelésben, és az igazolatlan mulasztása egy nevelési évben eléri a

- tizenegy nevelési napot, az óvoda vezetője a mulasztásról tájékoztatja az általános szabálysértési hatóságot.
- húsz nevelési napot, az óvoda vezetője haladéktalanul értesíti a gyermek tényleges tartózkodási helye szerint illetékes gyámhatóságot.

A szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény 247. § c)pontja szerinti szabálysértési tényállás megvalósulásához szükséges mulasztás mértéke az adott nevelési évben összesen az Nkt. 8. § (2) bekezdése alapján óvodai nevelésben részt vevő gyermek esetén tizenegy nap.

#### **Megszűnik az óvodai elhelyezés, ha:**

- a gyermeket másik óvoda vette át (az átvétel napján),
- a jegyző a szülő kérelmére engedélyt adott a gyermek óvodából történő kimaradására,
- a gyermeket az iskola felvette (nevelési év utolsó napján),
- szakértői határozattal legkésőbb akkor, ha adott nevelési év utolsó napjáig (aug. 31.) a gyermek a nyolcadik életévét betölti.

#### **Az óvoda általános napirendje**

Az időpontok rugalmasak, illetve az évszakhoz, időjáráshoz igazodva változhatnak.

- |             |                                                                                                                                                                                                                         |
|-------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 7:00- 10:30 | gyülekező, szabad játék, játékba ágyazott tevékenységek (vers, mese, bábozás, tánc, ének, zene, énekes játék, rajzolás, mintázás, kézi munka, külső világ tevékeny megismerése), szervezett mozgás, egyéni fejlesztések |
|-------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|             |                                                                         |
|-------------|-------------------------------------------------------------------------|
|             | tízóraizás 8.30-9.30-ig,                                                |
| 10:30-12:00 | készülődés az udvarra, ebédig játék a szabadban, séták, kirándulások,   |
| 12:00-13:00 | tisztálkodás, terítés, ebéd,                                            |
| 13:00-15:00 | tisztálkodás, fogmosás, készülődés a lefekvéshez, mese, délutáni alvás, |
| 15:00-16:00 | tisztálkodás, uzsonna, szabadidős tevékenység,                          |
| 16:00-17:00 | játék, hazaadás.                                                        |

A délelőtti folyamán kerül sor a logopédiai, fejlesztőpedagógiai foglalkozásokra. Ezen kívül általában délelőttre szervezzük a kirándulásokat, sétákat.

### Gyermekjogok és kötelességek érvényesülése az óvodában

A gyermek személyiségét és emberi méltóságát, jogait tiszteletben kell tartani, és védelmet kell számára biztosítani a fizikai és a lelki erőszakkal szemben. A gyermek nem vethető alá testi fenyegetésnek, megalázó büntetésnek vagy bánásmódnak. Közvetlen vagy közvetett hátrányos megkülönböztetés nem érheti óvodásainkat. Nem vonható el a levegőztetés lehetősége a gyermektől, s épp úgy nem erőltethető számára az étel.

#### A gyermek joga:

- biztonságban, és egészséges környezetben neveljük, az óvodai napirendet pihenő idő, szabadidő, testmozgás beépítésével, sportolási, étkezési lehetőség biztosításával életkorának és fejlettségének megfelelően alakítsuk ki,
- képességeinek, érdeklődésének, adottságainak megfelelő nevelésben részesüljön, tehetségének megfelelően felismerése és fejlesztése érdekében,
- a szülő elhatározása szerint hitoktatásban vehessen részt,
- állapotának, adottságának megfelelő megkülönböztetett ellátásban részesüljön (Pedagógiai Szakszolgálat igénybe vétele),
- családja anyagi helyzetétől függően térítésmentes vagy kedvezményes étkezésben részesüljön,
- rendszeres egészségügyi felügyeletben és ellátásban részesüljön,
- óvodánk eszközeit, felszereléseit térítésmentesen használhassa,
- személyiségjogait (szabad kibontakoztatás, önrendelkezés, cselekvési szabadság, családi élet) tiszteletben tartjuk, azonban e jogának gyakorlása nem korlátozható másokat ugyanezen jogaik érvényesítésében.

#### A gyermek kötelessége:

- vegyen részt az intézményes nevelésben, hogy tankötelezettségének megkezdését időben tudja teljesíteni,
- óvja saját és társai testi épségét, egészségét,
- sajátítsa el és alkalmazza az egészségét és biztonságát védő ismereteket, továbbá haladéktalanul jelentse a felügyeletét ellátó pedagógusnak vagy más alkalmazottnak, ha saját magát, társait, vagy másokat veszélyeztető állapotot, tevékenységet vagy balesetet észlelt,
- tanúsítson tiszteletet és megbecsülést az óvoda dolgozói iránt, kerüljön minden durva, agresszív megnyilvánulást, trágár beszédet,
- tartsa be az óvoda helyiségei és az óvodához tartozó területek használati rendjét,

- őrizze meg, illetőleg az előírásoknak megfelelően kezelje az óvodában használt játékokat, óvja az óvoda létesítményeit és eszközeit.

Az általános gondatlanságból, illetve szándékosan okozott kárt a Polgári Törvénykönyv szabályai szerint kell megtéríteni.

### Gyermekek számára behozható tárgyak, felszerelések

Az óvodába gyermekeiket tisztán, egészségesen és gondozottan hozzák be szülei.

Az eredményes nevelő, fejlesztő tevékenység érdekében az alábbi felszerelések szükségesek, melyről minden nevelési év első – új gyermekek szülei esetén óvodakezdekéskor – szülői értekezletén tájékoztatjuk a szülőket:

- **váltócipő** a csoportszobai tartózkodáshoz - jól szellőző, megfelelő lábtartást biztosító lábbeli,
- **testnevelés foglalkozáshoz kényelmes ruha** - rövidnadrág, póló, kislányoknak lehet dressz, tornacipő,
- egy-két váltás alsónemű és időjárásnak megfelelő **váltóruha**,
- a gyermekek ruhája és cipője gyakran összecserélődhet, éppen ezért biztonságérzetük fokozása, és a könnyebb felismerés érdekében is **kérjük jellel ellátni ruháikat és cipőiket**,
- az óvodai ünnepek és egyéb rendezvények alkalmával szükséges ünneplő, vagy egyéb más ruházat, szükségességéről a szülőket aktuálisan tájékoztatjuk,
- óvodánkban csoportonként egységes pólókat viselünk a közösséghez való tartozás erősítése érdekében. Hagyományos ünnepeinken, rendezvényeken, kirándulásokon javasoljuk az óvoda logóját tartalmazó póló viselését; a póló megvásárlása a szülők közös döntése
- a speciális foglalkoztatás eszközeit (logopédiai és egyéb fejlesztés,) az érintett szülők az adott szakemberrel egyeztetik,
- az óvodai neveléshez nem szükséges eszközök behozatalát kérjük mellőzni; amennyiben erre sor kerül, fontosnak tartjuk és kérjük bejelenteni, vagy átadni a gyermekkel foglalkozó óvodapedagógusnak; értékes tárgyakért, behozott és viselt ékszerért – az óvoda dolgozói nem vállalnak felelősséget; az ékszerek eltűnése esetén az óvoda nem tartozik kártérítési felelősséggel,
- a gyermekek gyógyszert, pénzt, tűzgyújtó eszközöket, telefont, vágó-szűrő eszközöket az óvodába nem hozhatnak,
- a szülők gyermekeik részére az ún. „befogadás-beszoktatás” ideje alatt személyes, tárgyat („alvóka”, maci, stb.) behozhatnak,
- év közben kedvenc játékeszköz bemutatásra behozható, de ha a játékba is bevonják, akkor az óvodai játékeszközökhöz hasonlóan kezelendők (mindenki játszhat vele a nap folyamán), megrongálódásuk esetén azonban az óvoda kárfelelősséget és kártérítést nem vállal.

Az utcai közlekedéshez használt gyermek kerékpárokat az óvodában a kijelölt helyen lehet tárolni, őrzésüket az óvoda nem tudja biztosítani, így megrongálódásuk, eltűnésük esetén az intézményt kárfelelősség és kártérítés nem terheli.

**A gyermek étkeztetése az óvodában:**



A gyermekek védelméről és a gyámsági igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény az ingyenes bölcsődei és óvodai gyermekétkeztetés kiterjesztése érdekében a 2015. évi LXIII. törvénnyel történt módosítása 2015. szeptember 1-ejei hatállyal kibővíti a bölcsődében és az óvodában ingyenesen étkezők körét.

A szülő a „Nyilatkozat gyermekétkeztetés normatív kedvezményének igénybevételéhez bölcsődei ellátás és óvodai nevelés esetén” c. dokumentum kitöltésével büntetőjogi felelőssége tudatában kijelenti, hogy a közölt adatok a valóságnak megfelelnek, egyúttal hozzájárul a kérelemben szereplő adatoknak a gyermekétkeztetés normatív kedvezményének igénybevételéhez történő felhasználásához.

#### **Az igénybevételét jogcímei:**

- rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül,
  - tartósan beteg vagy fogyatékos,
  - családjában tartósan beteg vagy fogyatékos gyermeket nevelnek,
  - családjában három vagy több gyermeket nevelnek,
  - nevelésbe vételét rendelte el a gyámhatóság,
  - családjában az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg a kötelező legkisebb munkabér személyi jövedelemadóval, munkavállalói, egészségbiztosítási és nyugdíjjárulékkel csökkentett, azaz nettó összegének 130%-át.
- Az étkezési térítési díjat az iskola napközi konyháján kell befizetni minden hónapban az előre kifüggesztett időpontokban, a tárgy hónapot megelőző hónap 30. napjáig.
  - Hiányzás esetén az ebédmegrendelést, illetve annak lemondását telefonon, vagy személyesen előző nap 10 óráig teheti meg a szülő. Az előre kifizetett, de igénybe nem vett szolgáltatás a következő havi befizetésnél kerül jóváírásra.
  - Hiányzás esetén a bejelentés napján vihető el az ebéd.
  - Ebédet elvinni 12- 12<sup>30</sup>-ig lehet a csoportszobából. Ez idő után nem adható ki!
  - A gyermekek által fogyasztott, óvoda által biztosított élelmiszerekből ételmintát teszünk el, melyet hűtőszekrényben 48 óráig megőrztünk.

### **A gyermekekkel kapcsolatos egészségügyi szabályok, óvó- védő intézkedések**

#### **Általános egészségügyi szabályok**

- Az egészséges életmódot támogató intézményi munkarend és házirend betartása az intézményben mindenki számára kötelező.
- Az óvodában csak teljesen egészséges gyermekek tartózkodhatnak!
- A gyermekek óvodába lépésekor – a jelentkezés során – a szülőnek tájékoztatást kell adnia gyermeke rejtett betegsége felől (gyógyszer-érzékeny, ételallergiás, epilepszia, egyéb egészségügyi probléma). Amennyiben ez később jut az érintett óvodapedagógus tudomására, élhetünk az orvosi, pszichológusi kivizsgálás indítványozásával.
- Az óvodában megbetegedő, lázas gyermeket a szülőnek az értesítéstől számított legrövidebb időn belül haza kell vinnie.

- A gyermekek részére gyógyszer csak tartós betegség esetén, kizárólag orvosi javaslat és szakvélemény (pl. asztma) alapján adható be az óvodában.
- Lázas, beteg, megfázott (fokozott orrfolyás, köhögés), gyógyszert fogyasztó, lábadozó gyermeket a saját, és óvodatársai egészségének védelmében nem vehetünk be. Ilyen esetben az óvodapedagógus kötelessége a gyermek átvételének megtagadása.
- Betegség után a gyermek kizárólag orvosi igazolással jöhet óvodába. Amíg a szülő az igazolást át nem adta az óvodapedagógusnak, addig a gyermek közösségbe nem vehető be. Az igazoláson fel kell tüntetni a hiányzás időtartamát is.
- Fertőző gyermekbetegség (bárányhimlő, kötőhártya-gyulladás, tetvesség...), esetén, az óvodát azonnal értesíteni kell a további megbetegedések elkerülése érdekében, és a szükségcsa preventív intézkedések megtétele miatt (fokozott elővigyázatosság, fertőtlenítés, védőoltás miatt).
- Az intézmény a gyermek fejtetvessége esetén - az aktuális egészségvédelmi rendelkezések alapján - jár el.

### **A rendszeres egészségügyi felügyelet és ellátás rendje**

A védőnő havi rendszerességgel, illetve szükség és igény szerint látogatja az óvodát, vezeti ez egészségügyi feljegyzést, tetvességi vizsgálatot végez, figyelemmel kíséri a védőoltások meglétét.

### **A táplálkozással kapcsolatos egészségvédelem**

A közétkeztetéssel kapcsolatos rendelkezések (HACCP) szerint, az óvodába házilag készített (otthon sült süteményt, lekvárt, befőttet, stb.) ételt behozni és azt a gyermekeknek feltálalni nem szabad.

A gyermekek névnapj és születésnapj köszöntését gyümölcsök, esetleg a kereskedelembe kapható, bevizsgált aprósütemények felhasználásával ajánlott megszervezni. Az óvodában csokoládét, édességeket, üdítőket, szörpöket az ünnepi alkalmak kivételével behozni nem szabad. A túlzott cukorka és cukros üdítők fogyasztását kerülni ajánljuk.

### **Egyéb rendelkezések**

- A konyhákban és mosdóhelyiségekben - egészségügyi szempontból - csak az óvoda dolgozói tartózkodhatnak.
- A gyermekeket felügyelet nélkül hagyni szigorúan tilos!
- Az óvoda épületében és azon kívül 5 méter távolságban dohányozni tilos!

### **Óvó-, védő intézkedések**

**A gyermekek testi épsége érdekében a gyermekek által betartandó előírások:**

- a helyiségek és az udvar rendjének betartása,
- a játékok, evőeszközök rendeltetésszerű használata,
- az orrnyílásba és szájba idegen anyagokat nem vihet be,

- alvásidőben csak az óvónő által engedélyezett tárgyat tarthatja magánál,
- a csoportszobából csak engedély kérésével, a szülő vagy a dajka felügyelete mellett léphet az engedélyezett helyiségbe,
- az udvaron tartózkodás során csak a játszórészen tartózkodhat,
- az épületből csak a szülővel (törvényes képviselővel) léphet ki, miután bejelentette az óvónőnek, s csak akkor, ha az óvodapedagógus a bejelentést tudomásul vette,
- társát vagy társai játékát nem zavarhatja,
- társai testi épségét nem veszélyeztetheti, fizikai és lelki bántalmazást nem alkalmazhat.

**A szülők, pedagógusok feladata a gyermek védelmének megelőzésében:**

- a gyermekek védelme érdekében érkezéskor illetve távozáskor a bejárat kapu, ajtó gyermek biztos zárának használata valamennyi szülő és dolgozó kötelessége és feladata,
- idegenek kíséret nélkül nem tartózkodhatnak az óvodában,
- a gyermek egyedül nem jöhet az óvodába, még a kaputól sem,
- érkezéskor a szülők személyesen adják át gyermekeiket a vele foglalkozó óvónőnek, illetve ugyanilyen módon jelezzék távozási szándékukat,
- miután a szülő, illetve meghatalmazottja átveszi az óvodapedagógustól a gyermeket, iránta teljes felelősséggel tartozik,
- délutáni udvari játék esetén is kérjük, hogy a szülő menjen oda a pedagógushoz, vegye át gyermekét, és csak ezután távozzanak el az óvodából,
- kérjük, a szülőket, hogy a balesetek elkerülése érdekében gyermekük átvétele után az óvoda udvarát játszótéri tevékenységre ne használják,
- óvodás gyermek intézményünkben csak a szülői nyilatkozatban megjelölt személy - meghatalmazott nagykorú - kíséretében távozhat; e személy – átvételt követően – a gyermekért felelősséget vállal,
- tizenkét éven felüli, de kiskorú gyermek, testvérét csak kizárólag szülői engedéllyel viheti el az óvodából,
- kérjük a szülők munkahelyi és lakáscímét, valamint telefonszámát, annak változásait szíveskedjenek bejelenteni a csoportos óvodapedagógusoknak, hogy baleset, vagy betegség esetén azonnal értesíteni tudjuk Önöket,
- válás esetén a bírósági vagy gyámhivatali hatósági határozatban foglaltak szerint köteles az óvoda a gyermeket kiadni; határozat hiányában az óvoda köteles mindkét szülő számára a szülői jogoknak megfelelően eljárni; kérjük, hogy a szülői felügyeleti jogkör változását haladéktalanul jelezzék az okirat bemutatásával (ennek tényét az óvodapedagógusok csoportnaplóban rögzítik),
- a balesetek megelőzése érdekében a gyermekek ne viseljenek a mindennapokban ékszert, vagy olyan ruhadarabot, amely balesetveszélyes helyzeteket teremthet,
- az óvodai élet során a gyermekek csak felnőtt kísérettel mehetnek le az udvarra, illetve a mosdóba, ahol szintén felnőtt felügyeletet kell biztosítani,
- baleset esetén szükség szerint értesítjük Önöket, a mentőket, a gyermekorvost.
- a pedagógus a gyermekek tevékenységeivel együtt járó veszélyforrásokat, a tilos és az elvárható magatartásformát az óvodai nevelési év megkezdésekor, illetve szükség szerint (kirándulások és egyéb programok, új gyermek érkezését követően, udvarra menetel előtt, stb.) életkoruknak és fejlettségi szintjüknek megfelelően ismerteti, melynek tényét és tartalmát a csoportnaplóban dokumentálja,



- rendkívüli helyzetben – tűz, bombariadó, egyéb veszélyhelyzet – esetén az intézményben tartózkodó felnőtteknek emberi és hivatásbeli kötelessége a gyermekek mentése, biztonságos körülmények közé helyezése.

Az óvoda működése során az illetékes szakhatóságok (ÁNTSZ, munkavédelmi szakhatóság, tűzvédelmi szakhatóság) által meghatározott szabályokat be kell tartani.

### **Az óvodában bekövetkezett rendkívüli esemény (tűz és bombariadó, természeti katasztrófa, terror-támadás) esetén a gyermekek elvárható magatartási, viselkedési szabálya**

A rendkívüli eseménynél használt jelzés hallatára (csengő) a gyermekek kötelesek az őket ellátó felnőttek utasításait maradéktalanul végrehajtani, képességeikhez mérten a lehető legrövidebb idő alatt teljesíteni.

A baleset, tűz és bombariadó esetén a tűzriadó tervben meghatározott menekülési útvonalon hagyják el a gyerekek és a felnőttek az intézmény épületét.

Az intézmény dolgozóira vonatkozó védő – óvó előírásokat az SZMSZ tartalmazza.

### **Az óvoda napirendjével és étkezésével, felszerelésével kapcsolatos tudnivalók**

- Az óvodai heti étlap minden alkalommal felkerül a csoport szobák fali újságára valamint a tálaló konyhába is kifüggesztjük.
- Nem etikus, valamint az óvoda tisztán tartását is zavarja az óvoda területén a gyerek etetése, nassoltatása otthonról hozott élelmiszerrel a többi gyermek előtt.
- Célszerű a korán (6.30 – 7.00 óra között) érkező gyereket otthon megreggeliztetni.
- A csoportokban az óvónő döntése alapján szervezett reggeli 8.00-09.30 óráig kerül elfogyasztásra.

### **Étkezési térítési díj befizetésének rendje**

- A befizetés pontos dátumát előre jelezzük a főbejárati hirdetőtáblán, illetve az óvodai csoportok faliújságán.
- A befizetés havonta előre történik, az önkormányzat rendeletében meghatározottak szerint a tárgy hónapot megelőző hó 30. napjáig.
- A befizetés készpénzes fizetéssel teljesíthető.
- Pótbefizetésre csak nagyon indokolt esetben kerülhet sor.
- A havi térítési díj összege a hivatalos munkanapok száma alapján kerül megállapításra.
- A gyermek távolléte, betegsége nem mentesíti a szülőt az étkezéstérítés napján a befizetési kötelezettsége alól.

### **Szülők az óvodában**

#### **A szülőkkel való közös nevelési elvek kialakítása**

Az óvodánkba járó gyermekeket arra neveljük, hogy tanulják meg tisztelni a felnőtteket, szeressék és fogadják el társaik egyéniségét, másságát, tudják kifejezni magukat, de legyenek képesek alkalmazkodni is. Az esetleges konfliktusokat, a durvaságot mellőzve, erőszakmentesen oldják meg.

Ezen törekvésünk sikerének érdekében kérjük a szülőket, hogy otthon is ezeket az alapelveket erősítsék gyermekeikben. Például: mellőzzék gyermek előtt az indulatos, negatív megjegyzéseket mások gyermekére, annak származására, az óvodára, az ott dolgozó felnőttekre, és kerüljék gyermekeik verekedésre való biztatását még abban az esetben is, ha előző nap az Önök gyermekét érte sérelem.

### A szülő joga

- megismerni az óvoda dokumentumait (Pedagógiai program, Házirend, Szervezeti és Működési Szabályzat),
- gyermeke fejlődéséről rendszeresen részletes és érdemi tájékoztatást, neveléséhez tanácsokat, segítséget kapjon - előre egyeztetett időpontú – fogadóórán,
- az óvoda nyitott rendezvényeinek látogatása,
- igénybe venni a Pedagógiai Szakszolgálat ellátását,
- a gyermek lelkiismereti és vallásszabadságának irányítása, figyelembe véve az életkori sajátosságokat,
- a család az anyagi helyzetétől függően térítésmentes vagy kedvezményes étkezésben részesüljön,
- személyesen vagy képviselői útján - jogszabályban meghatározottak szerint - részt vegyen az érdekeit érintő döntések meghozatalában,
- a szülők közösségének tagjaként meghatározni azt a legmagasabb összeget, amelyet a fenntartó által megállapított ellátási díjon felüli szolgáltatások körébe tartozó program megvalósításánál nem lehet túllépni,
- a gyermekek nagyobb csoportját érintő bármely kérdésben tájékoztatást kérni az óvodavezetőtől

### A szülő kötelessége

- gondoskodik a gyermeke testi, érzelmi, értelmi és erkölcsi fejlődéséhez szükséges feltételekről, és arról, hogy a gyermek teljesítse kötelességeit, továbbá megadjon ehhez minden tőle elvárható segítséget, együttműködve az óvodával,
- kísérelje figyelemmel gyermeke fejlődését, és a tőle elvárható módon segítse folyamatát, valamint a gyerekközösségbe való beilleszkedését, a közösségi élet szabályainak elsajátítását,
- rendszeresen tartson kapcsolatot a gyermekével foglalkozó pedagógusokkal, és részükre az együttnevelés érdekében a szükséges tájékoztatást adja meg,
- vegyen részt szülői értekezleten, fogadóórán, vagy egyéb szülői fórumokon,
- gondoskodik gyermeke felügyeletéről szülő értekezlet-, fórum esetén (értekezleten, megbeszéléseken csak a szülők vehetnek részt, gyermekek nem),
- a hatékony együttműködés érdekében aktívan vegyen részt a csoport életében,

- amennyiben az óvoda a gyermek Pedagógiai Szakszolgálat (Nevelési Tanácsadó vagy Szakértői Bizottság) vizsgálatát indokoltnak találja, úgy a szülő a kijelölt időpontban köteles gyermekét elvinni; a szülői együttműködés hiányában az óvodavezető a jegyzőhöz fordul,
- tartsa tiszteletben az óvoda dolgozóinak emberi méltóságát és jogait (a nevelőknek a szülőtől elvárható tiszteletét az a jogi helyzet alapozza meg, hogy a pedagógusok nevelő munkájuk alkalmával – büntetőjogi védelem szempontjából – közfeladatot ellátó személyeknek minősülnek),
- a szülő kötelessége más gyermek személyiségének és tulajdonának tiszteletben tartása, - probléma esetén kérje az óvodapedagógus, illetve az óvodavezető segítő közreműködését.
- A szülőknek joguk van a gyermekek óvodai magatartása, fejlődése iránt érdeklődni. Kérjük, hogy se a gyermekekkel kapcsolatos, se magán jellegű beszélgetésekre az óvónőt munkája közben hosszabb időre ne vonják el a gyermekcsoporttól, mert balesetet idézhet elő, és zavarja a nevelés-oktatás folyamatát!

### Helyiségek, berendezések használati rendje

A csoportszobákban szülők, vendégek, hozzátartozók csoportosan csak kizárólag az engedélyezett alkalmakkor tartózkodhatnak (pl. nyílt nap, ünnepélyek, fogadó órák, értekezletek, játszódélutánok, stb.), illetve előre egyeztetett időpontban és módon.

Az óvoda helyiségeit - kivéve a pedagógiai program szerint szervezett ünnepeket és egyéb rendezvényeket - más, nem nevelési célra átengedni kizárólag a gyermekek távollétében, az óvodavezető, valamint a fenntartó képviselőjének engedélyével lehet. A helyiségek tisztaságának fenntartása, a berendezési tárgyak épségének megőrzése az óvodai dolgozók, szülők és gyermekeik számára egyaránt kötelezettség és elvárás.

Az óvodavezető irodájának eszközeit az óvodavezető, helyettesei és az óvodatitkár használhatja, kivételt képez a számítógép, melyet szükség esetén az óvodapedagógusok is igénybe vehetnek.

### Az óvoda helyiségeinek - szülők által történő - használhatóságának rendje

Pedagógiai programunk küldetésének megfelelően munkánk fontos eleme a hozzánk járó gyermekek szüleinek, családtagjainak bevonása az óvoda életébe, illetve a szülők segítő támogatása nevelési és egyéb vonatkozásokban.

A higiénés szokásokat és szabályokat betartva a szülők az intézmény alábbi helyiségeit használhatják:

- aula, folyosó, gyermeköltöző,
- szülők számára kijelölt mosdó helyiség (földszint),
- az óvoda udvara
- A csoport üzenő tábláján keresztül tájékoztatjuk Önöket az aktuális programokról, esetleges kérésekről. Kérjük, ezt naponta kísérvék figyelemmel!
- Gyermekeikre az óvoda aulájában várakozhatnak.
- A két épületet összekötő folyosón, valamint a gazdasági bejáraton nem közlekedhetnek.
- Az óvoda területére gépjárművel nem hajthatnak be.

- A szülők írásos nyilatkozata szükséges minden olyan döntéshez, amelyben a szülőkre fizetési kötelezettség hárul.

### **Együttműködés a szülőkkel, közérdekű információk**

#### **Az együttműködés célja:**

- szocializáció,
- családi nevelés segítése,
- a gyermek iskolára való felkészítése,
- család-óvoda nevelési módszerének harmonizálása.

### **Kapcsolattartás a pedagógussal, a nevelőmunka**

Az óvodapedagógus a nevelési-tanulási folyamat szervezője, a gyermeki tevékenységek felügyelője, irányítója, ezért csak rendkívüli esetben kerülhet sor a gyermekekkel való közös tevékenységének megzavarására.

Gyermekekkel kapcsolatos információt csak a gyermek saját óvodapedagógusai, ill. az óvoda vezetője adhat.

A szülők csak rendkívüli esetben hívhatják telefonhoz az óvónőket, az üzenetet az óvodatitkár veszi és gondoskodik annak átadásáról.

Az óvoda a szülőkkel a mindennapos találkozás (a gyermek átadása, átvétele) alkalmával és

- családlátogatás (aktuálisan),
- szülői értekezletek (évente 3-4 alkalom),
- közös rendezvények (Mihály-, Adventi nap, stb.),
- fogadóórák (vezető, óvónői) (jelzett időpontban).

#### **Intézményünkben a gyermekek értékeléséhez az alábbi dokumentációt használjuk:**

- Egyéni fejlődést nyomon követő dokumentáció alapján az óvodapedagógusok, az éves munkatervben meghatározottak alapján végzik, és rögzítik.
- Óvodai szakvélemény (rendelet szerint az óvoda adja ki).
- Szakértői bizottság véleménye (az illetékes intézmény állítja ki).

### **Tankötelezettség megállapítása**

A tankötelezettség megkezdésének feltétele a gyermek iskolába lépéshez szükséges fejlettségének megléte, annak igazolása.

#### **A tankötelezettség kezdetéről:**

- ❖ az óvoda vezetője,
- ❖ ha a gyermek nem járt óvodába az iskolaérettségi vizsgálat alapján a szakértői bizottság,
- ❖ az óvoda, az iskola vezetője vagy a szülő kezdeményezésére az iskolaérettségi vizsgálat alapján a szakértői bizottság dönt.

**Az óvoda a tanköteles életkorba lépéskor a gyermek fejlettségével kapcsolatban Óvodai szakvélemény kiállításával:**

- igazolja, hogy a gyermek elérte az iskolába lépéshez szükséges fejlettséget,
- dönt a hatodik életévét augusztus 31-ig betöltött gyermek óvodai nevelésben való további részvételéről,
- kezdeményezi, hogy a gyermek szakértői és rehabilitációs bizottsági vizsgálaton vegyen részt, ha:
  - a gyermek iskolába lépéséhez szükséges fejlettsége egyértelműen nem dönthető el a gyermek fejlődésének nyomon követéséről szóló óvodai dokumentumok alapján,
  - a gyermek nem járt óvodába,
  - a szülő nem ért egyet a kiállított óvodai igazolással (szakvélemény), vagy döntéssel.
- kezdeményezi a szakértői bizottsági vizsgálatot a gyermek iskolába lépéséhez szükséges fejlettségének megállapítása céljából annak eldöntésére, hogy az augusztus 31-ig a hetedik életévét betöltött gyermek részesülhet-e további óvodai nevelésben.

## Közérdekű információk

### Titoktartás

A gyermeki jogok védelme érdekében a gyermek adatait, a gyermekről készült feljegyzéseket titkosan kezeljük. Az adatvédelmi törvénynek megfelelően a gyermek dokumentumaiba csak a szülőnek (gondviselőnek) van betekintési joga.

Az óvoda vezetője a köznevelési törvény 41. §-a szerint továbbíthatja az illetékes szerveknek a gyermekek, illetve a felnőttek adatait.

### Kártérítési felelősség

- Ha az intézménynek a gyermek, vagy a szülő kárt okozott, az óvodavezető vizsgálatot rendel el a károkozás körülményeinek tisztázására.
- A vizsgálatról az óvónő a gyermeket (illetve: a szülőt) haladéktalanul tájékoztatja, és egyidejűleg felszólítja az okozott kár megtérítésére.
- Eredménytelen eljárás esetén az óvodavezetője a szülő ellen pert indíthat.
- Amennyiben a szülő/gyermek az előírt szabályokat megszegi, a bekövetkezett kárért az intézmény nem felel.

## Gyermek és családvédelmi intézmények

Gyermekvédelmi megbízott:  
Elérhetősége:

Sprockné Farkas Mariann óvodapedagógus  
minden páratlan héten hétfő du.17-17<sup>30</sup>

## Gyermekvédelmi munkát segítő intézmények

Pedagógiai Szakszolgálat  
Családsegítő és Gyermekjóléti szolgálat

## Házirend használata

### A házirend nyilvánossága

Minden óvodába lépő gyermek szüleit megismertetjük a házirend tartalmával, írásos formában az óvoda honlapján elérhető. Tartalmának megismerését és tudomásul vételét előre szerkesztett bizonylaton aláírásukkal ellenjegyzik.

Kiegyensúlyozott, örömteli óvodai életet teremtünk, ha mindannyian felelősséggel törekszünk a fent leírtak betartására, ill. azok belső meggyőződéssé válnak, nemcsak gyermekük, hanem saját magunk számára is.

*Kelt: Mórahalom, 2020-szeptember-01, 2023. augusztus 01.*

.....  
óvodavezető

Az óvodai szolgáltatást igénybevevők részére készült házirendet megismertem, az abban foglaltakkal egyetértek, a házirend szabályait elfogadom.

| Ssz. | Név | Szülő aláírása |
|------|-----|----------------|
| 1.   |     |                |
| 2.   |     |                |
| 3.   |     |                |
| 4.   |     |                |
| 5.   |     |                |
| 6.   |     |                |
| 7.   |     |                |
| 8.   |     |                |
| 9.   |     |                |
| 10.  |     |                |
| 11.  |     |                |
| 12.  |     |                |
| 13.  |     |                |
| 14.  |     |                |
| 15.  |     |                |

*Érvényes: 2020-szeptember-01,  
2023. augusztus 01.*

|     |  |  |
|-----|--|--|
| 16. |  |  |
| 17. |  |  |
| 18. |  |  |
| 19. |  |  |
| 20. |  |  |
| 21. |  |  |
| 22. |  |  |





# ***MÓRAHALMI LURKÓ VILÁG ÓVODA***

## **PEDAGÓGIAI PROGRAM**

(módosításokkal együtt, egységes szerkezetben)

**OM azonosító: 029447**

**Az intézmény székhelye:**

**Telefonszám:**

**E-mail cím:**

**Telephelye:**

**6782 Mórahalom Egyenlőség u. 17-19.**

**06/62-281-023**

**06/70-3123088**

**ovoda@morahalom.hu**

**6782 Mórahalom, Barmos György tér 2.**

**~~2022.~~**

**2023.**

**MÓRAHALMI LURKÓ VILÁG ÓVODA  
PEDAGÓGIAI PROGRAM**

| <b>Legitimációs eljárás</b>          |                                                                              |
|--------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------|
| OM azonosító:<br><b>029447</b>       | .....<br>óvodavezető aláírása                                                |
| Elfogadta:                           | <b>Mórahalmi Lurkó Világ Óvoda nevelőtestülete</b><br>...../2023. iktatószám |
| Jóváhagyta:                          | <b>az óvoda megbízott vezetője</b>                                           |
| A nevelőtestület nevében hitelesíti: | .....                                                                        |
| Hatályba lépés:                      | <b>2022. szeptember 01. 2023. augusztus 01.</b>                              |
| A dokumentum jellege:                | <b>Nyilvános</b>                                                             |
| Megtalálható:                        | <a href="http://www.morahalom-ovoda.hu">http://www.morahalom-ovoda.hu</a>    |

**A Mórahalmi Lurkó Világ Óvoda Pedagógiai Programjával kapcsolatos adatok**  
Készült: 1999.

**Felülvizsgálatok, átdolgozások:**

- **2004.** - a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény módosítása előírásának megfelelően szükségessé vált Helyi Óvodai Programunk koncepciójának felülvizsgálata, a bevezetéstől eltelt időszak tapasztalatai, változásai alapján.
- **2010.** – átdolgozásra került az Alapprogramot módosító 255/2009.(XI. 20.) Kormányrendelet alapján, ill. a kompetencia alapú óvodai programcsomag egyes elemeinek adaptálása miatt.
- **2013.** – átdolgozásra került a 2011. évi CXCV. törvény a Köznevelésről, és a 363/2012. (XII.17.) Kormányrendelet alapján.
- **2015** - átdolgozásra került a 2011. évi CXCV. törvény, ill. a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet alapján.
- **2018.** – átdolgozásra került a 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramja módosításai alapján.

Felélős: Kosztyu Gyuláné óvodavezető

A pedagógiai program az óvoda szakmai alapidokumentuma. Az óvodavezető és a pedagógusok számára munkaanyag, ami az intézményi célokat, ezzel összefüggésben a feladataikat, mindennapi munkánk kereteit is megszabja, lehetővé teszi az azonos értékválasztáson alapuló közös gondolkodást. A program minden más stratégiai dokumentum kiinduló pontja. Erre kell építeni az intézmény összes folyamatszabályozását.

A szülők számára elsődleges információs forrás, ami biztosítani képes az óvoda pedagógiai szemléletének elfogadását, a nyújtott köznevelési szolgáltatások megválasztását, az intézménnyel való azonosulást. A fenntartónak a pedagógiai programban foglaltak és annak elfogadása teszi egyértelművé a fenntartásból ráháruló kötelezettséget.

## TARTALOMJEGYZÉK

|                                                                                                     |    |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| 1. BEVEZETŐ .....                                                                                   | 6  |
| 1.1. Törvényi megfeleltetés.....                                                                    | 6  |
| 1.2. Az óvoda jellemző adatai.....                                                                  | 7  |
| 1.3. A programválasztás indoklása, módosítások .....                                                | 10 |
| 2. NEVELÉSFILOZÓFIÁNK.....                                                                          | 12 |
| 2.1. A település és az intézmény bemutatása .....                                                   | 12 |
| 2.2. Alapelveink az intézményre és a gyermekekre vonatkozóan.....                                   | 12 |
| 2.3. Gyermekeképünk .....                                                                           | 12 |
| 2.4. Óvodaképünk .....                                                                              | 13 |
| 2.5. Nevelésfilozófiánk .....                                                                       | 13 |
| 2.6. Adaptált jó gyakorlat - „Apa játszunk együtt!” .....                                           | 15 |
| 2.7. Boldog Óvoda .....                                                                             | 16 |
| 2.8. Zöld Óvoda .....                                                                               | 17 |
| 3. AZ A PEDAGÓGIAI PROGRAM ALKALMAZÁSÁNAK FELTÉTELRENDSZERE<br>ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSE.....       | 18 |
| 3.1. Az óvoda személyi feltételei .....                                                             | 18 |
| 3.2. Az óvoda tárgyi, dologi feltételei.....                                                        | 21 |
| 3.2.1. Az óvodának a program céljához rendelt eszközrendszere .....                                 | 21 |
| 3.2.2. A székhelyi óvoda tárgyi és dologi feltételei.....                                           | 22 |
| 3.2.3. A telephelyi óvoda tárgyi és dologi feltételei .....                                         | 23 |
| 4. AZ ÓVODA ÁTFOGÓ NEVELÉSI TERVE - A PEDAGÓGIAI PROGRAM<br>BEMUTATÁSA.....                         | 25 |
| 4.1. Pedagógiai programunk sajátosságai .....                                                       | 25 |
| 4.2. Az óvodai nevelés feladatai .....                                                              | 25 |
| 4.2.1. Az egészséges életmód alakítása .....                                                        | 26 |
| 4.2.2. Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösség nevelés .....                          | 32 |
| 4.2.3. Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása .....                          | 34 |
| 4.3. Tehetséggondozás óvodánkban .....                                                              | 37 |
| 4.4. Az óvodában megvalósuló integrált nevelés – Sajátos nevelési igényű gyermekek<br>nevelése..... | 38 |
| 4.5. Migráns gyermekek interkulturális nevelése .....                                               | 40 |
| 4.6. Nevelési céljaink elérésének feltételei .....                                                  | 40 |
| 4.6.1. Szükségletek szerepe a nevelési cél elérésében.....                                          | 41 |
| 4.6.2. A tevékenységek szerepe a nevelési cél elérésében .....                                      | 41 |
| 4.6.3. A képességek szerepe a nevelési cél elérésében.....                                          | 42 |
| 5. AZ ÓVODAI ÉLET FELADATRENDSZERE.....                                                             | 43 |
| 5.1. Játék .....                                                                                    | 43 |
| 5.2. A tevékenységben megvalósuló tanulás .....                                                     | 47 |
| 5.3. Társas és közösségi tevékenység .....                                                          | 50 |

**MÓRAHALMI LURKÓ VILÁG ÓVODA  
PEDAGÓGIAI PROGRAM**

|                                                                                                                           |           |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|
| 5.4. Munkatevékenység .....                                                                                               | 51        |
| 5.5. Szabadidős tevékenység, szabad játék .....                                                                           | 54        |
| <b>6. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGFORMÁI ÉS A FEJLESZTÉS TARTALMA .....</b>                                                 | <b>55</b> |
| 6.1. Komplex foglalkozások rendszere .....                                                                                | 55        |
| 6.2. A társadalmi érintkezést megalapozó komplex foglalkozások .....                                                      | 56        |
| 6.2.1. Anyanyelvi nevelés .....                                                                                           | 56        |
| 6.2.2. A külső világ tevékeny megismerése – Matematikai tartalmú tapasztalatok .....                                      | 57        |
| 6.3. A társadalmi gyakorlat belső összefüggéseit tükröző komplex foglalkozások - A külső világ tevékeny megismerése ..... | 58        |
| 6.3.1. Természet – társadalom - ember .....                                                                               | 59        |
| 6.3.2. Születéstől felnőttkorig .....                                                                                     | 60        |
| 6.4. Művészeti tevékenységek .....                                                                                        | 61        |
| 6.4.1. Verselés, mesélés .....                                                                                            | 61        |
| 6.4.2. Ének-zene, énekes játék, gyermektánc .....                                                                         | 63        |
| 6.4.3. Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka .....                                                                       | 65        |
| 6.5. Mindennapos testnevelés - Mozgás .....                                                                               | 66        |
| <b>7. A FEJLŐDÉS JELLEMZŐI ÓVODÁSKOR VÉGÉRE – ÓVODA-ISKOLA ÁTMENET</b>                                                    | <b>70</b> |
| <b>8. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSE .....</b>                                                                              | <b>73</b> |
| 8.1. Csoportszervezés, tevékenységszervezés, -tervezés alapelvei .....                                                    | 74        |
| 8.2. A nevelés időkeretei .....                                                                                           | 75        |
| 8.2.1. Napirend .....                                                                                                     | 76        |
| 8.2.2. Hetirend .....                                                                                                     | 77        |
| <b>9. AZ ÓVODA HAGYOMÁNYOS ÜNNEPEI, EGYÉB RENDEZVÉNYEI .....</b>                                                          | <b>78</b> |
| 9.1. Óvodánk ünnepei .....                                                                                                | 78        |
| 9.2. Kirándulások .....                                                                                                   | 79        |
| <b>10. AZ ÓVODA KAPCSOLATAI .....</b>                                                                                     | <b>80</b> |
| 10.1.1. Óvoda-család .....                                                                                                | 80        |
| 10.1.2. Befogadási terv a 3-4 éves korosztály számára .....                                                               | 82        |
| 10.2. Huncuthalom Gyerekvilág Huncutka Bölcsőde .....                                                                     | 84        |
| 10.3. Mórahalmi Móra F. Általános Iskola és Szent László Katolikus Általános Iskola ....                                  | 84        |
| 10.4. Mórahalmi Alapfokú Művészeti Iskola .....                                                                           | 85        |
| 10.5. Mórahalmi Tóth Menyhért Városi Könyvtár .....                                                                       | 85        |
| 10.6. Csongrád Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Mórahalmi Tagintézménye .....                                              | 86        |
| 10.7. Gyermekek és ifjúságvédelmi intézmények .....                                                                       | 86        |
| 10.8. Egészségügyi szervek, orvos, védőnő, fogorvos, szemészorvos .....                                                   | 89        |
| 10.9. Kistérségi és más óvodák .....                                                                                      | 89        |
| 10.10. Mórahalom Városi Önkormányzat .....                                                                                | 90        |
| 10.11. PR kapcsolatok .....                                                                                               | 91        |
| <b>11. AZ ÓVODA IRÁNYÍTÁSI-SZERVEZETI FELÉPÍTÉSE, SÉMÁJA .....</b>                                                        | <b>91</b> |
| 11.1. Az intézmény felelős vezetője .....                                                                                 | 91        |
| 11.2. Az intézmény vezetősége .....                                                                                       | 93        |

MÓRAHALMI LURKÓ VILÁG ÓVODA  
PEDAGÓGIAI PROGRAM

---

|                                                                             |     |
|-----------------------------------------------------------------------------|-----|
| 12. ELLENŐRZÉS ÉS ÉRTÉKELÉS RENDSZERE .....                                 | 93  |
| 12.1. Programellenőrzés és értékelés .....                                  | 93  |
| 12.2. A nevelő-, fejlesztő munkánk mérési, értékelési rendszere .....       | 94  |
| 13. AZ ÓVODA SZAKMAI DOKUMENTUMAINAK KAPCSOLATA ÉS EGYMÁSRA<br>ÉPÜLÉSE..... | 96  |
| 13.1. Szakmai dokumentumaink egymásra épülése.....                          | 96  |
| 13.2. A pedagógiai munka dokumentációi .....                                | 97  |
| 13.2.1. Csoportnapló.....                                                   | 98  |
| 13.2.2. A gyermek fejlődését nyomon követő dokumentáció .....               | 99  |
| 14. ÉRVÉNYESSÉGI RENDELKEZÉSEK.....                                         | 100 |
| 15. IRODALOMJEGYZÉK.....                                                    | 102 |
| 16. Mellékletek, kapcsolódó dokumentumok .....                              | 103 |

## 1. BEVEZETŐ

„1. Az Óvodai nevelés országos alapprogramja (a továbbiakban: Alapprogram) a hazai óvodai neveléstörténet hagyományaira, értékeire, nemzeti sajátosságaira, a pedagógiai és pszichológiai kutatások eredményeire, a nevelésügy nemzetközileg elismert gyakorlatára építve, Magyarország Alaptörvényének értékeit és Magyarország által aláírt nemzetközi szerződésekben vállalt kötelezettségeket figyelembe véve - meghatározza a magyarországi óvodákban folyó pedagógiai munka alapelveit.

Az óvodai nevelés pedagógiai alapelveinek meghatározásánál abból kell kiindulni, hogy

- a) a gyermeket - mint fejlődő személyiséget - szeretetteljes gondoskodás és különleges védelem illeti meg;
- b) a gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, s ebben az óvodák kiegészítő, esetenként hátránycsökkentő szerepet töltenek be;
- c) az óvodai nevelésnek a gyermeki személyiség teljes kibontakozásának elősegítésére kell irányulnia, az emberi jogok és a gyermeket megillető jogok tiszteletben tartásával; oly módon, hogy minden gyermek egyenlő eséllyel részesülhessen színvonalas nevelésben.

Az Alapprogram szerint az óvodai nevelésben megjelenhetnek a különböző - köztük az innovatív - pedagógiai törekvések, mivel az Alapprogram biztosítja az óvodapedagógusok pedagógiai nézetének, értékrendjének és módszertani szabadságának érvényesülését, megkötelezések csak a gyermek érdekének védelmében tartalmaz.

Az óvoda nevelőtestülete elkészíti pedagógiai programját: vagy átvesz és adaptál egy kész pedagógiai programot, vagy saját pedagógiai programot készít, amelynek meg kell felelnie az Alapprogramban foglaltaknak. Az Alapprogram és az azzal összhangban lévő óvodai pedagógiai programok egymásra épülő, szakmailag összehangolt rendszere a biztosíték arra, hogy az egyes intézmények szakmai önállósága, az óvodai nevelés sokszínűsége mellett érvényesüljenek azok az általános szakmai igények, amelyeket az óvodai neveléssel szemben a társadalom a gyermek harmonikus fejlődése érdekében megfogalmaz.

2. Az óvodai pedagógiai program elkészítésekor az Alapprogram mellett figyelembe kell venni

- a) a Nemzetiség óvodai nevelésének irányelvét is, ha az óvoda nemzetiségi nevelést végez;
- b) a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelvét is, ha az óvoda sajátos nevelési igényű gyermeket nevel.

(363/2012. (XII. 17.) Korm. Rendelet)

### 1.1. Törvényi megfeleltetés

Programunk a 363/2012. (XII.17.) számú Kormány rendelet értelmében, az Óvodai nevelés országos alapprogramja alapján készült, magában foglalva a hazai és a helyi óvodai gyakorlatok eddigi tapasztalatait, eredményeit, szem előtt tartva a 2011. évi CXCV.



törvény a nemzeti köznevelésről (Nkt.) és az 1993. évi LXXIX. Köznevelési törvényt, valamint annak módosításait.

Ezen kívül programunkba az alábbi **törvényeket, rendeleteket** építettük be:

- Magyarország Alaptörvénye (2011. április 25.)
- 229/2012. (VIII. 28.) kormányrendelet a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény végrehajtásáról
- 2011. évi CXXIV. törvény a nemzeti köznevelési törvényről szóló 2011. évi CXCV. törvény módosításáról
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- 229/2012. (VIII. 28.) Korm. rendelet a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról
- 30/2012. (IX. 28.) EMMI rendelet az esélyegyenlőséget szolgáló intézkedések és az integrációs rendszerben részt vevő intézmények és az ezen intézményekben dolgozó pedagógusok 2012. évi támogatásáról
- 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve
- 15/2012. (II. 26.) EMMI rendelete a pedagógiai szakszolgálati intézmények működéséről
- 23/2012. (63.§ (1)-(4) bek.) EMMI rendelete az óvodás gyermek fejlődésének figyelemmel kísérése
- 17/2012. (III. 1.) EMMI rendelet a nemzetiség óvodai nevelésének irányelve
- 1997. tv. XXXI. törvény A gyermekek védelméről és jogairól
- 1992. Egyezmény a gyermekek jogairól Egyesült Nemzetek UNICEF
- 185/1999. (XII.13.) Korm. rendelet a pedagógus-továbbképzésről, a pedagógus-szakvizsgáról, amely a továbbképzésben részt vevők juttatásairól és kedvezményeiről szóló 277/1997. (XII.22.) Korm. rendeletet módosítja
- 1357/2011. (X. 28.) kormányhatározat az építészeti szabályozás ésszerűsítéséről és az ehhez kapcsolódó szabványok felülvizsgálatáról

## 1.2. Az óvoda jellemző adatai:

|                           |                                                   |
|---------------------------|---------------------------------------------------|
| Az intézmény alapítója:   | Mórahalom Városi Önkormányzat                     |
| Alapító címe:             | 6782. Mórahalom, Szentháromság tér 1.             |
| Az alapítás éve:          | 1995. 01. 01.                                     |
| Az intézmény fenntartója: | Mórahalom Városi Önkormányzat Képviselő-testülete |
| A fenntartó címe:         | 6782 Mórahalom, Szentháromság tér. 1.             |
| A fenntartó elérhetősége: | +3662/281-022                                     |

MÓRAHALMI LURKÓ VILÁG ÓVODA  
PEDAGÓGIAI PROGRAM

---

|                                        |                                                                           |
|----------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------|
| Az intézmény neve:                     | <b>Mórahalmi Lurkó Világ Óvoda</b>                                        |
| Az intézmény típusa:                   | <b>Óvoda</b>                                                              |
| Az intézmény OM azonosítója:           | <b>029447</b>                                                             |
| Az intézmény címe - székhely:          | 6782. Mórahalom, Egyenlőség u. 17-19.                                     |
| Telephely címe:                        | 6782 Mórahalom, Barmos György tér 2.                                      |
| Telefon:                               | 06/62-281-023                                                             |
| Mobiltelefon:                          | 06/70-312-3088                                                            |
| E-mail:                                | <a href="mailto:ovoda@morahalom.hu">ovoda@morahalom.hu</a>                |
| Web:                                   | <a href="http://www.morahalom-ovoda.hu">http://www.morahalom-ovoda.hu</a> |
| <del>Az óvodavezető helyettesei:</del> | <del>Sprokkné Farkas Marianna</del>                                       |
| Az óvoda vezetője:                     | <b>Szabó Marianna</b>                                                     |

Az óvoda működési területe: Mórahalom város közigazgatási területe, valamint bármely önkormányzat közigazgatási területe az onnan bejáró gyermekek tekintetében.

**Az óvoda alaptevékenysége:**

- Az óvodai nevelőmunka az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramjára épülő, jóváhagyott **pedagógiai program** szerint folyik.
- Az óvodai nevelés a gyermek három éves korától a tankötelezettség kezdetéig (Nkt.45§ (2) meghatározottak szerinti nevelőintézmény.
- **Sajátos nevelési igényű gyermekek ellátása:**
  - a többi gyermekkel, tanulóval együtt nevelhető, oktatható sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók óvodai nevelése,
  - „Sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem-vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd.”
  - beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alul teljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek,
  - **kiemelt figyelmet igénylő gyermek, tanuló:**
    - A.) különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló;
    - AA.) sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló,
    - AB.) beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló,
    - AC.) kiemelten tehetséges gyermek, tanuló,



**MÓRAHALMI LURKÓ VILÁG ÓVODA  
PEDAGÓGIAI PROGRAM**

B.) a gyermekek védelméről és a gyámsági igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű, gyermek, tanuló.

- Bejáró gyermekek ellátása.
- Szervezett intézményi étkezés.

**Az óvoda alaptevékenységet kiegészítő, végezhető tevékenysége:**

- Óvodarendszeren kívüli oktatás,
- Helyiségek, eszközök bérbeadása,
- Vendégétkeztetés,
- Tanfolyamok szervezése.

**Az óvoda szakágazati besorolása, száma: 851020 Óvodai nevelés**

**A költségvetési szerv alaptevékenységének kormányzati funkció szerinti megjelölése:**

|    | kormányzati<br>funkciószám | kormányzati funkció megnevezése                                                                                                            |
|----|----------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1  | 091110                     | Óvodai nevelés, ellátás szakmai feladatai                                                                                                  |
| 2  | 091120                     | Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének, ellátásának szakmai feladatai                                                        |
| 3  | 091140                     | Óvodai nevelés, ellátás működtetési feladatai                                                                                              |
| 4  | 096015                     | Gyermekétkeztetés köznevelési intézményben                                                                                                 |
| 5  | 096025                     | Munkahelyi étkeztetés köznevelési intézményben                                                                                             |
| 6  | 013350                     | Az önkormányzati vagyonnal való gazdálkodással kapcsolatos feladatok                                                                       |
| 7  | 081030                     | Sportlétesítmények, edzőtáborok működtetése és fejlesztése                                                                                 |
| 8  | 104035                     | Gyermekétkeztetés bölcsődében, fogyatékosok nappali intézményében                                                                          |
| 9  | 104030                     | Gyermekek napközbeni ellátása családi bölcsőde, munkahelyi bölcsőde, napközbeni gyermekfelügyelet vagy alternatív napközbeni ellátás útján |
| 10 | 104037                     | Intézményen kívüli gyermekétkeztetés                                                                                                       |
| 11 | 013360                     | Más szervek részére végzett pénzügyi-gazdálkodási, üzemeltetési, egyéb szolgáltatások                                                      |
| 12 | 084070                     | A fiatalok társadalmi integrációját segítő struktúra, szakmai szolgáltatások fejlesztése, működtetése                                      |

Az óvodai férőhely: **297 fő**

Székhely: **222 fő**

Telephely: **75 fő**

**Az általános vezetőhelyettes: Sprokkné Farkas Marianna**

**Az óvoda vezetője: Szabó Marianna**

Óvodavezető általános helyettese: Szalma Attiláné  
Általános helyettes helyettese: Demus Lászlóné

### 1.3.A programválasztás indoklása, módosítások

A közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. Törvény, és annak módosítása 1996-ban előírta, hogy az óvodák az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja alapján **1999. szeptemberétől** helyi nevelési program alapján dolgozzanak, melyet vagy maguk írnak, vagy az országos minősített programok közül választhatnak.

Az óvodai program kiválasztása során igyekeztünk körültekintően eljárni:

- figyelembe vettük helyi sajátosságainkat (személyi - tárgyi vonatkozásokban egyaránt) és jövőbeli elképzeléseinket,
- több éves, évtizedes elméleti és gyakorlati ismereteinket, tapasztalatainkat összegezve készítettük el Pedagógiai Programunkat.

A szükséges előkészítő munkák után **nevelőtestületünk szakmai döntésének értelmében Gáspár László nevelésfelfogására épülő Tevékenységközpontú óvodai nevelési programot használtuk fel helyi programunk kidolgozásához.** Feltételezésünk szerint ez a program alkalmas leginkább arra, hogy a helyi elvárásoknak megfelelő tartalommal, a nevelőtestület tudását leghatékonyabban kiaknázva, legeredményesebben tudjuk a ránk bízott gyermekek személyiségét kibontakoztatni.

A Tevékenységközpontú program, országosan minősített, előírásai megfelelnek az Óvodai Nevelés Országos Alapprogram (OAP) irányelveinek.

A program készítésében részt vettek:

Módra Istvánné  
Péter Istvánné  
Tóthné Németh Gyöngyi  
Kosztyu Gyuláné

### A program koncepciójának felülvizsgálatai, módosításai

- **2004-ben** szükségessé vált Helyi Óvodai Programunk koncepciójának felülvizsgálata, a bevezetéstől eltelt időszak tapasztalatai, változásai alapján - **2003. évi LXI.,** a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény módosítása előírásának megfelelően. A program felülvizsgálata a nevelőtestület közreműködésével Kosztyu Gyuláné, Péter Istvánné, és Módra Istvánné irányításával történt.
- **2010-ben** az Alapprogramot módosító 255/2009.(XI. 20.) Korm. rendeletben foglaltaknak megfelelően vizsgáltuk felül nevelési programunkat. A program módosítása a nevelőtestület közreműködésével Kosztyu Gyuláné, Péter Istvánné és Módra Istvánné irányításával történt.

MÓRAHALMI LURKÓ VILÁG ÓVODA  
PEDAGÓGIAI PROGRAM

---

- Ezen módosítás során a **kompetencia alapú óvodai programcsomag egyes elemeit is beillesztettük** Tevékenységközpontú óvodai nevelési programunkba.
- **2013-ban** megjelent az óvodák pedagógiai programjával kapcsolatos előírásokat tartalmazó a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban Nkt.), a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet, valamint az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról szóló 363/2012. (XII. 17.) Kormányrendelet (a továbbiakban ÓNAP) ezek alapján módosítottuk pedagógiai programunkat.

A program átdolgozói: Ábrahámné Csapó Éva óvodapedagógus

Demus Lászlóné óvodapedagógus

Pintér Anikó óvodapedagógus

Szalma Attiláné óvodapedagógus

Az átdolgozott helyi Pedagógiai Programot 2013. augusztus 26-án a Szülői Közösség véleményezte, 2013. augusztus 27-én a nevelőtestület egyhangúan elfogadta, az intézményvezető jóváhagyta.

- **2015-ben** szükségessé vált pedagógiai programunk felülvizsgálata a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény alapján, mely elrendelte a köznevelési intézmények egységes szempontok alapján történő, külső ellenőrzési és értékelési rendszerének bevezetését, ill. a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet alapján, mely tartalmazza a tanfelügyelethez kapcsolódó intézményi önértékelés Oktatási Hivatal által kidolgozott és az emberi erőforrások minisztere által jóváhagyott, az Önértékelési kézikönyvben rögzített intézményi ellenőrzés és értékelés alapjául szolgáló tanfelügyeleti standardokat.

A program felülvizsgálata a nevelőtestület közreműködésével Kosztyu Gyuláné és Szalma Attiláné irányításával történt.

A felülvizsgált pedagógiai programunkat 2015. augusztus 24-én a Szülői Közösség véleményezte, 2015. augusztus 26-án a nevelőtestület egyhangúlag elfogadta, az intézményvezető jóváhagyta.

- **2018-ban** módosított 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramja alapján módosítottuk pedagógiai programunkat.

A program átdolgozói: Bálintné Fülöp Ágnes óvodapedagógus

Bakos-Németh Krisztina óvodapedagógus

Somodi Melinda óvodapedagógus

Balog Zsófia óvodapedagógus

Vassné Börcsök Olga óvodapedagógus

Veszélka Lászlóné óvodapedagógus

Szalma Attiláné óvodapedagógus

Az átdolgozott helyi Pedagógiai Programot 2018. augusztus 31-én a nevelőtestület egyhangúlag elfogadta, az intézményvezető jóváhagyta.

- **2019-ben** a pedagógiai programunkban adatok javítása, pontosítása történt.
- **2022-ben** a pedagógiai programunkban adatok javítása, pontosítása történt.

## 2. NEVELÉSFILÓZÓFIÁNK

### 2.1. A település és az intézmény bemutatása

**Mórahalom** Csongrád megye legkisebb és legfiatalabb városa. Az 55 sz. főút mentén Szegedtől 25 km-re fekszik. A Homokhátság központjaként kistérségi feladatokat is ellát. A település egy belterületre, és hat szórt tanyai körzetre oszlik. A település összlakossága közel 6000 fő, melynek 35 %-a tanyán él. A fő megélhetési forrás a mezőgazdaság.

**Szociokulturális jellemzők:** a családok nagyobb hányada 2 vagy több gyermeket nevel, sok a munkanélküli, kevés a kétkeresős család, magas a segélyezetttek száma.

A tanyán való élet olyan speciális helyzetet teremt, ahol az életszínvonal megtartását egyre több munkával tudják elérni az emberek, s az ehhez szükséges időt kénytelenek a családtól elvenni.

A város földrajzi elhelyezkedéséből kifolyólag a levegő por- és pollentartalma magas, az ivóvíz minősége a legtöbb tanyán nem megfelelő. Megfigyelhető az allergiás és légzőszervi megbetegedések nagyfokú előfordulása.

**Intézményünk** több évtizedes múltra tekint vissza. A kezdeti időkben kialakított első óvoda a ma már két helyen működik. Óvodánk képes a helybéli igényeket kielégíteni, valamint a környező településekről is fogadni tudja azokat a gyermekeket, melyek szüleinek a város ad munkalehetőséget.

### 2.2. Alapelveink az intézményre és a gyermekekre vonatkozóan

Pedagógiai programunkat a helyi adottságokra alapozva készítettük. Óvodánkban folyó nevelés a **családi nevelés kiegészítője**. Az itt élő családok pedagógiai kultúrája nagyon változó, egyre több a hátrányos helyzetű gyermek, a rendezetlen családi körülmény. Családi nevelést kompenzáló szerepünk ezért egyre fokozottabb, az **esélyegyenlőség biztosítása** érdekében kiemelt szerepet kap. Megtanulják hogyan éljenek közösségben, elősegítjük, hogy eligazodjanak az őket körülvevő világban. A tartalmas, színes tevékenységek révén személyiségük, egyéni képességeik fejlődjenek. Biztosítjuk minden gyermek számára az **egyenlő hozzáférést, az esélyegyenlőséget, a hátrányokat csökkentő** pedagógiai attitűddel.

### 2.3. Gyermekképünk

Nyugodt, kiegyensúlyozott, boldog gyermekkort megélő gyermekeket szeretnénk nevelni, akik pozitív énképpel rendelkeznek, érdeklődők, nyitottak az őket körülvevő világra és ahhoz a későbbiek folyamán, adekvát módon alkalmazkodnak.

## 2.4. Óvodaképünk

Intézményünkben a **kormányrendeletben meghatározott célok megvalósulása érdekében** magas színvonalú szervezeti kultúra kialakítására törekszünk, amely megfelelő személyi, tárgyi feltételeket biztosít ahhoz, hogy a gyerekek jól érezzék magukat és fejlődésük (testi, lelki, szociális) zavartalan legyen. Biztosítjuk a nemzeti, etnikai kisebbséghez tartozó és migráns gyerekek önazonosságának megőrzését és az integráció lehetőségét.

A **Mórahalmi Lurkó Világ Óvoda** nevelő-oktató munkája már több évtizedes múltira tekint vissza.

Az eltelt hosszú évek alatt településünk önkormányzata igen nagy hangsúlyt fektetett a felnővekvő nemzedék magas színvonalú oktatására, nevelésére, kulturáltságára, edzettségére, valamint a családok gondozó munkájának segítésére a gyermekek napközbeni ellátásával biztosította az óvodáskorú gyermekek neveléséhez, fejlesztéséhez szükséges feltételeket.

Óvodánk az önkormányzat által fenntartott, gazdaságilag részben önálló intézmény, ahol esztétikus, igényesen kialakított otthonos környezetben folyik a gyermekek gondozása, nevelése, fejlesztése.

Lakóhelyünkön a mi óvodánk az egyetlen, így a szülők szabad óvodaválasztása nem realizálódhat. Szeretnénk ezért olyan feltételeket, fejlesztési lehetőségeket felkínálni, amelyből a szülők többségének igénye kielégítést nyer, és nem kényszerből, hanem pozitív meggyőződésből hozzák óvodánkba a gyermekeket.

Ennek tudatában egy élmény gazdag, érzelmi biztonságot adó környezetet igyekszünk kialakítani, ahol a gyermekek személyiségének fejlődése biztosított, életkoronként és egyénenként a változó testi-lelki szükségleteiket figyelembe vevő társadalmi életre való felkészítés folyik. Biztosítjuk az óvodáskorú gyermekek fejlődésének és nevelésének optimális feltételeit, a gyermekeket egymás elfogadására, az egyéni sajátosságok tiszteletben tartására neveljük.

## 2.5. Nevelésfilozófiánk

Legfontosabb tevékenységünknek a ránk bízott gyermekek egészséges, harmonikus, sokoldalú személyiség fejlődését tartjuk.

Olyan értékeket szeretnénk közvetíteni feléjük, amelyek társadalmilag értékesek és az egyéni önmegvalósításban egyaránt eredményes (konstruktív életvezetés).

Programunk a szülőkkel kialakítandó együttműködésre építi az óvodai nevelést. Nevelésfelfogásunk egyik alaptézise, hogy az óvoda pedagógiai gyakorlata csakis a családi nevelésre építve, annak céljait és eredményeit figyelembe véve lehet eredményes. Gyermekek központú szemlélet megvalósítására törekszünk, ahol a 3-7 éves korú gyermekek testi és lelki szükségleteinek szem előtt tartásával folyik a nevelőmunka.

Minden gyermeknek joga van arra, hogy egyéniségéhez, optimálisan illeszkedő pedagógiai rendszerben a számára legkevésbé korlátozó és legkevésbé szegregált környezetben nevelkedjen. Ez a gyermek oldaláról szükséglet, a felnőttek oldaláról kötelesség. A gyermeki fejlődésbe feltétel nélkül bízunk, ezen alapul pedagógiai optimizmusunk, elfogadjuk, a különbözőségeket nem diszkriminálunk. Hiszünk a gyermek fejlődésében, jelzéseire komoly figyelmet fordítunk, mögé nézünk a ki nem mondott, csak tünetekkel jelzett gyermeki segítségkérésnek.

Óvodánkban a **Tevékenységek Központú Pedagógiai Program elvei** szerint neveljük a gyermekeket. **Célunk:** a nevelés minden területén az egészséges, harmonikus személyiségfejlesztés, az általános, életkori, és egyéb speciális nevelési szükségletek kielégítése. Az általános pedagógiai célrendszer figyelembevételével határozzuk meg az egyéni szükségletekhez igazodó fejlesztési célokat.

A pedagógus tevékenységekhez nyugodt, bizalommal teli légkört igyekszünk teremteni, ahol minden gyermek hibázhat, mindenkinek lehetősége van a javításra, próbálkozásra. Tudatosan alkalmazzuk a konfliktus megelőzés módszereit az egymás tiszteletben tartásának érdekében, például a közös szabályalkítást, a pozitív példák megerősítését, a következetességet. A felmerülő konfliktusokat, azok okait igyekszünk felismerni, helyesen értelmezni és hatékonyan kezelni, a gyermekeket a konfliktusok kompromisszumos megoldására ösztönözzük.

Pedagógiai feladatainkat a **játékra, mozgásra és az egészséges életmód** kialakítására alapozva szervezzük meg. Arra törekszünk, hogy gyermekeink számára nyugodt, szeretetteljes légkört és jó személyi-, tárgyi feltételeket biztosítsunk. Tesszük ezt a ránk bízott gyermekekért.

#### **Nevelési alapelvek:**

- érzelem dominanciájának elve,
- motiváció elve,
- a gyermek szociális kapcsolatrendszerének figyelembevétele és a differenciált bánásmód elve,
- tevékenység elve,
- játékosság elve.

#### **Didaktikai alapelvek:**

- nevelés központúság,
- tudatosság,
- aktivitás,
- szemléletesség,
- rendszeresség,
- következetesség,
- fokozatosság,



- folyamatosság,
- rugalmasság.

## 2.6. Adaptált jó gyakorlat - „Apa játszunk együtt!”

**A jó gyakorlat adaptálásának helye:** Gyula Város Egyesített Óvodája Tagintézménye Galbácskerti Óvoda 5700 Gyula, Temesvári út 47.

**Az adaptálás mértéke:** részleges.

### Cél:

- Óvodai nevelésünk a családi neveléssel harmonikusan szolgálja a gyermeki személyiség kibontakozását, fejlődését. Olyan kapcsolattartási formák kialakítása, mely elősegíti a szülők aktív részvételét az intézmény életébe, gyermekük nevelésébe, ötleteikkel alakítsák, tudásukkal segítsék nevelésünk credményességét. Ne csak az édesanyák, hanem az édesapák is váljanak aktív részeseivé az óvodai életnek.
- A szülő-óvodapedagógus, szülő-szülő, szülő-gyerek közötti együttműködés elősegítése, kapcsolatok építése, szemléletformálás.
- Fontos a gyermek és apa közötti emocionális kapcsolat elmélyítése, az óvodai mindennapos tevékenységek és a közösen megalkotott szabályok megismertetése. A kapcsolatból megtapasztalható, hogy milyen a gyermek családban betöltött szerepe. A programok lebonyolítása közben az alábbi kompetenciák is fejlődnek: beszédkedv, szövegalkotás, kommunikáció, szociális kompetenciák, kreativitás, alkotókészség.
- Segítse az óvodapedagógusokat az életkor-adekvát tudatos fejlesztési tevékenységükben.

### Sikerkritériumok:

- Sportos versenyjátékokkal elősegítik az egészséges életmódra nevelést, a versenyszellem kialakulását.
- A gyermekek előzetes tapasztalataira, élményeire, ismereteire támaszkodva erősödik mindkét fél kutatás utáni vágya, fejlődik személyiségük, problémamegoldó képességük.
- A csapat munkákban vállalt feladatok megvalósítása során fejlődik kreativitásuk, egymáshoz való alkalmazkodásuk, csapatszellemük, az átélt élmények közösség formáló ereje is megjelenik.
- Lehetőség adódik a szabad önkifejezés, szövegalkotás, zenei improvizáció megvalósulására.
- A jó gyakorlat példát ad arra, hogy hogyan hozhatóak közel a 3-7 éves korú gyermekhez és rajtuk keresztül családjaikhoz a művészetek, a sport, a környezeti értékek megtartásának, és a jövő generációjáért érzett felelősségviselésnek elvei.

A program részletes leírása a Pedagógiai Programjának mellékleteként **„Apa játszunk együtt” a Mórahalmi Napköziotthonos Óvodában** című dokumentumban található.

## 2.7. Boldog Óvoda

Óvodánk 2017-ben csatlakozott részlegesen a programhoz. 2018-ban ismét elnyertük a boldog óvoda címet.

A Boldogságprogram tudományos vizsgálatokra épül, amely nyomán hónapról hónapra letesztelhetjük a saját életünkben, majd a csoport életében, hogy milyen változásokat képesek eredményezni azok a módszerek és technikák, amelyek tudósok szerint boldoggá tesznek bennünket.

Minden hónapban egy konkrét boldogságfokozó gyakorlattal foglalkozunk.

- Szeptember: Boldogságfokozó hála gyakorlása
- Október: Optimizmus gyakorlása
- November: A társas kapcsolatok boldogító ereje
- December: Boldogító jócselekedetek
- Január: Célok kitűzése és elérése
- Február: Megküzdési stratégiák gyakorlása
- Március: Apró örömsök élvezet
- Április: Megbocsátás
- Május: Egészséges életmód
- Június: Fenntartható boldogság / Önbecsülés

A program eszköztára sokrétű, az egyéni és a csoportos tanulást is változatosan támogatja.

A Boldogságórák célja az, hogy vezérfonalat adjon az óvodásoknak, hogy könnyebben nézzenek szembe a kihívásokkal, képesek legyenek megbirkózni a problémákkal, valamint a testi-lelki egészségmegtartás tényezőinek tanulmányozására adjon lehetőséget.

A program megvalósításában minden évben az adott csoportok vesznek részt, korosztálynak megfelelően (középső- és nagycsoportosok).

Sikerkritériumok:

- fejlődjön a gyermekek önismerete,
- elfogadóbbak, türelmesebbek, segítőkészebbek, együttműködőbbek legyenek az óvodásaink,
- pozitív tulajdonságokkal tudják társaikat jellemezni,
- segítsen a konfliktusok kezelésében,
- lelki és érzelmi síkon mély gondolatokat fogalmaznak meg a gyermekek.



## 2.8. Zöld Óvoda

Óvodánk negyedik alkalommal pályázott a minősítés elnyerésére, harmadik alkalommal lettünk sikeres pályázók. A Zöld óvoda címet 3 évre vehetünk újra birtokba a 2021-es tanévben.

Környezetünk védelme, természeti értékek megismerése és védelme, szelektív szemetgyűjtés korunk egyik legfontosabb kérdései. Nagyon fontosnak tartjuk, hogy ezeket a témákat már óvodás korban is megismertessük a gyermekekkel játékos formában, tevékenységeken keresztül.

Legfontosabb céljaink között szerepel:

- óvodánk környezetének szebbé tétele közös összefogással a szülőkkel,
- eszköztárunk bővítése (könyvek, nagyítók stb. beszerzése),
- a témával kapcsolatos továbbképzési lehetőségek igénybevétele,
- fűszernövénykert kialakítása.

### 3. A PEDAGÓGIAI PROGRAM ALKALMAZÁSÁNAK FELTÉTELRENDSZERE ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSE

#### 3.1. Az óvoda személyi feltételei

Az óvodánk rendelkezik a törvényben meghatározott **személyi feltételekkel**, összes alkalmazottainak száma 28 fő.

**Az óvodapedagógussal szemben támasztott elvárások:**

- tisztában van szakmai felkészültségével, személyiségének sajátosságaival, és képes alkalmazkodni a szerepeltvárásokhoz,
- saját pedagógiai gyakorlatát folyamatosan elemzi, kommunikációját fejleszti,
- rendszeresen tájékozódik a pedagógia tudományára és az óvodapedagógiára vonatkozó legújabb eredményekről, kihasználja a továbbképzési lehetőségeket,
- tájékozódik az óvodai nevelést, képességfejlesztést támogató tanulási, képességfejlesztési segédanyagokról, digitális technológiai eszközökről, céljainak megfelelően és lehetőség szerint alkalmazza is azokat,
- szakszerű nyelvhasználat jellemzi, a tudástartalmakat szakszerűen, érthetően közvetíti a gyermekek felé a korosztályi és egyéni jellemzők figyelembevételével, ügyelve arra, hogy közléseit összekapcsolja a cselekvéssel és szemléltetéssel,
- helyesen és a közlés tartalmához igazodóan alkalmazza a szakmai terminológiát valamennyi írásos anyagában, reflexiójában,
- nyitott a szülők, a gyermekek, az intézményvezető, a kollégák, a szaktanácsadó visszajelzéseire, felhasználja őket szakmai fejlődése érdekében,
- óvodai tevékenységek során feladatait, problémáit önállóan kezeli, intézi.

**Feladatai:**

- a gyermekek alapvető szükségleteinek, érzelmi biztonságának a megteremtése,
- az optimális fejlődési folyamat biztosítása,
- a gyermekek egyéni képességeinek maximális szem előtt tartása (fejlődési ütem, tehetség),
- a szociális hátrány kompenzálásának segítése – hátrányos helyzetből való felzárkóztatás.

A közoktatási törvényben meghatározott felsőfokú óvodapedagógus szakirányú és óvóképző főiskolai végzettséggel rendelkeznek nevelőtestületünk tagjai, ill. tanítói képzettséggel, szakvizsgával rendelkező pedagógus is tagja közösségünknek. Egy óvónőnknek gyógypedagógiai asszisztens szakképesítése is van. A nevelő-oktató munkában részt vesz német nemzetiségi óvodapedagógusi és gyermek néptánc oktatói végzettségű óvónőnk is. Ezáltal biztosítjuk a Pedagógiai Program magas színvonalú megvalósítását.

A nevelőtestületünk szakmai képzettsége garantálja az új kihívásoknak való megfelelést, kreativitásukkal, tudatos, tervszerű munkájukkal biztosítják az óvoda egységes nevelési koncepcióját.

Pedagógusaink rendszeresen vesznek részt belső-és külső hospitálásokon, továbbképzéseken, szakképzéseken, mert hisszük, hogy az óvodánk sikeressége az itt dolgozó emberek szakmai képzettségén múlik. Az önképzés, és a szervezett továbbképzés a nevelőtestület előrelépésének és képzettsége szinten tartásának nélkülözhetetlen eleme.

A szakmai fejlesztésben fontos szerepet játszik az intézményi **munkaközösségek** munkája. Intézményünkben **a nevelőtestület minden pedagógusa valamelyik munkaközösség tevékeny tagja.**

**Munkaközösségeink tagjai számára meghatározó feladat:**

- az óvodai nevelést szabályozó dokumentumainak egységes értelmezése, tartalmuk gyakorlati megvalósítása,
- az intézmény szakmai munkája színvonalának további erősítése,
- az **önértékelésekre, a külső tanfelügyeleti szakmai ellenőrzésekre, a pedagógusok előmeneteli rendszerének alapját képező minősítésre** történő felkészülés.

Az óvodánkban dolgozók hivatástudata a nevelő-oktató munkánk legnagyobb értéke. A pedagógus munkájában alkalmazza az új módszereket, tudományos eredményeket, aktívan részt vállal intézményi innovációkban, pályázatokban, szakmai munkaközösségek munkájában, a megbeszéléseken, szakmai értekezleteken kifejti szakmai álláspontját.

A nevelőmunka kulcsszereplője az **óvodapedagógus**, az óvoda teljes nyitvatartási idejében a gyerekekkel történő tevékenységek kizárólagos irányítója, ezért őt korszerű, általános és szakmai műveltség kell, hogy jellemezze. Ezen kívül rendelkeznie kell megfelelő pedagógiai képességekkel, úgy, mint empátia, tolerancia, kongruencia, játékoság, humor. Legyen önálló, rugalmas, dönteni tudó, helyzetfelismerő, kreatív.

Értékfelfogása erősen hat a gyermekekre, ezért fontos, hogy a programunk szellemiségével azonosulni tudjon. Az óvodapedagógus elfogadó, segítő támogató attitűdje modell, mintát jelent a gyermekek számára. Magatartása modellként szolgáljon a szülők és a gyermekek számára egyaránt, tartsa be az etika szabályait.

**Célunk**, hogy minden óvónő saját egyéniségének megtartása mellett a közösen kialakított és elfogadott célok, feladatok érdekében tevékenykedjen. Nevelőtestületünk légköre saját megítélésünk szerint, valamint a szülők és a fenntartó véleménye szerint is jó, erős, összetartó csapatszellem, egymás megértése, támogatása, közös döntéshozatal és munkavégzés jellemzi.

A váltásban, párban dolgozó óvónők egymás mellé rendelésekor figyelembe vesszük, hogy összeillő, egymást kiegészítő párok alakuljanak ki. Tapasztaltabb kolléga mellé pályakezdőt tartunk célszerűnek állítani. A különböző nevelési területek és stílusok más-más hangsúlyt kapnak a reál-, illetve humán érdeklődésű óvónők esetében. Ez is fontos szempont a párok kialakításakor.

**Nevelő- oktató munkát közvetlen segítők személyi feltételrendszere:**

Óvodánkban a törvényi előírásoknak megfelelő a nevelő- oktató munkát közvetlen segítők létszáma és képesítése. Az óvodapedagógusok, és az óvoda együttműködését segítő nem pedagógus alkalmazottak összehangolt munkája hozzájárul az óvodai nevelés eredményességéhez.

2013. 09. 01-től három csoportonként egy-egy **pedagógiai asszisztens** is segíti nevelő munkánkat.

**Feladatai:**

- az intézményben folyó pedagógiai munka segítése,
- a pedagógiai program eredményes megvalósítása, a gyermekek zavartalan és folyamatos ellátása érdekében segítse az óvodapedagógus munkáját.

Programunk megvalósítása a **dajka** és az óvónő munkájának fokozottabb összehangolását kívánja. Szeretnénk elérni, hogy a dajka valóban a közvetlen pedagógiai munka segítője legyen. Ahhoz, hogy a nevelési folyamatban közvetlenül és tevékenyen részt vegyen arra is szükség van, hogy megfelelő szinten tájékoztassa a csoportvezető óvónő nevelési elképzeléseiről, módszereiről. Tudnia kell milyen célok érdekében, hogyan kívánja az óvónő a gyermekcsoport fejlesztését megvalósítani. A dajka egyike a gyermeket nevelő felnőttnek, aki éppúgy, mint az óvodapedagógus magatartásával, teljes lényével, beszédstílusával, öltözködésével hatást gyakorol a gyermekekre.

Dajkáink dajka szakmunkás bizonyítvánnyal rendelkeznek.

A sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztése és ennek megfelelő pedagógiai feltételek biztosítása szükségessé tenné főállású **logopédus**, ill. **gyógypedagógus**, **pszichológus** alkalmazását, mivel évente 30—40 gyermek szorul ezekre a speciális foglalkozásokra.

A növekvő adminisztrációs munkák miatt teljes állású **óvodatitkár** foglalkoztatása is indokolt.

**Feladatai:**

- az óvodai ügyvitel szervezése és adminisztratív végrehajtása,
- a dolgozók személyi anyagának vezetése,
- a gyermekek nyilvántartásának ellátása,
- segít a költségvetés előkészítésében, a gazdálkodási, számlakezelési feladatokban.

Közösségünk minden tagja komolyan veszi Pedagógiai Programunkat, és annak szellemében dolgozik. Az óvoda személyi feltételeinek számszerűségén túl igen fontosnak tartjuk, hogy minden dolgozó rendelkezzen a munkaköréhez szükséges iskolai végzettséggel,

és azokkal a személyiségjegyekkel, amelyek elengedhetetlenek ahhoz, hogy Pedagógiai Programunkat sikeresen megvalósíthassuk. Minden munkatársunkat jellemzi, hogy gyermekszerető, kiegyensúlyozott, munkaterületükön igényesek és óvják környezetüket. A magatartási szokás-szabályokat betartva képviselik értékrendünket, empátiával, toleranciával, nyelvi illemmel rendelkeznek, mindezzel példát mutatva a gyermekek számára.

### 3.2. Az óvoda tárgyi, dologi feltételei

„Az óvodának rendelkeznie kell a pedagógiai program megvalósításához szükséges tárgyi feltételekkel. Az óvoda épületét, udvarát, kertjét, berendezését oly módon kell kialakítani, hogy szolgálja a gyermekek biztonságát, kényelmét, megfelelően változó testméretének, biztosítsa egészségük megőrzését, fejlődését. Tegye lehetővé mozgás- és játékgigényük kielégítését, és a gyermekeket, harmóniát árasztó színekkel, formákkal, anyagokkal vegye körül. A gyermek által használt tárgyi felszereléseket számukra hozzáférhető módon és a biztonságukra figyelemmel kell elhelyezni. Az óvoda egyidejűleg biztosítson megfelelő munkakörnyezetet az óvodai munkatársaknak, teremtsen lehetőséget a szülők fogadására.”

(363/2012. (XII. 17.) Korm. Rendelet)

#### 3.2.1. Az óvodának a program céljához rendelt eszközrendszere

**Pedagógiai Programunk megvalósításához szükséges alapvető tárgyi feltételek az óvodában rendelkezésre állnak.** Az óvodai minimális kötelező alapeszközöket kiegészítjük a program eredményességét, hatását erősítő korszerű fejlesztő eszközökkel, pl.:

- fejlesztő játékokkal, eszközökkel,
- mozgást fejlesztő tornaszerekkel, kiegészítő eszközökkel, melyeket a nap folyamán használhatnak (rugós deszka, füles labda, Ayres mozgásfejlesztő eszközök).

**A játéktevékenységhez és a tanuláshoz szükséges, új és korszerű alapvető és fejlesztő eszközök beszerzése** részben költségvetésből, ill. országos, helyi és Uniós pályázatokból, szülői támogatásból, jótékonysági bevételekből kerülnek beszerzésre.

Az óvodai meséskönyvek, ismeretterjesztő kiadványok, pedagógiai szakirodalmak mennyisége és minősége az elhasználódásnak, ill. a változó pedagógiai szemléletnek megfelelően állandóan pótlásra és bővítésre kerülnek. Ezek beszerzése költségvetésből és egyéb forrásból történik.

Különleges és egyénileg készített **kiegészítő játékeszközökkel** is segítjük a gyermekek egészséges kreatív fejlődését, pl. bábok, puzzle, különböző logikai és memória játékok.

### Infokommunikációs eszközök

Munkánk során mindig fontosnak tartottuk a folyamatos megújulást, az új lehetőségek felkutatását. Továbbképzéseken gyarapítottuk informatikai ismereteinket, hogy meg tudjunk felelni a kihívásoknak. Felismertük, hogy **az informatikai eszközök oktatásban történő felhasználása nagyon sok új és eddig kiaknázatlan lehetőséget rejt magába.**

A felhasználói szintű informatikai ismeretek birtoklása fokozatosan a mindennapok részévé válik, s az ilyen jellegű ismeretek megszerzése napjainkban egyre inkább az alapműveltség követelményei közé tartozik, amelyeket már az óvodában megalapozhatunk és eredményesen alkalmazhatunk. Úgy gondoljuk, hogy az óvodai nevelésnek arra kell a hangsúlyt fektetni, hogy **a számítógép használata sokkal több értéket rejt magában, mint amire jelenleg a legtöbb családban a gyermekek használják** (számítógépes játékok és letölthető mesék nézése).

Intézményünkben az alábbi informatikai és technikai eszközök segítik a nevelőmunkánkat:

- digitális fényképezőgép,
- cd lejátszó,
- számítógép,
- laptop,
- projektor,
- nyomtató.

Óvodánkban pályázati forrásból tudtuk csak az informatikai eszközöket beszerezni, az állományt bővíteni.

### 3.2.2. A székhelyi óvoda tárgyi és dologi feltételei

Óvodánk rendelkezik a helyi nevelési program megvalósításához szükséges tárgyi feltételekkel, EU szabványoknak megfelelő biztonságos játékokkal, amelyek garantálják a gyermekek kényelmét, egészségének megőrzését, fejlődését.

Az **óvoda** településünkön a főútvonalhoz közel egy csendes, pormentes környezetben helyezkedik el. Megfelelő alapterületű - 6746 m<sup>2</sup> - zöld, fás, bokros udvar veszi körül.

A kétszintes **óvodaépület** berendezései, udvara, a gyermeket körülvevő környezet megfelelő alapot biztosítanak programjuk megvalósításához.

#### Az óvoda helyiségei:

- **Öltözők:** a gyermekek részére csoportszobaként öltöző helyiségek állnak rendelkezésre, megfelelő szellőzéssel és világítással, méretüknek megfelelő padokkal, ruhafogasokkal.



- **Mosdók:** a gyermekek méretének megfelelő mosdók, WC, és bútorzat lehetővé teszik, a mindennapi gondozási feladatok ellátását. Saját jellel ellátott törölközők, fogmosó eszközök biztosítják a higiénikus testápolást.
- **Csoportszobák:** a játék, és az óvodai tevékenységek színtere, egyúttal itt étkeznek, alszanak a gyermekek. Kialakításukkor harmonikus színeket és formákat, anyagokat használtunk. A csoportszobák felszereltsége mindenkinek számára megfelelő, biztonságos, lehetőség van a szülők fogadására is.
- **Fejlesztőszoba:** nyugodt feltételeket teremt a logopédiai és gyógypedagógiai fejlesztéshez. Az ehhez szükséges eszközök, könyvek, játékok rendelkezésre állnak.
- **Óvónői szoba:** szakmai megbeszélések helyszíne, felkészülést és könyvtár igénybevételét is szolgálja. A gyermekekkel kapcsolatos problémás ügyekben alkalmas a szülők fogadására is.

**Nem csoportterem típusú, funkcionális helyiségek megnevezése:**

- |                     |                      |
|---------------------|----------------------|
| • tornaszoba,       | • raktárak,          |
| • aula,             | • irodák,            |
| • ebédlő, mosogató, | • orvosi betegszoba, |
| • melegítő- tálaló, | • felnőtt öltözők,   |
| • konyha,           | • zeneszoba,         |
| • szertárak,        | • kazánház.          |

Saját **udvarunk** minden csoport egyidejű mozgásigényének kielégítésére alkalmas.

A TÁMOP-3.1.11.-12/2-2012-0100 számú, „**Játék, mozgás, biztonság a mórachalmi óvodában**” című pályázatnak köszönhetően óvodánk udvara a 2013. év nyarán teljesen megújul: korszerű, változatos, minden igénynek maximálisan megfelelő játékeszközökkel bővül.

2015-2016.-os tanévben pályázat útján **Ovi-foci multifunkcionális műfüves pálya** került kialakításra az óvoda udvarán.

### 3.2.3. A telephelyi óvoda tárgyi és dologi feltételei

A **telephelyi óvodánk** új építésű, a 2013-14. tanévben kezdi meg működését. Az új óvoda a Móra Ferenc Általános Iskola, Szakképző Iskola és Kollégium mellett található.

Az **épület** földszintjén és első emeletén található a 3 modern, tágas, esztétikusa, jól felszerelt **csoportszoba és tornaszoba**, gyermeköltözők, gyermekmosdók és gyermek WC-k, **fejlesztő szoba és óvónői szoba**. Az épület teljes mértékben, kívül-belül akadálymentesített.

Az óvoda berendezésénél maximálisan figyelembe vettük a 3-7 éves korosztály igényeit, minden bútor a gyermekek méretének megfelelő, praktikus, könnyen tisztán tartható. Fontos szempont volt, hogy a környezet, melyben a gyermekek napjuk nagy részét töltik, hangulatos, családias legyen, pozitívan hasson esztétikai érzékük fejlesztésére.



A gyermekeink és pedagógusaink rendelkezésére áll minden olyan eszköz, mely oktatásukhoz és fejlesztésükhöz szükséges. Mindenfajta, óvodáskorra jellemző játéktevékenység (építő, konstruáló, gyakorló, szerepjáték, báb, ábrázolás, képesség- és készségfejlesztés, mozgásos játék) eszközei megfelelő számban és választékban elégítik ki a gyermekek játék iránti igényeit.

Saját **udvarunk** minden csoport egyidejű mozgásigényének kielégítésére alkalmas. Megfelelő, szabványos játékeszközök állnak rendelkezésre.

#### 4. AZ ÓVODA ÁTFOGÓ NEVELÉSI TERVE - A PEDAGÓGIAI PROGRAM BEMUTATÁSA

##### 4.1. Pedagógiai programunk sajátosságai

- Fontosnak tartjuk a **tudatos személyiségfejlesztést, a komplexitást, a prevenciót** (a tanulási zavarok megelőzését) és a **tehetséggondozást**.
- A személyiségfejlesztés során a **mozgásra és játékra** alapozunk.
- Olyan ismeretanyagot nyújtunk gyermekeinknek, melynek birtokában megismerik az őket körülvevő világot, s abban biztonsággal tájékozódnak, kommunikálnak.
- A gyermek személyiség fejlesztésének alapja a gyermek ismerete. Ennek egyik eszközeként használjuk a „A gyermek fejlődését nyomon követő dokumentáció” fejlettségmérő lapjait, melynek alapján elkészítjük a gyermek „Egyéni fejlesztési terv”-ét.
- Olyan magatartásformák kialakítását segítjük elő és alapozzuk meg, amelyek az egyén és közösség szempontjából is értékesek. A nevelési folyamatot értékközvetítő tevékenységként definiáljuk, ahol a kultúra, mint érték jelenik meg.
- Felvállaljuk a szocializációs folyamat szakszerű irányítását.
- Lényegesnek tartjuk a felnőttek modell szerepét (óvodapedagógus és a nevelő- oktató munkát segítők).
- A családdal való szoros kapcsolattartásra törekszünk - szülői értekezlet, fogadó óra, nyílt nap és más közös programok szervezése.
- Az óvodáskor végére szeretnénk, ha a gyermekek alkalmassá válnának az iskolai élet sikeres megkezdésére, és rendelkeznének a tanuláshoz szükséges képességek megfelelő fejlettségi szintjével.
- Szeretnénk, ha tevékenységünket áthatná a mentálhigiénés szemléletmód.

##### 4.2. Az óvodai nevelés feladatai

„ Az óvodai nevelés feladata az óvodáskorú gyermek testi és lelki szükségleteinek kielégítése. Ezen belül:

- az egészséges életmód alakítása,
- az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösség nevelés,
- az anyanyelvi-, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.”

(363/2012. (XII. 17.) Korm. Rendelet)

##### Feladatunk

- az óvodás korú gyermekek sokoldalú, egészséges, harmonikus fejlődésének, a gyermeki személyiség kibontakoztatásának elősegítése az életkori, egyéni

sajátosságok és az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével - ideértve a különleges bánásmódot igénylő gyermekek ellátását - a **komplexitás jegyében**.

A **tevékenységközpontú óvodai neveléssel azonosulva** a gyermek középpontba helyezését és az óvoda nevelési funkciójának kiteljesítését tekintjük alapvető feladatunknak. Mivel az óvoda, nevelő intézmény, így nevelőtestületünk is a gyermeki személyiség kibontakoztatására, az emberi jogok, és alapvető szabadságok tiszteletben tartásának megerősítésére, nevelésére, fejlesztésére törekszik az egyenlő hozzáférés biztosításával. Az óvodai nevelés és a gyermekek érdekeinek védelmében az életkori sajátosságaiknak és szükségleteiknek ellentmondó szolgáltatások kivédése a célunk.

Általános feladatunknak tekintjük a 3—7 éves korú gyermekek társadalmi gyakorlatra való felkészítését, mely magába foglalja:

- a teljes gyermeki személyiség fejlesztését,
- az életre való felkészítést tevékenységek által a szabad játékon keresztül.

#### 4.2.1. Az egészséges életmód alakítása

„ Az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényének alakítása ebben az életkorban kiemelt jelentőségű. Az óvodai nevelés feladata a gyermek testi fejlődésének elősegítése. Ezen belül:

- a gyermek gondozása, testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése;
- a harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése;
- a gyermeki testi képességek fejlődésének segítése;
- a gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése;
- az egészséges életmód, a testápolás, a tisztálkodás, az étkezés, különösen a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telítetlen zsírtartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzése, a fogmosás, az étkezés, az öltözködés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása;
- a gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet;
- a környezetvédelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása;
- megfelelő szakemberek bevonásával – a szülővel, az óvodapedagógussal együttműködve – speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátása.”

(363/2012. (XII. 17.) Korm. Rendelet)

#### Célunk:

- a gyermek egészségének, komfortérzetének biztosítása olyan szükségletek kielégítésével, amelyek elősegítik, megteremtik és megőrzik gyermekeink lelki testi

harmóniáját.

- a nevelési hatások kedvező feltételeinek megteremtése.
- bensőséges gyermek - felnőtt kapcsolat kiépítése.
- a folyamatos gyakorlás során jó szokások kialakítása, ezek szükségleti szintre való emelése - önállóság, kompetencia.

**Az egészséges életmód megvalósításához szükséges feladataink:**

- a gyermek gondozása, testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése,
- harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése,
- gyermek testi képességei fejlődésének elősegítése,
- gyermek egészségének védelme, edzése,
- az egészséges életmód a testápolás az egészségmegőrzés szokásainak alakítása,
- a gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet megteremtése.

Alapvető **feladatunk** az egészséges életmód megalapozása, a gyermek testi, lelki szükségleteinek kielégítése. Programunkban az egészségnevelés területén a prevencióra törekszünk.

Óvodánk arra készíti fel a gyermekeket, hogy képesek legyenek a különböző, a társadalom, mint bonyolult viszonyrendszer sok, egymással összefüggő és egymást kölcsönösen átható szabályainak a befogadására. Felnőtté válva a közéletben szocializált és belsővé vált szabályrendszerrel rendelkeznek.

Ezért törekszünk a **játék – tapasztaltatás – tanulás** tevékenységrendszer alkalmazásával az önálló játszás, tapasztalatszerzés és a tanulás képességének kifejlesztésére, valamint a gyermek nyitottságának, játékos, tapasztalatszerzési és tanulási kedvének komplex és integrált kibontakoztatására, majd a megőrzésére, mely alapját teremti meg a szabálytudat kialakulásának és megerősödésének.

Az óvodai élet szervezésében a gondozásnak kiemelt szerepe van. Az **óvodapedagógus** a **gondozás folyamatában is nevel**, építi kapcsolatait a gyermekekkel, egyúttal segíti önállóságuk fejlődését együttműködve a gondozást végző többi munkatárssal.

Helyi sajátosságainkat figyelembe véve az **egészséges életmódra nevelést** helyezzük előtérbe, mivel településünkön egyre nagyobb számban fordulnak elő különböző allergiás betegségek, valamint a mozgásszerv-rendszer vele született vagy szerzett károsodása vagy funkciózavara miatt jelentős és maradandó mozgásos akadályozottság is tapasztalható.

Az óvodánkban megvalósuló egészséges életmód alakítására irányuló nevelés részletes programját a Pedagógiai Program mellékleteként a „**A Móraalmi Napköziotthonos Óvoda Egészségfejlesztő-egészségnevelő programja**” című összeállítás tartalmazza, mely biztosítja

a gyermekek egészségének megóvását, megőrzését, testi, lelki szükségleteinek kielégítését. Nagy hangsúlyt fektetünk az egészséges életmód, a testápolás, az egészséges étkezés, az öltözködés, a betegségmegelőzés az egészségmegőrzés szokásainak alakítására. Ezáltal ellenálló képességük nő, kevésbé fogékonyak a betegségekre. A környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása (szelektív hulladékgyűjtés, tiszta levegőn történő mozgás, energiatakarékosság, stb.).

Biztosítjuk - a megfelelő személyi és tárgyi feltételekkel, az eszközök, használati tárgyak ellenőrzésével, karbantartásával a hibaforrások megszüntetésével, az eszközök rendeltetésszerű használatával - a gyermekek testi épségének védelmét, a balesetek megelőzését.

Arra neveljük őket, hogy önmaguk és társaik testi épségét megóvják, fokozatosan kialakul veszélyérzetük.

**Hátrányos helyzetű gyermek** az, akit családi körülményei, szociális helyzete miatt a jegyző védelembe vett, illetve aki után rendszeres gyermekvédelmi támogatást folyósítanak.

Céljainkkal az **esélyegyenlőséget** is kifejezésre juttatjuk. A már említett hátrányos helyzetű, alacsonyabb szintű szociális körülmények között élő egyes társadalmi csoportoknak csekélyebb a lehetőségük, életmódjuk megválasztására, kisebb arányban vesznek igénybe egészségügyi, közoktatási-, közművelődési szolgáltatásokat, a munkanélküliség következtében beszűkült életlehetőségeik adódnak, egészségtelen lakáskörülmények között élnek. Nemigen marad más választásuk, mint az adott szociális állapotuk minimális szinten tartása. Tovább fokozza helyzetüket a problémák halmozódása, egymásra hatása. Ismert a szegénység mellé szegődött krónikus betegségek megjelenése, a gyermekek nevelési költségeinek növekvő szintje, a családokba befurakodó káros szenvedélyek és azok összegzett hatása.

Mindezekre gondolva programunkat az óvodás gyermekek családjának egészségi esélyeihez szabjuk, lehetőséget biztosítva arra, hogy a gyermekeken keresztül a szülőket is képessé tegyük az egészségesebb életmód követésére.

Ismerve a helyi iskola pedagógiai programját, amelyben kiemelt helyen szerepel a testi- és egészséges életmódra nevelés, e területen kívánjuk gyermekeinket megfelelő alapokhoz juttatni, így ezen a ponton kapcsolódik össze a két intézmény programja.

### **Egészségnevelés, egészséges életmód alakítása**

#### **Szomatikus nevelés:**

1. Higiénés nevelés: személyi és környezethigiénére nevelés,
2. Profilaxisra nevelés,
3. Kondicionálás: testedzés, sport,
4. Baleset megelőzésre nevelés

#### **Pszichohigiénés nevelés:**

1. Önismeretre, önfejlesztésre nevelés,

2. Egészséges életvezetésre nevelés,
3. Környezeti hatások feldolgozására nevelés,
4. Emberi kapcsolatok harmóniájára nevelés,
5. Abúzusok, devianciák megelőzésére nevelés,
6. Érzelmi nevelés

**Szociálhigiénés nevelés:**

1. Kedvező társas miliő működtetése,
2. Kommunikációs nevelés,
3. Családi életre nevelés,
4. Az óvoda pszichoklimájának alakítása,
5. Szerepfeszültségek felismerése, feloldása,
6. Társadalmi izolációk megelőzése, közéletiségre nevelés,
7. Egészségpropaganda

Konkrét céljaink meghatározásakor holisztikus szemléletből indulunk ki, mely szerint a gyermeket magát sajátos személyiségi egységként, a gyermek környezetét (természeti, mesterséges és személyi) is egységként, valamint a gyermeket és a környezetét kölcsönhatásban álló egységként értelmezzük.

Az óvodás gyermekek eltérő vonásai nem csak az egyéni természetükben, viselkedésükben, értelmi és érzelmi beállítottságukban lelhető fel, hanem mindegyiküknek más és más lehet az egészségi állapota, edzettsége, teherbíró képessége, szervezeti állapota. Ebből következően fontos, hogy az óvónő egészségvédő, egészségfejlesztő nevelési funkciója minden gyermekkel kapcsolatban egyedi jellegű legyen.

Az egészséges életmódra való felkészítés átszővi az óvoda egész napi- és heti rendjét.

A gyermekek egészségével, testi épségének védelmével kapcsolatban az óvónőnek különös felelőssége van. A mindennapos nevelőmunka során, az ezen nevelés körébe eső óvónői feladatokat az alábbi felsorolás szemlélteti:

- higiénés nevelés (személy-, környezet-higiénére nevelés, balesetek megelőzése),
- táplálkozásra, kulturált étkezésre nevelés,
- testnevelés,
- rendellenességek megelőzése.

Az óvodai testápolás elengedhetetlen követelménye a személyi tisztaság szokássá alakítása, az, hogy igénnyé alakuljon ki a mosakodás, tisztálkodás, WC használat, zsebkeendőhasználat tevékenysége. A kiscsoportosoknál külső segítséggel, középsősöknél szokás szintjén, nagycsoportosoknál készség szintjén végezzék a teendőket.



Alapkövetelmény, hogy minden gyermek számára külön-külön álljon rendelkezésre jellel ellátott, külön tárolt személyi higiénés felszerelés. Az egészséges ruházat, és a helyes öltözködés szokássá alakításában is jelentős szerepet vállalunk.

Az egészséges táplálkozás és a kulturált étkezés, szokássá alakítása érdekében ételkészítési kóztolási játékos tevékenységeket szerveznek az óvónők. A gyermekek is vegyenek részt életkori fejlettségüknek megfelelő szinten és legyenek részesek étkezésük az önkiszolgálásnak. Tudják biztonságosan, önállóan használni kiscsoport végére a kanalat. Középső csoportban villával is egyenek, tudjanak önállóan szedni a tálból, és vizet önteni a kancsóból. Óvodáskor végére a késsel is biztonságosan bánjanak. Az étkezés mindig jó hangulatban történik. Az étkezéssel kapcsolatos pedagógiai módszerek közül kizárjuk azokat az eljárásokat, amelyek fenyegetésen alapulnak, vagy amelyek egy étel elfogyasztását kényszerítik ki a gyermekből. Az óvodás korú gyermekek étrendjébe magas vitamin tartalmú gyümölcsöket, zöldségféléket, magvakat, egészséges táplálékokat iktatunk be, melyek ún. „vitamin-napok” keretén belül, szülői hozzájárulással, az ő felajánlásuk révén biztosíthatók.

A gyermekek mozgásigényének kielégítése legnagyobb részben szabad levegőn történő mozgásos játékok keretében valósul meg, az aktív tevékenységi szükségletük kifejezését hangsúlyozva. Az egészségnevelést a szervezet edzésével kapcsolatban, a külső viszonyokhoz való alkalmazkodás során a rendszeresség mellett a fokozatosság elvének érvényesítésével biztosítjuk. A mindennapos testnevelés és a testnevelési foglalkozások terve, anyaga, felépítése, megvalósítása egyéni tapasztalatok alapján az óvónők módszertani szabadsága körébe tartozik.

Helyi sajátosságként említhetjük a már meglévő fürdőkomplexumunkat és az elkészült fedett tanmedencét, amely lehetővé teszi a gyermekek télen történő vízhez szoktatását, úszásoktatását is. A vízhez szoktatás lényege edző és kondicionáló hatásán túl, az új közeghez való teljes alkalmazkodás, annak törvényszerűségeinek, jellegzetességeinek megismerése és ennek következtében a tökéletes tájékozódás, az otthonos viselkedés és célszerű mozgás a vízben.

Alapvető tevékenységünk, feladatunk a gyermekek egészségének és testi épségének védelme érdekében a balesetek megelőzésére nevelés is, amelyet kiterjesztünk az óvodában előforduló, utcai-, közúti-, otthoni háztartási balesetek megelőzésére. Sokszínű tevékenységeken keresztül mutatjuk be a balesetveszélyes helyeket, helyzeteket, a balesetmegelőző helyes magatartásformákat és a veszélyesebb eszközök használatát (olló, kés, villa, kerti szerszám).

### **Környezettudatosságra nevelés**

#### Környezettudatos elveink:

**Intézményünk elkötelezett a fenntarthatóság biztosítása mellett.**

**Valljuk**, hogy a természetes és épített környezet minőségét, értékeit meg kell őriznünk, s ezt a szemléletet tovább kell adnunk a ránk bízott gyermekek számára.



Célunk nemcsak az óvodások, de szüleik illetve közvetlen környezetünk szemléletváltása is.

A gyermekeket saját nyelvükön, játékos formában, a mese, báb, játék, kézművesség eszközeivel szólítjuk meg.

Törekszünk arra, hogy a környezetünk mivel optimálisabb alapot biztosítson céljaink eléréséhez:

- az óvoda udvara mentes minden allergiát, mérgezést, sérülést okozó növénytől,
- sík és dombos területek; füves, homokos, járólapos, gumitéglás felület egyaránt megtalálható,
- a fák, bokrok, virágok, nemcsak árnyékot, esztétikai élményt is nyújt,
- az udvari játékok folyamatos felülvizsgálatával igyekszünk az uniós szabványoknak megfelelni,
- védjük, óvjuk az udvar faunáját - az udvar területén számtalan madáretetőt. Télen cleséggel, nyáron vízzel és fürdetési lehetőséggel látjuk el a madarakat,
- folyamatosan telepítjük és a gyermekekkel együtt gondozzuk az udvar növényvilágát, így kellően biztosítjuk az árnyékos területeket,
- komposztálót működtetünk,
- az ivó kút szomjoltásra alkalmas,
- a gyermekek szabadban történő egészséges mozgását mobil játékeszközökkel is biztosítjuk,
- a belső terek esetében figyelünk a természetes anyagok, fa bútorok használatára, egyszerű, praktikus, takarékos megoldásokra törekszünk,
- a takarékoság sarkalatos pontunk - a nyílászárók cseréjével, az energiatakarékos fénycsövek használatával, a pazarlás kiküszöbölésével sokat teszünk e területen,
- egész év folyamán szelektíven gyűjtjük a papírt, ill. akciókat szervezünk a szülők bevonásával: papír és műanyag flakonokat gyűjtünk,
- a nevelőmunka tervezésében megtalálhatók a környezeti nevelés elvei, tartalmi jellemzői,
- a nevelőmunka hatékonyságát segíti, hogy az ismeretszerzés tevékenységek során valósul meg,
- a hagyományápolás, gazdagítás a szülők bevonásával, közös programokon is zajlik, pl.: Zöld napok, TeSzedd szemétygyűjtési akcióhoz való csatlakozás,
- a dolgozók életmódjukkal, munkájukkal pozitív mintát nyújtanak a környezettudatos magatartásra, az ökológiai szemléletformálásra, az egészséges életmód szokásainak megalapozása, a közösségi egészséges életvitelre - Autómentes nap, Dohányzásmentes nap, Egy óra a Földért,
- szórólapokkal, ismertetőikkel tájékoztatjuk a szülőket, dolgozókat az Őko szemlélet terén,
- a folyamatos, aktuális környezeti neveléshez kapcsolódó szakirodalom beszerzésére gondot fordítunk,

• Rendezvények:

- Erdei Óvoda,
- Madarak és fák napja,
- Ősz ünnep – egészséges táplálkozás,
- Zöld napok,
- Egészség Világnapja,
- „A Föld Órája” - egy óra a Földért akció.

#### 4.2.2. Az érzelmi, az erkölcsi és az értéorientált közösség nevelés

„1. Az óvodáskorú gyermek egyik jellemző sajátossága a magatartásának érzelmi vezéreltsége. Elengedhetetlen, hogy a gyermeket az óvodában érzelmi biztonság, állandó értékrend, derűs, kiegyensúlyozott, szeretetteljes légkör vegye körül. Mindezt szükséges, hogy

- a gyermeket már az óvodába lépéskor kedvező érzelmi hatások ériék;
  - az óvoda alkalmazottai és a gyermek, a gyermekek, valamint az óvodai alkalmazottak közötti kapcsolatot pozitív attitűd, érzelmi töltés jellemezze;
  - az óvoda egyszerre segítse a gyermek erkölcsi, szociális érzékenységének fejlődését, éntudatának alakulását, és engedjen teret önkifejező törekvéseinek;
  - az óvoda nevelje a gyermeket annak elfogadására, megértésére, hogy az emberek különböznek egymástól.
2. A szocializáció szempontjából meghatározó a közös élményeken alapuló tevékenységek gyakorlása, a gyermek erkölcsi tulajdonságainak (mint például: az együttérzés, a segítőkészség, az önzetlenség, a figyelmesség) és akaratának (ezen belül: önállóságának, önfegyelmének, kitartásának, feladattudatának, szabálytudatának), szokás- és normarendszerének megalapozása.
3. Az óvoda a gyermek nyitottságára épít, és ahhoz segíti a gyermeket, hogy megismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a nemzeti identitástudat, a keresztény kulturális értékek a hazaszeretet és a szülőföldhöz és családhöz való kötődés alapja, hogy rá tudjon csodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére.
4. A gyermeki magatartás alakulása szempontjából az óvodapedagógus, az óvoda valamennyi alkalmazottjának kommunikációja, bánásmódja és viselkedése modell értékű szerepet tölt be.
5. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében szükség szerint különösen jelentős az óvoda együttműködő szerepe az ágazati jogszabályokban meghatározott speciális felkészültséggel rendelkező szakemberekkel.

(363/2012. (XII. 17.) Korm. Rendelet)

Feladataink:

- Legfontosabb a **gyermek érzelmi biztonságának a megteremtése**, melynek feltétele:
  - derűs, nyugodt, szeretetteljes légkör kialakítása,
  - fontos, hogy már az óvodába lépéskor kedvező hatások érijék a gyermeket,
- A **gyermek énképének, önismeretének, önértékelésének fejlesztése**:
  - saját és mások érzelmeinek felismerése és kontrollja,
  - kompetencia és autonómia kialakítása,
- A **gyermek társas szükségleteinek kielégítése**:
  - az interperszonális kapcsolatokat, interakciókat pozitív érzelmi töltés jellemezze,
  - új attitűdök, értékek, normák kialakítása (a társas kapcsolatokban gyakorolják az együttélés, önérvényesítés szabályait, a másság elfogadását - empátia, tolerancia),
  - erkölcsi normák alakítása,
  - az óvodapedagógus és a nevelő-oktató munkát segítők személyisége modellértékű legyen (a szakmához kívánatos attitűdök kialakítása, fejlesztése),
  - sajátos törődés biztosítása a különleges bánásmódot igénylő gyermekek számára (BTM, SNI, tehetséges - gyógypedagógus, fejlesztő pedagógus, tehetséggondozó pedagógus).

Az életre való felkészítés csak valóságos tevékenységek, problémahelyzetek biztosításával, megoldásával, a tevékeny életre alapozott nevelőmunkával valósítható meg. A tevékenységközpontú nevelési programnak megfelelően a 3—7 éves korú gyermekek szociális életképességét (életre nevelést) minden későbbi fejlődés alapjaként kezeljük, a pedagógiai célok és feladatok centrumába tudatosan az együttműködési és érintkezési képességek fejlesztését állítjuk, azaz az önálló gondolkodásra, feladatmegoldásra, kooperációra és kommunikációra kívánjuk képessé tenni a gyermekeket.

Óvodánkban a pedagógiailag segített, ösztönzött **szocializáció** minél teljesebb megvalósítására nagy hangsúlyt fektetünk. A gyermekeknek ahhoz, hogy boldoguljanak, meg kell tanulniuk beszélni, közlekedni, a környezet adta keretek között tevékenykedni, az eszközöket használni, a társakkal együttműködni, el kell lesniük a mindennapi élet adta szerepeket, magatartásmintákat. Ennek egy részét eltérő kulturális színvonalon a családok teljesítik. Óvodánk azonban nem csupán kiegészítő szerepet kíván betölteni az elsődleges szocializáció folyamatában, hanem arányos fejlesztését, intenzitásának fokozását, magasabb színvonalra emelését is vállalja.

A gyermek számára az első, **meghatározó szocializációs szintér a család**. A családi hatások spontán és tudatos módon valósítják meg a társadalomba való bevezetés feladatait. Óvodánkba különböző kultúrájú családokból érkeznek a gyermekek.

**„A gyermekek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, s ebben az óvodák kiegészítő szerepet játszanak.”**

Óvodánk tudatosan alakítja a nevelő hatásokat, tehát nem spontán szocializációnak, hanem pedagógiailag determinált, tervezett szocializációnak a színtere. A fejlesztés csak azután

kezdődhet, miután az óvodánkba járó gyermek biztonságosan mozog az őt körülvevő új környezetben.

**Elsőrendű feladatunk:**

- **a gyermekek** személyiségének, szűkebb és tágabb környezetének, a gyermekcsoportban elfoglalt helyének kötetlen és kötött tevékenységekben való megismerése,
- a gyermekek előzetes, más forrásból származó tudására, tapasztalataira, a családi nevelésre való tervszerű ráépítés, ill. szükség esetén tapintatos korrigálása, alakítása a helytelen szokásoknak, téves ismereteknek.

Az óvodai **erkölcsi nevelésünk célja**: a társadalmi és értékrendbeli változások, valamint a pszichológiai-pedagógiai tények figyelembevételével a gyermeki igények és szokásrend együttes alakítása. Az óvodás gyermek számára ennek a leghatékonyabb terepe a játék.

Tudjuk, hogy a gyermekeket születésüktől kezdve különböző hatások érik, személyiségüket döntően közvetlen környezetük befolyásolja, hisz innen merítik a modelleket, szerepeket, amelyekkel azonosulni igyekeznek.

A jól átgondoltan felállított és következetesen betartott illemszabályok a gyermekek számára megkönnyítik a beilleszkedést, biztonságot adnak.

**Óvodánkban a következő illemszabályok kialakítását tartjuk fontosnak:**

- köszönés,
- konfliktusok feloldása,
- helyzetnek megfelelő kommunikációs kifejezések alkalmazása,
- segítségadás,
- türelem, kitartás,
- helyes utcai viselkedés.

**4.2.3. Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása**

„Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.

1. Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladat. Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció különböző formáinak alakítása – beszélő környezettel, helyes mintaadással és szabályközvetítéssel – az óvodai nevelőtevékenység egészében jelen van. Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés közben a gyermek természetes beszéd és kommunikációs kedvének fenntartására, ösztönzésére, a gyermek meghallgatására, a gyermeki kérdések támogatására és a válaszok igénylésére szükséges figyelmet fordítani.

2. Az óvodai nevelés a gyermek egyéni érdeklődésére, kíváncsiságára, mint életkori sajátosságra, valamint a meglévő tapasztalataira, élményeire és ismereteire építve biztosít a gyermeknek változatos tevékenységeket, amelyeken keresztül további élményeket, tapasztalatokat szerezhet az őt körülvevő természeti és társadalmi

környezetről.

**3. Az értelmi nevelés további feladatai:** egyrészt a gyermek spontán szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése, különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlása, másrészt az értelmi képességek (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás- alkotóképesség-) fejlesztése.

Valamennyi értelmi képesség, különösen a képzelet és a kreativitás fejlődését elősegítő ösztönző környezet biztosítása."

(363/2012. (XII. 17.) Korm. Rendelet)

A pedagógusok kommunikációját a gyermekek érdekében minden partnerrel a kölcsönösség és a konstruktivitás jellemzi, önállóan, tudatosan és kezdeményezően együttműködnek a kollégákkal, a szülőkkel, a szakmai partnerekkel, szervezetekkel.

**Az értelmi fejlesztés, nevelés célja** gyermek természetes érdeklődésére, kíváncsiságára alapozva olyan ismeretanyag elsajátítása, amelyeken keresztül biztonságosan tájékozódik, mozog, kommunikál az őt körülvevő világban.

A pedagógus figyelembe veszi a gyermekek aktuális fizikai és érzelmi állapotát, ehhez igazítja a tevékenységek tempóját, módszereit. Tudatosan tervezi, szervezi a gyermekek tevékenységeit, ösztönzi a gyermekek egyéni és egymás közötti kommunikációját. Megfelelő feltételeket biztosít az elmélyült tevékenységekhez, tapasztalatszerzéshez.

Pedagógiai terveit rendszeresen elemzi, rugalmasan, jó helyzetfelismerő képességgel reagált a váratlan helyzetekre. Reflexiói az eredmények és sikertelenségek okát feltárják, ezek alapján megfogalmazza a következő időszak pedagógiai tennivalóit.

**Anyanyelv és kommunikáció fejlesztését kiemelt feladatunknak tekintjük,** mivel az óvodáskor a beszédfejlődés szenzitív időszaka. Ennek érdekében az óvodai élet teljes tartamában nyugodt kommunikációs teret, ehhez kedvező feltételeket alakít ki. Az anyanyelvi nevelés során a beszédészlelés, beszédértés, a szókincs, a verbális kifejezőkészség fejlesztése hangsúlyos szerepet kap.

**Feladataink:**

- a gyermek természetes érdeklődésére, kíváncsiságára és mozgásvágyára építve változatos tevékenységi formákat biztosítunk - a komplexitás jegyében, melyeken keresztül élményszerű, önálló tapasztalatszerzésre adunk lehetőséget a természeti és társadalmi környezetről,
- a megszerzett tapasztalatok, ismeretek rendszerezése,
- kognitív képességek fejlesztéséhez (érzékelés, észlelés, figyelem, emlékezet, képzelet, gondolkodás) a gyermekek életkorának, egyéni képességeiknek megfelelő eszközöket biztosítása, feltételek megteremtése.



Nevelőtestületünk egységes álláspontja alapján a **csoportokban a korszerű informatikai eszközöket** a mindennapi tevékenységek során **csak célirányosan**, a nevelő, oktató munka hatékonyabbá, eredményesebbé, érdekesebbé és színesebbé tétele érdekében szeretnénk a továbbiakban is alkalmazni.

**Az eszközök használata során:**

- az **ismeretanyag átadása** érdekesebbé, érthetőbbé válhat a gyermekek számára és mivel több érzékszervre hat egyszerre, az átadott anyag jobban megmaradt a gyermekek emlékezetében,
- **érzelmi nevelés** területén: hagyományok megismerésére, szeretetére nevelés,
- **motiváció:** a képek nézése hosszabb ideig tartó figyelmet eredményezhet a csoportnál,
- a **zenei anyagok**, hangszerek és egymás hangjának hallgatása a gyermekek hallásfejlesztéséhez nyújthat segítséget,
- az informatikai eszközök használata a félnélkebb gyermeknél jó eszköznek bizonyul a megnyilatkozásra, önbizalmának növelésére.

**Az IKT eszközök felhasználási lehetőségei a nevelés, fejlesztés során óvodai csoportban:**

- a pedagógus az együttműködés, kommunikáció elősegítésére követendő mintát mutat a gyermekek és szülők számára a digitális eszközök funkcionális használata terén is,
- projekt témák, kirándulások, rendezvények során sok **fényképet, felvételt készítünk**, azokat összegyűjtjük,
- a témáinkhoz az interneten **anyagokat, képeket, hanganyagokat gyűjtünk**,
- a **gyermekek dramatizálását, bábozását** mesék feldolgozása során, ill. a **csoport ünnepségeit** felvesszük,
- versekhez, mondókákhoz, mesékhez **feldolgozásokat keresünk**, amiket közösen megnézzük a gyerekekkel, színesítve szemléltetési lehetőségeinket,
- a **multifunkciós eszközöket** színezők, feladatlapok nyomtatására, sokszorosítására használjuk, ezzel is **elősegítve az iskolára való felkészültség elérését, megalapozását**,
- az **esélyegyenlőség biztosítása** az eszközök használatával **azon gyerekek számára, akik hátrányos helyzetükből adódóan otthon nem tudnak ezen eszközökkel megismerkedni**, a használatukból adódó előnyöket nem élvezhetik, lehetőségeik e téren is korlátozottak,
- a **saját pedagógiai munkánk tekintetében** az anyaggyűjtésen és tároláson kívül a különféle dokumentációs rendszerek, programok használatával **meggyorsíthatjuk, könnyebbé tehetjük a mindennapi adminisztrációs munkánkat**,
- a kollégákkal, a szülőkkel, a szakmai partnerekkel, szervezetekkel való **kapcsolattartás és együttműködés** során használjuk az infokommunikációs eszközöket és a különböző online csatornákat, pl. közösségi oldal, saját honlap.

### 4.3. Tehetséggondozás óvodánkban

Az intézmény **fontos feladata** a képességek kibontakoztatása, a **tehetséges gyermekek** felismerése, nyomon követése, a tehetségek gondozása és fejlesztése, élve az intézményi és az intézményen kívüli együttműködések lehetőségeivel.

A mikro csoportos tevékenységszervezés közben a differenciálás gyakorlata kiválóan alkalmazható a tehetséges gyermekek nevelésében.

A tehetséges gyermek már kisgyermekként is hordozza a kiemelkedő képességeikre általában jellemző személyiségvonásokat, érzelmi mintázatokat és karakterisztikus viselkedésformákat. A tehetséggondozás során a **tehetségigéreteket fejlesztjük a gazdagítás, differenciálás eszközzelrendszerével komplex programok keretében.**

**Alapelveink:**

- a tehetségigéretek erős oldalának fejlesztése,
- a gyermekek tehetségével összefüggő gyenge területének erősítése,
- kiegyensúlyozott, elfogadó, szeretetteljes óvodai légkör megteremtése,
- feltöltődés, pihenés, elvonulás lehetőségének biztosítása.

**Célunk** a tehetségigéretes gyermekek személyiségének optimális alakítása, komplex fejlesztése az óvodai programok keretében.

**Feladataink:**

- a tehetséges gyermek felismerése,
- sokféle tevékenységkínálat biztosításával, a gyermekek érdeklődési körének megismerése,
- a tehetségfejlesztő programok megszervezése, az óvodai élet gazdagítása egyéb tevékenységekkel,
- differenciált, egyéni bánásmód keretében történő célzott fejlesztés, képességfejlesztés,
- a gyermek pozitív én-tudatának kialakítása és erősítése,
- elfogadó és támogató környezet kialakítása,
- a szülők folyamatos tájékoztatása, megnyerése a közös célok hatékony elérése érdekében.

Óvodánk a 2021-es tanévben regisztrált tehetségpont lett. Az országos tehetségpontok célja és küldetése a tehetségigéretek felfedezése, segítése, ösztönzése programok szervezésén keresztül (csoportos és óvodai szintű rajzversenyek szervezése, tehetségpontok tapasztalatcseréje stb.)



#### 4.4. Az óvodában megvalósuló integrált nevelés – Sajátos nevelési igényű gyermekek' nevelése

Az utóbbi években egyre több sajátos nevelési igényű gyermek ellátása vált szükségessé.

**Sajátos nevelési igényű gyermek** az, aki a szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleménye alapján:

- testi, érzékszervi, értelmi, beszéd fogyatékos, autista, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos,
- pszichés fejlődés zavarai miatt a nevelési, tanulási folyamatban tartósan és súlyosan akadályozott.

Az óvoda alapító-okiratában foglalt, a fenntartó által meghatározott fogyatékoság típusának megfelelő sajátos nevelési igényű gyermekek nevelését, fejlesztését vállaljuk fel.

Valljuk, hogy a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelése, saját csoportjukban más gyermekekkel együtt, integráltan is lehetséges. **Párhuzamos tevékenységként kezdeményezett fejlesztő játék a legeredményesebb formája fejlesztésüknek, ill. a megfelelő, változatos módszerek alkalmazása.** Valamennyi gyermek esetén egyaránt kiemelt szerepe van a mozgásfejlesztésnek és ezen keresztül megvalósuló komplex képességfejlesztésnek. Ezt a feladatot a tevékenység folytatására jogosult, külső, **szakirányú végzettséggel rendelkező** pedagógusok látják el.

##### Célunk:

- harmonikus, nyugodt, biztonságot adó környezet kialakítása,
- a társas viselkedés szabályainak elsajátítása,
- az ép gyermekek közvetítésével olyan modell nyújtása, amely a részképességek fejlődését, illetve a személyiségfejlődésüket is pozitívan befolyásolja,
- alakuljon ki bennük a tolerancia és a segítő szándék, személyiségük különbözőségének elfogadása.

Törekszünk a sajátos nevelési igényű gyermekek **csélyegyenlőségének** biztosítására, fejlődésének elősegítésére, hogy ez által javuljon életminőségük, és a későbbiek folyamán könnyebben tudjanak beilleszkedni a társadalomba.

##### Fejlesztés alapja:

- A gyermeknek joga, hogy állapotának megfelelő pedagógiai, gyógypedagógiai ellátásban részesüljön attól kezdődően, hogy igényjogosultságát megállapították.
- Gyermekközösségbe csakis olyan sajátos nevelési igényű gyermekek integrálhatók, akik a többséggel együtt nevelhetők.

- A gyermekek mindenek felett álló érdekében a mi felelősségünk, hogy minden rendelkezésünkre álló segítséget megadjunk képességeik fejlődéséhez, személyiségük kibontakozásához, ismereteik bővítéséhez.
- Olyan befogadó csoportléggkört alakítunk ki, amelyekben a gyermekek magatartása, viselkedése kizárja a hátrányos megkülönböztetést, zaklatást, megfélemlítést, megalázást, emberi méltóság megsértését.

A pedagógusok a gyermek képességeit folyamatosan figyelemmel kísérik, melyet dokumentálnak, az így felismert tanulási, magatartási problémák esetén megfelelő szakmai segítséget kérnek. A **fejlesztés céljai** minden esetben a fejleszthetőséget tükröző gyógypedagógiai, orvosi, pszichológiai komplex vizsgálat diagnózisára, javaslataira épülnek, **együttműködve a fejlesztést végző szakemberekkel (gyógypedagógus, logopédus, fejlesztő pedagógus).**

#### A fejlesztés feladatai:

- inkluzív szemlélettel a különbözőséget elfogadó viselkedés, magatartás alakítása a gyermekközösségben,
- sajátos nevelési igényű gyermekek terhelhetőségénél figyelembe vesszük a sérülés jellegét, súlyosságának mértékét, adott fizikai állapotát,
- a kiemelkedő teljesítményt felismerjük és gondozzuk,
- tudatos fejlesztéssel bővítjük a kompenzációs lehetőségeket,
- napirend során mindig csak annyi segítséget nyújtunk amennyi az önálló cselekvéséhez szükséges,
- együttműködünk a dajkával,
- folyamatosan bővítjük ismereteinket, elemezzük és értékeljük saját gyakorlatunkban az egyéni bánásmód megvalósulását.
- óvodáskor végére jussanak el az óvodai nevelés általános célkitűzéseiben megfogalmazott minimális szintre: alkalmazkodó készség, akaraterő, önállóságra törekvés, együttműködés,
- tárgyi feltételeket biztosítjuk a fejlődésük támogatását szolgáló eszközökkel, különösen a nagymozgások fejlesztését, lateralitást, téri tájékozódást, beszédészlelés és – megértés fejlesztését és a gondolkodási stratégiák támogatását szolgáló eszközökkel.

**Együttműködésünk** a szülőkkel, logopédussal, pszichológussal, gyógypedagógussal napi szintű. A szülővel történő, a gyermekek mindenek felett álló érdekeinek szolgálatát előtérbe helyező, folyamatos kapcsolattartás az integrált nevelés sikeres záloga.

Az integrálás, a differenciált fejlesztés során a gyermekek részére biztosítani kell mindazon **eszközöket és módszereket**, melyek felhasználásával sikeres a gyermek fejlődése, beilleszkedése, és a többiekkel való együtt haladása.

Az együttneveléskor a pedagógus és a nevelő munkát közvetlenül segítők részéről magas fokú **elfogadásra, toleranciára, empátiára és hitelességre** van szükség.

Az SNI-is gyermekek részére egyéni fejlesztési terv készítése szükséges a eredményes fejlesztés érdekében a fejlesztőpedagógusok, gyógypedagógusok közreműködésével.

A sajátos nevelési igényű gyermek is teljes értékű ember. A különleges bánásmódot igénylő gyermek joga, hogy megfelelő, elfogadó, ugyanakkor fejlesztő hatású környezetben éljen, fejlődjön. A gyerekek őszintén elfogadják, tolerálják sajátos bánásmódot igénylő társaikat, a gyengébbekhez való közeledés és segítőkészség természetes számukra.

Olyan pedagógiai környezetet alakítunk óvodánkban, ahol a különbözőség mindenkinek természetes.

Az óvodánkban megvalósuló integrált nevelés részletes programját a Pedagógiai Program mellékleteként a **„Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek inkluzív fejlesztése, fejlődésének segítése a Mórahalom város Önkormányzata Napköziotthonos Óvodájában”** című összeállítás tartalmazza.

#### 4.5. Migráns gyermekek interkulturális nevelése

Migráns gyermek érkezésekor az óvónőnek fel kell készülni a szülőkkel való kapcsolat felvételre, a gyermek fogadására, törekednie kell az érzelmi biztonságuk megteremtésére a kezdeti időszakban. A többségi gyermekek számára az eltérő nyelv, szokások, viselkedési módok, étrend elfogadtatása értéként való bemutatása is fontos. A más kultúráról, vallásról, bőrszínről, etnikai különbségekről szóló, életkornak megfelelő ismeretek bemutatása apró lépésekben történik. A migráns gyermekeket segíteni kell a magyar nyelv elsajátításában.

- a migráns gyermekek a magyar gyermekekkel, azonos feltételekkel vehetik igénybe az óvodai nevelést,
- megilleti őket az emberi méltóság elismerése és tiszteletben tartása,
- az egyéni bánásmód elvét az ő esetükben is érvényesítjük,
- figyelembe vesszük a gyermekek és a gyermekközösségek eltérő kulturális, illetve társadalmi háttéréből adódó sajátosságait.

#### 4.6. Nevelési céljaink elérésének feltételei

Programunk kitűzött nevelési céljait a gyermekek szükségleteinek, tevékenységeinek és képességeinek figyelembe vételével a gyermek életkori, egyéni adottságaiból kiindulva lehetséges megvalósítani.

#### 4.6.1. Szükségletek szerepe a nevelési cél elérésében

A gyermek fejlődő személyiség, ezért a gyermekeknek sajátos, életkoronként, életkori szakaszonként és egyénenként változó testi-, lelki szükségletei vannak. A szükségletek kielégítésében, a gyermeki személyiség alakulásában a gyermeket körülvevő személyi és tárgyi környezetnek meghatározó szerepe van.

A környezeti hatások közül a **család** szerepe igen jelentős, hiszen a család az első szocializációs színtér. A családi nevelés mellett a mi óvodánkban nagy szerepe van az elsődleges szocializáció során. Tudatosan alakítjuk, építjük, kombináljuk azokat a nevelő hatásokat, amelyekben az együttműködés és társas érintkezés elemi formái megvalósulhatnak.

A gyermekek érzelmi állapotát, befolyásolhatóságát nagymértékben a család atmoszférája határozza meg. Az érzelmi alapigények kielégítése pl.: a biztonságérzet, védettségérzet a feltétele annak, hogy a gyermek új környezete iránt érdeklődést mutasson, kezdeményezzen, más emberekhez is kötődjön.

#### Feladatunk a gyermeki szükségletek kielégítésében:

- az egészséges óvodai környezet megteremtése,
- nyugodt, kiegyensúlyozott, szeretetteljes légkör kialakítása,
- a gyermekek megfelelő gondozottságának biztosítása,
- a gyermekek alapvető fizikai szükségleteinek kielégítése.

#### 4.6.2. A tevékenységek szerepe a nevelési cél elérésében

A gyermekek személyisége és tevékenységei kölcsönösen egymásra hatva fejlődnek. A gyermek, tevékenykedő lény. **Személyisége komplex tevékenységek által fejleszthető a leghatékonyabban.**

**A gyermeki tevékenység** valamilyen belső szükséglet kielégítésének vagy külső követelmény teljesítésének, a képesség felhasználás, képességfejlesztés eszköze.

#### Feladatok a tevékenységek megszervezésében:

- változatos, többfajta tevékenység egyidőben történő gyakorlásához **megfelelő feltételeket** - idő, hely, eszközök, ötletek - **biztosítunk**,
- a tevékenységek megszervezésében támaszkodunk a gyermekek **korábban szerzett ismereteire, tapasztalataira**, aktuális élményvilágukra.

**A nevelő hatás belső feltétele**, hogy az egyén számára érdekes, a csoport számára fontos, hasznos tevékenység legyen, mely a kitűzött cél megvalósítását és eredményességét

biztosítja. A tevékenységek megszervezése részünkről tapintatot igényel. Semmit nem végzünk el a gyermekek helyett, de mindenben segítjük őket, amikor arra szükségük van.

A gyermekek számára megadjuk a lehetőséget az önállóan megválasztott, belsőből fakadó tevékenységekre. Ezek szervezésekor **figyelembe vesszük** a 3-7 éves korú **gyermekek életkori sajátosságait**, jellemzőit (tevékenységi-, megismerési vágyát, kíváncsiságát, mozgékonyágát), valamint azt, hogy számukra nem különül el egymástól a játék a munka és a tanulás.

Az **értékelés** alapvető feladatunk, ami a gyermekek konkrét teljesítményére, cselekvéseire vonatkoznak. Törekszünk a gyermekek számára egyértelmű visszajelzésekre.

#### 4.6.3. A képességek szerepe a nevelési cél elérésében

A **tevékenységszervezés és a képességfejlesztés kölcsönös kapcsolatban áll egymással**. Óvodánkban olyan képességek kifejlesztésén munkálkodunk, amelyek a társadalomban létező tevékenységek gyakorlásához szükségesek.

A társadalmi és egyéni szempontból lényeges képességek két nagy csoportba sorolhatók: **kooperációs képességek és kommunikációs képességek**.

#### Feladataink a képességek fejlesztésében:

- folyamatosan biztosítjuk a gyermekek számára, a képességeik kibontakoztatásához szükséges tevékenységek gyakorlásának lehetőségeit,
- állandó megfigyeléssel alkotunk képet a gyermekek meglévő képességeiről, melynek ismeretében törekszünk fejlesztésükre,
- a kiemelkedő képességű és részképességek fejlődésében elmaradott gyermekekre differenciált, egyénre szabott, a csoportnaplóban rögzített fejlesztési tervet készítünk,
- minden gyermek képességét önmagához, a saját lehetőségeihez viszonyítva igyekszünk fejleszteni.

## 5. AZ ÓVODAI ÉLET FELADATRENDSZERE

### Az óvodai élet feladatrendszerének elemei

**Meggyőződésünk**, hogy a tevékenységek által nevelődő gyermekek felnőve aktív részesei lesznek saját természeti és társadalmi környezetük kialakításának. Éppen ezért a tevékenységközpontú óvodai **nevelés tartalma a tevékenységeken keresztül jut érvényre** és a nevelési folyamat négyes feladatrendszerén keresztül valósul meg.

Ezek az elemek a gyakorlatban nem különülnek el egymástól, egymást átszöve érvényesülnek:

1. Játék és tanulási tevékenység,
2. Társas és közösségi tevékenység,
3. Munkatevékenység,
4. Szabadidős tevékenység, szabad játék.

A tanulást a nevelés részének tekintjük, ezért a nevelés és a tanulás tervezésében is a komplex gondolkodásmód szándéka vezet bennünket a tervező, szervező, irányító munkában.

### 5.1. Játék

„1. A játék a kisgyermekkor legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenysége, s így az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze. A játék – szabad-képzettársításokat követő szabad játékfolyamat – a kisgyerek elemi pszichikus szükséglete, melynek mindennap visszatérő módon, hosszantartóan és lehetőleg zavartalanul ki kell elégülnie. A kisgyermek a külvilágból és saját belső világából származó tagolatlan benyomásait játékában tagolja. Így válik a játék kiemelt jelentőségű tájékozódó, a pszichikumot, a kreativitást fejlesztő és erősítő, élményt adó tevékenységgé.

2. A kisgyermek első valódi játszótársa a családban, az óvodában is a felnőtt – a szülő és az óvodapedagógus. Utánozható mintát ad a játéktevékenységre, majd amikor a szabad játékfolyamat már kialakult, bevonható társ marad, illetve segítőtővé, kezdeményezővé lesz, ha a játékfolyamat elakad. A felnőtt jelenléte teszi lehetővé a gyerekek közötti játékkapcsolatok kialakulását is.

3. A játékhoz megfelelő helyre és egyszerű, alakítható, a gyermeki fantázia kibontakozását segítő anyagokra, játékszerekre van szükség. Az óvoda és az óvodapedagógus feladata, hogy megfelelő csoportlétszámt, helyet, időt, eszközöket és élményszerzési lehetőségeket biztosítson a különböző játékformákhoz, a gyakorló játékokhoz, a szimbolikus-szerepjátékokhoz, konstruáló játékokhoz, a szabályjátékokhoz.

4. A játék folyamatában az óvodapedagógus tudatos jelenléte biztosítja az indirekt irányítás felelősségét. Az óvodában fontos a szabad játék túlsúlyának érvényesülése.



**5. A játék kiemelt jelentőségének az óvoda napirendjében, időbeosztásában is meg kell mutatkoznia.**

(363/2012. (XII. 17.) Korm. Rendelet)

A játék a kisgyermekkor legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenysége, kreativitásukat fejlesztő és erősítő, élményt adó tevékenység, az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze. A szabad képzetársításokat követő szabad játékfolyamat a kisgyermek elemi pszichikus szükséglete, melynek mindennap visszatérő módon, hosszantartóan és lehetőleg zavartalanul kell kielégülnie.

**Kitűnő talaja a fejlesztésnek, mert**

- általa észrevétlenül tanul a gyermek,
- kiélheti, kipróbálhatja, feldolgozhatja és gyakorolhatja az életben előforduló szituációkat, az őt érő élményeket,
- megoldási módokat kaphat bizonyos helyzetekben való viselkedésre,
- megnyugodhat, kiélheti szorongásait, problémáit,
- újra élheti kellemes élményeit,
- környező világról a játékon keresztül ismereteket szerezhet
- szociális kapcsolatait fejlődnek

A játék kicsiben maga az élet, éppen ezért az életre nevelés a játékból indul ki, és ennek segítségével teljeseedik ki.

**Feladatunk:**

- megteremteni a nyugodt, derűs, családi, erőszakmentes, biztonságos légkört,
- megfigyelni a gyermekek játékát, és ezen keresztül tárja fel személyiségük sajátosságait megfelelő módszerekkel,
- felhasználni azt nevelési céljaink érdekében,
- szükség esetén, indirekt módon irányítani,
- a szükséges feltételek, ötletek és eszközök biztosítása a különböző játékformákhoz, mint pl.: mozgásos-, szerep-, építő-, konstruáló-, a szabályjátékokhoz, a dramatizáláshoz és a bábozáshoz.

**A játék célja:**

- elősegítse a gyermek érzelmi, szociális és értelmi fejlődését,
- megvalósuljon a képzelet, fantázia, gondolkodás, az érzékelés és észlelés differenciált alakulása,
- a játéktevékenység által képet kapjunk a gyermeki személyiség pszichés struktúrájáról,
- a játékba ágyazott tanulás lehetőségeinek kibontakoztatása,
- megalapozza azokat a képességeket, melyek alapján örömet jelent számukra a későbbi önfejlesztés.



Alapelvünk, hogy minél több időt, alkalmat, helyet és lehetőséget biztosítsunk az elmélyült játékokra.

A feltételek megteremtésén túl fontos egy közös szokás- és szabályrendszer kialakítása a csoporton belüli és az udvari életre egyaránt. Ez segítheti a gyermekek eligazodását, mivel az átjárhatóság miatt nemcsak csoporttársaival és a csoporthoz tartozó felnőttekkel van kapcsolata, hanem az óvodában tartózkodó többi gyermekkel és felnőttel is.

A játék tervezésekor, szervezésekor, irányításakor figyelembe vesszük az életkoroknak és fejlettségi szinteknek megfelelő játékfajták megjelenését, továbbfejlesztését és az azokban rejlő személyiségfejlesztő lehetőségeket.

Az óvodáskor elején még az óvónő kezdeményezi a játékot, a bábozást, a dramatizálást, drámajátékot, barkácsolást is. Később, ahogy egyre inkább megismerkednek a gyermekek ezekkel a tevékenységekkel, jártasságokra tesznek szert a technikákban, mind önállóvá válnak a kezdeményezésben és a cselekvésekben.

A játék folyamatában az óvodapedagógus tudatos jelenléte biztosítja az indirekt irányítás felelősségét. Az óvodában **fontos a szabadjáték túlsúlyának érvényesülése**, mely intézményünk napirendjében és időbeosztásában is megmutatkozik.

#### **Az óvodapedagógus játékbeli szerepe:**

- Az óvodapedagógus a szülő mellett a kisgyermek első valódi játszótársa, utánozó mintát ad a játéktevékenységekre, segítővé, kezdeményezővé lesz a gyermek számára, ha a játék folyamata elakad, a kialakult játékfolyamatban bevonható társ marad
- Személyiségét pedagógiai optimizmus jellemezze, megfelelően nyitott legyen a gyermeki érdeklődésre.
- Nyíltan megfogalmazott gyermeki kérdések, játékelképzelések kibontakoztatásának elősegítése.
- A gyermekek aktuális fejlettségi szintjének nyomon követése, egyénre és csoportra szabott fejlesztési feladatok tervezése és megvalósítása, indirekt módszerekkel (pl. társas kapcsolatok fejlesztése, a kezdeményező készséggel, önértékeléssel, önérvényesítés, önbizalom formálásával kapcsolatos feladatok).

#### **A szabad játék elsődlegességének biztosítása:**

- Minta értékű kommunikáció az éppen aktuális csoportra és egyénre szabottan formálандó szokások, normák hangsúlyozása.
- Pozitív visszajelzések, metakommunikatív eszközök (látom, értem, fontos nekem, örülök, hogy jól érzitek magatokat, ötletek befogadása, szóbeli értékelés).
- Kiegyensúlyozott csoportlégtér biztosítása, befogadó, elfogadó, segítő, támogató attitűddel, differenciált módszerekkel, multikulturális és interkulturális szemlélettel.
- Intervenciós gyakorlat megvalósítása, a segítségnyújtás családhoz illesztett megoldása, szoros együttműködés a dajkával, mint nevelést segítő partnerrel, valamint a szülővel.

- A közösségi élet a játék szabályainak, normáinak gyermekkel, szülővel közös formálása, gyermeki véleménynyilvánítás, és döntésképeség erősítése, különös tekintettel a konfliktushelyzetek megoldási lehetőségére.

**Tartalmi elemek – különböző játékformák és kapcsolódó feladatok:**

- **Gyakorló játék:** Az óvónő biztosítja a gyakorló játékhoz szükséges eszközöket, adjon mintát a játékok helyes használatához. Legyen lehetőségük a gyermekeknek megismerni az eszközök, tárgyak különböző tulajdonságait, így a spontán cselekvésekhez örömmérzés társul.  
Ez az örömmérzés ad alapot a cselekvés többszöri megismétléséhez, amely szinte ritmikusan jelentkezik. Az udvaron is biztosítva legyen a gyakorló játék lehetősége.
- **Építő, konstruáló játék:** A gyermek konstruáló és építő játékára jellemző a formagazdagság. A gyermek élje át az „én készítettem” alkotás örömet, ezáltal fejlődik kreativitása, a társas együttműködés, a norma és szabálykövetés. A konstruáló játékhoz kapcsolva legyen jelen a barkácsolás.
- **Szimbolikus – szerepjáték:** A szimbolikus játék megelőzi a szerepjáték kialakulását. A gyermek saját cselekvését, viselkedését úgy utánozza, hogy mással végezteti el azt, majd a másoknál megfigyelt cselekvést utánozza.  
A gyermekek szerepjátékában tapasztalataikat, ismereteiket, elképzeléseiket és az ezekhez fűződő érzelmeiket tükrözik. Szerepjátékban a gyerekek a valóságos közösségi életüket élik, benne és általa alakul maga a gyerekközösség.  
Az óvónő mint a gyermek számára, játékában megjeleníti az érzelmileg hozzá közel álló felnőttek kapcsolatait, gesztusait, viselkedését, kommunikációját. Ezáltal különböző társas kapcsolatokat, együttműködési formákat, alá- és fölérendeltségi viszonyokat, magatartási formákat sajátítanak el. Az óvónő biztosítson lehetőséget, hogy a gyermekek élményeiket, tapasztalataikat a szabad játék során eljátszhassák, feldolgozhassák. A gyermekek játékgondolásával kreativitásuk fejlődik, a többféle ötletből kialakul a tartalmas játék. A szerepjátékot, dramatizálást, bábozást egészítsék ki az építő, konstruáló játékkal.
- **Bábozás, dramatikus játék:** A gyermek kifejezheti, átélheti, eljátszhatja saját érzéseit, érzelmeit, gondolatait, ezáltal fejlődik személyisége. A bábjáték azért olyan hatásos, mert dramatikus, mozgásra épül a cselekménye a gyermeknek segítheti a belső feszültségek levezetését, a feloldódást, megnyugvást. A dramatikus helyzetek lehetőséget biztosítanak a beszédkedv fokozására, az önálló mese és versmondásra. Az óvónő tegye lehetővé a bábozás és a dramatikus játék során, hogy a gyermekek szabadon beleéljék magukat az általuk megformált szerepbe, saját szavaikkal és önkifejezésükkel éljék meg újra az átélt élményeket, melyek örömforrást jelentenek számukra.
- **Szabályjáték:** Jellemzője, hogy pontos, meghatározott szabályok szerint zajlik. A szabályok betartása vagy megszegése különböző érzelmeket vált ki a játék résztvevőiből. Ez befolyásolja a gyerekek magatartását, egymáshoz, csoporthoz való

viszonyát. Játék közben nagymértékben fejlődik kudarctűrésük. Az óvónő a szabályjáték tudatos tervezésénél vegye figyelembe a csoport összetételét, fejlettségi szintjét, a játék előzményeit, és segítse, a gyerekeket a szabályok betartásában. Teremtse meg a lehetőséget annak, hogy a gyerekek önmaguk is hoznak, létre szabályokat, melyeket betartanak.

A játék számtalan lehetőséget teremt a kommunikációra, párbeszéd kialakítására.

Tartalmában nem a művelet, a szerep és a játékszituáció a rögzített, hanem a feladata és a szabály. Feltétele a játékfeladat fokozott tudatosítása és kiemelése továbbá a játékszabályok érvényesítése. Így alakul a gyermek feladat és szabálytudata.

A szabályok betartása morális magatartási követelményeket támaszt a gyerekekkel szemben. A feladatok megoldása közben jelentkezik először a gyereknek az önértékelés mozzanata.

- **Mozgásos játék – Népi játék, gyermektánc:** Domináns eleme az aktív mozgás. Ez a játékfajta felöleli a gyermek természetes mozgásának minden formáját és ezek kombinációját. A gyermek általános fizikai fejlődéséhez szükséges mozgásingerek megvalósítását szolgálják.

A gyermekek rendszerint közösen, kölcsönös együttműködéssel vesznek részt a játékban.

Különböző eszközökkel vagy társakkal végzett játékok, elsősorban a gyermek mozgásfejlődését, a téri tájékozódást segítik.

A népi játék tartalma, formája rendkívül sokrétű, visszatükrözi az adott nép életmódját, gondolat és érzésvilágát. A népi motívumok megismerése erősíti identitását, a szülőföldhöz való kötődését.

Fő típusai: énekes, táncos játékok, mondókák, dramatizáló játékok, társas- és vetélkedő játékok, mozgásos játékok.

Népi játékok az óvodai élet különböző tevékenység formáiban is jelen vannak.

A mozgásos és népi játékok megvalósítására az udvar és a tornaterem adta lehetőségek kihasználása rendszeresen nagy örömforrás a gyermekek számára.

## 5.2. A tevékenységben megvalósuló tanulás

„1. Az óvodában a tanulás folyamatos, jelentős részben utánpótlásos, spontán és szervezett tevékenység, amely a teljes személyiség fejlődését, fejlesztését támogatja. Nem szűkül le az ismeretszerzésre, az egész óvodai nap folyamán adódó helyzetekben, természetes és szimulált környezetben, kirándulásokon, az óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenységi formákban, szervezeti és időkeretekben valósul meg.

2. Az óvodai tanulás elsődleges célja az óvodás gyermek képességeinek fejlesztése, tapasztalatainak bővítése, rendezése. Az óvodapedagógus a tanulást támogató környezet megteremtése során épít a gyermekek előzetes élményeire, tapasztalataira, ismereteire.

3. A tanulás feltétele a gyermek cselekvő aktivitása, a közvetlen, sok érzékszervét

foglalkoztató tapasztalás, felfedezés lehetőségének biztosítása, kreativitásának erősítése.

**4. A tanulás lehetséges formái az óvodában:**

- az utánzások, minta- és modellkövetéses magatartás- és viselkedéstanulás, szokások alakítása,
- a spontán játékos tapasztalatszerzés;
- a játékos, cselekvéses tanulás;
- a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés;
- az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés;
- a gyakorlati problémamegoldás.

**5. Az óvodapedagógus a tanulás irányítása során, személyre szabott, pozitív értékeléssel segíti a gyermek személyiségének kibontakozását."**

(363/2012. (XII. 17.) Korm. Rendelet)

A tanulás egy olyan folyamat, amelynek során az egyén lépésről, lépésre egyre bonyolultabb és elvontabb ismeretekre tesz szert, és ezeket az ismereteket ténylegesen elsajátítja. A tanulás tehát ismeretszerzésből, új készségek, szokások és tulajdonságok elsajátításából áll.

**Lehetséges formái:**

- spontán játékos tapasztalatszerzés,
- gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés,
- az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés,
- gyakorlati problémamegoldás, feladatmegoldás.

Az óvodai tanulás elsődleges célja az óvodás gyermek képességeinek fejlesztése támogató környezet megteremtésével, a tanulási folyamatot a nevelés szerves részeként kezelve.

**Feladataink:**

- sokoldalú tapasztalatszerzés biztosítása, változatos ismeretanyag nyújtása,
- ismeretek rendszerezése,
- kognitív képességek fejlesztése,
- iskolai tanulási zavarok kialakulásának megelőzése.

**Szervezeti keretek:**

- kötetlen tevékenységek,
- tervezett tevékenységek.

A kötetlen tevékenységek előnye, hogy nagyobb lehetőséget adnak a differenciálásra, jobban elősegítik az egyéni fejlesztést. A tervezett fejlesztő tevékenységekben viszont olyan

képességeket, készségeket alakítunk, amelyek hozzájárulnak a gyermek sikeres iskolakezdéséhez.

**A tevékenységek megszervezése függ:**

- a csoport életkorától, összetételétől,
- a feldolgozandó témától,
- a kitűzött céltől, feladattól,
- a szituációtól,
- az óvodapedagógustól.

**Szervezeti formák:**

- egyéni,
- páros,
- mikro-csoportos,
- csoportos,
- frontális.

**Kultúraátadás a komplexitás függvényében**

Programunkban az évszakváltozást követve csoportosítjuk az óvodai nevelés témaköreit, melyekkel sokoldalú tapasztalatszerzést, tevékenykedtetést és élményszerű átélést biztosítunk. Egy adott témát több oldalról közelítünk meg egy-egy napon, héten belül. Komplex fejlesztő tevékenységünk az óvodai nevelés teljes időtartamában a nevelési feladatok minden területére, az óvodai tevékenység egészére kiterjed az egészséges életmód és a környezettudatosság jegyében.

**A komplexitás lényege:**

- az ismereteket a gyermek már meglévő tudásrendszerébe helyezve, több oldalról megközelítve, más területekhez kapcsoltnak kell biztosítani,
- a tapasztalatszerzés minél több érzékelési terület bekapcsolásával történjen,
- az óvodapedagógusnak úgy kell közvetítenie az ismereteket, hogy ezáltal az óvodás gyermekek érzelmileg, erkölcsileg, szociálisan és értelmileg gazdagodjanak.

A játék és a tanulás teljes mértékben összekapcsolódik óvodás korban. A gyermek esetében a tevékenységi vágy ösztönöz a tapasztalatszerzésre és a cselekvésre, melynek során újabb és újabb felfedezéseket tesz, játékosan, szinte észrevétlenül tanul, melyen belül a motoros, a szociális és a verbális tanulás komplex formában jelenik meg.

A játékba, tevékenységbe integrált tanulás a fejlesztés előfeltétele. Az életkori és egyéni sajátosságokat figyelembe vevő tanulási helyzetek kialakítása az óvodapedagógustól nagyfokú tudatosságot, rugalmasságot, következetességet, nyitottságot, szervezőkészséget igényel, a szabad választás lehetőségét, megfelelő eszközöket biztosítja.



A kísérletezéseken, felfedező ismeretszerzésen, a valódi cselekvésen alapuló tanulási folyamat megszervezése elég bonyolult feladat, márpedig **az óvodában az érzelmi megközelítésű, sajátélményű tanulás a leghatékonyabb.** Ahhoz, hogy az ismeretek ténylegesen bevésszódhessenek és rendszert alkothassanak, próbálkozásra, kísérletezésre, pozitív és negatív élményekre, sikeres és kudarccal járó tapasztalatokra van szüksége, függetlenül attól, hogy melyik tanulási forma kerül előtérbe.

A spontán tanulás mellett már óvodáskorban kialakul a **tudatos megismerési tanulási vágy.** Az, hogy ez kinél, mikor alakul ki, nagyon változó, nem köthető életkorhoz, de az biztos, hogy az iskolába lépés előtti időszakra minden gyereknel felfedezhető lesz, hiszen ez fontos kritériuma az iskolaérettségnek.

Legfontosabb jellemzője, hogy az adott gyerek kíváncsiságából, speciális érdeklődési területéből indul ki. Az ezzel kapcsolatos információk tartalma, terjedelme, a „befogadó” fejlettségétől, meglévő képességeitől függ.

Az óvodai tanulás a nevelési folyamat valamennyi pillanatában alkalmas arra, hogy erőltetés nélkül, spontán vagy irányított módon tanuljanak a gyermekek. **Legfőbb célkitűzésünk, hogy egyszerre, egy időben kevesebb, de minőségben és használhatóságban mégis több ismerethez jussanak.** A több érzékszervet igénybe vevő tapasztalás és a sokoldalú cselekedtetés mindennél fontosabb, hiszen szerintünk kevesebbet, de azt jobban, alaposabban, több oldalról megközelítve kell számukra közvetítenünk és velük együtt átélnünk.

**Célunk,** hogy megfelelő színvonalú feladatok elé állítsuk óvodásainkat, követelményeinket az egyéni teljesítőképességekhez mérjük, mivel a sikerélmények erősítik önbizalmukat és bátorságukat.

A program keretjellege által **biztosítjuk óvodapedagógusaink számára a gyermekek életkorához, igényeihez, egyéniségükhöz, teherbíró képességükhöz igazodó tanulási keretek és formák megválasztását.** A nevelés egészén belül tanulás megvalósulhat kötött és kötetlen kezdeményezések, komplex foglalkozások, beszélgetések, tapasztalatszerző séták formájában, amelyek egyaránt megoldhatók a napi élet bármely időszakában.

#### **A tanulás feltétele:**

- a gyermek cselekvő aktivitása,
- a közvetlen, sok érzékszervét foglalkoztató tapasztalás, felfedezés lehetőségének biztosítása,
- kreativitásának erősítése.

### **5.3. Társas és közösségi tevékenység**

A gyermekekkel szemben támasztott fő követelmény, hogy tanuljanak meg másokkal érintkezni és együttműködni.

Programunk négyes feladatrendszere megfelelő bázist nyújt a **kooperációs, kommunikációs képességek kifejtéséhez**, amely a nevelőmunka egészét áthatja. A napi tevékenységekben, játékokban időt, lehetőséget biztosít a beszélgetésekre, kezdeményezően példát mutat az interaktív kommunikációra. Az egymásra figyelmet, a másik fél mondanivalójának meghallgatását gyakoroltatja a gyermekekkel.

Az óvodai közösség sikeres formálása során a közösségi érzés, közösségi tudat és magatartás mellett mások megbecsülése, a közös szokások, a hagyományok és egymás tiszteletben tartása is alakul.

A gyermekek közösséggé formálását a **tevékenységek rendszerén keresztül** valósítjuk meg óvodai és óvodán kívüli programokban egyaránt. Az óvodában minden tevékenységnek a gyermekek egyéni örömein túl a közös élményt is erősítenie kell. Lényeges, hogy a tevékenységek sokszínű, változatos legyen. A szokások tegyék lehetővé, hogy a gyermekek ne zavarják egymást, a tevékenységek végzése közben jobban együtt tudjanak működni, figyeljenek egymásra, és tudják kezelni a kialakuló vitákat, konfliktusokat.

Fontos időpont a gyermek óvodába lépésének időszaka, a **beszoktatás, befogadás** rendje, amely a későbbi óvodai életére is hatással lehet.

Az óvónőink türelemmel és szeretettel fordulnak az óvodába kerülő gyermek felé. A beszoktatást megelőzően családlátogatást végzünk, a gyermek előzetes ismeretében döntjük el a szülővel együtt a beszoktatás időtartamát és mikéntjét.

A nehezen szocializálható, lassabban fejlődő, érzékszervi vagy mozgássérült, hátrányos helyzetű, az elhanyagolt, ill. kiemelkedő képességű gyermekek nevelése speciális ismereteket, sajátos törődést igényel, szükség esetén megfelelő szakember közreműködésével (logopédus, pszichológus, gyógytornász). Fontos, hogy a gyermekek elfogadják társaik másságát, eltérő külsejét, viselkedését, beszédét, szokatlan kívánságát, különleges állapotát.

#### 5.4. Munkatevékenység

„1. A személyiségfejlesztés fontos eszköze a játékkal és a cselekvő tapasztalással sok vonatkozásban azonosságot mutató, azzal egybeeső munka és munka jellegű játékos tevékenység (az önkiszolgálás, segítség az óvodapedagógusnak és más felnőtteknek, a csoporttársakkal együtt, értük, később önálló tevékenységként végzett alkalmi megbízások teljesítése, az elvállalt naposi vagy egyéb munka, a környezet-, a növény- és állatgondozás stb.).

##### 2. A gyermek munka jellegű tevékenysége

- önként – azaz örömmel és szívesen – végzett aktív tevékenység;
- a tapasztalatszerzésnek és a környezet megismerésének, a munkavégzéshez szükséges attitűdök és képességek, készségek, tulajdonságok (mint például a kitartás, az önállóság, a felelősség, a céltudatosság) alakításának fontos lehetősége;
- a közösségi kapcsolatok, a kötelességteljesítés alakításának eszköze, a saját és mások



elismerésére nevelés egyik formája.

3. A gyermeki munka az óvodapedagógustól tudatos pedagógiai szervezést, a gyermekkel való együttműködést és folyamatos konkrét, reális, vagyis a gyermeknek saját magához mérten fejlesztő értékelést igényel."

(363/2012. (XII. 17.) Korm. Rendelet)

A munkatevékenység pedagógiai funkciója a gyermekek értékteremtő együttműködési képességeinek fejlesztése.

A munka az óvodás gyermekeink számára **játékos jellegű folyamat**. E területen érzékeltetjük közvetlenül az erőfeszítés és az eredmény kapcsolatát, beláthatóságát, elérhetőségét számukra. Ez a folytonos visszajelzés motiválja, ösztönzi és megerősíti a gyermekeket.

Az óvodában végezhető munkafajták tényleges munkavégzést, tevékenykedtetést jelentenek. A gyermekek minden munkát elvégezhetnek, amihez kedvük van, és nem veszélyeztetni testi épségüket.

**Önkéntességüket, megismerési vágyukat, nyitottságukat, aktivitásukat, érdeklődésüket** tudatosan igyekszünk felhasználni nevelési céljaink megvalósításához. A mi **feladatunk**, hogy a munka pozitív élmények átélésének forrása legyen, melyben szívvel, lélekkel tevékenykedhetnek a gyermekek. Ennek során biztosítjuk a teljes önállóságot, a biztonságot nyújtó felnőtt mellett. A felkínált lehetőségek közül önállóan választhatnak, nem kényszerítjük a gyermekekre a feladatokat.

Kíváncsiak, hogy a csoport számára magától értetődő, természetes dolog legyen, hogy mindenki dolgozik, amikor szükséges és mindenki a kedvének, egyéniségének, képességének megfelelő munkát végezhesen. A munkavégzés nem időszakonkénti, hanem folyamatos, és így építjük be az óvodai mindennapokba. A munkamegosztás során, a gyermekek megtanulnak maguk dönteni, feladataikat egymás között megosztani.

A gyermeki munka az óvodapedagógustól tudatos pedagógiai szervezést, a gyermekkel való együttműködést és folyamatos konkrét, reális, saját magához mérten fejlesztő értékelést igényel.

A helyi adottságokat figyelembe véve munkatevékenység lehet az udvar, ill. a közeli játszótér tisztán tartása, a játékok tisztítása, rendben tartása, javítása, teremrendezés, díszítés, termések, magvak gyűjtése, élősarok gondozása, kerti munka. Fontosnak tartjuk óvodánkban a kerti munka megvalósítását, mert a nevelésben játszott szerepén túl a természet, a környezet és az ember kölcsönhatásának megtapasztalására is lehetőséget nyújt.

#### **Célunk:**

- a munkavégzés fontosságának és jelentőségének megérttetése,
- a tevékenységhez való pozitív érzelmi viszony, a különböző munkakészségek kialakítása.

#### **Feladatunk:**

- munka lehetőségek biztosítása folyamatosan, rendszeresen,

- munka feltételeinek megteremtése - munkaeszköz, munkalehetőség, idő, hely, légkör,
- a tapasztalatszerzés biztosítása, a környezet megismerése,
- a munkában örömet leljék,
- a munkaszervezéshez és a munkavégzéshez szükséges képességek készségek, tulajdonságok kialakítása, verbális fejlesztés,
- a közösségi kapcsolatok, a kötelességteljesítés megalapozása tudatos pedagógiai szervezéssel folyamatos együttműködés, egy pozitív értékelési rendszer létrehozása,
- a társas együttélés és egészséges önérvényesítés alapvető szabályainak kialakítása,
- az önálló helyzetmegoldás gyakorlása – önállóság,
- kompetenciák fejlesztése,
- mások munkájának megbecsülése, tiszteletben tartása,
- kitartásuk, felelősségérzetük, önértékelésük kialakítása
- reális értékelés, visszajelzés az elvégzett feladatok minőségéről, szükség esetén biztatás.

**Tartalma:**

- önkiszolgálás,
- a gyermek saját személyével kapcsolatos munka,
- csoport érdekében végzett munka - segítség az óvodapedagógusnak, vagy más felnőttnek, gyermeknek,
- alkalmi megbízatások,
- naposi munka,
- környezet, növény- és növénygondozás.

**A munka jellegű tevékenységek a nevelés folyamatában A gyermek saját személyével kapcsolatos munkák**

- Testápolás
- Étkezés
- Öltözködés
- Önkiszolgálás
- Környezet rendjének megőrzése

**Közösségi munkák:**

- naposi munka,
- felelősi munkák, javaslatok,
- kisebbek, mások segítése,
- környezet, növény és állatgondozás.

**Alkalmoszerű munkák:** nem előre meghatározhatók, a váratlanul jelentkező feladatok, gondok megoldását jelenti, pl.: alkalmi, egyéni megbízatások.

A más tevékenységekben sikerélményekhez nem jutó gyermekeknek a lehetőség biztosítása az önmegvalósításra, a kompetenciaérzés kialakítására, az önbecsülés növelésére, s ezeknek a lehetőségeknek a maximális kiaknázása. A tevékenykedés közben jön rá arra, hogy mire képes, mit tud, mennyire önálló, vagy mások segítségére szorul.

Az én-fejlődés szempontjából ezért meghatározó a munka jellegű tevékenység, ennek hatására is alakul, körvonalazódik önismerete, önbecsülése, énképe. A munka sokoldalúan fejleszti a személyiséget, s mivel mozgással valósul meg a normális testi fejlődés egyik legfontosabb tényezője.

**Kimeneti szint:**

- szívesen vesznek részt a munka jellegű tevékenységben,
- ötleteket adnak a gyorsabb egyszerűbb megoldásokhoz,
- őrizték meg környezetük tisztaságát,
- aktívan vesznek részt az eszközök előkészítésében, elrakásában,
- bekapcsolódnak be a rendrakási és takarítási munkálatokba,
- érzékelik felelősséget az elvégzett munkájukért,
- motiváltak legyenek a segítségadásban,
- alakuljon ki bennük az igény az elkezdett munka befejezésére.

**5.5. Szabadidős tevékenység, szabad játék**

A szabadidő igazi tartalma a termékeny idő-felhasználási lehetőségek közötti szabad választás, amely öntevékenység és döntés is.

A szabadidős foglalkozásoknak azért kell a saját, semmivel sem helyettesíthető helyüket és szerepüket kivívni óvodánkban, mert másképpen a gyermek sohasem tanulhatja meg, hogyan gazdálkodjon az önmaga számára felszabaduló, rendelkezésre álló idővel.

A mindig csak kívülről irányított gyermek felnőtt korára sem lesz képes belülről, önmaga által irányított emberré válni.

Elsősorban a reggeli kötetlen játékidő és a délutáni időszak alkalmas arra, hogy a felkínált lehetőségek közül szabadon választhassanak a gyermekek. Akkor lehetőséget nyújtunk arra is, hogy az egymás mellett lévő csoportokba is átléphessenek. Az udvar és a játszótér alkalmas a széles körű szabadidős tevékenység biztosítására, a nagyobb közösséggel való ismerkedésre.

Az óvodások napi életének ilyen formában való szervezésével változatos, minden gyermek érdeklődésére építő és a saját csoportjánál nagyobb közösség megismerésére, kialakítására biztosítunk lehetőséget. Ugyanakkor az egyéni képességek kibontakoztatására az azonos érdeklődésű gyermekek kiscsoportos foglalkoztatásához is hozzájárulunk.

## 6. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGFORMÁI ÉS A FEJLESZTÉS TARTALMA

### 6.1. Komplex foglalkozások rendszere

Óvodánk nevelőtestülete fontosnak tartja, hogy a gyermekek tegyenek szert azokra a tulajdonságokra, melyekre ma ugyanúgy, mint 50 év múlva, szükségük lesz ahhoz, hogy teljes életet élhessenek. Másrészt, mert előre látható, hogy a gyors változásokhoz való alkalmazkodás szükségessé válik. Már nem elég az pl., ha egy-egy szakmára, foglalkozásra készül fel valaki, hanem „élethossziglan történő tanulásra” is képesnek kell lennie.

Ehhez azonban **olyan kompetenciákat kell fejleszteni**, melyek segítik a változások elfogadását és az ezekhez való alkalmazkodást.

„Kompetencián elsősorban azokat a mentális feltételeket értjük, amelyek szükségesek a megismerő, szociális, szakmai teljesítményekhez. A kompetencia, tudáson alapszik, de lényegét tekintve több mint egyszerű tudás. Egy kompetencia nemcsak valamilyen területen alapozott készség, hanem ebbe a fogalomba beleértendő az önszabályozás, az ellenőrzés, a kezdeményezés, illetve az alkalmazkodás készsége is.” (Mihály Ildikó)

**A tanulás tervezésénél a komplexitás a meghatározó**, melyhez keretet az évszakokhoz, ünnepkörökhöz, hagyományokhoz való kapcsolódás ad.

Az óvodai tevékenységek megszervezésénél maximálisan biztosítjuk a gyermeki jogokat, figyelembe vesszük a gyermek aktuális állapotát, szükségleteit, érdeklődését. Mindezek kielégítésére indirekt, a gyermeki aktivitást biztosító módszereket alkalmazunk, fő tevékenységüket, a játékot tekintve kiindulópontnak. A játékban megvalósíthatók a különböző fejlesztési feladatok, melyekhez az óvodapedagógus olyan légkört és feltételeket biztosít, ahol a gyermekek felszabadultan tevékenykedhetnek és választhatnak a lehetőségek közül. A módszereket az aktuális tevékenységi forma sajátosságainak, céljainak és a gyermekek fejlettségének megfelelően alkalmazza.

**A szabad játék és tevékenységválasztás tiszteletben tartása mellett az óvodapedagógus tudatosan és tervszerűen biztosítja a fejlődéshez szükséges, differenciált tevékenykedés feltételrendszerét.** A tevékenységek közül a mozgásfejlesztést célzó testnevelés foglalkozást szervezzük minden esetben kötött formában, mely lehetőséget ad a differenciálásra is.

#### **Komplex foglalkozások lényege:**

- komplex rendszereket, folyamatokat értelmeznek az óvodás gyermek szintjén,
- a tevékenységeket probléma-centrikusság és egy-egy vezető szempont megléte jellemzi,
- a tevékenységeket tudatosan és tervszerűen integráljuk az adott problémához tartozó ismereteket.

## 6.2. A társadalmi érintkezést megalapozó komplex foglalkozások

### 6.2.1. Anyanyelvi nevelés

Az anyanyelv a legfontosabb eszköze a szociális kapcsolatok kiépítésének és az emberek közötti kommunikációnak. A beszéd és a gondolkodás szoros kapcsolatban állnak egymással.

Az óvodai anyanyelvi nevelés komplex folyamat, ami a nevelési folyamat egészében jelen van, segítjük a gyermek szociális kapcsolatainak kialakítását és elősegítjük a gyermek zökkenőmentes iskolai tanulásának megkezdését.

Az anyanyelv fejlesztése - és kommunikáció különböző formáinak alakítása, helyes minta- és szabályközvetítéssel (a javítgatás elkerülésével) – az óvodai nevelőtevékenységünk egészében jelen van. Óvodánk a gyermekek érdeklődésére, kíváncsiságára, valamint meglévő tapasztalataira, élményeire és ismereteire építve biztosít további élményeket az őt körülvevő természeti és társadalmi környezetről. Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés közben a gyermek természetes beszéd és kommunikációs kedvének fenntartására, ösztönzésére, a gyermek meghallgatására, kérdéseinek támogatására a válaszok igénylésére figyelmet fordítunk.

**Feladatunk a gyermek spontán szerzett tapasztalatainak, ismereteinek a rendszerezése, célirányos bővítése** különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlása oly módon, hogy ezen keresztül fejlődjenek megismerő, kognitív képességei.

Az óvodai fejlesztési feladatainkat a család és a környezet megismeréséből kiindulva kapcsoljuk a gyermekek élményeihez, tapasztalataihoz.

A rossz kifejező képességgel rendelkező, beszédében gátolt gyermek, gondolkodási képességét nem tudja megfelelően használni.

Beszélgetésre alkalmas, nyugodt légkört biztosítunk, amely beszéddörömről neveli őket. Bátran nyilatkozzanak meg, mondják el élményeiket. Legyenek képesek egymást végighallgatni.

Folyamatosan bővítjük a gyermekek szókincsét, fejlesztjük beszédszínvonalukat, hogy képesek legyenek a nyelvi kifejezés eszközeit használni.

Fejlesztjük a beszédmegértést, beszédtechnikát, gyakoroltatjuk a helyes kiejtést. Olyan kérdésekre inspiráljuk a gyermekeket, melyekre tudnunk kell válaszolni. Igyekszünk javítani megfelelő módszerrel a beszédhibákat, szükség esetén azonban szakemberhez irányítjuk őket (logopédus).

Mivel településünkön és környékén élénken él még a tájnyelv, fontos feladatunk, hogy iskolakezdésre minden gyermek sajátítsa el az irodalmi nyelvet is.

A környezetünk példamutató, tiszta és szép beszédével mintát nyújtunk, ösztönzést adunk számukra. Különösen fontosnak tartjuk, hogy óvodánkban minden óvónő és dajka ügyeljen beszédének stílusára, a hanglejtésre, a dinamika, a hangsúly megfelelő alkalmazására, mely legyen érthető, egyszerű és világos. Ne vegyük el a gyermekek kedvét állandó



javíthatással és figyelmeztetéssel, a csoporttársaknál is ezt a magatartást tudatosítjuk. Így próbáljuk megakadályozni, hogy beszédkedvük csökkenjen, gátlás alakuljon ki bennük.

**Célunk:** hogy a gyermek jusson el a szemléletes cselekvő gondolkodástól a képszerű gondolkodáson át a fogalmi gondolkodás szintjére.

**A fejlődés jellemzői óvodáskor végére:** tisztán, érthetően, összefüggően fejezze ki a gondolatait, a tömondatok mellett összetett mondatokat is (alárendelő és mellérendelő) alkalmazzon beszédében.

### 6.2.2. A külső világ tevékeny megismerése – Matematikai tartalmú tapasztalatok

A gyermek aktivitása és érdeklődése során tapasztalatokat szerez a szűkebb és tágabb természeti- emberi-tárgyi környezet formái, mennyiségi, téri viszonyairól. A valóság felfedezésével pozitív érzelmi viszonya alakul a természethez, az emberi alkotásokhoz, tanulja azok védelmét, az értékek megőrzését. A gyermek miközben felfedezi környezetét, olyan tapasztalatok birtokába jut, melyek a környezetben való, életkorának megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek. Megismeri a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok szokások, a tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét, védelmét is.

A környezet megismerése alkalmával matematikai tartalmú tapasztalatoknak, ismereteknek is birtokába jut a gyermek és azokat a tevékenységeiben alkalmazza. Felismeri a mennyiségi, alakú, nagyságbeli és téri viszonyokat: alakul ítélőképessége, fejlődik tér- sík- és mennyiségsszemlélete.

Az óvodai matematikai nevelésben egy-egy képesség fejlesztése többfajta tevékenység során is megvalósulhat. Felfogásunk azonban a matematikai nevelés önállóságát is hangsúlyozza. Természetesen komplex formában a gyermekek észlelésére, érzékelésre és megismerési vágyára építünk.

Az óvodánkba érkező gyermekek matematikai tapasztalatai igen szélsőségesek, melyet alapnak tekintünk, s tudatos neveléssel biztosítjuk a gyermekek egyenletes fejlődését.

Programunkban az életkori sajátosságok miatt a matematikai tanulás több formája valósul meg

- utánzásos,
- minta-, modellkövető,
- spontán játékos tapasztalatszerzés,
- az óvónő által irányított megfigyelésre épülő,
- gyakorlati probléma- és feladatmegoldás,
- a gyermeki kérdésekre adott magyarázatok és az óvónő által kezdeményezett foglalkozások.

Az egész óvodai élet alkalmas arra, hogy a gyermekek matematikai tapasztalatokat szerezzenek, és számtalan lehetőség kínálkozik a fejlesztésre is. Feladatunk, hogy felismerjük a tevékenységek során a matematikai jelenségeket és megteremtjük a fejlesztés lehetőségeit, olyan eszközöket és tevékenységeket biztosítsunk, amelyek felkeltik a gyermekek érdeklődését, és természetes élethelyzetekben teszik lehetővé számukra a matematikai tapasztalatok és ismeretek megszerzését.

Az óvodáskort jellemző gondolkodási sajátosságokkal (hiányos logikai képességek, állandóság hiánya) a matematikai nevelés folyamán is számolni kell. A jellemző fejlődésbeli egyenetlenség, a korai családi fejlesztés eltérései azt sugallják, hogy a matematikai nevelés terén két életkori szintet jelöljünk meg:

- **Első szint:** bevezetés a matematikába, amely általában a gyermek 5. életévéig tart.  
Feladata: a matematikai kíváncsiság és érdeklődés kibontakoztatásának segítése, a matematikai beállítódás, szemlélet megalapozása.
- **Második szint:** az intenzív fejlesztés szakasza az 5-6-7. életévben.  
Feladata: az iskolai alkalmassághoz szükséges tapasztalatok megszerztetése, részképességek, gondolkodási műveletek, szokások elsajátítása. Eligazodás a gyakorlati életben, a tevékeny élet megkedveltetése.

A folyamatos cselekedtetések alkalmasak (az érzékelő, a mozgásos, a szóbeli és a szociális tevékenységek aktív átélése együttesen nyújt lehetőséget) a **matematikai ismeretek és összefüggések megláttatására**. A komplex foglalkozások alkalmasak arra, hogy a korábbi benyomásokat rendszerezzük, a megfigyelések, tapasztalatok körét szélesítsük és mélyítsük, a spontán tanultakat rögzítsük. A kötött vagy kötetlen foglalkozásokon minden esetben támaszkodunk a gyermekek ötleteire, igényeire, aktuális élményeire. A matematikai képességek fejlesztését játékosan, játékba építetten valósítjuk meg.

**A fejlődés jellemzői óvodáskor végére:**

- célunk, hogy legalább 10-ig tudjanak számlálni, tudjanak különféle elemekből különféle elrendezéssel, bontással ugyanannyit, többet, kevesebbet előállítani,
- legyenek képesek jól ismert tulajdonságok szerint válogatás folytatására, sorba rendezés kiegészítésére, saját szempontú válogatás, sorba rendezés végzésére. Értsék, és helyesen használják a mennyiségekkel, halmazokkal kapcsolatban, az összehasonlítást kifejező szavakat (hosszabb, rövidebb stb.),
- tudjanak részt venni mennyiségek összemérésében, értsék és használják a térben való tájékozódáshoz szükséges névutókat (alá, fölé, közé stb.),
- legyenek képesek különféle geometriai tulajdonságok szerint térbeli és síkbeli alakzatokat szétválogatni.

### 6.3. A társadalmi gyakorlat belső összefüggéseit tükröző komplex foglalkozások - A külső világ tevékeny megismerése



„1. A gyermek aktivitása és érdeklődése során tapasztalatokat szerez a szűkebb és tágabb természeti – emberi - tárgyi környezet formái, mennyiségi, téri viszonyairól. A valóság felfedezése során pozitív érzelmi viszonya alakul a természethez, az emberi alkotásokhoz, tanulja azok védelmét, az értékek megőrzését.

2. A gyermek miközben felfedezi környezetét, olyan tapasztalatok birtokába jut, amelyek a környezetben való, életkorának megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek. Megismeri a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a közösséghez való tartozás élményét, a nemzeti, a családi és a tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét, védelmét is.

3. A gyermek a környezet megismerése során matematikai tartalmú tapasztalatoknak, ismereteknek is birtokába jut a gyermek és azokat a tevékenységeiben, alkalmazza. Felismeri a mennyiségi, alaki, nagyságbeli és téri viszonyokat: alakul ítélőképessége, fejlődik tér-, sík- és mennyiségszemlélete.

4. Az óvodapedagógus feladata, hogy tegye lehetővé a gyermek számára a környezet tevékeny megismerését. Biztosítson elegendő alkalmat, időt, helyet, eszközöket a spontán és szervezett tapasztalat- és ismeretszerzésre, a környezetkultúrára és a biztonságos életvitel szokásainak alakítására. Segítse elő a gyermek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését, a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában, továbbá a fenntartható fejlődés érdekében helyezzen hangsúlyt a környezettudatos magatartásformálás alapozására, alakítására.” (363/2012. (XII. 17.) Korm. Rendelet)

### 6.3.1. Természet – társadalom - ember

Lehetővé tesszük a gyermekek számára a környezet tevékeny megismerését. Elegendő alkalmat, időt, helyet, eszközöket biztosítunk a spontán és szervezett tapasztalat- és ismeretszerzésre, a környezet kultúrára és biztonságos életvitel szokásainak alakítására. Elősegítjük a gyermek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését, a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában.

E komplex foglalkozás célja, hogy a gyermeknek segítséget nyújtson a világ megismeréséhez és megértéséhez a maga egészében.

A megismerésben a közvetlen megfigyelésre és tapasztalatszerzésre építünk, példát mutatva a természet szeretetére kívánjuk nevelni a gyermekeket, természet közeli élettel a természet, környezet szeretetének bizonyításával. Megláttatjuk az összefüggéseket és azt, hogy milyen nagy az ember felelőssége, a természeti társadalmi környezet megóvása szempontjából.

Különböző programok szervezésével a gyermekeken keresztül a szülőket is a környezettudatos magatartásra, viselkedésre neveljük (papír-, alumínium- és fém, ládagári műanyag és ruha gyűjtése.)

A tapasztalatszerzés mindig a valódi környezetben történik, amelyben megismertetjük a gyermekeket azzal a természeti környezettel, amelyben élnek, felhívjuk a figyelmüket annak

értékeire és szépségeire. Ez képezi majd az alapját a később kialakuló természetszeretetnek. A fák, a virágok, az apró kis állatok megannyi ismeretet, feladatot jelentenek. A séták, kirándulások az óvoda udvarán és kertjében, magaságásoknál, vagy az élősarokban végzett tevékenységek tanulási, tapasztalási lehetőséget kínálnak.

Felkészítjük a gyermekeket a társadalmi életre, ami közvetlen környezetükön keresztül hat rájuk, és amelyben különböző vélemények, értékítéletek lehetnek egymás mellett.

A tolerancia mások véleményének, érzéseinek és gondolatainak tiszteletben tartása arra neveli a gyermekeket, hogy képesek legyenek elfogadni másokat.

Az idősek, felnőttek megbecsülésére neveljük őket akkor is, amikor rendezvényeinkkel rendszeresen látogatjuk, az Időskorúak Gondozóházát és a Szociális Otthont.

A számukra megtapasztalható, és ez által megérthető, társadalmi folyamatok közé, gazdasági kérdések is kerülnek (időnként tényleges vásárlás a boltban, piacon.).

A környezetvédelmet vagy a problémák erőszakmentes megoldásának kérdését már a gyermek szintjén is felvethetjük és beépíthetjük a komplex foglalkozások rendszerébe.

### 6.3.2. Születéstől felnőttkorig

A természet—társadalom—ember fogalomkörhöz szorosan kapcsolódnak és a nevelés egészében jelen vannak azok a mozzanatok, amikor a gyermekek újra játsszák életüket. Újraélik az óvodában mindazt, amit a mindennapokban, a családban, az óvodában vagy tágabb környezetükben tapasztalnak, látnak, hallanak. Az újrajátszással lehetőséget adunk a gyermekeknek arra, hogy a bennük lévő feszültségek feloldódjanak és elősegítse számukra a társadalomba való későbbi bekapcsolódást, szocializálódást.

A komplex foglalkozások magukba foglalják a testápolástól a közlekedésig, a családtól a helyes viselkedésig mindazt, ami a gyermekeknek támpontot nyújt a környezetünkben meglévő szabályok megismeréséhez és gyakorlásához. A szokások elsajátításával a társadalomba való beilleszkedéshez szükséges magatartásformák kialakítását valósítjuk meg játékosan. Ezek gyakorlására szabadidőben a nap bármely szakában séták, kirándulások alkalmával adunk lehetőséget. Olyan feltételeket kívánunk biztosítani, amelyek lehetővé teszik minél több tapasztalat szerzését a természetes környezetben. Biztosítjuk az eszközöket és lehetőségeket a természetben való folyamatos tevékenykedtetéshez, amelyeket lehetőség szerint a szabadban és az adott környezetben végeztetünk.

#### A fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

- különböző szerephelyzeteket teremtve rögtönözzenek játékot a családról, ismerjék a család funkcióit, családtagjaik nevét, lakcímüket,
- szimulációs játékban jelenítsék meg, hogyan gondozzák, nevelik a felnőttek a gyerekeket, hogyan gondoskodnak róluk,
- figyeljék meg a felnőttek munkáját, ismerjék annak hasznosságát, legyen fogalmuk a foglalkozási ágak tartalmáról,

- nevezzék meg az emberi test részeit és ismerjék azok funkcióit,
- biztonságosan tájékozódjanak az óvoda és a családi házuk környékén,
- változatos helyszíneken és helyzetekben alkalmazzák a helyes gyalogos közlekedés szabályait,
- ismerjék a napszakokat, szimulációs játékokban elevenítsék fel ezek ismétlődő tevékenységeit,
- különböző megfigyelések alapján tudjanak különbséget tenni az évszakok között,
- csoportosítsák az összes általuk ismert állatot a szerint, hol élnek, hasonlítsák össze azok környezetét, életmódját,
- tevékenyen vegyenek részt óvodai környezetük formálásában.

#### **6.4. Művészeti tevékenységek**

A művészet nem más, mint a világ megismerése sajátos nézőpontból, egyéni szűrőn keresztül. Mindez azt jelenti, hogy a művészeti nevelés mindenneelőtt az egyéniség színeinek kibontakoztatást jelenti. A kreativitás, az alkotó gondolkodás és cselekvés kialakítása a művészeti tevékenységek legfontosabb célja. A gyermekek kreativitásának megnyilvánulását elsősorban oldott légkör, nagy mozgás- és szabadságtér és megfelelő eszközök biztosítása segíti elő.

Óvodába lépéstől egyre több alkalmat nyújtunk arra, hogy a gyermekek gondolataikat, ötleteiket ének-zenei játékokban, báb jelenetekben, rajzban stb. kifejezésre juttassák. A tapasztalatszerzés biztosítása itt is alapvető fontosságú feladatunk. Óvodába lépéstől kezdve egyre több alkalmat nyújtunk arra, hogy minél több eszközzel ismerkedjenek meg a gyermekek, minél biztonságosabban kezeljék azokat, lehetőségük adódjék önmaguk kifejezésére.

A művészeti tevékenység fogalmkörébe tartozik a mese-vers, az ének-zene, a bábozás, a tánc, a dramatizálás, a festés, az agyagozás, a rajzolás, a barkácsolás és a környezet esztétikája. Ezek a tevékenységek tehát nem egy foglalkozást jelölnek, hanem olyan komplex lehetőségek, amelyeket játékidőben vagy szabadidőben éppúgy kihasználhatnak a gyermekek, mint a nap folyamán bármikor, megőrkítve az életben egyébként előforduló jelenségeket valamilyen formában.

##### **6.4.1. Verselés, mesélés**

„1. A többnyire játékos mozgásokkal is összekapcsolt mondókák, dúdoló, versek hozzájárulnak a gyermek érzelmi biztonságához, anyanyelvi neveléséhez. Ezek ritmusukkal, a mozdulatok és szavak egységével a gyermeknek érzéki-érzelmi élményeket nyújtanak.

2. A magyar gyermekköltészet, a népi, dajkai hagyományok gazdag és sok alkalmat, erős alapot kínálnak a mindennapos mondókázásra, verselésre. A mese a gyermek érzelmi, értelmi, erkölcsi fejlődésének és fejlesztésének egyik legfőbb segítője. A mese –

képi és konkrét formában – esetlegesen a bábozás és a dramatizálás eszközeivel feltárja a gyermek előtt a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyait, a lehetséges, és megfelelő viselkedésformákat.

3. A mese különösen alkalmas az óvodás gyermek szemléletmódjának és világgképének kialakítására. Visszaigazolja a kisgyermek szorongásait, s egyben feloldást és megoldást kínál. A tárgyi világot is megelevenítő, áttelesítő szemléletmódja, és ehhez társuló, a szigorú ok-okozati kapcsolatokat feloldó mágikus világgképe, csodákkal és átváltozásokkal ráébreszt a mélyebb értelemben vett pszichikus realitásra és a külvilágra irányított megismerési törekvésekre.

4. A mesélővel való személyes kapcsolatban a gyermek nagy érzelmi biztonságban érzi magát, s a játéktevékenységhez hasonlóan a mesehallgatás elengedett intim állapotában eleven, belső képvilágot jelenít meg. A belső képalkotásnak ez a folyamata a gyermeki élményfeldolgozás egyik legfontosabb formája.

5. A gyermek saját vers- és mesealkotása, annak mozgással és/vagy ábrázolással történő kombinálása az önkifejezés egyik módja.

6. A mindennapos mesélés, mondókázás és verselés a kisgyermek mentális higiéniájának elmaradhatatlan eleme.

7. Az óvodában a 3–7 éves gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodóan a népi – népmesék, népi hagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemei, meséi - a klasszikus és a kortárs irodalmi műveknek egyaránt helye van.”

(363/2012. (XII. 17.) Korm. Rendelet)

Az irodalmi nevelés legszorosabban az anyanyelvi neveléssel, a zenével, az énekkel, a mozgásos játékokkal fonódik össze.

A mese és a vers az anyanyelv közegén át az emberi kapcsolatokra tanít, mélyíti az önismeretet, segíti a világ megismerését. A mese a legtágabb értelemben tanít, amely esztétikai élményt is nyújt. Oldja a szorongást, az indulatok feldolgozására, belső képteremtésre tanít, mely nélkül lehetetlen az olvasóvá válás, mely az irodalmi nevelés távlati, lényegi feladata. Nem teszünk különbséget a kezdeményezés és az elalvás előtti mesélés között. Fontos, hogy minden nap meséljünk, vagy verseljünk valamilyen formában a napirend során bármikor, az eddigi gyakorlatnak megfelelően. A mese-vers kezdeményezések anyagának összeállításakor változatosságra törekszünk, és elsősorban a magyar népmesekincsből és népi mondókákból valamint magyar szerzők műveiből, írásaiból, **klasszikus és kortárs alkotásokból** merítünk. A magyar gyermekköltészet, a népi, a dajkai hagyományok gazdag és sok alkalmat, jó alapot kínálnak a mindennapos mondókázásra, verselésre. **A kiválasztott versek, mesék, klasszikus és kortárs alkotások erősítik a környezet megismerését, megszerettetését, a néphagyományok ápolását.**

**Feladatunk:** hogy lehetőséget biztosítsunk a gyermekek önálló szöveg- és mesemondásához, valamint azt is elősegítsük, hogy megfelelő eszközökkel el is játszassák a nekik tetsző meséket.

**Célunk:**

- a vizuálisan túlingerelt gyerekek figyelmét elnyerni, lekötni,
- belső képalkotás, fantázia, képzelet, fejlesztése a hallott szöveg által,
- türelem, monotonia tűrés, koncentráció, figyelem minél hosszabb ideig történő fenntartása,
- belső feszültségeinek oldása, a szereplőkkel, a történetekkel való azonosulás során

Az óvodáskorú gyermekek igényeinek megfelelően a meséket gyakran ismételjük, többször, és többféleképpen is feldolgozzuk.

Közismert, hogy az óvodások kedvelt tevékenysége a bábozás és a dramatizálás, mivel mindkettő szorosan kapcsolódik a meséléshez, mondókázáshoz, verseléshez. A különböző anyagok, eszközök (bábpapaván, bábok, jelmezek), barkácsolási lehetőségek biztosításával is segítjük az irodalmi élmények feldolgozását.

**A fejlődés jellemzői óvodáskor végére:**

- a gyerekek a hangzás, hangulat, érzelem és alkalom egységében kezdik felfogni a mondott, hallott vers témáját, költői képeit,
- várják, kérik a mesemondást, maguk is segítsenek a hallgatás megfelelő légkörének kialakításában, mely közben megszilárdulnak ehhez kapcsolódó szokásaik, a figyelem fenntartásának és ellenőrzésének játékos, egyezményes jelzései,
- tudják összekötni a folytatásos mesék, verses mesék, meseregények szálait,
- kedvelt mesehősökkel megtörtént dolgokat vigyék bele játékaikba, jelenítsék meg művészi tevékenységeik során,
- ismerjék a csoportjukban található könyveket, igazodjanak el közöttük, vigyázzanak rájuk,
- könyvtárlátogatások alkalmával szerezzenek alapvető ismereteket a kölcsönzési és egyéb szolgáltatásokról.

#### 6.4.2. Ének-zene, énekes játék, gyermektánc

„1. Az óvodában a környezet hangjainak megfigyelése, az ölbeli játékok, a népi gyermekdalok, az éneklés, az énekes játékok, a zenélés örömet nyújtanak a gyermeknek, egyben felkeltik zenei érdeklődését, formálják zenei ízlését, esztétikai fogékonyságát. Az élményt nyújtó közös ének-zenei tevékenységek során a gyermek felfedezi a dallam, a ritmus, a mozgás szépségét, a közös éneklés örömeit. A népdalok éneklése, a gyermek néptáncok és népi játékok, a hagyományok megismerését, továbbélését segítik.

Az óvodai ének-zenei nevelés feladatainak eredményes megvalósítása megalapozza,



elősegíti a zenei anyanyelv kialakulását.

2. Az énekes népi játékok és az igényesen válogatott kortárs művészeti alkotások fontos eszközül szolgálnak a gyermek zenei képességeinek (a ritmus, éneklés, hallás, mozgás) és zenei kreativitásának alakításában.

3. A zenehallgatási anyag megválasztásánál az óvodapedagógus vegye figyelembe a nemzetiségi, etnikai kisebbségi nevelés esetében a gyermekek hovatartozását is.

4. Az éneklés, zenélés a gyermek mindennapi tevékenységének részévé válik, a felnőtt minta spontán utánzásával.”

(363/2012. (XII. 17.) Korm. Rendelet)

Óvodánkban az éneklés, zenélés, ölbeli játék, népi gyermekdal, énekes játék felkelti a gyermekek zenei érdeklődését, formálja zenei ízlésüket, esztétikai fogékonyságukat, örömet nyújtanak.

Az énekes népi játékok és az igényesen válogatott kortárs művészeti alkotások fontos eszközei a gyermek zenei képességeinek (a ritmus, éneklés, hallás, mozgás) és zenei kreativitásának alakításában. A zenehallgatási anyag megválasztásánál figyelembe vesszük a nemzetiségi, etnikai kisebbségi hovatartozását is.

A művészeti nevelésen belül cél a gyermeki vágyak kibontakoztatása, az alkotókedv kialakítása, mélyítése az éneklés és mozgás örömteli átélése közben.

Az ének-zene és az ehhez kapcsolódó mozgás ugyanúgy az óvodai mindennapok része, mint a napi mesélés és a séták. Napközben bármikor adódhat lehetőség éneklésre, mondókázásra, körjátékozásra. A komplex foglalkozásokon inkább összefoglaljuk, elmélyítjük a gyermekek zenei ismereteit is, és alkalmat adunk képességeik (hallás-, ritmus-, tempóérzék, dinamikai érzék stb.) fejlesztésére. Az élményt nyújtó közös éneklés, körjáték vagy a mondókázás a művészeti és az esztétikai nevelés szempontjából is kitüntetett helyet kap.

Kodály Zoltán útmutatásai alapján, Forrai Katalin által kidolgozott óvodai ének--zenei neveléssel kívánjuk fejleszteni óvodásainkat. A zenei nevelés anyagát a magyar népdalok, mondókák, gyermekdalok világából merítjük az alkalmakhoz, ünnepekhez rendelve, zenehallgatási anyagként a környező népek dallamvilágából is felhasználunk.

Nagycsoportban az Alapfokú Művészeti Iskola tanárai segítségével zenei alapképzésre és a néptánc alapjainak megismerésére nevelés folyik.

Biztosítjuk a gyermekek ének-zenei kultúrájának megalapozását, hagyományörzést és az ének-zenei nevelés színvonalának megtartását, és emelését.

A felnőtt minta utánzásával az éneklés zenélés részévé válik a gyermek mindennapi tevékenységének.

**A fejlődés jellemzői óvodáskor végére:**

- a gyermekek tudjanak szép szövegkiejtéssel, tiszta intonálással énekelni, biztonsággal énekeljenek csoportosan és egyénileg, tempójuk a természetes járásnak megfelelő legyen,

- a mondókákat - az egyenletes lüktetést kiemelve - a magyar beszéd ritmusa szerint mondják,
- ismerjék a dinamikai különbségeket,
- legyenek képesek egyensúlyváltást kívánó mozgásokra, egyszerű játékos táncmozgásokat esztétikusan, kedvvel végezzenek,
- tudjanak élvezettel figyelni a zenei hangokra, hangszerekre.

#### 6.4.3. Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka

„1. A rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, a kézi munka az ábrázolás különböző fajtái, a műalkotásokkal, a népművészeti elemekkel, szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés is fontos eszköze a gyermeki személyiség fejlesztésének. A gyermeki alkotás a belső képek gazdagítására épül. Törekedni kell a gyermeki alkotások közösségi rendezvényen való bemutatására és a tehetségek bátorítására.

2. Az óvodapedagógus az ábrázoló tevékenységekre az egész nap folyamán biztosítson teret, lehetőséget. Maga a tevékenység – s ennek öröme – a fontos, valamint az igény kialakítása az alkotásra, az önkifejezésre, a környezet esztétikai alakítására és az esztétikai élmények befogadására.

3. Ezen tevékenységek az egyéni fejlettséghez és képességekhez igazodva segítik a képi-plasztikai kifejezőképesség, komponáló-, térbeli tájékozódó- és rendezőképességek alakulását, a gyermeki élmény és fantáziavilág gazdagodását és annak képi kifejezését: a gyermekek tér-forma és szín képzeletének gazdagodását, képi gondolkodásuk fejlődését, esztétikai érzékenységük, szép iránti nyitottságuk, igényességük alakítását.

4. Az óvodapedagógus feladata megismertetni a gyermekeket az eszközök használatával, a különböző anyagokkal, a rajzolás, mintázás és kézimunka különböző technikai alapelemeivel és eljárásaival.”

(363/2012. (XII. 17.) Korm. Rendelet)

A vizuális tevékenységek (gyurmázás, agyagozás, rajzolás, festés, mintázás, kézimunka, batikolás, vágás, ragasztás, varrás, barkácsolás) mellett, a műalkotásokkal való ismerkedés is fontos eszköze a gyermeki személyiség fejlesztésének. A gyermeki alkotás a belső képek gazdagítására épül.

Lehetőséget teremtünk művészi rajzok, festmények, szobrok, épületek, népi alkotások nézegetésére.

Felhívjuk figyelmüket a természet szépségeire. Biztosítjuk, hogy esztétikus, egyszerű, átlátható, nyugalmat árasztó környezet vegye őket körül. Megszokott és elérhető helyen hozzáférhetővé tesszük mindenféle anyagot és eszközt, amelyekkel a gyermekek fantáziájuknak megfelelően dolgozhatnak, alkothatnak. Maga a tevékenység a fontos, valamint



az igény kialakítása, az önkifejezésre, a környezet esztétikai alakítására és az esztétikai élmények befogadására, nem a mű, nem az eredmény.

Már az óvodába lépéstől fokozatosan megismertetjük a gyermekekkel a különböző anyagokat, az ábrázolás és konstruálás egyszerűbb munkafogásait, technikai alapelveit. Kialakítjuk az eszközök használatának, karbantartásának szokásait, a munkaszervezés képességét.

Balkezes ollót biztosítunk az arra igényt tartó gyermekeknek. Ahhoz, hogy kibontakozhasson a gyermekek alkotó kedve, teljes önállóság szükséges. Az ötlettől a megvalósításig főként bátorítást, útmutatást és dicséretet várnak. Nem szükséges, sőt káros, ha uniformizáló nevelési elvekkel, sémákkal elveszítjük bátorságukat, eltérítjük az egyéni kifejezőmódoktól.

#### **Célunk:**

- kialakítani a gyermekben a vágyat, hogy önkéntesen vegyenek részt a tevékenységben,
- legyen igénye az önkifejezésre, a környezet esztétikai alakítására, és az esztétikai élmények befogadására.

#### **A fejlődés jellemzői óvodáskor végére:**

- fontos, hogy képkialakításaikban egyéni módon jelezni tudják az elemi térviszonylatokat,
- élményeik, elképzeléseik, képzeik megjelenítésében többnyire biztonsággal használják a képi kifejezés változatos eszközeit,
- színhasználatukban érvényesítsék kedvenc színeiket,
- formaábrázolásuk legyen változatos, tudják hangsúlyozni a legfontosabb megkülönböztető jegyeket, jellemző formákat,
- emberábrázolásaikban jelenjenek meg a részformák, próbálkozzanak a legegyszerűbb mozgások jelzésével is,
- fokozott önállósággal tudják alkalmazni a megismert technikákat,
- díszítsenek önállóan tárgyakat, legyenek képesek irányításunkkal az anyagszerűsre törekvés szabályait betartani,
- képcsek legyenek a különböző eszközöket megfelelően és biztonságosan használni

#### **6.5. Mindennapos testnevelés - Mozgás**

„1. A rendszeres egészségfejlesztő testmozgás, a gyermek egyéni fejlettségi szintjéhez igazodó mozgásos játékok és feladatok, a pszichomotoros készségek és képességek kialakításának, formálásának és fejlesztésének eszközei.

Az óvodáskor a természetes hely-, helyzetváltoztató- és finommotoros mozgáskészségek tanulásának, valamint a mozgáskoordináció intenzív fejlődésének szakasza, amelyeket sokszínű, változatos, örömteli, érzelmi biztonságban zajló gyakorlási formákkal, játékokkal szükséges elősegíteni.”

(363/2012. (XII. 17.) Korm. Rendelet)

A torna, a mozgásos játékok fejlesztik a gyermekek természetes mozgását, kedvezően befolyásolják a gyermeki szervezet növekedését, teherbíró-képességét, és az egyes szervek teljesítőképességét. Fontos szerepük van az egészség megőrzésében, megóvásában. Felerősítik és kiegészítik a gondozás és egészséges életmódra nevelés hatását, segítik a térbeli tájékozódást, a helyzetfelismerést, a döntést, alkalmazkodóképességet, valamint a személyiség akaratitényezőinek alakulását.

Programunk lényeges eleme az egészséges testi fejlesztés, ami nem képzelhető el a rendszeres, játékban gazdag, az egyéni képességeket figyelembe vevő, kellő aktivitást és terhelést biztosító mindennapi torna és a heti egy ill. kétszeri foglalkozás nélkül.

A tornára, játékos mozgásokra, az egészséges életmódot erősítő egyéb tevékenységekre, teremben és szabad levegőn, eszközökkel és eszközök nélkül, spontán, vagy szervezett formában az óvodai nevelésünk minden napján – az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe vételével – minden gyermek számára lehetőséget biztosítunk.

#### **A mozgásfejlesztés fő feladatai:**

- a gyermekek természetes mozgáskedvének megőrzése, a mozgás megszerettetése,
- a rendszeres mozgással egy egészséges életvitel kialakítása,
- a mozgástapasztalatok bővítése, sok gyakorlással, a mozgás tevékenységek alakítása,
- a testi képességek, erő ügyesség, gyorsaság, állóképesség, társra figyelés,
- mozgáson keresztül az értelmi struktúrák és a szociális képességek fejlesztése,
- elvont gondolkodás, a keresztsatomák fejlődésének segítése a mozgásformák megnevezésével, a szókincsük bővítése,
- kudarcűrő képesség, kivárási fejlesztése,
- feszültségoldás, kedélyjavítás.

A mozgásfejlesztéshez hozzátartozik, hogy biztosítsunk a nap folyamán spontán mozgási lehetőségeket az egyéni sajátosságok figyelembe vételével, valamint minél hosszabb ideig történő szabad levegőn tartózkodást a mozgásöröm változatos kielétele érdekében. Ügyelünk az aktív és passzív pihenés egyensúlyának megteremtésére, mely serkentőleg hat a gyerekek testi és szellemi fejlődésére. A tevékenységek levezetésénél lehetőséget biztosítunk arra, hogy a gyermekek egyéni tempójuknak megfelelően sokat gyakorolhassák a különböző mozgásokat. Eltérő nehézségű **differentiált feladatok** adásával segítjük elő, hogy minden gyermek megtalálja a képességeinek legmegfelelőbb mozgásos feladatát, melynek módjai a következők:

- különbség a végrehajtás tempójában,
- eltérés a végrehajtás mennyiségében,
- különbség a segítségadás mértékében,
- adott foglalkozáson egy feladat különböző szintű végrehajtása,
- lehetőség adott szeren a szabad mozgásválasztásra,
- szabad játék során mozgáskezdemenyzések, ahol gyakorlási lehetőséget biztosítunk.

Fontosnak tartjuk a foglalkozások szervezésénél, hogy a gyerekek a lehető legkevesebb várakozási idővel, folyamatosan mozogjanak. A minden nap végzett frissítő testnevelés középpontjába a mozgásos játékokat állítjuk és kiegészítjük gimnasztikai gyakorlatokkal, szerek használatával.

Kihasználjuk a természet erőit (napfény, víz, levegő), és ezek edző hatását. A testedzés hatékonyabb megvalósítása érdekében hosszabb kerékpáros és gyalogos kirándulásokat, túrákat szervezünk a közeli erdőbe, zöldövezetekbe valamint benevezünk a gyermekek állóképességét növelő versenyjátékokba, rendezvényekbe (Challenge Day, kerékpárverseny, gyermeknapi rendezvények, Rotary futóverseny).

A sporttevékenységekkel mozgáslehetőségeiket szélesítjük, mozgáskoordinációjuk és egészségük érdekében a rendszeres aktív mozgáshoz szoktatjuk őket.

Óvodánkba gyermekeink különböző szintű testi fejlettséggel érkeznek. Intézményünk főleg kertes családi házakból fogadja a gyermekeket, így óvodánk eleget tud tenni azon szülői és gyermeki igényeknek, melyek a mozgásfejlesztést, a természet erőivel történő edzést, az egészségmegőrzést tartják szem előtt.

Óvodánk nagy területen fekszik, mely optimális lehetőséget nyújt a gyermeki igények, szükségletek kielégítésére (domborzat, tornaszoba, természetes anyagból készült udvari játékok). Óvodánkban a tárgyi feltételek lehetővé teszik, hogy egyszerre, egy időben tevékenykedjenek gyermekeink bent a tornaszobában és kint az udvaron. Ezek a helyszínek a térkiszélesedés által a kitágult mozgástérben többféle mozgáslehetőséget biztosítanak. A felkínált lehetőségek közötti szabad választás - döntés - által, önmagát irányítani képes, önálló egyéniséggé válnak gyermekeink. Óvodánk testnevelési tevékenységét a fejlesztő hatás, a regenerálódás lehetősége és a **nagy szabadságfok** jellemzi.

A felsoroltak adják a testnevelés objektív feltételeit, míg az óvodapedagógus testi neveléshez való viszonya szubjektív feltételként működik. A testnevelést a derűs légkör és az együttmozgás öröme jellemzi. Az eltérő készség szintek, terhelhetőségek megkövetelik, hogy mindennapi munkánk tervszerű és egymásra épített legyen, figyelembe véve a gyermeki spontaneitást. **A mozgásos játékokkal biztosítható a testi és az értelmi fejlődés kedvező egymásra hatása.** Mindezek hozzájárulnak a gyermek személyiségének fejlődéséhez, mint pozitív énkép kialakulása, önkontroll, érzelemszabályozás, szabálykövető társas viselkedés, kooperáció, kommunikáció, problémamegoldó gondolkodás.

#### **A mozgásos tevékenységek célja:**

- váljon igényükké a rendszeres egészségfejlesztő testmozgás,
- fejlődjenek pszichomotoros készségeik és képességeik, finommotoros mozgáskészségeik, koordinációjuk,
- fejlődjenek kondicionális képességeik (erő, állóképesség),
- érjenek el önmagukhoz és kortársaikhoz mért fejlettségi szintet testi képességeik, mozgáskultúrájuk, mozgásharmóniájuk,
- mozgásuk váljon összerendezetté.

**Feladataink:**

- felmérni a gyermekek meglévő mozgásfejlettségét és testi képességeit, - ezek a felmérések alapot képeznek, melyek nevelő munkánk kiinduló pontját jelentik,
- derűs, oldott légkör biztosítása,
- oldaliság (testséma, dominancia, térpercepció, alaplátás) fejlesztése,
- mozgásszeretet kibontakoztatása, erősítése,
- szaknyelv értésének és használatának fejlesztése,
- lehetőségek, eszközök kínálásával, biztosításával fejlesztjük a gyermekek természetes mozgását (járás, futás, ugrás, támasz, függés, egyensúlyozás, dobás) és testi képességeit, mint erő, ügyesség, gyorsaság, állóképesség, koordinációs képesség, helyes testtartás,
- ösztönözni őket arra, hogy társaikra figyeljenek, ha szükséges segítséget nyújtsanak,
- irányok elsajátítása, rögzítése, mélyítése, a mozdulatsorokba ágyazva.

**Óvodánk nevelési idejében az óvodapedagógusok irányításával a következő mozgásfejlesztési lehetőségeket biztosítja:**

- mindennapos mozgás,
- egészséges életmódot erősítő egyéb szervezett tevékenységek,
- tartásjavító mozgás,
- Ayres terápiás eszközök használata,
- séták, kirándulások,
- kerékpártúra,
- néptánc,
- sportjátékok szervezése az udvaron, a tornateremben,
- erdei óvodai túraprogram,
- egyéni fejlesztési tervek készítése,
- erősítjük és kiegészítjük a gondozás és egészséges életmód nevelő hatását,
- vízi torna (Erzsébet Gyógyfürdő).

A mozgáskultúra fejlesztése mellett segítjük a térben való tájékozódást, a helyzetfelismerést, a döntést és alkalmazkodó képességet, valamint a személyiség akaratát tényezőinek alakulását.

A tornának, játékos mozgásoknak az egészséges életmódot erősítő egyéb tevékenységeknek teremben és szabad levegőn, eszközökkel és eszközök nélkül, spontán vagy szervezett formában az óvodai nevelés mindennapján – az egyéni szükségletek és képességeket figyelembe véve – minden gyermek számára lehetőséget kell biztosítanunk:

- mozgásigény kielégítése,
- mozgásszeretet kibontakoztatása, erősítése,
- testi képesség, agyi funkciók fejlesztése.

**Kimeneti jellemzők:**

- mozgáskoordináció és finommotorika kornak megfelelő fejlettsége,
- térbeli tájékozódó képesség,
- arányos testfelépítés,
- teherbíró képesség,
- mozgásban kitartás,
- összerendezett mozgás,
- gyors cselekvőképesség,
- vezényszavak és utasítások végrehajtása,
- járnak, futnak, ugranak, egyensúlyoznak, kúsznak, másznak, csúsznak, támasz- és függésgyakorlatokat végeznek, dobznak célba és távolba az utasításnak megfelelően,
- szeretik a mozgást, a versenyeket, kialakul labdaérzékük,
- használják a kézi szereket, végeznek pad, labda, bot, stb. gyakorlatokat,
- sporttevékenységekben is alkalmazkodnak a szabályokhoz, a társakhoz.

**A fejlődés jellemzői óvodáskor végére:**

- a gyermekek teljesítőképessége, mozgása összerendezettebbé, ügyesebbé válnon, tér- és időtájékozódó képességük válják pontosabbá, tartásuk be pontosan a játékszabályokat, alkalmazkodjanak az egyszerű vezényszavakhoz, a talaj- és szertorna elemeit életkoruknak megfelelő biztonsággal végezzék,
- fejlődjön nagy- és finommozgásuk és fizikális erőnlétük (szem—kéz, szem—láb koordináció, egyensúlyérzék, ritmusérzék), a laterális fejlesztés és a dominancia erősítése következtében tudják használni, és megnevezni a jobb és baloldali testfelüket.

## **7. A FEJLŐDÉS JELLEMZŐI ÓVODÁSKOR VÉGÉRE – ÓVODA-ISKOLA ÁTMENET**

A gyermek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként a kisgyermekek többsége az óvodáskor végére 6 -7 (8) éves korra eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettségi szintet. Belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben majd az iskolában, az óvodásból iskolássá szocializálódik. A rugalmas beiskolázás az életkor figyelembevétele mellett lehetőséget ad a fejlettség szerinti iskolakezdésre.

**Az egészségesen fejlődő gyermek:**

- érthetően, folyamatosan kommunikál, beszél; gondolatait, érzelmeit mások számára érthető formában, életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal tudja kifejezni; minden szófajt használ, különböző mondatstruktúrákat, mondatfajtákat alkot; tisztán



ejti a magán és mássalhangzókat (a fogváltással is összefüggő nagy egyéni eltérések lehetségesek) végig tudja hallgatni és megérti mások beszédét,

- elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és környezetéről; tudja nevét, lakcímét, szülei foglalkozását, felismeri a napszakokat; ismeri és gyakorlatban alkalmazza a gyalogos közlekedés alapvető szabályait; ismeri szűkebb lakóhelyét, a környezetben élő növényeket, állatokat, azok gondozását és védelmét, felismeri az öltözködés és az időjárás összefüggéseit.
- ismeri a viselkedés alapvető szabályait, kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megővéséhez szükségesek; elemi mennyiségi ismeretei vannak.

Az óvodáskor végére a gyermekek szociálisan is éretté válnak az iskolára. A szociálisan egészségesen fejlődő gyermek készen áll az iskolai élet és a tanító néni elfogadására, képes a fokozatosan kialakuló együttműködésre, a kapcsolatteremtésre felnőttel és gyermektársaival.

Az ötéves kortól kötelező óvodába járás ideje alatt az óvodai nevelési folyamat célja, feladata változatlanul az egész gyermeki személyiség harmonikus testi, lelki és szociális fejlődésének elősegítése.

**A 2011. évi CXCV. törvény a Nemzeti Köznevelésről így fogalmaz a tankötelezettségről:**

45.§ (2) A gyermek abban az évben, amelynek augusztus 31. napjáig a hatodik életévét betölti, legkésőbb az azt követő évben tankötelessé válik. Az a gyermek, akinek esetében azt a szakértői bizottság javasolja, további egy nevelési évig az óvodában részesül ellátásban, és ezt követően válik tankötelessé. A tankötelezettség teljesítése a tanév első tanítási napján kezdődik. Ha a gyermek az iskolába lépéshez szükséges fejlettséget korábban eléri, Oktatási Hivatal a szülő kérelmére szakértői bizottság véleménye alapján engedélyezheti, hogy a gyermek hat éves kor előtt megkezdje tankötelezettségének teljesítését.

Fontos változás, hogy a 6. életévüket nyáron betöltő gyerekek is tankötelezetteknek válnak.

#### **(4) A tankötelezettség kezdetéről**

Az Oktatási Hivatal a szülő kérelmére engedélyezheti, hogy egy tanköteles korba lép (augusztus 31-ig a 6. életévét betöltő) gyermek még egy nevelési évig óvodai nevelésben részesüljön. Ugyanígy az Oktatási Hivatal engedélye szükséges ahhoz, hogy egy gyermek hatéves kora betöltése előtt kezdhesse meg iskolai tanulmányait. A szülő a Hivatal döntésének közlése után nem változtathatja meg a szándékát. Az iskolakezdés halasztását legfeljebb egy alkalommal (egy nevelési évre) lehet kérni.

Ha a szülő 2023. január 18-ig kézhez kapja a Pedagógia Szakszolgálat szakértői bizottsága által kiállított szakértői véleményt, melyben szerepel, hogy a gyermek további egy nevelési évig óvodai nevelésben részesüljön, nem kell kérelmet benyújtani az Oktatási Hivatalhoz. Ilyenkor a szakértői véleményt csak az óvodában kell bemutatni.

A részletes tájékoztató az Oktatási Hivatal honlapján elérhető. A kéreleműrlap ugyanitt minden évben január 1-18-ig érhető el.

Az iskolába kerülés a jelenleg érvényben lévő közoktatási törvény alapján csak az óvodából történhet meg. A rugalmas beiskolázás az életkor figyelembe vétele mellett lehetőséget ad a fejlettség szerinti iskolakezdésre.

**Az óvodapedagógusok feladata a gyermek iskolára való alkalmassá tétele esetén:**

- Munkájuk során tudatosodjék bennük, hogy ez a feladat folyamat jellegű, a gyermek óvodába fogadásával veszi kezdetét.
- A gyermek adottságainak, képességeinek, készségeinek figyelembevételével tervezzék meg a gyermekek fejlesztési programját!
- Vegyék figyelembe a gyermekek érési folyamatait!
- Az életkori és egyéni sajátosságokból kiindulva, a gyermekeket megismerve oldják meg a 3–7 éves életszakasz feladatait úgy, hogy előkészítik a következő életszakaszt!
- Ne feledkezzenek meg a fejlesztés során a gyermek elemi pszichikus szükségletének kielégítéséről, a játékról! A játékba integrálják be a nevelés többi eszközét is!
- Mielőtt az iskolai látogatásra sor kerülne, az óvodapedagógusok látogassanak el az iskolába, és hospitáljanak több órán, hogy az óvodai tevékenységi formákhoz leginkább hasonlót tudják bemutatni óvodásaik számára.
- Készítsék elő a gyermekeket az iskolai látogatásra!
- Látogassanak el közösen egy iskolába, egy órára!
- Felelősségteljesen, szakmailag kompetens módon döntsenek az egyes gyermek iskolára való alkalmassága felől!
- Adjanak meg minden információs segítséget a szülők számára, amennyiben úgy érzik, hogy bizonytalanok gyermekük iskolára való alkalmassága felől!
- Látogassák meg a gyermekeket az iskolában!
- Tapasztalataik alapján értékeljék ki saját elvárásait az iskolával szemben!
- Kezdeményezzenek kölcsönös hospitálási lehetőséget!
- A kölcsönösség formai elemei váljanak tartalmivá!

A gyermek belső érése, valamint a családi és az óvodai nevelési folyamat eredményeként a gyermekek többsége az óvodáskor végére eléri az iskolai munkához, az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettségi szintet.

Az iskolaérettségnek, az iskolai életre való felkészültségnek testi-lelki és szociális kritériumai vannak:

- A **testileg** egészségesen fejlődő gyermek 6 éves kora körül eljut az első alakváltozáshoz. Megváltoznak testarányai, megkezdődik a fogváltás. Teste arányosan fejlett, teherbíró. Mozgása összerendezettebb, harmonikusabb. Erőteljesen fejlődik a mozgáskoordináció



és a finommotorika. Mozgását, viselkedését, testi szükségletei kielégítését szándékosan irányítani képes.

- **A lelkiileg** egészségesen fejlődő gyermek az óvodáskor végére nyitott érdeklődéssel készen áll az iskolába lépésre. A tanuláshoz szükséges képességei folyamatosan fejlődnek. Érzékelése, észlelése tovább differenciálódik. Az önkéntelen emlékezeti bevésés és felidézés mellett megjelenik a szándékos bevésés és felidézés, megnő a megőrzés időtartama. Megjelenik a tanulás alapját képező szándékos figyelem, fokozatosan növekszik annak tartalma, terjedelme, könnyebbé válik a megosztása és átvitele. A cselekvő-szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás is kialakulóban van. Érthetően, folyamatosan kommunikál, beszél, gondolatait, érzelmeit érthetően, életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal tudja kifejezni, minden szófajt használ, különböző mondat szerkezeteket alkot, tisztán ejti a magán- és mássalhangzókat. Végig tudja hallgatni és megérti mások beszédét. Önmagáról és a környezetéről elemi ismeretekkel rendelkezik.
- **A szociálisan** egészségesen fejlődő gyermek készen áll az iskolai élet elfogadására, képes az együttműködésre, kapcsolatteremtésre. Egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni, késleltetni tudja szükségletei kielégítését. Feladattudata kialakulóban van, amely a feladat megértésben, a feladattartásban és egyre eredményesebb elvégzésében nyilvánul meg.

## 8. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSE

„1. A gyermek egészséges, a tevékenységekben megnyilvánuló fejlődéséhez, fejlesztéséhez a napirend és a hetirend biztosítja a feltételeket, melyek a megfelelő időtartamú, párhuzamosan is végezhető, differenciált tevékenységek, valamint a gyermek együttműködő képességét, feladattudatát fejlesztő, növekvő időtartamú (5-35 perces) csoportos foglalkozások tervezésével, szervezésével valósulnak meg. A napirend igazodik a különböző tevékenységekhez és a gyermek egyéni szükségleteihez, valamint tekintettel van a helyi szokásokra, igényekre. A rendszeresség és az ismétlődések érzelmi biztonságot teremtenek a gyermeknek.

2. A jó napirendet folyamatosság és rugalmasság jellemzi. Fontos a tevékenységek közötti harmonikus arányok kialakítása szem előtt tartva a játék kitüntetett szerepét. A napi- és hetirendet a gyermekcsoport óvodapedagógusai alakítják ki.

3. Az óvodai élet szervezésében a gondozásnak is kiemelt szerepe van. Az óvodapedagógus a gondozás folyamatában is nevel, építi kapcsolatait a gyermekekkel, egyúttal segíti önállóságuk fejlődését együttműködve a gondozást végző munkatársakkal.

4. Az óvodai nevelés tervezését, valamint a gyermekek megismerését és fejlesztését, a fejlődésük nyomon követését különböző kötelező dokumentumok szolgálják. Az óvodai nevelés csak a jóváhagyott pedagógiai program alapján valósulhat meg és a teljes óvodai

életet magába foglaló tevékenységek keretében szervezhető meg, az óvodapedagógus feltétlen jelenlétében és közreműködésével.”

(363/2012. (XII. 17.) Korm. Rendelet)

### 8.1. Csoportszervezés, tevékenységsszervezés, - tervezés alapelvei

Az óvodavezető a gyermekek érdekeinek szem előtt tartásával határozta meg a csoportszervezés alapelveit, figyelembe véve az óvoda hagyományait, adottságait, lehetőségeit.

Az életkor szerinti csoportszervezést tartjuk ideálisnak óvodás korban. A helyi óvodai programunk megvalósításához lehetőség szerint korosztályok szerint osztjuk el a gyerekeket. A homogén csoportszervezési törekvésünket indokolja, hogy ezekben a csoportokban a játék és tanítás-tanulás folyamatának szervezése és differenciálása hatékonyabban megoldható.

#### Alapelveink:

- Az **óvodapedagógus joga és feladata**, hogy csoportja ismeretében, adott témakörben és szituációban a kötött vagy kötetlen tevékenykedtetés lehetőségét választja-e. Fontos a két foglalkozási forma között az ésszerű arány kialakítása.
- A kötött és kötetlen tevékenykedtetést egyaránt hassa át a játékosság, az élményt adó, oldott légkörben való cselekvés,
- Törekszünk arra, hogy a mezev keretek alkalmazását minél inkább mellőzzük, pl. körbe ültetés, frontális foglalkoztatási forma túlsúlya, direkt módszerek.
- A kötetlen foglalkozási forma már önmagában **differenciálást** tesz lehetővé, hiszen a gyermek választ, differenciál saját képességei alapján.
- Minél kisebb az óvodás gyermek, annál inkább a kötetlen tevékenység domináljon a fejlesztés folyamatában.
- Óvodapedagógusaink **tudatosan, tervszerűen** biztosítják a fejlődéshez szükséges differenciált tevékenykedtetés feltételrendszerét.
- A **szervezeti formák** kiválasztásánál mindig **szem előtt tartjuk** a gyermek személyiségének érzelmvezéreltségét és beállítódását, az élményszerű tapasztalatszerzést, a játékosságot, a cselekedtetést.
- A fejlesztő tevékenységeket a **komplexitás jegyében** valósítjuk meg.
- A **testnevelés mindhárom korosztály számára kötelező** – kis-, középső-csoportban heti egy, nagycsoportban heti két alkalommal.
- A **verselés-mesélés az óvodapedagógus joga és feladata**, hogy csoportja ismeretében a kötött vagy kötetlen tevékenykedtetés lehetőségét választja-e, nagycsoportban napi szinten kötelező tevékenység.
- A **beszélgető-kör**, mint tevékenység középső csoportban választható, nagycsoportban kötelező jellegű.
- A tevékenységek megszervezését a **folyamatosság és rugalmasság** hatja át.

- A **hetirend** kialakítását az adott környezetismereti téma határozza meg, valamint az élmények, ismeretek, tapasztalatok feldolgozásának módja befolyásolja.

Az óvodai nevelés céljának és feladatainak ismeretében a pedagógiai ráhatásokat a **gyermekek életkorához, egyéni adottságaihoz** igazodva tervezzük meg. A tervezés átgondolt, tudatos folyamat, melyben jelentős mértékben **építünk a spontán gyermeki ötletekre, tapasztalatokra**. Minden esetben tevékenységet tervezünk, melyet anyaggyűjtés és megfigyelés előz meg.

Mindezt a négy évszak és az ünnepek köré csoportosítjuk, ill. a helyi sajátosságokat is figyelembe vesszük (falusias környezet, tanyasi életmód, állat- és növényvilág, jeles napokhoz kötődő néphagyományok, mezőgazdasági munkák, stb.).

A **nevelés-tanulás komplex egymásra hatását figyelembe véve** nem az ismeretanyag növelésére, hanem a több alkalommal, sokoldalúan, különböző nézőpontokból való megközelítésre helyezzük a hangsúlyt.

Az tematikus terv megírása egyben a napi vázlatot is megadja az óvónő számára, módszertani szabadságával élve maga dönti el, hogy milyen írásos anyagot használ fel a felkészüléséhez.

A konkrét tervezést 2 hetes periódusban tartjuk optimálisnak, hiszen így tudjuk felhasználni a gyermekek ötleteit és tapasztalatait. A rövid időszakot átfogó tervezés lehetővé teszi olyan nevelési alaphelyzet kialakulását, amelyben a gyermek és az óvodapedagógus aktív egymásra hatása képes a nevelési, tervezési folyamatot befolyásolni.

A csoport egészére tervezünk, de a differenciált egyéni fejlesztés megköveteli tőlünk az egyes gyermekekre szabott fejlesztést is, melyet az óvónő kötetlen kezdeményezés vagy kötött foglalkozás keretén belül valósít meg.

## 8.2. A nevelés időkeretei

Az óvoda teljes nyitvatartási idejében a nevelés az óvodapedagógus jelenlétében és közreműködésével valósul meg.

A **gyermekek egészséges fejlődéséhez, fejlesztéséhez a napirend és a hetirend biztosítja a feltételeket a párhuzamosan végezhető, differenciált tevékenységek tervezésével, szervezésével**, amelyek a gyermekek együttműködő képességét, feladattudatát fejlesztő, növekvő időtartamú (5-35 perces) csoportos foglalkozások keretében valósulnak meg.

A napirend keret jellegű, **rugalmas**, lehetővé teszi az előre nem tervezett változásokat, szem előtt tartja a gyermekek életkori sajátosságait, a **játék kitüntetett szerepét**.

A nevelés céltudatos megtervezése során alakítjuk ki a gyermekek óvodai életrendjét, időbeosztását. A heti- és napirend az a szervezeti keret, amely biztosítja számukra a nyugodt, kiegyensúlyozott, kiszámítható óvodai környezet megteremtését.

### 8.2.1. Napirend

A napirend igazodik a különböző tevékenységekhez, és a gyermekek egyéni szükségleteihez, valamint tekintettel van a helyi szokásokra, igényekre. A rendszeresség és az ismétlődések érzelmi biztonságot teremtenek a gyermeknek. A jó napirendet a **folyamatosság**, és **rugalmasság** jellemzi. Fontos a tevékenységek közötti harmonikus arányok kialakítása, szem előtt tartva a játék kitüntetett szerepét.

A szabad levegőn való tartózkodás, a gondozásukkal kapcsolatos teendők ugyancsak beilleszthetők a játéktevékenység egész napos folyamatába. A napirend biztonságot, támpontot ad és állandóságot jelent a gyermek számára, melyen belül rugalmasan figyelembe vehetők az egyes tevékenységek időigényei és annak megfelelően, ahogy az évszakok váltakoznak a gyermeki tevékenységek fejlődése indokoltá teszi, valamint váratlan események hatására változtatható, módosítható.

Intézményünk 7-17 óráig üzemel, mely időtartamban óvodapedagógus foglalkozik a gyerekekkel. A reggeli folyamatos beérkezés (7-7<sup>30</sup>-ig), a pihenő és a délutáni játékidő alatt (13-17-ig) indokolt esetben összevontan működnek a csoportok.

#### Napirendünk általános időkeretei:

- játék- és szabadidős tevékenység 5 óra
- étkezés, pihenés 3 óra
- öltözködés, tisztálkodási tevékenység 1,5 óra
- komplex foglalkozások naponta 5-35 perc

Óvodapedagógusaink csoportjuk napirendjét a gyermekek életkori sajátosságainak megfelelően alakítják.

#### Napirend javaslat:

|                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
|-----------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 7:00-10:30-ig:  | <ul style="list-style-type: none"> <li>• gyülekező,</li> <li>• szabad játék,</li> <li>• játékba ágyazott tevékenységek (vers, mese, bábozás, tánc, ének, zene, énekes játék, rajzolás, mintázás, kézi munka, külső világ tevékeny megismerése),</li> <li>• szervezett mozgás,</li> <li>• egyéni fejlesztések,</li> <li>• gyümölcsfogyasztás,</li> <li>• tízórai 8.30-9.30-ig</li> </ul> |
| 10:30-12:00-ig: | <ul style="list-style-type: none"> <li>• készülődés az udvarra,</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |

**MÓRAHALMI LURKÓ VILÁG ÓVODA  
PEDAGÓGIAI PROGRAM**

|                        |                                                                                                                             |
|------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                        | <ul style="list-style-type: none"> <li>• ebédig játék a szabadban,</li> <li>• séták, kirándulások</li> </ul>                |
| <b>12:00-13:00-ig</b>  | <ul style="list-style-type: none"> <li>• tisztálkodás,</li> <li>• terítés, ebéd</li> </ul>                                  |
| <b>13:00-15:00-ig</b>  | <ul style="list-style-type: none"> <li>• tisztálkodás, készülődés a lefekvéshez,</li> <li>• mese, délutáni alvás</li> </ul> |
| <b>15:00-16:00-ig</b>  | <ul style="list-style-type: none"> <li>• tisztálkodás, uzsonna,</li> <li>• szabadidős tevékenység</li> </ul>                |
| <b>16:00-17:00-ig:</b> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• játék,</li> <li>• hazaadás</li> </ul>                                              |

### 8.2.2. Hetirend

A napirendhez hasonlóan a folyamatosságot, a rendszerességet, a nyugalmat segíti elő az óvodai csoportban, és lehetőséget nyújt a szokásrendszer segítségével a napi élet megszervezéséhez.

Kiscsoportban, a beszoktatás időszakában alkalmazkodóbb, különösen rugalmas, míg iskolakezdés előtt pontosabb betartását helyezzük előtérbe. Lényeges, hogy mindenre jusson elegendő idő. Az óvónő dönti el milyen hetirend alapján kíván dolgozni.

Példa a hetirend általános tartalmára, maximális időkereteire, javaslat a szabadidős tevékenységekre:

| <b>Nap</b>                         | <b>Naponta 20-30 perc</b>                                           | <b>Naponta 30-35 perc</b>         |
|------------------------------------|---------------------------------------------------------------------|-----------------------------------|
| <b>Hétfő</b>                       | Mindennapi testnevelés<br>Mese-vers                                 |                                   |
| <b>Kedd</b>                        | Mindennapi testnevelés<br>Mese-vers                                 | Matematika                        |
| <b>Szerda</b>                      | Mindennapi testnevelés<br>Mese-vers                                 | Művészeti tevékenységek           |
| <b>Csütörtök</b>                   | Mindennapi testnevelés<br>Mese-vers                                 | Természet - társadalom -<br>ember |
| <b>Péntek</b>                      | Mindennapi testnevelés<br>Mese-vers                                 | Művészeti tevékenységek           |
| <b>Kéthetes<br/>intervallumban</b> | Néptánc, népszokás, drámajáték, sportjáték, bábozás,<br>barkácsolás |                                   |

A **nyári hónapokban** (június – augusztus) a napirend időkeretei és tartalma - fejlesztési célkitűzéseink megtartásával - az évszak jellegének megfelelő tevékenység alapú és rendszerű.

A nyári élet tervezésénél **figyelembe vesszük** a csoportok összetételét, meghatározzuk a tevékenységtartalmakat, figyelembe vesszük a helyi szokásokat és a gyermekek egyéni szükségleteinek kielégítését.

Ennek érdekében folyamatos, rugalmas napirendet biztosítunk, melyben a szabad játék elsődlegességét tartjuk szem előtt. Ehhez alakítjuk ki a megfelelő feltételrendszert melyben biztosítjuk az egyenlő hozzáférést a gyermekek számára.

Nyári élményterveket készítünk melynek megvalósításában figyelembe vesszük a gyermekek eltérő fejlettségét. Arra törekszünk, hogy azok a gyermekek, akik a nyári időszakban nem tudnak nyaralni, menni, a mindennapjaikat változatos tevékenységekkel töltsék el.

## 9.AZ ÓVODA HAGYOMÁNYOS ÜNNEPEI, EGYÉB RENDEZVÉNYEI

Az óvodai ünnepek továbbra is kulcsfontosságúak maradnak a nevelőmunkában. Jó lehetőséget teremtenek a szülőkkel való kapcsolattartásra, valamint az egyéni arculat megteremtésére és megmutatására. Ezen alkalmakon keresztül az óvoda és az ott dolgozó óvónők munkájáról hű képet alkotnak a szülők és a szélesebb nyilvánosság. Az óvodai ünnepek a szülőkkel való nyílt párbeszéd és a szoros együttműködés legfontosabb színterei. Jó lehetőséget teremtenek a kevésbé aktív és nagyon elfoglalt szülőkkel való találkozásra és elbeszélgetésre.

Az ünneplés pedagógiai szempontból kiemelt eszköze a nevelésnek, mivel rengeteg tevékenységi lehetőség adódik az esztétikai élmények hatására, vagy közösségi élmények széles skálájának megmutatkozására. Az ünnepek lehetőséget adnak a hétköznapiakból való kilépésre és ez által nagyobb aktivitásra, kreativitásra ösztönöznek. A hagyományok ápolása szempontjából is rendkívül fontosak, hiszen kultúránk megismertetésére is alkalmat adnak.

Az ünneplés lényege sokszor nem is maga az ünnepi műsor, hanem az a sok-sok előkészület, ami számtalan tevékenységre, ötletre kidolgozására, önálló elképzelések megvalósítására ad lehetőséget.

A nevelőtestület a nevelési év elején közösen átgondolja és meghatározza, hogy az adott évben mikor milyen formában tartja az ünnepeket, megemlékezéseket.

### 9.1. Óvodánk ünnepei

Az óvodai élet hagyományos ünnepei:

- Mikulás,
- Anyák napja,



- évzáró,
- gyermeknap,
- a gyermekek név- és születésnapjai.

Néphagyományhoz kapcsolódó ünnepek:

- szüreti vigasság,
- Advent,
- Karácsony,
- Húsvét,
- Farsang.

Nemzeti és egyéb ünnepeink:

- Március 15.,
- Május 1.

Helyi szokásokhoz kapcsolódó ünnepek:

- Szüreti mulatság,
- Idősek napja,
- Város napja.

Időszakos ünnepek, melyek adott alkalomhoz kapcsolódnak:

- óvoda fennállásának ünnepe,
- Madarak és fák napja,
- Föld napja,
- Víz világnapja,
- Autómentes világnap.

Az óvoda és a család közötti kapcsolat elmélyítésére szolgáló rendezvények:

- munkadélutánok,
- jótékonysági bál,
- piknik.

## **9.2. Kirándulások**

Fontosnak tartjuk, hogy a gyermekek ismerjék meg szűkebb és tágabb környezetüket, amely szülőföldhöz való kötődés alapja.

Az egyéni érdeklődést tartjuk szem előtt, a szokásokat változatos módon, sokszínű tapasztalatszerzéssel, élményekkel alakítjuk a gyermekekben csoport és intézményi szinten.

Hagyománnyá váltak az év végi élményszerző kirándulások (Vadaspark, Budapest, Cirkusz, Bábszínház, Repülő-tér, hajókázás a Tiszán, Ásotthalmi Óvoda és erdő meglátogatása, stb.). Az utaztatást külön busszal, ill. személyautókkal bonyolítjuk. Figyelembe vesszük a családok sajátosságait, szokásait, aktív együttműködésükre számítunk.

## 10. AZ ÓVODA KAPCSOLATAI

„1. Az óvodai nevelés a családi neveléssel együtt, szolgálja a gyermek fejlődését. Ennek alapvető feltétele a családdal való együttműködés. Az együttműködés formái változatosak, a személyes kapcsolattól a különböző rendezvényekig magukban foglalják azokat a lehetőségeket, amelyeket az óvoda, illetve a család terem meg.

Az óvodapedagógus figyelembe veszi a családok sajátosságait, szokásait, az együttműködés során érvényesíti az intervenciós gyakorlatot, azaz a segítségnyújtás családhoz illesztett megoldásait.

2. Az óvoda kapcsolatot tart azokkal az intézményekkel, amelyek az óvodába lépés előtt (bölcsődék és egyéb szociális intézmények), az óvodai élet során (pedagógiai szakszolgálat intézményei, gyermekjóléti szolgálatok, gyermekotthonok, egészségügyi, illetve közművelődési intézmények) és az óvodai élet után (iskolák) meghatározó szerepet töltenek be a gyermek életében. A kapcsolattartás formái, módszerei alkalmazkodnak a feladatokhoz és a szükséglethez. A kapcsolatok kialakításában és fenntartásában az óvoda legyen nyitott és kezdeményező.

3. A nemzeti, etnikai kisebbséghez tartozó gyermekeket is nevelő óvoda kapcsolatot tart az érintett kisebbségi önkormányzatokkal, kisebbségi szervezetekkel.

4. A Kárpát-medence magyar nyelvű intézményei közötti oktatási tér kialakítása érdekében az óvoda a külföldi magyar óvodákkal kapcsolatépítésre törekszik, és – lehetőségei szerint – szakmai kapcsolatot tart fenn.”

(363/2012. (XII. 17.) Korm. Rendelet)

### 10.1.1. Óvoda-család

Együttműködésünk alapelve a kölcsönös bizalom, együttműködés, felelősség érvényesítése, a családi nevelés kiegészítése. A szülőkkel a kapcsolattartás folyamatos napi kapcsolat formájában a tájékozódás és tájékoztatás kölcsönösségében valósul meg.

Az esélyegyenlőség érdekében nevelőink mindent elkövetnek annak érdekében, hogy a szociálisan hátrányban élő családok gyermekei kiemelt segítséget és támogatást kapjanak, anyagi pedagógiai téren egyaránt, a szülő-nevelő kapcsolat megértő, kölcsönösen támogató legyen.

A kapcsolat tartalmában és formájában sokat változott, a szülői munkaközösség helyére egy sokkal szélesebb fórum, a szülők közössége került.

Ebben az önkéntes, öntevékeny formában rejlik együttműködésünk eredményessége, így minden lehetőséget biztosítani tudunk az egyéni sajátosságok, élethelyzetek és életkörülmények megismerésére. Ezek egyéni, a gyermek személyiségéhez, fejlesztéséhez a legjobban illeszkedő feladatok meghatározására és a szülővel való közös megvalósításra

vonatkoznak. A sikeres, kölcsönös bizalmon alapuló tájékozódás és tájékozódás, problémaérzékenység, tapintat, előre mutató segítőkészség, mind a gyermekek érdekeinek megfelelően kell, hogy megvalósuljon ebben a kapcsolatban.

Nyitottak vagyunk a szülők irányában, lehetőséget biztosítunk számukra az óvodai élet minél teljesebb megismerésére a gyermek óvodába lépésének első pillanatától.

Folyamatosan megbeszéljük a szülőkkel a gyermek egyéni fejlődését elősegítő módszereket és az esetleges problémákat. A kölcsönös bizalom és tiszteleten alapuló kapcsolat alapeleme óvodai életünknek. Tiszteletben tartjuk a szülők nevelési elveit, arra törekszünk, hogy emberi, nevelői magatartásunkban a segítő szándék, az adott gyermek szeretete jusson kifejezésre, s partnerek legyünk a gyermekeket érintő probléma leghatékonyabb megoldásában, a gyermek érdekének érvényesülésében.

#### **Az együttműködés tartalma és formái:**

- Az első ismerkedés a beiratkozás alkalmával történik. Ekkor a gyermek és a szülő szorongásának oldása és az érdeklődő ismerkedés a legfontosabb. Az óvodába lépés előtt a nyár időszakában is biztosítjuk a szülő és gyermeke számára, hogy bejöhessen gyermekével az óvodai környezet, az óvodai élet megismertetése céljával. Kellemes várakozással nézhessenek a szülők és a gyermekek az óvodába lépés elé.
- Az első szülői értekezlet összevont és csoportos formája az óvodai élet és az óvodai nevelés megismertetését szolgálja. A szülők társaink és partnereink az óvoda helyi programjának tartalmi kialakításában is. Óvodai nevelésünkkel kapcsolatos igényeiket beépítjük tartalmi munkánkba, s ennek ellenőrzői egyben ők, akik a napi élet során a gyermekek közvetítésével ítélik meg annak minőségét.
- Nevelő munkánk tartalmi elemeivel hangsúlyozott területeivel, teljes mértékben tisztában vannak, hiszen ezek a szülők igényeinek eredményeképpen fogalmazódtak és valósultak meg.
- Az óvodai beszoktatás a szülő - nevelő kapcsolatának sarkalatos eleme lett az évek során. Ebben a folyamatos beszoktatási formában a gyermekek érdekében történik minden. Az idő intervallum teljességében igazodik az egyén igényeihez. Törésmenetség jellemzi ezt a beszoktatási formát. A gyermekekre, egyénre szabott fokozatosság megvalósulásával a szülő nyugodt biztonságban érzi gyermekét. Nem okoz számára belső konfliktust, az, hogy a gyermeket az óvodában kell hagyni, hiszen látta, maga is megélte, hogy gyermeke szerető, törődő gondoskodás közepette tölti napját. A beszoktatás a legkomolyabb megmérettetés a nevelők számára, kulcsfontosságú a kapcsolat kialakulásában. A nevelő megbecsülésének alappontja az, hogyan látja a szülő az óvodapedagógust a gyermekek között, érzékeli gondoskodását a csoport és egy - egy gyermek felé, érzékeli törődését, segíti a környezet a társak megismerését, szükségleteik kielégítését.
- A családlátogatások már a gyermek óvodai életének ismeretében adják a lehetőséget az otthoni családi szokások, hatások átlátására, a gyermeki megnyilvánulások megértésére.

Elmélyítik az egyéni kölcsönös kapcsolatot szülő és nevelő között. Ennek eredménye a szülő bizalma, problémák megértése, megoldása irányában.

- A napi kapcsolat folyamatossága a domináló. Az aktuálisan megjelenő gondok, nehézségek, a kölcsönös tájékoztatás megvalósulása mind – mind a gyermek érdekében történik. Segíti megértését és azonnali reagálást a szükségletek szerint.

Az óvodai nevelés a családi neveléssel együtt, azt kiegészítve szolgálja a gyermek fejlődését. Ennek alapvető feltétele az együttműködés - a személyes kapcsolattól a különböző rendezvényekig magukban foglalják azokat a lehetőségeket, amelyeket az óvoda, illetve a család teremt meg. Az óvodapedagógus figyelembe veszi a családok sajátosságait, szokásait, az együttműködés során érvényesíti az intervenciók gyakorlatát, azaz a segítségnyújtás családhoz illesztett megoldásait.

A szülők érdeklődését fokozza, gyermeke élményeinek, örömeinek és gondjainak megértését segíti, ha ismeri az óvoda életét, az óvónőt, a többi gyereket és azok szüleit is. Jelenlétük a csoportban a gyermek számára is fontos esemény, mert a családi és óvodai környezet összekapcsolódását fejezi ki, melyre nagy szüksége van óvónőnek, szülőnek és gyermeknek egyaránt.

Célunk: a szülők ismerjék meg óvodánk helyi programját, nevelési céljait, módszereit. Ezen túlmenően törekedjenek a családi nevelés pedagógiai kultúrájának emelésére. Ennek elérése érdekében óvónő—szülő között egyéni, őszinte kapcsolat kialakításán fáradozunk, melynek fórumai:

- szülői értekezletek
- családlátogatások
- fogadó órák
- nyílt napok.

#### **10.1.2. Befogadási terv a 3-4 éves korosztály számára**

A beszoktatás az új környezethez való alkalmazkodás, beilleszkedés, elfogadás. Ekkor tudatosan a gyermekekben, hogy az óvodába lépve már nem csak kíváncsi látogatók, szívesen látott vendégek, hanem egy alakuló közösség állandó tagjai.

Az, hogy a szokatlan mennyi idő alatt válik megszokottá, az gyermekenként változó hosszúságú időtartamot igényel.

A beilleszkedési folyamatot másként éli át a családból, illetve bölcsődéből, óvodából érkező gyermek:

- a más közösségből érkező gyerekeknél folytatódik egy megszokott életrend - szokások, szabályok, elvárások. Nekik is új viszont a szociális és tárgyi környezet. Az önkiszolgáló tevékenységekben önállóbbak, bátrabban közlekednek az új környezetben.

- a családból érkező gyermekeknél az újdonságnak más hatása van: nincs kibe-mibe kapaszkodniuk, mert nekik minden és mindenki ismeretlen, más a napirend, mint otthon, sok új helyzethez kell alkalmazkodniuk.

#### **A beszoktatás előzményei:**

A beszoktatás egy folyamat, mely a tényleges beszoktatási idő előtt elkezdődik. Fontosnak tartottuk, hogy még szeptember előtt megkezdjük a családlátogatásokat. Ilyenkor a gyermekeknek és szülőknek egyaránt lehetőségük nyílt arra, hogy arcot is párosítsanak a nevünk mellé, megmutathassák kedvenc játékaikat, szobájukat, kis birodalmukat. (Feljegyzések a családlátogatásokról a gyermekek személyi anyagában találhatóak.) A családlátogatások alkalmával adtuk át a szülőknek a kitöltendő Anamnézislapot, amit óvodakezdésre kérünk visszahozni. Szülői értekezletet tartottunk, ahol megbeszéltük a házirendet, és a beszoktatás legfontosabb kérdéseit.

#### **Feladataink a beszoktatási időszakban:**

- Legfontosabb feladatunk a bizalom elnyerése az új környezet, személyek iránt. Amilyen gyorsan alakul az óvónő-gyermek érzelmi kapcsolata, olyan hamar veszi kezdetét a társas kapcsolata is. Az első két hétben hosszabb időt töltünk a csoportban mindhárman, hogy mindig legyen egy vigasztaló kéz a gyerekek közelében.
- Szeretnénk elérni munkánk során azt, hogy a szülők támaszt és segítőtársat találjanak bennünk gyermekeik neveléséhez.
- Tervezzük, hogy napi kiírásokkal naprakészen tájékoztatjuk a szülőket a csoportban történetekről.
- A rugalmas napirenddel megalapozzuk a csoport szokás- szabályrendszerét, a közösségi éle alapjait.
- Ebben az időszakban a gondozási teendők veszik igénybe a legtöbb időt a napirendben, ezt arra használjuk, hogy mélyítsük kapcsolatunkat a gyerekekkel.
- Felkészülünk arra, hogy a gyerekek érzelmi megnyilvánulásaira, reakcióira nyugtató módon reagálunk, szorongásaikat feloldjuk.
- Olyan mesékkel, dalokkal, mondókákkal készülünk, melyet otthonról vagy bölcsődéből, másik óvodából ismernek a gyerekek.
- A lovagoltatók, göcögtetők, simogatók, ringató és hintáztató dalok és mondókák kerülnek előtérbe.
- A beszoktatási idő alatt még rugalmasabb a napirendünk, a nap folyamán csak egy közös kötött programunk van, az udvarra való kimenet előtt a szőnyegre telepedve beszélgetünk, megbeszéljük, ki hiányzik, gyümölcsöt eszünk.
- Az udvaron kialakítottunk egy állandó helyet, ahol mindig megtalálhatnak minket. Közös fedezzük fel az udvarjátékait.

**Sikerkritériumok:**

- el tudják mondani csoportjuk nevét, saját nevüket, jelüket,
- a csoportban dolgozó felnőtteket nevükön szólítják,
- csoporttársaik keresztnévét megjegyzik,
- feltűnik nekik, ha valaki hiányzik!

A gyermek testi és szellemi fejlődését szolgálja az őszinte hangvétel, amely fontos ahhoz, hogy a szülő is bátran nyilatkozzon gyermekéről, különösen fejlődésének zökkenőiről, nehezebb területeiről, melyeket csak közösen oldhatunk meg.

A pedagógiai kapcsolatok szélesítése érdekében nyílt napokat, ünnepeket tartunk az érzelmi nevelés lehetőségeit kihasználva. A szülők szeretetére, tiszteletére nevelést fontos feladatnak tekintjük.

Az óvoda és a család kapcsolatának alakulásában fontos szerepe van a szülői munkaközösségnek, mely nemcsak koordináló, hanem kezdeményező is a folyamatos együttműködés elősegítésében, segítik munkánkat, megosztják velünk ötleteiket, elképzeléseiket, aktívak a rendezvények szervezésében, lebonyolításában.

A vezetőségbe olyan szülőt tartunk érdemesnek bevonni, aki mind a szülőkkel, mind az óvónővel képes közvetlen kapcsolatot teremteni és partnerként együttműködni.

## **10.2. Huncuthalom Gyerekvilág Huncutka Bölcsőde**

**Cél:** a zökkenőmentes bölcsőde –óvoda átmenet biztosítása.

**Feladat:** a kapcsolat folyamatos fenntartása, információ csere.

**Kapcsolattartó:** óvodavezető, ill. a munkatervben meghatározott megbízott.

**Az együttműködés formái:**

- kapcsolat felvétel, információcsere,
- leendő óvodások meghívása az óvodai rendezvényekre,
- új gyermekek meglátogatása a bölcsődében,
- bölcsődések látogatása az óvodában.

A nevelés folyamatossága érdekében napi kapcsolatot tartunk fenn a bölcsődével. Tanulmányozzuk a bölcsőde gondozó-nevelő munkáját szabályozó előírásokat, és elemezzük az onnan felvett gyermekek fejlődését bemutató adatokat és feljegyzéseket.

Megismertetjük a gondozónőkkel az óvoda működését, napirendjét és az óvodai nevelési program kicsikre vonatkozó feladatait, a fejlődés jellemzőit.

## **10.3. Mórahalmi Móra F. Általános Iskola és Szent László Katolikus Általános Iskola**

**Cél:** a lassú átmenet biztosítása.



**Feladat:** a kapcsolat folyamatos fenntartása, információ csere.

**Kapcsolattartó:** óvodavezető, ill. a munkatervben meghatározott megbízott.

**Az együttműködés formái:**

- intézményvezetői kapcsolattartás,
- szükség szerinti információ csere,
- a volt nagycsoportos óvónők látogatása az első osztályban,
- a leendő első tanítónők látogatása az óvodában,
- közös képzések, továbbképzések,
- iskolai programok hirdetése az óvodában,
- szükség esetén az Intézményfenntartó Központ vezetőivel együttműködés.

A Pedagógiai Szakszolgálattal folyamatosan együttműködünk a szűrővizsgálatok lefolytatásával, segítséget nyújtunk az egyéni fejlesztéseknél, információkat koordináljuk a Nevelési Tanácsadó és a szülők között, a Nevelési Tanácsadó és a Szakértői és Rehabilitációs Bizottság között.

A hatékony együttműködés érdekében megismerjük az általános iskola nevelési alapelveit, helyi pedagógiai programjából az 1. osztályra vonatkozó követelményeket. Megteremtjük annak feltételeit, hogy a tanítók minél teljesebb képet kapjanak az óvoda mindennapi életéről és iskolára előkészítő munkájáról.

A kölcsönös érdeklődés, tisztelet és a gyermek megismerése alapján hangoljuk össze nevelési törekvéseinket. Tájékoztatást adunk a gyermekek egyéni fejlődési üteméről, az egyéni bánásmód tapasztalatairól és az esetleges várható alkalmazkodási nehézségekről.

Célunk, hogy az iskola előtt álló gyermekek érdeklődéssel és örömmel várják az új életformát. Figyelemmel kísérjük a gyermekek iskolai beilleszkedését és beépítjük nevelő munkánkba az e téren szerzett tapasztalatainkat.

A nevelési év végén a nagycsoportosok látogatást tesznek az iskolában, hogy ismerkedjenek leendő új környezetükkel.

#### **10.4. Móraalmi Alapfokú Művészeti Iskola**

Az Alapfokú Művészeti Iskolában előkészítő tagozatként működik a zeneóvoda, amit nevelési időn túl szervezünk az iskola pedagógusai vezetésével, az óvoda zenészbójájában, heti 2 alkalommal az érdeklődő nagycsoportos óvodások részére. A zeneóvoda célja a zenei nevelés megalapozásán túl a hangszerek megismertetése, megszerettetése.

#### **10.5. Móraalmi Tóth Menyhért Városi Könyvtár és Közösségi Ház**

**Cél:** szakmai együttműködés biztosítása.

**Feladat:** a kapcsolat folyamatos fenntartása, információ csere.

**Kapcsolattartó:** óvodavezető, ill. a munkatervben meghatározott megbízott.

**Az együttműködés formái:**

- részvétel a szervezett programokon,
- programok, hirdetések kifüggesztése,

Szervezett gyermekrendezvények, műsorok látogatása. Megismerkednek a könyvtárhasználat szokásaival, ezen túl mese-vers foglalkozások szervezésére is lehetőség nyílik.

#### **10.6. Csongrád-Csanád Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Mórahalmi Tagintézménye**

**Kapcsolattartó:** óvodavezető, ill. a munkatervben meghatározott megbízott.

**Szakszolgálati intézmények:** Nevelési Tanácsadó, Szakértői Bizottság, Országos Beszédvizsgáló Intézet.

Az együttműködésért az óvodapedagógus, a fejlesztőpedagógus, a gyógypedagógus és a logopédusok felelnek.

Azoknál a gyermekeknél igényeljük segítségüket, akik nem érik el az iskolára való felkészültség szintjét. Szakvéleményük szükséges a normatív állami támogatás igényléséhez. Az óvónők javaslatát, véleményét megerősíti a vizsgáló bizottság, tapasztalataink szerint így a szülők még hitelesebbnek tartják az óvónő véleményét.

#### **10.7. Gyermek és ifjúságvédelmi intézmények**

**A kapcsolattartás feladata, területe, alkalmi és módja:**

A gyermekvédelem irányítását helyben a Polgármesteri Hivatal Gyámügyi osztálya és Homokháti Szociális Központ Család- és Gyermekjóléti Központ együttes közreműködésével végezzük.

**A jelzés a következőképpen történik:**

- környezettanulmány,
- csoportvezető óvónő,
- gyermekvédelmi felelős,
- óvodavezető,
- Gyámügyi osztály,
- Család- és Gyermekjóléti Központ.

**Feladatunk területei:**

- alapellátás,
- szakellátás.

Az alapellátás feladata a prevenció, melynek során megelőzni, elhárítani, enyhíteni igyekszünk a károsító hatásokon. Munkánk során erős emberi kapcsolatok kiépítésére nyílik lehetőségünk, nemcsak a veszélyt, bajt, de az örömet, fejlődést is figyelemmel tudjuk kísérni.

**Nevelési célokból adódó feladatok:**

**Az óvónők feladatai:**

- az óvodába járó gyermekek szociális, szociokulturális családi hátterének megismerése,
- szükség szerint környezettanulmány végzése,
- hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű és veszélyeztetett helyzet jelzése a gyermekvédelmi felelősnek,
- a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetben lévő gyermekek differenciált nevelése, fejlesztése,
- a rendszeres óvodába járás figyelemmel kísérése, szükség esetén a hiányzás jelzése a gyermekvédelmi felelősnek,
- bizalmon alapuló kapcsolat a szülőkkel, együttnevelés,
- gyermekek testi-lelki-szellemi szükségleteinek kielégítése,
- kölcsönös tiszteleten, feltétel nélküli szereteten alapuló kapcsolat,
- egyéni bánásmód, differenciált fejlesztés szabadjátékban, anyanyelvi nevelés.

**A gyermekvédelmi felelős feladatai:**

- szükség szerint családgondozó, védőnő segítségének igénybevétele,
- anyagi gondokkal küzdő családok támogatására az óvodavezető tájékoztatása a térítési díj csökkentése érdekében, illetve az alapítvány kuratórium elnökének tájékoztatása alapítványi támogatás érdekében,
- felterjesztés szociális ellátásra,
- nyilvántartás vezetése,
- beszámoló készítése félévente.

**Az óvodavezető feladatai:**

- halmozottan hátrányos helyzetűek beóvodáztatása, óvodáztatási támogatáshoz igazolások kiállítása,
- rendszeres óvodába járás figyelemmel kísérése, igazolatlan mulasztás esetén jelzés a szülő majd a jegyző felé,
- a gyermekvédelmi tevékenységhez a feltételek biztosítása: gyermekvédelmi felelős megbízása, feladatok, kompetenciák kijelölése nevelőtestületi szinten,
- bizalom elvű kapcsolat kiépítése a családokkal,
- a törvények és rendeletek naprakész ismerete, a munka hozzáigazítása,
- veszélyeztetettség esetén a Gyermekjóléti Szolgálat tájékoztatása,
- törvények, jogszabályok, kedvezmények, lehetőségek megismertetésével segítségnyújtás a családok felé.

**Gyermekvédelemmel összefüggő pedagógiai intézkedések:**

Az óvodai nevelés pedagógiai intézkedéseinek a gyermek személyiségéhez kell alkalmazkodniuk.

A nemzeti, etnikai, kisebbséghez tartozó gyermekek óvodai nevelése esetében biztosítani kell az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, nyelvi nevelését a multikulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét.

A gyermekek védelme minden óvodapedagógusnak kiemelt feladata. A gyermekvédelmi törvény ismerete, annak betartása a gyermekek érdekeinek képviselője kötelezettség minden nevelő-oktató intézmény részére. Törekszünk tapintatos, személyes kapcsolatot kialakítani a szülőkkel, családokkal, a nevelőkkel és a gyámokkal.

**Hátrányos helyzetű és Halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek nevelése:**

Óvodánkban egyre magasabb a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma, akik eltérő szociális környezetből jönnek, így az ő el- és befogadásuk, az esélykülönbség csökkentése a feladatunk.

Nagy hangsúlyt fektetünk a gyermekek személyiségformálására, a szocializációs hiányok korrekciójára.

**A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek differenciált nevelésének indokai:**

Tapasztalatunk szerint egyre nő a halmozottan hátrányos helyzetűek száma egyenes arányban azzal, hogy a családok egyre nehezebb anyagi helyzetben élnek.

- Esélyt adunk arra, hogy a gyermekek képességüknek megfelelően fejlődjenek,
- hangsúlyt fektetünk a közösségi élet szokásainak, szabályainak elsajátítására.

**A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek differenciált nevelésének célja:**

- a gyermekek differenciált, egyénre szabott fejlesztésének megvalósítása, esélyegyenlőség biztosítása,
- érzelmi, akarati, értelmi tulajdonságok fejlesztése, változatos tapasztalatok, tevékenységi formák biztosítása,
- családi háttérből adódó szociokulturális és szociális hátrányok csökkentése, lemaradások kompenzálása,
- minden gyermek önmagához képest fejlődjön,
- bátorító nevelés az emberi kapcsolatok kialakításában.

A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek optimális fejlődése érdekében a szülőkkel hatékony együttműködésre törekszünk, mint ahogyan a gyermekvédelemmel, családsegítő szolgálattal, egészségügyi ellátórendszerrel, is. A szociális ellátórendszerrel való együttműködés lényege az információáramlás, segítségnyújtás s annak elősegítése, hogy a szülők szegénysége, szociális helyzete miatt egyetlen gyermek se maradjon ki az óvodai nevelésből.

Arra törekszünk, hogy minden veszélyeztetett és hátrányos helyzetű gyermek rendszeresen járjon óvodába, személyiségük optimális körülmények között fejlődjön.

**Szociális hátrányok enyhítését segítő intézkedések:**

Az óvodai szociális segítség 2018.-tól törvény által előírt kötelező feladattá vált a közoktatási intézményekben. Ezt a feladatot óvodánkban a Homokháti Szociális Központ által foglalkoztatott szociális segítő együttműködésével végezzük.

**A segítő tevékenység célja:**

Elsődlegesen a prevenció, egyéni, csoportos és közösségi szinten egyaránt. a tevékenység lényege a jelentkező probléma, veszélyeztetettség korai felismerése és mielőbbi kezelése.

**A segítő tevékenység a szükségletek felmérése alapján:**

- egyéni tanácsadás, segítő beszélgetés egyénileg, óvodapedagógussal együtt,
- tanácsadás szülőknek,
- információnyújtás,
- közvetítés szolgáltatásokhoz,
- veszélyeztető helyzetekben mint jelzőrendszeri tag delegálja a családot család- és gyermekjóléti szolgálathoz.

**10.8. Egészségügyi szervek, orvos, védőnő, fogorvos, szemészorvos**

**Kapcsolattartó:** óvodavezető, ill. a munkatervben meghatározott megbízott

**Az együttműködés formái:**

- kapcsolattartás a védőnővel, orvossal, fogorvossal, územorvossal,
- megbeszélés, egyeztetés, információ áramlás biztosítása.

Időszakos iskolaérettségi szűrést végez az orvos és havi rendszerességgel tisztasági ellenőrzést, évente egyszer hallásvizsgálatot végeznek a védőnők.

Szülői igény alapján évente látásvizsgálatra adunk lehetőséget szakorvos bevonásával. Közös előadásokat szervezünk óvodánkban az egészséges életmóddal kapcsolatos kérdésekről.

**10.9. Kistérségi és más óvodák**

**Cél:** Szakmai emberi kapcsolatok erősítése.

**Feladat:** a kapcsolat folyamatos fenntartása, információ csere.

**Kapcsolattartó:** óvodavezető, ill. a munkatervben meghatározott megbízott.

**Az együttműködés formái:**

- konzultációk, megbeszélések,
- szakmai kommunikáció folyamatos biztosítása,

- óvodavezetők rendszeres kapcsolattartása,
- rendezvényeken való együttes részvétel,
- gyermekfelvétel esetén folyamatos együttműködés.

A kistérség tíz óvodájának részvételével egy szakmai közösséget az Óvodák Kistérségi Egyesületét hoztuk létre, melynek célja, hogy a kapcsolódó óvodák pedagógiai szakmai munkáját segítse, koordinálja. Az óvodapedagógusok és technikai alkalmazottak részére is bemutató foglalkozások, szakmai továbbképzések, egyéni hospitálási lehetőségek biztosítják a kezdeményezések megismerését, átadását. Intézményünk, az ének-zenei nevelés, néptánc szabadidős tevékenységek területére vonatkozóan módszertani előadások, bemutatók szervezését vállalja. Hagyomány teremtként egy több fordulós mesemondó verseny szervezésével, lebonyolításával tesszük színesebbé az egyesületi tevékenységet. A Tevékenységközpontú Helyi Nevelési Program szerint működő óvodák részvételével külön szakmai munkaközösséget alakítunk ki, ahol tapasztalatot cserélünk az intézmény pedagógiai gyakorlatának értékelő, és minőségirányító mechanizmusáról. Összehasonlítjuk, milyen eredményességi mutatókkal rendelkezik egy-egy óvoda a felzárkóztató programjait illetően. Szakmai konzultációkat szervezünk a helyi nevelési program folyamatos fejlesztéséhez.

Kapcsolatot tartunk fenn más óvodákkal kölcsönös tapasztalatcsere és szakmai elbeszélgetés keretében. Bekapcsolódunk egymás gyakorlati tevékenységébe is (Ásotthalom, Pick óvoda, Szegedi Ságvári telepi Óvoda).

#### **10.10. Mórahalom Városi Önkormányzat**

**Kapcsolattartó:** óvodavezető.

**Az együttműködés formái:**

- jelentések, beszámolók készítése,
- költségvetés készítése
- szóbeli tájékoztatás,
- intézményvezetői értekezletek,
- munkamegbeszélések,
- kölcsönös informálás,
- együttműködés az önkormányzat dolgozóival.

Az Önkormányzat településpolitikai törekvéseit mind oktatási, egészségügyi és szociális vonatkozásban kifejezésre juttatjuk az óvoda nevelési tevékenységében. Az óvoda rendszeresen beszámol a végzett szakmai munkájáról.

Mórahalom város Önkormányzat képviselő testülete az intézmény alaptevékenységét az éves költségvetés keretében biztosított pénzeszközökből finanszírozza. Működtetési kötelezettséggel látja el az intézmények épületeire vonatkozóan a tárgyi, dologi feltételeivel összefüggő feladatokat.





kapcsolatban minden olyan ügyben, amelyet jogszabály vagy a Közalkalmazotti Szabályzat nem utal más hatáskörbe.

A dolgozók foglalkoztatására, élet és munkakörülményeire vonatkozó kérdések tekintetében jogkörét, jogszabályban elírt egyeztetési kötelezettség megtartásával gyakorolja.

Az óvodavezető képviseli az intézményt. Jogkörét esetenként, vagy az ügyek meghatározott körében helyettesére, vagy az intézmény más alkalmazottjára átruházhatja.

**A nevelési-oktatási intézmény vezetőjének feladatkörébe tartozik:**

- a nevelőtestület vezetése,
- a nevelő és oktató munka irányítása és ellenőrzése,
- a nevelőtestület jogkörébe tartozó döntések előkészítése, végrehajtásuk szakszerű megszervezése, ellenőrzése,
- az intézményvezető felelőssége a nevelőtestület felkészítése a **tanfelügyeleti ellenőrzésre**, ennek érdekében az **intézményi önértékelés** jogkövető megszervezése, a tevékenységlátogatási, dokumentumellenőrzési intézményi gyakorlat megújítása (Tanfelügyeleti kézikönyv),
- az **eljárásrend kialakítása** mind az intézményi, mind pedig a pedagógus és vezető önértékelés lebonyolítására,
- az intézményben a **minősítések előkészítése**, a pedagógusok minősítő vizsgára, eljárásra való jelentkeztetése, minősítő vizsga, eljárás lebonyolításának segítése,
- a törvényi előírásoknak megfelelően a folyamatokban való részvétel,
- a rendelkezésre álló költségvetés alapján a nevelési-oktatási intézmény működéséhez szükséges személyi és tárgyi feltételek biztosítása,
- a munkavállalói érdekképviselőkkel, a szülői munkaközösségi tagokkal való együttműködés,
- a nemzeti és óvodai ünnepek munkarendhez igazodó, méltó megrendezése.

**Az intézményvezető közvetlen munkatársai**

Az óvodavezető feladatait közvetlen munkatársai: a helyettesek, és a munkaközösség-vezetők közreműködésével látja el.

Az óvodavezető közvetlen munkatársai munkájukat munkaköri leírásuk, valamint az intézményvezető közvetlen irányítása alatt végzik. Munkaköri leírásukat az SZMSZ melléklete tartalmazza.

Az **óvodavezető helyettes** megbízását a nevelőtestületi véleményezési jogkör megtartásával az óvodavezető adja. Helyettesi megbízást az intézmény határozatlan időre alkalmazott pedagógusa kaphat, a megbízás határozott időre szól.

A helyettes feladata és hatásköre, valamint egyéni felelőssége mindazon területre kiterjed, amelyet munkaköri leírásuk tartalmaz.

A gazdasági vezető és az óvodatitkár szakirányú képesítéssel rendelkeznek. Beszámolási kötelezettségük és felelősségük kiterjed a munkaköri leírásuk szerinti feladatokra.

## **11.2. Az intézmény vezetősége**

### **Az intézményvezetés tagjai:**

- az óvodavezető,
- az óvodavezető helyettesek,
- munkaközösségek megbízott vezetői,
- az SZMK megválasztott képviselői.

Az Intézmény vezetősége, mint testület: konzultatív, véleményező és javaslattevő joggal rendelkezik. Tagjai ellenőrzési feladatokat is ellátnak.

## **12. ELLENŐRZÉS ÉS ÉRTÉKELÉS RENDSZERE**

### **12.1. Programellenőrzés és értékelés**

#### **A PP értékelése bevezetés előtt:**

- A program megfelel-e a törvényi előírásoknak?
- Tartalmazza-e az OAP-ban megfogalmazott elveket, feladatokat, tevékenységi formákat?
- Tartalmaz-e olyan többletfeladatokat, amelyekhez nem biztosítottak a feltételek?
- Az adaptált program és az ebből készült PP milyen kapcsolatban áll magával az óvodai környezettel, annak feltételeivel?

#### **A PP értékelése bevezetés közben:**

A HOP bevezetésére 1999. szeptember 1-jétől, az induló kiscsoportokban felmenő rendszerben került sor.

- A gyermekek nevelésében megjelennek-e a tervezett fejlesztő hatások, megfigyelhető-e viselkedésükben a változás, fejlődés?
- Mit adott a program a gyermekeknek, milyen eredményeket hozott a szocializáció terén, a megismerésben, a kommunikációban?
- A különböző tevékenységformák mennyire fejlesztették személyiségüket?
- A nevelőtestület munkakedvét, pedagógiai kultúráját mennyire fokozta az óvodai nevelés programja?
- Mit mutatnak a szülők visszajelzései?

**Módszerek:** dokumentumelemzések, feltételek vizsgálata.

#### **A HOP értékelése bevezetés után 3-4 évenként:**

- Az iskolába lépő gyermekek nevelési eredményeinek összevetése, az iskolai érettséghez szükséges fejlettségi szintjükkel.
- A pedagógiai munka, folyamatos értékelése.
- Az óvodavezető feladata a program végrehajtásának átfogó ellenőrzése, értékelése, melyet szükség szerint külső szakember bevonásával végez.

## **12.2. A nevelő-, fejlesztő munkánk mérési, értékelési rendszere**

**Célunk:** a nevelő, fejlesztő folyamat szakszerű ellenőrzése és értékelése az óvodába lépéstől az óvoda elhagyásáig.

A mérés, értékelés segítségével kapunk visszajelzéseket a gyermekek előrehaladásáról, nevelőmunkánk eredményességéről, az esetleges hiányosságokról.

Az **értékelés** nem csupán tényfeltáró tevékenységet jelent, hanem olyan eszköz, amely folyamatokat, változásokat indukálhat mind az egyénben, mind a szervezetben. A tények minél objektívebbek, annál alkalmasabbak munkánk folyamatos javítására.

A **mérés** azt szolgálja, hogy a pillanatnyi állapotnak megfelelően kijelölhessük a fejlesztés fő irányvonalait. A megismételt vizsgálat eredményéből vonhatjuk le azt a következtetést, hogy az elmúlt időszakhoz képest a gyermekek neveltségi, fejlettségi szintjében milyen változás következett be.

Az értékelésnél nem hagyható figyelmen kívül, hogy a személyiségfejlődésben különbségek vannak az egyes gyermekek között. Ahhoz, hogy objektív tényekhez jussunk, az óvodában is szükség van olyan eszközökre, módszerekre, melyek által számszerűsíthető adatokat kapunk. Az óvodai nevelőmunka eredményessége szempontjából fontos, hogy pontos ismeretekkel rendelkezünk a gyermekek fejlettségét, készségét, képességét illetően.

### **A programhoz kapcsolódó mérőeszközök**

Helyi programunkban meghatároztuk a sikerkritériumokat – a fejlődés várható jellemzőit az óvodáskor végére.

A gyermekek fejlettségi szintjét a nevelőtestület által jóváhagyott, a Pedagógiai Program mellékleteként „**A gyermek fejlődését nyomon követő dokumentáció**”-ban rögzítjük. Kiscsoportban megfigyelést végzünk, középső csoportban, ha az óvónő szükségesnek látja, többféle mérési módszer közül választhat (pl.: DIFER, Sindelar, Amit az óvónőnek észre kell venni c. könyv, ill. egyénileg összeállított mérési anyag szerint). Nagycsoport elején a Csongrád Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Mórahalmi Tagintézménye végzi a gyerekek szűrését (MSSST - szűrőeljárással), ill. szükség esetén iskolaérettségi vizsgálatát. Ezt kiegészítendő az óvónő is végez méréseket, az általa használt mérőeszközzel.

### **A mérés során keletkező dokumentáció felhasználása**

A mérés során keletkezett eredmények dokumentálásra kerülnek. Az óvodában javasolt mérési módszer a **megfigyelés**. A mérések a gyermeki személyiség fejlődésének minden területét felölelik.

Az **óvodapedagógus feladata**, hogy a helyi mérési rend alapján a megfigyelés eredményeit rögzítse, annak eredményéről a szülőket félévenként tájékoztassa (tankötelesek esetén szülői kérésre írásban is). A gyermekekről történő megfigyelések, mérések eredményeinek ismeretében az óvodapedagógusok támaszt nyújtanak a rész képesség- gyengeségekkel küzdő, valamint hátrányos-halmozottan hátrányos helyzetű, SNI gyermekek részére egyéni, ill. kiscsoportos fejlesztő foglalkozások keretében. Az egyéni fejlesztési terveket a fejlődési naplóban rögzítjük.

### **A fejlődés nyomon követése**

A gyermekek és körülményeik megismerése a beiratkozást követő **családlátogatással** kezdődik. Az óvodapedagógusok a szülőkkel egyeztetett időpontban tesznek látogatást a családoknál. Ezt követi az **anamnézis** felvétele, ami az óvodába kerülés előtti időszakot tárja fel a gyermekek fejlődéséből a pedagógusok számára.

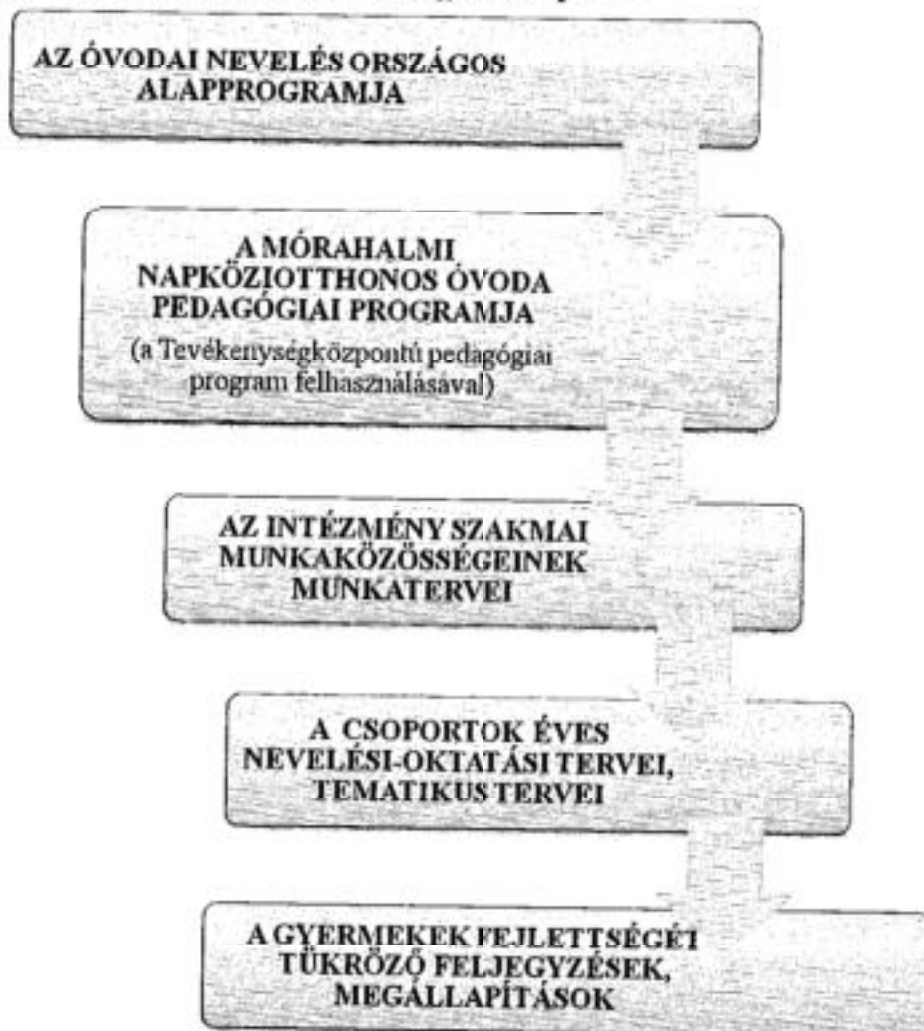
Megfigyeléseinket, gyermekek fejlődését folyamatosan rögzítjük a „**A gyermek fejlődését nyomon követő dokumentáció**”-ban az óvodába lépéstől az iskola elkezdéséig. Amennyiben a gyermek valamelyik **szakszolgálat által készített szakvéleménnyel** is rendelkezik, úgy ez a dokumentum is bekerül a dossziéba.

A **gyermekek utánkövetését** az iskolában is folytatjuk, ennek különböző formái vannak: első osztályosok meglátogatása, iskolai programok látogatása (tankötelesek, óvodapedagógusok), tanítók és óvodapedagógusok neveléssel foglalkozó közös fórumai.

A nevelési folyamatok ellenőrzése, értékelése erősíti a nevelőközösség pedagógiai munkáját. A pedagógiai gyakorlatot segítjük és fejlesztjük az ellenőrzésekkel és értékelésekkel.

### 13. AZ ÓVODA SZAKMAI DOKUMENTUMAINAK KAPCSOLATA ÉS EGYMÁSRA ÉPÜLÉSE

#### 13.1. Szakmai dokumentumaink egymásra épülése



#### Intézményi szintű pedagógiai dokumentumok:

- az óvodai nevelés országos alapprogramja?
- az óvoda Pedagógiai Programja, valamint a saját hatáskörben - nevelőtestületi határozattal elfogadott - és a program mellékletében elhelyezett kiegészítő szakmai anyagai,
- az óvoda Éves Munkaterve, mely komplex módon a teljes szakmai szervezetre, személyekre vonatkozó – a pedagógiai program adott évben megvalósítandó – céljait és feladatait tartalmazza.



### 13.2. A pedagógiai munka dokumentációi

A pedagógiai dokumentáció célja, hogy megjelenítse a helyi pedagógiai program elv, cél-, és feladatrendszerét, meghagyva az óvodapedagógusok választási szabadságát a módszerek és az eszközök alkalmazásában.

- **Tervezési dokumentum:** az intézményes nevelés tartalmát és rendszerét meghatározó dokumentum. Közéjük tartoznak a nemzetközi és a nemzeti oktatáspolitikai dokumentumok, Magyarország nemzeti oktatáspolitikai, köznevelési törvényei és rendeletei. A 2012-ben megújult Óvodai nevelés országos alapprogramja épülnek az óvodák saját pedagógiai programjai. A pedagógus ezeket a dokumentumokat is figyelembe véve végzi nevelési-oktatási tervezőmunkáját, és készít éves tervet, tematikus tervet, valamint tevékenységtervet.
- **Pedagógiai program:** a nevelési-oktatási intézmények nevelési-oktatási céljait, feladatait, alapelveit és a fejlesztés eljárásait meghatározó dokumentum. A pedagógiai program az érvényes Óvodai nevelés országos alapprogramjára épül, de figyelembe veszi az adott intézmény gyermekeinek, környezetének és a pedagógusok testületének sajátosságait is.
- **Éves terv:** a pedagógus által készített tervezési dokumentum, amely az Óvodai nevelés országos alapprogramjára és az intézmény pedagógiai programjára épül. Célja áttekintést adni a pedagógusnak egy-egy tevékenységhez kapcsolódva az adott csoportban zajló egész éves nevelési-oktatási folyamatáról. Az éves terv tartalmazza a csoport megnevezését, a foglalkozások számát és felosztását témakörönként. Az éves tervet a pedagógus év közben a tapasztalataival, megjegyzéseivel egészítheti ki.
- **Tematikus terv:** a pedagógus által készített tervezési dokumentum, amely az Óvodai nevelés országos alapprogramjára, az adott műveltségi területhez és tevékenységhez kapcsolódva, az intézmény pedagógiai programjára és a pedagógus által készített éves tervre épül. Célja, hogy áttekintést adjon egy adott csoportban egy konkrét témakörnek a tanulási-tanítási folyamatáról. A tematikus terv részletesebb, mint az éves terv, tartalmazhatja a csoport megnevezését, a foglalkozások számát és felosztását, a foglalkozásokhoz rendelt didaktikai feladatokat, a fejlesztendő készségeken és képességeken, valamint a kapcsolódó ismereteken túl az alkalmazott főbb módszerek, szervezési módok és tanítási eszközök megnevezését is.
- **Tevékenységterv:** a pedagógus által készített tervezési dokumentum, amely rögzíti a foglalkozás céljait, nevelési-oktatási stratégiáját, a foglalkozás felépítését, menetét, az alkalmazott módszereket és szervezési módokat, valamint az eszközöket. A foglalkozásterv tartalmazhatja a gyermeki és a pedagógusi tevékenységek tömör leírását, valamint a pedagógus instrukcióit is.

A tevékenységtervek készítésének intézményi gyakorlata:

- a Gyakornok a „Gyakornoki szabályzat” alapján készít tevékenységtervet,

- amennyiben külső vagy belső ellenőrzés, látogatás (hospitálás, belső továbbképzés) várható, az érintett **pedagógus** tevékenységtervet készít, amelyet átad a látogatóknak.

**Csoportszintű pedagógiai dokumentumok:**

- Csoportnapló,
- Felvételi és mulasztási napló - időkerete: naponta,
- A gyermek fejlődését nyomon követő dokumentáció.

**13.2.1. Csoportnapló**

A 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról 91. § értelmében:

- (1) Az **óvodai csoportnapló** az óvoda pedagógiai programja alapján a nevelőmunka tervezésének dokumentálására szolgál.
- (2) Az óvodai csoportnaplóban fel kell tüntetni az óvoda nevét, OM azonosítóját és címét, a nevelési évet, a csoport megnevezését, a csoport óvodapedagógusait, a megnyitás és lezárás helyét és időpontját, az óvodavezető aláírását, papíralapú dokumentum esetén az óvodai körbélyegzők lenyomatát, a pedagógiai program nevét.
- (3) Az óvodai csoportnapló tartalmazza:
  - a) a gyermekek nevét és óvodai jelét,
  - b) a fiúk és lányok számának összesített adatait, ezen belül megadva a három év alatti, a három-négyéves, a négy-ötéves, az öt-hatéves a hat-hétéves gyermekek számát, a sajátos nevelési igényű gyermekek számát, továbbá azon gyermekek számát, akik bölcsődések voltak,
  - c) a nevelési évben tankötelessé váló gyermekek nevét,
  - d) a napirendet, a napirend szerinti tevékenységek időtartamát és a tevékenységeket,
  - e) a hetente ismétlődő közös tevékenységeket tartalmazó hetirendet napi bontásban,
  - f) nevelési évben belüli időszakonként
    - fa) a nevelési feladatokat,
    - fb) a szervezési feladatokat,
    - fc) a tervezett programokat és azok időpontjait,
    - fd) a gyermekek neveléséhez szükséges, a teljes óvodai életet magában foglaló tevékenységek, foglalkozások keretében az óvoda pedagógiai programjában meghatározott tevékenységi formák tartalmi elemeit,
    - fe) az értékeléseket,
  - g) a hivatalos csoportlátogatásokat, a látogatás célját, időpontját, a látogató nevét és beosztását, a látogatás szempontrendszerét, az eredményt,
  - h) a feljegyzést a csoport életéről.

### **13.2.2. A gyermek fejlődését nyomon követő dokumentáció**

A gyermekek széles körű megismerésén alapuló, kompetenciáik figyelembe vételét előtérbe helyező, szöveges és kódolós rendszer.

**Célja** a gyermekek megfigyelése és a megismert képességekre alapozott fejlődés differenciált segítése, a gyermekek teljes személyiségének fejlesztésére, autonómiájuk kibontakoztatása. A gyermekek személyiségét nem statikusan, hanem önmagukhoz viszonyított fejlődésében szemléli.

A gyermek fejlődését nyomon követő dokumentáció a gyermek anamnézisé, valamint a testi, szociális, érzelmi, erkölcsi és értelmi fejlődésével kapcsolatos információkat képességekre lebontva tartalmazza az óvodai nevelés teljes időszakára kiterjedően.

#### **Legfontosabb jellemzői - Az óvodapedagógusok feladatai:**

- az értékelés a további fejlesztés kiindulópontjaként, egyéni fejlesztési tervként értelmezendő,
- a gyermekek fejlődését folyamatosan nyomon követi, évente két alkalommal írásban rögzíti,
- indokolt esetben kezdeményezi a szülőnél a szakszolgálat igénybevételét,
- a gyermek értelmi, beszéd-, hallás-, látás-, mozgásfejlődésének eredményét – szükség szerint, de legalább félévenként – rögzíti,
- rögzíteni kell a gyermek fejlődését szolgáló intézkedéseket, megállapításokat, javaslatokat,
- a szülő kérésére az óvoda tájékoztatót készít a gyermek óvodai fejlődéséről, és javaslatot tesz a gyermek további fejlődéséhez szükséges intézkedésekre.

#### **Ajánlás a fejlődési napló vezetéséhez:**

- cél, hogy a nyomon követés a mindennapok tevékenységeibe beágyazva realizálódjon,
- a gyermekek fejlettségi állapotáról szóló szülői beszélgetések (fogadó óra, családlátogatás) tartalmát a fejlődési napló bejegyzéseire szükséges alapozni,
- a szülő a fejlődési naplóban aláírásával ad nyomatékot a közös megbeszélések tartalmának.

## ÉRVÉNYESSÉGI RENDELKEZÉSEK

### 14.1. A pedagógiai program érvényességi ideje:

Az intézmény **2022. szeptember 01. 2023. augusztus 01.** napjától szervezi meg nevelő-oktató munkáját e program alapján visszavonásig.

### 14.2. A pedagógiai program értékelése, felülvizsgálata:

A pedagógiai programban megfogalmazott célok és feladatok megvalósulását a nevelőtestületünk folyamatosan vizsgálja.

A közösen készített pedagógiai programunk összehangolt működése, folyamatos elemzést, értékelést kíván, ezért a nevelési év végén az eredmények összegzésében végezzük az esetleges módosításokat, javításokat.

### 14.3. A helyi óvodai pedagógiai program felülvizsgálatának és módosításának indokai:

#### Kötelező:

- jogszabályváltozás,
- fenntartó által meghatározott feladatváltozás.

#### Lehetséges:

- Sikeres innováció eredményeinek beépítése esetén,
- a külső szakmai ellenőrzések eredményeinek beépítése esetén,
- hálózatbővítés, leépítés esetén
- szervezeti átalakítás esetén,
- ha a nevelőtestület más program bevezetéséről dönt,
- ha egyéb érdekegyeztető fórum, módosítást javasol.

A helyi óvodai pedagógiai program nem kötelező felülvizsgálatát és módosítását – a vezetőnek benyújtott írásbeli előterjesztés után, a nevelőtestület 50 + 1%-os támogatásával – kérheti a közalkalmazotti tanács elnöke, mint döntés – előkészítő és érdekegyeztető fórum képviselője.

#### Előírás a programmódosítás előterjesztésére:

- írásbeli előterjesztés az óvoda vezetőségének,
- részletes szóbeli előterjesztés nevelőtestületi értekezleten.

**14.4. A pedagógiai program nyilvánossága:**

Az intézmény pedagógiai programja nyilvános, minden érdeklődő számára megtekinthető.

A pedagógiai program a következő személyeknél tekinthető meg: az óvodavezetőnél a székhelyi óvodában, ill. az óvoda honlapján.

*Mórahalom, 2022.09.01. 2023.08.01.*

.....  
*vezetőhelyettes  
óvodavezető*

**Az egységes pedagógiai program elfogadása és jóváhagyása**

1. A Pedagógiai Programot az intézményi szülői közösség 20.... augusztus hó ..... napján tartott ülésén véleményezte és elfogadásra javasolta.

Kelt: Mórahalom, .....

.....  
az intézményi szülői szervezet elnöke

2. A Pedagógiai Programot a nevelőtestület 20.... .... hó ..... napján tartott értekezletén elfogadta.

Kelt: Mórahalom, .....

.....  
óvodavezető

#### 14. IRODALOMJEGYZÉK

1. Az óvodai Nevelés Programja Budapest 1989.
2. Az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja Budapest 1996.
3. Fábián Katalin: Tevékenységközpontú Óvodai Nevelési Program Miskolc 1996.
4. Az 1993. évi LXXIX. törvény a közoktatásról Budapest 1993. 08. 03.
5. Az 1996. évi LXII. törvény a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény módosításáról Budapest 1996. 07. 23.
6. Nagy Jenőné: Óvodai Program Készítés, de hogyan? Budapest 1997.
7. Pereszlényi Éva: A Helyi Óvodai Nevelési Program HOP szakmai feltételrendszere, Budapest 1997.
8. Dr. Kovács György: Az óvodapedagógia, Budapest 1997.
9. Az Alapprogramot módosító 255/2009.(XI. 20.) Korm. rendelet
10. Óvodai nevelés kompetencia terület-Elméleti alapvetések
11. Útmutató a pedagógusok minősítési rendszerében a Pedagógus I. és Pedagógus II. fokozatba lépéshez Szerzők: Antalné Szabó Ágnes, Hámosi Veronika, Kimmel Magdolna, Kotschy Beáta, Móri Árpádné, Szőke-Milinte Enikő, Wölfling Zsuzsanna – 2015. 10. 07.
12. <http://www.oktatas.hu/>
13. <http://net.jogtar.hu/>



**16. MELLÉKLETEK, KAPCSOLÓDÓ DOKUMENTUMOK**

1. „Apa játszunk együtt” a Mórahalmi Napköziotthonos Óvodában
2. A Mórahalmi Napköziotthonos Óvoda Egészségfejlesztő-egészségnevelő programja
3. Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek inkluzív fejlesztése, fejlődésének segítése a Mórahalom város Önkormányzata Napköziotthonos Óvodájában
4. A gyermek fejlődését nyomon követő dokumentáció
5. Csoportnapló
6. Gyakornoki szabályzat és napló

